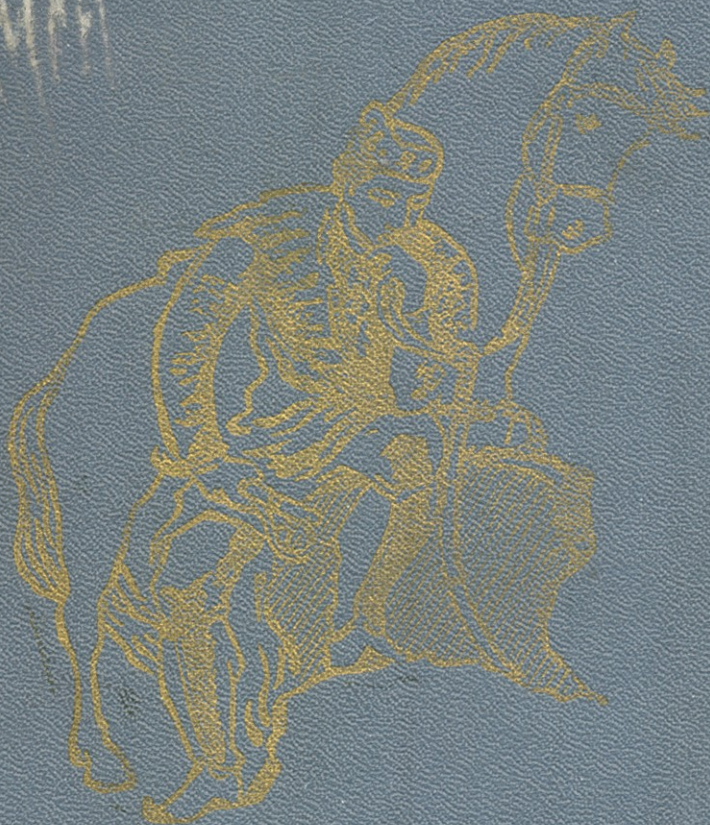
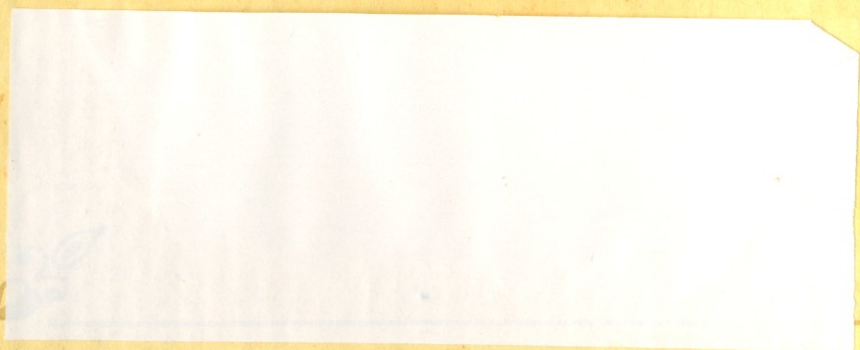

အကယ်၍ ကမ္ဘာပေါ်မှာ

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး
ဗြဟ္မစရိယတစ်ပါး

შოთა რუსთაველი

ქილოში ტყეპამი

სოსუბი - 1991წ.

899.9621-13

უმთა რუსთაველი

ვეფხისტყაოსანი

[გერულ ენაზე]

საქართველოს
ენციკლოპედია
ბიბლიოთეკა

სტრუბი - 1991წ.

დაჭედავუ

მუქ გარჩეინუ თენერ ძალურ კკონწყილი თე ქიანა
ზეციერქ შური ქენუდგუ არძას ნამუთ რაგადანა
მოკვანწილო ხეს ქომუჩეს ანდანერ ფერს მოძირანა
ხენწიფეთი თის წიბურე სახე დო ნერს ოძირანა,

ჰე ღორთთი სი ქინუდგი შური არძას მუშ ტანიშა,
სი დამიცვი ძალა მუჩი მორჯგინაფე ეშმაკიშა,
მიჯნურობა* ვემდამილა თოლიშ სინთემ დინაფაშა,
მომიქექე ცოდა ნამუთ ოღალარო რე თე შარაშა.

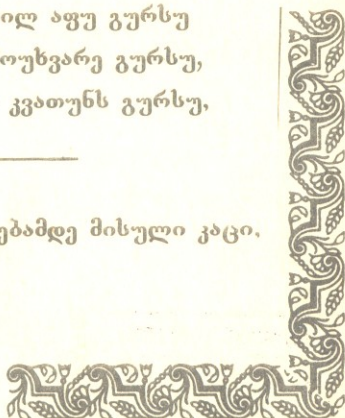
ნჯილოს** ნამუს თამარიში*** უკებ საგან დო ლეკური
მარგალიტი თიწყმარე ბჟათ თამარიში ოსხუნური
იშა მის არაგადე ვარა მუნერი ოცქვაფური
ვარდი ვაფუ ოგორალი დო ვართ უჭირს ის თოფური,

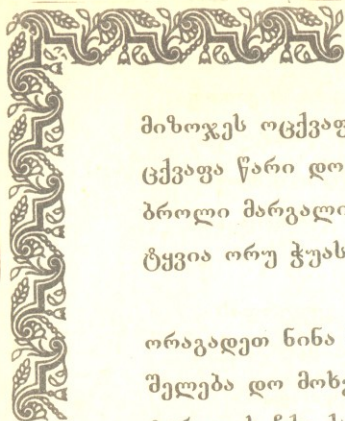
თამარ ხენწვეს ვოცქვანქნი ზისხირი გოყუნს ჩილაბურსუ
თიშ ოცქვაფალ სიტყვა ხოლო გიშაგორილ აფუ გურსუ
კალამ ლარჯემს მელან მადენს მიდუდ მოუხვარე გურსუ,
თე ობირემ მუ ქასთაგან თიშ მანწარათ კვათუნს გურსუ.

* მიჯნური - სიყვარულის გამო გაგიჟებამდე მისული კაცი.

** ნჯილო - ღომი.

*** თამარი - თამარ მეფე.

მიზოჯეს ოცქვაფური ქექას ბთქუე ლექსი დონწყილი
ცქვაფა წარი დო წაბის თოლ კიბირი გერანწყილი,
ბროლი მარგალიტიშ ნერი თოლირი დო ეკონწყილი
ტყვია ორუ ტუას სოფუნს მუ ეფერი ორდას სკვილი.

ორაგადეთ ნინა მოკო, გური აზრიშ ოხანტალო,
შელეზა დო მოხვარარე ათე ამბეში ოქარგალო,
ტარიელს ჩქი ქალედირთათ მიბშინუათ ოცქვაფალო,
სიქომოლე გერგეზეფიშ* ვეგნიჩინე ოჭარალო,

ტარიელიშენი ჩილაბური ჩქიმი თოლს ვასქირაფუ,
ერჩქინაშე გური ირო ვაგახარებ ტვილი აფუ,
მა რუსთველქ ლექსო ბჭარი თიში გური ნტყოლირი მაფუ,
აიშახ ამბეთ ნარაგად, ანწი ქარვათ ტატილ მაფუ,

მა რუსთველს ხელობათი საქმე მიღუნი ათენარე
ჯარი - ცხოდი მის არჩქილენ ვანინალე ითინარე
დებსარალი მიჯნურშო წამალ გორჩქინელი ვარე
ვარდა მუჩი სქილიდაფა, ვარდა უჩა მა სამარე.

ირანული ათე ამბე ნამ ქორთულო ბრაგადენი
ობოლი აღმასიშინერო ხეშქა გურს ვორთინენი
აკობკათი ლექსო ბქარგი თეს სახელი ქუშუენი
თიშე მოკო მორჩქილა, მისით თენა არჩქილენი.

*გერგეზი - გმირი.

თოლიშ სინთუ დინაფილს ონატრ სინთეში მოკათაფა,
გურქ გემიჯნურ ვენიცადლო შორშა ოკო გინოლაფა,
მუში ხორცი მიქით ვაზოგინი ის ვახვარ მოშინაფა,
სუმ ქომოლიშ ოცქვაფალო სიტყვეფიში გინორღვაფა.

იღბალი მისით მუშ უღუნი თიქ ებაღას გეჯერდას
მოხანდე კოჩი ხანდას ორე მაჩხუპარი ლიმაზ* რდას
მიჯნურქი ჟო გიშეჩინას მიჯნურობა უყორდას
ვართი შხვაქ მუსუ ათაციღას თით ვერგუ შხვათი ჯოგდას.

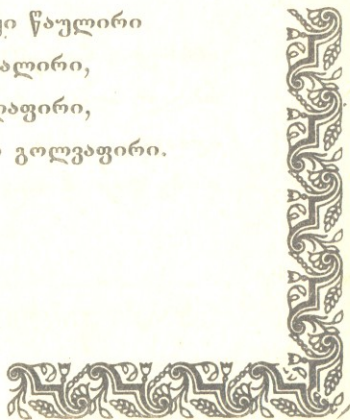
ლექსი ჭკუას ინახანტუ გინოჩანს მესიაკონი**
განგებაში ჭყოლოფუას ცას მუთი აფუ გნაგონი
მით გაუგენს გემოს ძირუნს გიშედანს მუთი ოკონი
გირძე სიტყვა კუნტათ თქუე ლექსი თითრე მოსაწონი.

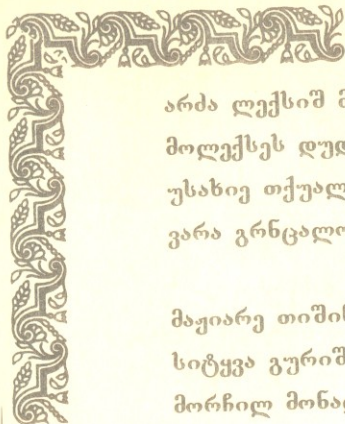
შორ თაფჩიამ გილაღაღას ჯგირი ცხენს იჩინენა,
ფართო მინდორს მობურთეს ორწყენა ქოთი უჯინენა,
თემ ქოლექსემ ჯგირი ლექსიში რაგადის ურჩქილენა,
სიტყვა ორკნი ეფერ ლექსის ვაგწუღანა მიკიტენა.

თექი გაუჭირდ მოლერსეს ლექსით აყი წაუღირი
ეშადინუ მუში ნინა ვაყი სიტყვა თქუაღირი,
ვარდი მუშენი აფუდას ნინა მიკოფუღაფირი,
თინა იცვას ქომოღურო ორდას თიში გოღვაფირი.

* ლიმაზ - ბრძოლა.

** მესიაკონი - გულთმისანი.

არბა ლექსიმ მაჭარალი მოლექსეშა ვეპითვალე,
მოლექსეს დუდი ველუდვას, ვეყუფუ იშ მაყალე,
უსახიე თქუალირი ლექსი ინა აკა ვარე
ვარა გრნცალო ღორუას ჯაჰა ლექსი ათენარე”.

მაჟიარე თიშინერი ლექსიშირე მორაგადე,
სიტყვა გურიში მასოფალი, იშა ლექსი ვერაგადე,
მორჩილ მონადირეს მოგენს ინეფიში ორაგადე,
დიდის ვაუბედ ყვილუას, ჭიჭე მიშა ირაგადე,

მასუმა ორე ლექსი დიარას, ბირაწკმა ოთვალარი
საარშიყო, სალაყაფო, თეში დროში ოღალარი,
ჩქი თინათი მახარენა, ვართ უბადო ორჩქილარი,
ლექსი ვეყი კუნტას თქუე, გინოჭკირე მუჭოთ ლარი.

ამფერი ითი მოლექსეს მით თეს ჯგირო მიკაჯინე,
მიჯნური ართ ყუნს გშაგორილ უფერუანს თის უჯინე,
მუში ხელუას მონდლობას ვარკენს მუთი აქიმიინე,
იშ მანგიორ მითინ ვაკო ვართ უშშობა გინაღინე.

ანწი ჩქიმი ქიჩინით ვორექი თიში მაცქვაფალი,
თენა მემოჩქ მა კოჩანათ, ქოთი ორე ოცქვაფალი,
თენა რე ჩქიმი შურიშ დგმა, თიშო მოკო მა უფალი,
თიში სახელი ვეთქუე ნებას ვერხენს სამართალი,

მუჟამს კოჩი მიჯნურიე გეგმათირუ ხასიათი -
გაჭირდ თიში გინოჩამა, ვერაგადე ვართ ნინათი,
ცაშა ქაფურინუანს, მოძინელი აფუ სახათი,*
მუ ეფერი ვეცადასი ვექიმიინე შეტებათი,

მიჯნურობა თინერიე ბრელი ჭკვერით ვემუხვადუ,
ნინა დოსქირ რაგადით, მარჩქილეს ყუჯი გეგმაჭკადუ,
შიწუნებუ ხორც ზისხირით სიუჯგუმეს ვემეხვადუ,
იში შხვაშა მეგურაფა ვეყუაფუ ვამოხვადუ.

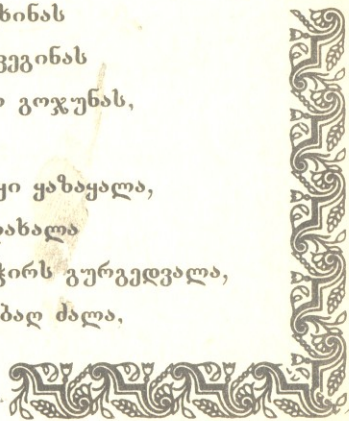
მიჯნურობა ელარენფერს არაბულო ჯოხო ყალა,
ვეჩინებუ მუ ოწყინ, მუმენი ორე თემ მანწარა,
ნამთინეს წანს არშიყოლა დო თემ დღაში გილაღალა,
ნამთინე თხოზ სისქვაძეს, გედინაფილი აფუ ძალა.

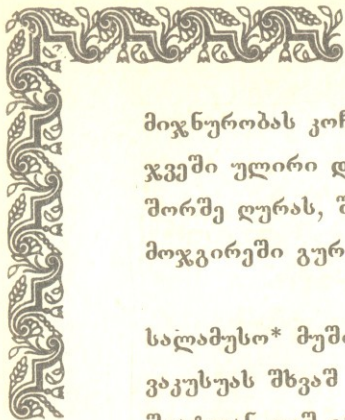
მიჯნური ბჟანთემ ივარვალნ ფერი ოკო ორდას სქვამი,
ახალგაზრდა ჭკვერ - დინდარი გურკეთილი დო თამამი,
ნინათ ჭკუათ მოქმენდალათ შიღებუას გვალო ძამი,
თენა აკა ვაპალუდა მიჯნურობა აყი შხამი.

მიჯნურობა სათუთირე ქოთ ძნელი რე ვეჩინებუ
მიჯნურობა სიგლახეშა ვემიჭარე ვეშიღებუ,
ინფი შხვადოშხვა რე ხურგი ეშაყუნს იჩინებუ,
მითინქ ართო ვაკათუას, ვაქიმინას ვეშიღებუ.

მიჯნური ვეყი მედღეური იშო აშო იჯინას
გური ოკო აჭუდას ირი დათხინა ჩარცხინას
გურიშა ართი ინიხანტას მუ სინწარე ვეგინას
პატი ვეგემ გურიში გაღე ხუტოლი დო გოჯუნას,

მიჯნურქ ენა მიჯნურობათ თვალას ვეყი ყაზაყალა,
ართი თირუას მაჟიაშა უღუდას თემ ლახალა
ახალგაზრდაშ საქმეს მოგენს ნამეს უჭირს გურგედვალა,
ე მიჯნური ნამ სიგლახეს ენირხებუ ობად ძალა,

მიჯნურობას კონი პირველო მუჟამს გურშა ინიდანს,
ჯვეში ულირი დროს გაშინანს, ვართ გაჭყოლიდუანს,
შორშე ღურას, შურქ ეშალას, იშენი კონი გინიდანს,
მოჯგირეში გურიში მელას მუშ გურიშა ვენიდანს.

სალამუსო* მუში დოფულას უღუდას თემ შელება
ვაკუსუას შხვამ წოხოლე ვართ ოკოდას შეწყალება,
შიატყვან თემ ვაძირუას ჭკუამ თინერ თაკილება,
თიშენ იჭვე მუთუნ ვარე მიშენ გიღუდ დარხინება.

მუში მოჯგირე ვაკონი ფერს მი ენდებუ ხანგა ვარა
თეთი მუში დუსუ ონუ მუ იყუაფ თემ მანწარა
მუთ შეულებუ მულექინას ათენერი გნანწარა
მუნერი იყი მოჯგირეს მუკათუას გურს ლახარა.

ყოროფილიშ კოს ყოროფა გურშა მუთ აფ მეღალირი
თის მიოცად სოლე თიშე ქიდიტუას გურ ყვილირი
ვაუყორსდა მუშენ ვაჯოგ, ჯოგდა მუშენ აფ ფულირი
უბადო კოს შურ დო გურშა უსხუნ გლახა თქუალირი.

მოჯგირე კოს მოჯგირეშენი მანტუდას ჩილაბური,
ხვალახობა გინოლაფა რინა ოსქვანს ნძალებური,
ამდლა ამსერი თინა შდას თიშენი აქანცდას გური,
ვართი თინა გიხუნუას მუჭო ორე მუ მიჯნური.

*სალამუსო - საიდუმლო,

ამგე არაბეთიში მეფე როსტევეანში

არაბეთიშ ხენწფე ყოფე როსტევეან დორონთიანი,
ჭკორით, ცხოდით, ჯარით ეფშა, თვითონ მუ სინთელუანი,
სამართალიში გამარჩქინე უშქურანჯ შეღებუანი,
ლიმას ორდუ უშქურანჯი რხინს ოქრო ბიჯ გემუანი.

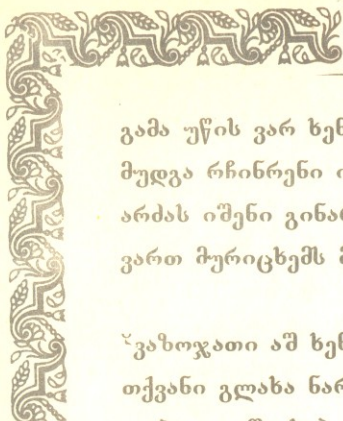
მეტი ვაყონდ ხენწიფეს სქუა ძღაბი ყუნდ ართ კაკალი,
ბჟაში ჩხორიას ორუნფერი მურიცხიში გარდ ალი,
იშა თოლი კოს ვახწორინედ თიშნერი რდ გაჯინალი,
თის ოცქუკო ჭკვერს ვაუბადდ ხოლო ძალი.

თინათინს უძახდეს ქოთი თინა ორდ თიში სახელი
ირდუდუდო ისკვამებუდ ბჟას დახე ორდ გერჯგინელი,
ხენწფე ვეზირს ჭანაფულენს თინჩას* ორე დოხუნელი,
ჰამას იჭყანს საჩიარს ხუმაშა ვაფუ კვინელი.

ხოჯ „მიღუ მა ორაგადე ართი საქმე ათენერი,
მუ ბორჯის ვარდი დირჩინუ მეუდინუ მუში ნერი,
ბაღჩას შხვა ვარდი ქოფაღნს თიშ არდგილს მურს მაჟიანერი,
ჩქიმი ბჟაქ დოშქირტ, თუთა ვარე, დუს მენმორე უჩა სერი.

„გინიბკინი ხანქ გიმერუ არძაშ უმოსი ძნელი მაფუ.
დღას ბკოროცხნქ ვორწყექ ნამდა ღურა მორინელი მაფუ.
ვარა სინთე მუშა ღირუ უკუმელას ჭოფილ აფუ
ჩქიმი ზისნახე ხენწფე ორდას, თაში გინოჭყვიდილ - მაფუ“.

გამა უწის ვარ ხენწიფე სირჩინუე ვათქუათი,
მუდგა რჩინრენი იშენით ვარდის შური უნთხუათი,
არძას იშენი გინარჯგინანს, ფერთ დო სისქვამათი,
ვართ მურიცხემს მუთა გალე თუთას ურდას მტერალათი.

ჯაზოჯათი ამ ხენწიფე ვარდი დიო ვაზომაფე,
თქვანი გლახა ნარაგად შხვამ ჯგირიში უჯგუში ყოფე,
აღბათ თაში საჭირო რე, რახან გინონწყილი ყოფე,
უჯგუ თის მეჩათ ხენწიფალა, ბუა მიში ნაკლებ ყოფე.

ოსური იყი ხენწიფეთ ღორონთიში ზოჯუათი,
უთქვანობას ვემგარკენტ ქოთი ჭირს რხინო გინუშქვანთი,
არძას თიში ნარაგადის შევასრულენტ მონდომათი,
ბოშით, ძღაბით ჯილოშ მარგვი* გოხოლუნა არძაართი.

თვითონ სქუა სარდალიში ავთანდილ ჯარიშ უნჩაში,
რდილი კიპაროზიციალი, მანგი ბუაში დო თუთაში,
დიო ოშმეში ვემკახედ, ბროლიშ უჯგუშ უსუფთაში,
თინათინიში სისქვამექ დაჩხირ ქუგურს ყოროფაში.

ავთანდილი მიჯნური ორდ გილეულედუ გურს ფულირო,
მემორებუდ, ვაძირუნდ, ორდ ფერი გინოლუაფირო,
ძირნდ დაჩხირი ქიგარზამუდ გაშქვანდ შური მალაფირო,
თიში მანწარა რე ყოროფა კოს გაჩქვანს გურ ყვილირო.

*მარგვი - ლეკვი.

მუ ბორჯის ხენწფექ ზოჯ ხენწიფალა ოსურსქუაში,
ავთანდილს იმენდიქ აშუ უმოსო თიმ ყოროფაში,
თქუ ღირსის იბიქ ანწივარა, ფშხირას თიმ ძირაფაში,
ეგება წამალქ მაშუას მა ჩქიმი გურიში ჭვაში”.

არაბიშ - უჩაშიქ ზოჯ თელი ქიანას გინოჩანი,
ძღაბის ხენწიფეთ ვორინუანქ ირკოს თენა გიჩქდანი,
მუჭო ბუათიშენი გართუდას მუსით ბუათ ორწყედანი,
მორთით ძირითთ ირკოჩქ ართო ქოთ ყოროფა გიღუდანი”.

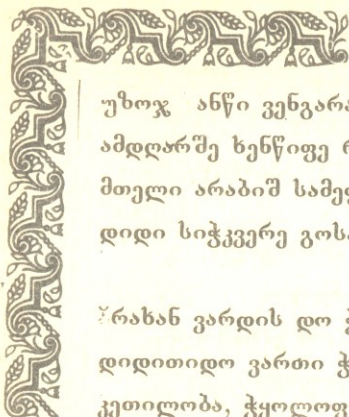
არაბეფიშ ჯარქ დიშაყარ, ეფშა ორე მინდორიში,
ავთანდილს ჯარი ყუნსუ მეტი უმოსი ანთასიში,
სოკრატი თხილანს ხენწიფეს უჩაშირე თიმ ჯარიში,
დახუნალი მოსქვებური ხენწიფე დო მუშ კარიში.

თინათინი მოყუნს მუძას, ირფელამო გიმონწყილი,
ქიდახუნუ გურგინი ქიგედგ, თიში ორდ გიმონწყილი,
ხეს სკიპტრა ხენწფემ ქიმეჩ, კაბათ ხენწფური ეშანწყილი,
ბუაშნერო ძღაბი არძას ორწყე თემ ოკვირ გურჩამილი.

ხენწფე დო მუში ჯარი მარდის ოგანს იკინანა,
აკურთხეს ქოთი ტახტი მეჩეს, ხენწიფალას ახვამანა,
ოყე ჩონგური ჩადანას მუშუმუ ხუმათ მიოგანა,
ნგარა წარს, ყორანიშ ფსუამ ნერს, სისქვაძეს უძინანა.

მუძაში ტახტიშ გიმახვენჯო ვაკოროცხნდ ღირსო დუსუ
ათემენი რე ინგარს დო ჩილამური თოლშე მურსუ,
ხენწფე მიოხვამილუანს მუძა წესის ეუნწყუნსუ,
საქმეს მუჭო დუდი მეჩას თი ამბეშა მიშაყუნსუ.

უზოჯ ანწი ვენგარავა გიწუენიმა მარჩქილი,
ამდღარშე ხენწიფე რექ ქიანა რე სქანი მორჩილი,
მთელი არაბიშ სამეფო დო თიში დიხა ორთილი,
დიდი სიჭკვერე გოსაჭირ, სიღინჯე უმოს ცქვაფილი”.

წრახან ვარდის დო ჭუჭქელეს, ბჟა გიორე ართინერო,
დიდითიდო ვართი ჭიჭე ვაგშაგორა სი შხვანერო,
კეთილობა, ჭყოლოფუა თვითონ ხანგას გაშქვანს ჭკვერო,
მარხვას მეჩე იშენ ვადინ, ზღვაში კანონიში ნერო”.

კეთილობა ხენწფეს ოსქვანს მუჭოთ ედემს ბახხა ორე,
ჭკვერი თისით დიყუნუანს მით კვარჩხენს დო ორგულ ორე,
შვედო ჭკუშე ჯგირი რენი ორაგადე მუშენ ორე,
შხვას მეჩანქინ სქანი რენდო ვარდა დინაფილი ორე”.

მუმაში ათე ნასხუნას ძღაბი ურჩქილედ ვაყათანდ,
ათე ზუკოლი გურშა მეულედ ყუჯის თის ოთხუნანდ,
ხენწფე ქეიფიანი ორდ იბირდუ დო ქოთი შუნდუ,
თინათინი ბჟას წონენდუ, მარა ბჟა თინათინენდუ.

ქიმიჭანუ მარდუალი ნამუთ შხვაშე ხოლოს რენი,
უზოჯ გონწყი ჩქიმი ხაზნა, სი თვითონ გიჩქ სოდე რენი,
ქიმომილი არძა ნივთი, შაყარელი მუთ ქორენი”,
მიართვეს, დარიგუ არძა უზომეთ მუთი ქორენი.

გაკარიგ შაყარელი უღირი დროში ჩხუპეფიში,
ყურადღება არძაში მიპყრ, ჭიჭეში დო დიდეფიში,
უკული ზოჯუ საქმეს ვორთქ, გიმნასხუნას ჭკვერეფიში,
თაქი მითინქ ვაგაბედას, ტყობინაფა ნივთეფიში”.

სოთ მუთირე შაყარელი უზოჯ ონწყით ვედიტუა,
ამილახორ ამ მიყონი ცხენეფ აკა ვეძკიტუა,
ჭყლოფუა გეკარიგუ არძას ხიოლ ქუდუტუა,
ჯარი ოქროს კორობუნდუ მინდორს მუთუნ ვევიტუა.

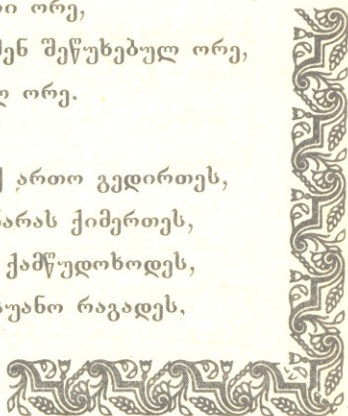
მეუღუნა, კორობუნა გინდ ტერშა რდას მოსოფილი,
ცხენეფი რაშიმ მაგურეფი მიყონეს გურაფილი,
ჭვიმაცალო ძღვენი მოურს, ოქრო გოკო დო ვარჩხილი,
არძა დოსქილაფირი რე ოსურ კოჩი კმაყოფილი.

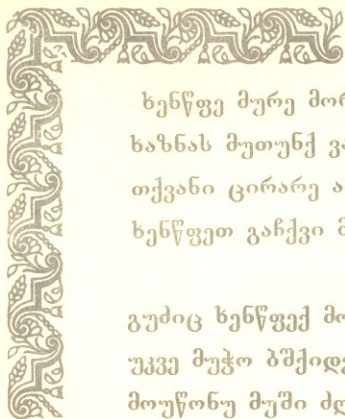
ოულ დღას ქეიფენდეს შვეს, ჭკუმეს ხიარულო თაში რდეს,
ჯარით ცხოდით არძა ართო თექი ტაბაკებს გუხედეს,
ხენწვექ მიწყინ დუდ გეგლეყოთ არძა ათეს ორწყედეს,
ხენწვე წუხენს, მურენია ართიანს ურაგადუდეს.

დუს მუკობედ ავთანდილი, ბუაში ხოლო უსქვამაში,
ჯარიმ უნჩაში, ჯილომ მანგი დო ყილომ უჩქარაში,
თის აღუხედ ვეზირი სოგრატ ბრძენიში რდ უჭკვერაში,
თქვის ხენწიფექ შიწუხუნე მუ ოკო რდას თიმ უფრაში.

მირაგადეს ხენწვე გლახა აზრის ინოლაფირორე,
ვაძიჩქნა მუდგარენი საქმე მოხვალამირი ორე,
ავთანდილქ თქუ სოგრატ ბკითხათ მუშენ შეწუხებულ ორე,
სახუმარო საჩიარით ხენწვე ართუაფილ ორე.

სოგრატიქ დო ავთანდილქ ჟირიხოლოქ ართო გედირთეს,
ჭირქეფი ეიობშეს ღვინით დო თემ წყნარას ქიმერთეს,
ბირგულ დაშქვეს ძიცებულო, წოხოლე ქამწუდოხოლდეს,
ვეზირქ სიტყვა ჰამას ქიდიჭყ დო ღირსუანო რაგადეს,

ხენწფე მურე მორუმელექ თოლ - წარი ვაიციცანა,
ხაზნას მუთუნქ ვაღოსქიდუ ირფელს ართო გეკიღანა,
თქვანი ცირარე არიგენს ხენწფე რენდო გუწუღანა,
ხენწფეთ გაჩქვი მუს ოხვარქ ანწი მუშირე ე ქიანა .

გუძიც ხენწფექ მოურჩილუ თინემს ათე საჩიარი,
უკვე მუტო ბშქიდესია ათე სიტყვა საოცარი,
მოუწონუ მუში ძღაბის არიგნი თი საჩუქარი,
თქუ ვარ მითინქ ვეფიქრას, ჩქიმი სიწუნწკე საზიზღარი“.

“შხვა მაწუნენს, თემ გამო ონარდებელი მილუ მათი,
სირჩინვექით ქეთმოტყობუ დო გუათე ბოშალათი,
თელ ჩქიმი საუნჩაშოს, ვაშწონებუ მითინი ართი,
ნამუს დოგურაფილი აფუ ჩქიმ წესი ხასიათი“.

ართკაკალ ოსურსქუა პუნს ნაფერეფი ნარდი მაფუ
ღორონთქ ქომოლსქუა ვამო“ ონარდებელ თენა მაფუ,
ვარა ბურთის ვარა ისარს ბგუდას მირე იყუაფუ,
ჭეთ ქელაბთხოზ ავთანდილი სქუანთემი რდილი მაფუ .

ავთანდილს არჩქილედუ ხენწიფეში თე რაგადი,
გაძიცინუ მარა ორიდ ხენწფე რენდო მერაგადი,
კიბირი თეში მიღავალდ რხენს სინთერე ქოთქუანდი,
ხენწფე ოკიფს “გესაძიცე რენო მუთუნ იძიცანდი .

გიაკითხუ “იძიცანქნი მურე აქი ვერგნი ფერი,
ავთანდილქ თქუ “ნება მუჩი მუ გიწუე მა ეფერი,
მუდგას ბთქუანქ ვეგეწყინას ვაგოტყვორა იშ გურშენი,
ათე რაგადიში გეშა ვაკობტვა დო ვებტყვიდენი“.

ზოჯ უშუროთ ვემეწყინებუ ნარაგადი ათე სქანი,
მიფუჩუაფუ თინათინ დო თიში ბუა სინთუანი,
ავთანდილქ თქუ უმა თეს ბთქუა ქოთი იყი ღირსუანი,
მი მის ორუ ქობძირათი, მა ქაშქვილი ქასთაგანი.

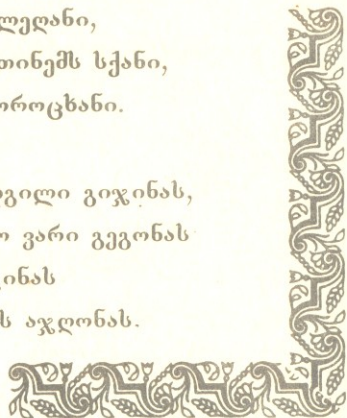
ავთანდილი მა გევორექ მაყათამალ ისარიში,
იმნირზათ გემაჯინეთ პუნდანი ჩქინი ლაყაფიში,
შურო მითინი ვაბგნიე ღორონქ თქუას თქვან ჯგირიში,
ათე ამბეს გინოჭყვიდნს, ბურთიმ ლაყაფი მინდორიში.

უმა ვეგოტე ხენწვექ უწუ მენირზე დო მორუდენი,
ასე იბჭყანთ ეკონთხაფას დო მეტება ქოთქუენი,
მიდებჯუმათ გემაჯინე უჯგუშო მის ათვალენი
მინდორი რე გინმაჭყვიდალ მის სახელი აღინენი .

ავთანდილქ დეთანხმუ თაშირე მორაგადაფილი,
ბირა ძიცა ლაყაფირე ირკონირე ერღვაფილი,
ნანირზირე თიშინერი ზომა ეკორინაფილი
სუმი დღას ვაყი წაგებულს ქუდი დუდმა ფორაფილი.

ზოჯუ მონაქ ვითოჟირქ თაქი ჩქინიწკმა გილართანი,
ვითოჟირქ ქასთაგანეფი ქომუჩანი გილეღანი,
ართი უნჩაში ქოყუნდას, შერმადინი თინემს სქანი,
ნაყათემ მინახვამილეფი, გურჩამათ კოროცხანი.

მონადირემს უზოჯეს უშორი ტყა არდგილი გიჯინას,
ნონტყელი აშო გამწარღვას ძირას დო ვარი გევონას
ჯარი აწვის ნადირუაში გათებაშა იჯინას
ქეიფი ვარი არძას უწის მუშუმ საქმეს აჯღონას.

როსტან მეფეში დო ავთანდილიში ნადირობა

ადრე ქიმორთ გოთანდუდო რდილქ, ნახანტაქ კალამიში,
ბროლიცალი სუფთათ ორე, გიმონწყილი ძვირფასიში,
ოქროთ ქარგილ გინაქუნდუ ოსკვანდ დალა ლეკურიში,
ჩე ცხენითი მულირი რე მაჯინე რე ხენწიფეში.

მერჩქინელი არდგილიშა ხენწიფექ ცხენით ქუმოზოჯ,
ონადირე კუნთხუეფიში გოჯოყუა ჯარს უზოჯუ,
ზეიმი რე ხორხოშირე, რახანც ხენწიფექ თაში ზოჯ,
კოროცხუა ისარიში გიშაგორილ ჯარს უზოჯუ.

უზოჯ მონაქ თაქი ვითოჟირქ ჩქიმწყმა გიღართითია,
ქოთი ქაშქვილი დო ქასთაგანი ხეს ქომუჩითია,
ნაყათემქი ვადგოსკიდანი არძა კოროცხითია,
ნონტყელიშ* გიშაულარი არდგილი მირჩქინითია.

ნონტყელი თიზმა გეგთარღვეს უჯგუმ ვეყი გაჯინალი,
ირემ ძიხვი მიხინკოლ ერცქემ კირდემ მასხაპალი
პატნი ჭკორი** თეს უჯინე მუ უჯგუ ეს ოჯინალი
ასე ქაშქვილ ქასთაგანი დო გიმორჩქინდ კილეში ძალი.

*ნონტყელი - ნადირი,

**ჭკორი - ყმა,

ცხენიმ ტორში ტვერ ივორგოთ ვარჩქ შურო სინთე ბუაში
 ზისხირი ტყარიმ წიმოქვანთ ყვილირი დო ნაჭყოლაში
 მუში ქასთაგანს გათენდნი მოუღუნა ახალი შხვაში,
 ჭყოლირი ნონტყელს ძალი ვაბადდ კუჩხიშ უკულ გოდგმაში.

ნონტყელს მინდორს ქაწაჭკირეს შარა ვაუდ ოულარი,
 ცას ღორონთი გურს იყონანს თემ გოჭყვიდეს ართო ტყარი,
 აიწორო ირდინაშე ზისხირიში წიმოდგ ღვარი,
 ავთანდილშენ თქვის „რენია სამთხეში ნარდ ჯაშ მაგვარი.“

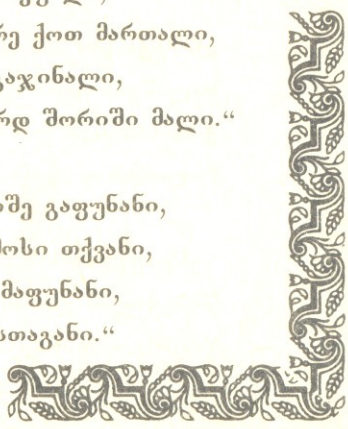
გეკირულეს ირ არდგილი გამწარსულეს ონადირე,
 წყარი გითმიშ თეურეშე სოთ კირდე დო გვალათირე,
 ტყარქ თექი ქიმშეტყობუ ცხენს ვამართე ვევიარინე,
 ინემქ თემ დომურდეს აკას კუჩხიშა ვევიარინე.

„სი ვარი მა გიჯგუქია“ ართიანს თაში უწინდეს,
 ჰამასი დო ხიარულო ართ მაჟიას ორწყედეს,
 მონემქ უკული მაჭიშეს, ნამუთ შორშე გეყუნდეს,
 „ნამურე რჯგინელი“ - ქომწითია, - მონემს ურაგადდეს.

„ორაგადე მიღუნანი თქვის თინარე ოთქუალი,
 ხენწიფე გორჯგინ ავთანდილქ ათენარე ქოთ მართალი,
 გვალო გოჭყვიდათი ხოლო ენა ვევი გაჯინალი,
 იშ ნაჭყოლას ჩქი ვორწყედით, აკა ვარდ შორიში მალი.“

„ართო ყვილირი ჟირიხოლოს ჟიროშიშე გაფუნანი,
 ენით მეტი დოუყვილუ ავთანდილს უმოსი თქვანი,
 აკა ვადუჩილითუაფ, კოროცხილ მუთ მაფუნანი,
 დინაშე ეშებლით თქვანი ნაყათეში ქასთაგანი.“

საქართველოს
 ეროვნული
 ბიბლიოთეკა

ხენწფექ დოსქიდ გახარებულქ მიზეზი რე ხიოლიში,
ოხიოლ გომორძგუა, წიმოკინა მუში ნადირიში,
ყოროფათი თეში უღუ მაფშალიას პირილიში,
ჯარი ვაჭ იძიცანს, ხასიათი უღუ ლაყაფიში.

ჟირი ხოლოქ მოსასვანჯეთ ჯაში ოროშა ქუმორთეს,
ჯარიქ ქიდიჭყ გიშულადო არძაქ აშო მიკირთეს,
ვითოჟირი ქომოლ მონემქ შხვაში წოხოლე გედირთეს,
ტყადო წყარს უჯინედეს ქოთ დუდი ათაში ერთუეს.

მუჭო ძირუ არაბიში ხენწიფექ ყილოში ტყეპამი კონი

წყარპირს ძირეს დოხუნელო უჩინებუ მიდგარენი,
სადიო* გინოდენი თეში ხასლას აღურდ უჩა ცხენი,
ძვირფას ქუათ ეშანწყილი აფუდ ლაგამ, ონანგერი,
გური ჭვილო ინგარდ ირჩხუდ მითინქ ვეჩინ მინორენი.

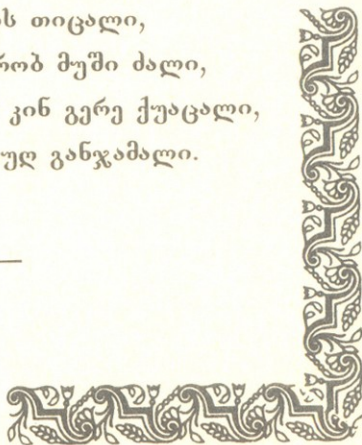
გინაქუნდუ ყილომ** ტყეები გალე თუმა უღუნ ფერი,
დუსუ ქუდი გიორთუდუ თინა ხოლო თიში ნერი,
ხეს მათრახი უკებუდ კილეშ მაშხვა ორდუნი ფერი,
უჯინენა ოკვირუნა დღას მიქ ძირუ თეში ნერი.

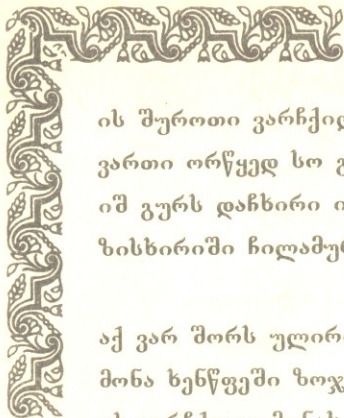
მონა გუტეს ქოკითხას მირე ფარსაკი უძირაფუ,
დუდგიმე ხე ინა ინგარს ეშენი თოლს ვადუფაფუ,
ბროლიმ ჭვიმა ქარვაში დვას მიკიმუკი გალუაფუ,
მონას მუთუნქ ვარაგადუ ნინა ინოლაფირ აფუ.

მონა ვაუბედ რაგადის შიში უღუ ის თიცალი,
ბრელ ხანს გერე დო იჯინე ეკოკორობ მუში ძალი,
„ხენწიფექ გიხოჯ“ თეთ ქოთქუდო კინ გერე ქუაცალი,
ინა ვარწყე თეში ინგარს თოლი ვაუდ განჯამალი.

*სადიო - ლაგამი,

**ყილო - ვეფხვი,

ის შურითი ვარჩქილედ ათე მონაში საჩიარი,
ვართი ორწყედ სო გეურდნი შაყარელი ხენწფეს ჯარი,
იშ გურს დაჩხირი ინორხუდ ფარსაკ ეფერ საოცარი,
ზისხირიში ჩილაპური მიშ მუჭო ხვილირი წყარი.

აქ ვარ შორს უღირირე იში ჭკუა ქარიატაშა*
მონა ხენწფეში ზოჯუას გუთმაშინანს მაჟიაშა
ის ვარჩქილედ მონას ვარწყე მოძინელ აფუ ნგარაშა,
ვარდი პის ვანწყენს ვეშეძირე ბროლ გერანწყვილ ქარვამ ღვა

მონას მუთუნქ ვაგშადინუ მუკირთ დო თეში ქმორთუა ,
ხენწფე თქვანი ის ვარჩქილედ მონაქ ენა თაში თქუა,
თოლქ ქამისკიდ თიშ ჯინაშა, გურქუ დახე წამირთუა,
ვაგმაგონუ ნარაგადქ ადრეთ თიშენი ვაშმართუა.

ხენწფექ გეკვირუ, ოჯყორ, ქოთ თიშო გურმულირი ორე,
გუტუ ვითოჟირი მონა უჯგუშეფი ნაპუთ ქორე,
უზოჯ ხეს დეკინითი იარადეფი მუთი ქორე,
მეურთ აშო ქიმიყონით დო ქობძირათ მინი ორე.

მონეფქი ართო ქიმორთეს იარადით აკონწყვილო,
ბოშკოჩქ აყონდ ქობირუნი, ინგარდ გური ალაჭვილო,
თოლი ვაღინუ არძა კუნთხუს, ჯარს ორწყე შაყარელო,
ართი მიოდახ „ახავაი“ მიხაზირ მანტეპელო.

*ქარიატა - ჰაერის მიუწვდენელი სიმაღლე.

თოლი განჯ მიოძას ჩილაშური გამკიწიმინდუა,
ლეკურ - ისარი ქიდეკინ კილე გინძას გოზინდუა,
ცხენს ქიმნალ მონეფწკმა მუთუნი ვემიორაგადუა
შხვა შარაშე მეურს დო აქ ვემკიჯინ ვეცადუა.

მონეფქ ხელეფი გოფაჩეს თე ბოშკოჩიმ ოჭოფალო,
მარა ინეფი თემ ქიმწიტუ ჯოღორიში ოჭკუმალო,
ართიანს ქიმიოსიროტ ხელეფ ვემეჩ მარქიალო,
მართახი გიაშქ გეკორგინჯ* გინართინუ განგარალო.

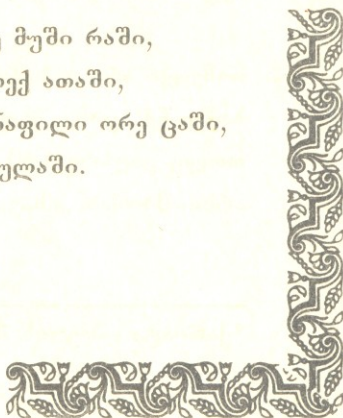
ხენწფექ გენწარ ჯარი აწვიუ დო ქიგუთხოზინუა,
მათხოზინე ის მუთ მიოჩქ, შურო თეში ვაუჯინუა,
ხეთ ქიგიოსოფ სოთ მერთეს მუჭო წიმუჭირინუა,
კოჩი კოს ოყოთ ეკორანგუ როსტან ათეს უჯინუა.

თვით ხენწიფე დო ავთანდილქ ქათხოზ მიოჭიშუანი,
ინა მეურს მედიდურო დო მიაქანც თეში ტანი,
მუში რაშით მითუხარიკ ბუან - თერიშე სინთუანი,
დუდი გემანგარ, ხენწფესორწყე მოთხოზ დო გეყუნანი.

ხენწიფე მოთხოზ ქოძირნი ქაფურინუ მუში რაში,
ქიმკოდინუ კოს ვაუძირ სო მედინუ თექ ათაში,
წკვარამს** ინოლ კოს ვაუჩქ ვარ ყონაფილი ორე ცაში,
გორეს მარა ვაძირესი იშ ნოქური ნაულაში.

*გეკორგინჯ - გახლიჩა.

**წკვარემი - ჯურღმული.

გორეს სოთინი ვაძირეს ათენარე უკვენანი
 კოც თაშ მუჭო ატყობინედ ტყაში მაფარე გიჩქდანი,
 ჯარი ღურელს ზოხო ინგარს ინჯის ჭყოლირს გუკირანი
 ხენწიფექ ზოჯ ორხინ გუათეე ათე დღარე ნობღვე მანი.

ზოჯ ღორონს მოწყინაფუ ჩქიმი რინა, ჩქიმი შეღება,
 ჯგირობუა ჩამირცხინუ, გომირჩქინ თეშნერი სნება,
 გური დომითხოპორუდო მუშა დირუ ჩქიმ ცხოვრება,
 მუ მათქუე თაში ყოფე განგება დო მუში ნება .

თაშ ქოთქუ დო ხენწიფექ მიკირთ, მოურს გური ალაჭვილი,
 ჯარს ვამუგეს ოულარი წესო მუთ ორდ გოჭყაფილი,
 ირკოჩქ ართო ეკოციუ, მითინ ვარე კმაყოფილი,
 ნამუთინე რაგადანს, ღორონს ვაფუთუ ჩილათირი.

ხენწიფექ მინილ ონჯირუშა შეწუხებულ გური აფუ,
 ავთანდილქ გემნაყუნუ სქუანი თეში ნარდი აფუ,
 ირკოჩი ჩერსხინუ დო დუდი მილაკილერი აფუ,
 დოხორექი დიძუნუ დო ბირა მეტებული აფუ.

მუშა წუხენს ათე ამბე თინათინქ გეგ თიშინერი,
 გედირთ კარს ქიმადირთ, ბუაში უსქვამაში გინოდ ნერი,
 მათხილს უზოჯ „ქიგეგია ღურსუ დო ვარ კურცხას რენი“,
 ეთიქ მაშინ „დუდგიმე ხე გვალო გლაზა უღუ ფერი“.

„შხვა მითინ ვარ მუს ეწუხე ასე ხვალე ავთანდილი,
 თინა ონარდ მარა უძირ „ართ ფარსაკი ეფერ რდილი“,
 „ასე მებრთე ვერგნია“ თაში რაგადანს თინათინი,
 მიკითხდა მაშინია „ართი წუთირე მუთი იდნი.“

ჭახანქ ქიყუნი ხენწფექ იკითხ „ჩქიმი ძღაბი სორენია, თითრე შური ინომიდგ ქოთ მოხვარე ორენია,“ უწის „ქორდუ დო მიდართუ ფერი ლანძღირ ორენია,“ თქუა „ვემნურქ რახანს ხენწფე გური ჭიჭეთ ორენია.“

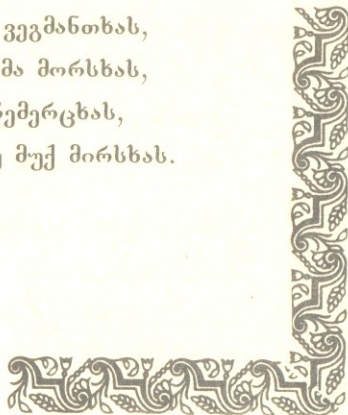
ხენწფექ ზოჯ „აშ დუძახით, ვეგნმაღინე თიში უშშობა, მუთ მუშოსკიდ, მუშენი იდ, მუთ ქიმიჩ ჩქიმი დოტება, ეგებ მუთუნი მისაშველას გურს გუმორზ ჩხე ანთება, უწინქ მუქ შეხვადნი მუშენი მიღუ თე გაჭირება.“

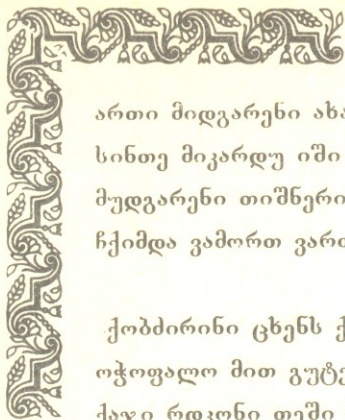
თინათინქ გედირთ ქმრთ აშო მინიღ მუში მუმაშა, პიჯიშ სახე მოუგენდ თუთაში მიკოვალაფაშა, ყვას ქაჯუნუ მუმაქ სქუას ქალეხუნუ ხასილაშა, უწუ: „თაქ მუშენი ვარექ, ვამნიშიო სი მუმაშა.“

ცირაქ მაშინ: „მუ ბორჯის ხენწიფე თოღ დო წარს აკარღვანს, მიდგა ვარდას იშ მაჯინე მუში ნასხუნას გეკურღვანს, თქვანი ნწარას თეშენი ჯინა, ცას მურიცხის გამკარღვანს, კოჩქ საქმე ქიმკანწყუას, გურიში მულასი დარჯგინანს.“

უწუ სქუა მუ ეფერი ანწი ჭირქ დუსუ ვეგმანთხას, სქანი თოღიში ინოჯინა ხეთე მუჩანს მა მორსხას, სი შეიღებუ დო სქანით იყი ანთებაქ ჩემერცხას, ჩქიმი ჭირი ქიგეგიდა თითი გარჩქვენუ მუქ მირსხას.

* ცირა - ქალიშვილი.

ართი მიდგარენი ახალგაზრდაქ დემიშ მანგურქ ვამიჩქენდ,
სინთე მიკარდუ იში სახეს რზენი დო გვალას გინოჩქდ,
მუდგარენი თიშნერი უჭირდ ინგარდ მუშენი ვამიჩქედ,
ჩქიმდა ვამორთ ვართი ვამკმოჯინ მა საწყინო დუმოსკიდ .

ქობძირინი ცხენს ქიმნალ ჩილამური გიწიმიხდუა,
ოჭოფალო მით გუტენი არბა ართო გოჭყვიდუა,
ქაჯი რდკონი თეში მედინუ თოლქ იშა ვეკინდუა,
ეწმაძირუნი ვამიჩქ დო ვარ მართალო ცხადი რდუა.

გასაკვირო თინა მიკვე, მუჭო რდუ დო მა მუ ბძირი,
ჯარი ართო გომიჭყვიდუ ღვარო მიშუ თექ ზისხირი,
კოს შურდგუმილს მუთ ათქვე, მუ უღუდუ ის ფუღირი,
ბჯერს ანწი ღორონთქ ჩამინწარ ხიარული რინა ჯგირი.

რახანს მუში ჭყოლოფუაქ წამემწარუ ბოლოს თაში,
გუმოჭყორდ მუკულირი დღალეფი ორდუ უსკვამაში,
მუთუნი ძალას ვაგართინე უღირ საქმე უჭამაში,
მა ჩქიმი რინა გუათე დო ანწი მაყი უნწარაში.

ორაგადე ათეჯგურას ცირაქ შქიდუ „მუგოშინა
ხენწიფე ღორონს მუს ონდურქ იღბალს მუშენ მიშაშინა,
მიქ სიკეთე დიხას დარსხუ სინწარიეს ვახოლ ინა,
ჯგირობუაში გმარჩქინალს სიავეში ვაკო რინა.

ჩქიმი სხუნუ ათენარე, ხენწიფე რექ ქიანაში,
ხურგი ვაუდ, შორშა ონჯ, ხუმა სქანი ნაზოჯაში.
კათა გუტუ, გიარჩქილას, გეგას ამბე ითინაში,
მაღას შიტყვე კოჩ რენდო ვარ მოძირაფა ტყაშ მაფაში.“

ეკანწყუეს ოთხკუნთხუშა კათა მალას გუტუანი,
ზოჯუარე თელი ქიანა ცაში თუდო ეკილანი,
შხვა მუთუნი ვეცადანი ითი მორცხო დოგორანი,
სოთ მუნემს ვეძიართენი ექ ქარლადი მეჭარანი.

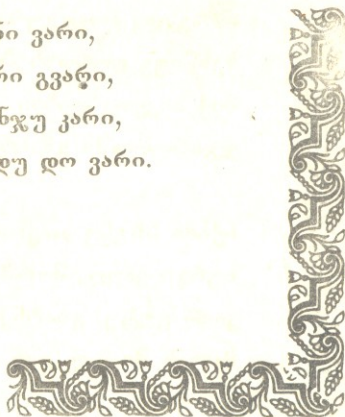
სოთინი მუთუნ ვედიტეს წარმოწანას თაში გორეს,
ითიში ამბე ირდიხაშე გილართეს დო დოგორეს,
მარა თიში მაძირაფუ კოჩი სოთინი ვაძირეს,
შულადირი ეკონთხაფილემქ თაშ გურჭვილი ქუმორთეს.

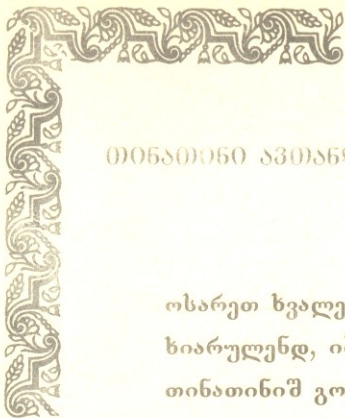
მუნემქი ხენწფეს მაშინეს ირდიხას გილაბრთითია,
ვაბძირითი ჩქი ი კოჩი მუთუნი ვეგებგითია,
შურდგომილ თიშ მაძირაფუ მითინი ვაბძირითია,
ჩქნი გილულაქ მუთუნქ ვეყუ ანწი შხვას მეხვარითია.

ჩქმი ძღაბიში ნარაგადი - ხენწიფექ ზოჯ - რე მართალი
მა მიძირუ ეშმაკიში ეკნამოსა მაზაკვალი,
განგებაშე გიშუღირი გურიშ ეკმაწიმინდალი,
ეს მუშენი ეკვანარდა მუშო მოკო მა ეცალი.

ძიცა ხიარულებაქ იყუას თქუ ნარღინი ვარი,
მოღერსე დო მობირეფი ეკოგორეს ირი გვანდი,
გეკარიგ ჭყოლოფუა არძა კილერი განჯუ კარი,
გურკეთილი ათეჯგურა მის ათქუე რდუ დო ვარი.

* ტყაში აფა - ტყის მეფე.

ოსარეთ ხვალე მუშ ონჯირუს მილახედ ავთანდილი
ხიარულენდ, იბირდლო ჩონგური უღუდ ხეს ენწყილი,
თინათინიშ გოტებული მონა ორე მოულირი,
ურაგად: „გიჭანუა ქოძირი თუთა ეულირი.“

უჯგუშ მე ირაგადე, ავთანდილიშა უკაპაში,
გედირთ მალას ქიმკიქუნე, არძაშ უჯგუშ უსკვამაში,
ოხილ ითი ვარდის ძირუნს ნაძირეფი აფე თაში,
სასიამოვნორე ძირაფა ყოროფილ მასქვამაში.

ავთანდილქი მედიდურო გედირთ მიდართ დოხორეშა,
თის ძირუნს დო ინაჯინე, უნგარნი ნამუში გეშა,
ინა თინჩას გილახედ, ვალიშნერი სინთეთი ეფშა,
მორუმულო გიშმეძირედ თუთა ხოლო თიში გეშა.

კვინორიშ ტყები უგუდგუმე შუშელ ტანს მიკაქუნდუ,
ოქროშ ძაფით ეშანწყილი დუსუ ქიცა გიორთუდუ,
უჩა წარეფი ასკვამანდ, კოჩიშ გურცუ გვალო ჭუნდუ,
ფშხირი ვარენი ფერი თუმა ჩე კისერს გინოძუდუ.

* კვინორი - თრითინა,

მოწყინაფილი მიშახედ, თუმაში გოდდ გაქუნალი,
ავთანდილს თინჩას ქაძირუ სო უდგუდუ დახუნალი,
მონაქი სქამი ქუდუდგუდო მუხაზირ დახუნალი,
ართიანსუ უჯინენა ჟირი სკვამი გაჯინალი.

ოსურქ უწუ: „მიჭირსნფერი ორაგადე ათენარე
ვაბთქვიკონი მიძლომი მარა ღონექ ვაძბად, საშველ ვარე,
სი ვაგინქ მუშენ გიძახი ვარა სქანო მუ შარარე,
ვარა მუშენი მაჭუალი ჩქიმი გურს დოშაყარე.“

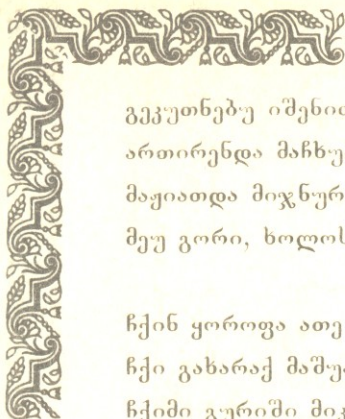
ბოშკოჩქ უწუ: „მუშენ ნარღენქ ეს მეფხვადე ვეშემღებუ,
მუჭო თუთაქ ბუას მიანჭას სინთე უდინ ილიებუ
თეშ თქვანი ხოლოს აზრი, ჭკუა ეშმოდინ მეღიებუ,
თქვა თვითონ თქვით მუგოჭირა ეგებ მუთუნ შემიღებუ.“

რაგად ვარ გვალო დოხანტ ოსურქ სიტყვა ათენერი,
„აიშახ თეშ დოგიტენდი საქმე რდუკო მუ ეფერი,
დუდი ვაგმირჩქინი თიში გურიშენი მუდგარენი,
გიწინქ მუშენ შიბწუხი დო ჩქიმი ნერი ვაგმორენი.

ქივიშინი როსტან დო სი ართო ნადირენდითინი,
ართ მიდგარენ ახალგაზრდა ნგარებულო ძირითინი,
თიშ უკული რე ვაძილე მოსვანჯა დო ღურითინი,
დოგორი თინა ირდიხას, ვედიტუა სი მკუთენი,

თუში მეფხვადი სი ვაგაფუდ ჩქიმდა თუმცა თქუალირი,
შორმე გაფუ ჩქიმ ყოროფა გურმა ინოლეუაფირი,
თუში გემა ჩილაძური ბრელი გაფუ ნდლეუაფირი,
გაკვირუქ ყოროფას დო გაფუ თენა თაშ ფულირი,

გვეკუთნებუ იშენითი მეძინალე ჟირინერო,
ართირენდა მანხუპარი მითინ ვარე სკანი შორო,
მაჟიათდა მიჯნური რექ ქიძინდომი ირინერი,
მეუ გორი, ხოლოს, შორს სი თი კონი მუთუნი ნერო.

ჩქინ ყოროფა ათე საქმეთი ფერო ეკოდადედას
ჩქი გახარაქ მაშუანი ეშმაკი ეკოქოსედას,
ჩქიმი გურიში მიკი მუკი ვარდი ფალირ გაფუდას,
ათეში უკული ჯილო ბჟაშა მორთე მეურქ გიჩქდას.

გორი გილართი სუმ წანას თი მიდგარენ ოგორალი,
ქოძირ ქშორთ გუმორძგვილო ჰამას ნინაში ოთქუალი,
ვაძირიდა ქიდეზჯერქი მოძირაფარდ მუჭო ვალი,
სქანი მულას თეში დოხვადქ გიძირ ვარდიშ ნოყურ ცალი.

სქან მეტი მა შხვას ვავაყუნე გიფუჩუნქ ათეს თაში.
კონიშ გერექ მუკორჩქინდას მულირ ორდას ვიშე ცაში,
სამთხემ გამათ უნა წკვერემს ინიბქოსა მა ათაში,
გურს ხამ გიამქვი ვადომტუა მიკმართალს ყოროფაში.“

ავთანდილქ თქუ: „ალმასის ბჟაში ჩხორიას ოძინ ვალი,
მა მუ ბთქუა მუ რშკიდუა დომშკირიტი გურიშ ალი,
ღურუშე გეგმამიყონი დომირთინე მა უფალი,
რზენი დო გვალას გილეზგორქ, მონანთეში მინინალი.“

თეს რშკიდანქ რახან ღორონთის ბჟათი ღუბადებუქუნი,
არძა თქვანი მორჩილირე მუთ მურიცხი იჭკვაჭკუნი,
მაკაბეტუ ჭყოლოფუაქ სკანდე მარჩქილუაფუნი,
ანწი ქოგიჩქ ჩქიმი ვარდი ვაბუღირუ დო ვახუმუნი“.

უფუჩუნა ართმაჟიას ეკონწყილო რაგადანა,
აიშას მუთი ფულესნი არგამათი თის თქუანა,
ჭირი ნამუთ უღუდეს რხინო დართეს ქოთი ოსკვანა,
კიბირუფი თემ ავალნა სინთეს აშო ოძირანა,

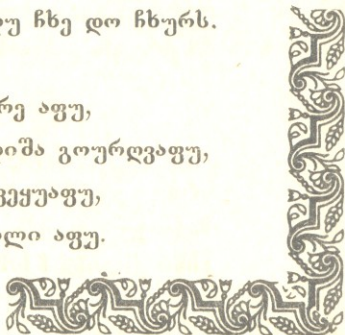
ოშინერო თემ ქოთქუეს დოხუნელო საჩიარი,
ეკოჭაჭეს ქარვა ბროლი დო აღმასი თიშ მაგვარი,
ბოში თქუანს „სქანი მაჯინუს ჭკუათ აღუ გური ვარი,
აღდაჩხერი გორხამილს მიშეკარკანტ გური ნავარი“,

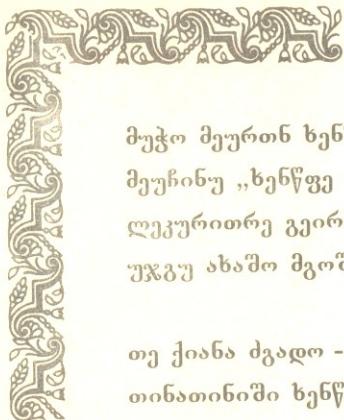
ავთანდილი მიშუ მარა გური თაქი ოსქიდუდუ,
კინმიჯინედ, თემ მიშუკ თოლი თაურე ოსქიდუდუ,
ტანს მეუცანცაღუანდ ვარდი ბუღირუდუ, ბროლს სოფუნდუ,
ყოროფას ანძალუნდ, გური გურიშენი უკებუდუ.

რაგადანს „ვარდის ბუაში მოსოფუა მუშ ნერს შიდუდანს,
ბროლი აღმასის, მარგალიტის ბია ცალო გინაჩქვანს,
მუბქიმიანა ვაბძირნქი ვარა დროს მუ მოღალაფუანს,
მაყალემენ ღურენი თინა სახელს გოღალაფუანს“.

ონჯირუს ჯან ინგარს დო ჩილაპური მოყუნს ჩილაპურს,
ჩე ჯანი თეში ოღუღოზ იკიჩუ დო თეში გიღურს,
თოლს მიკოდვანს ეწაძირე, ორწყე თემ მუში ოფუჩურს,
ეჩიშას წარათ წიმაყათაანს ვალ ქიმშალუ ჩხე დო ჩხურს.

სიშორიე ყოროფილიშ მანატრუ დო ნწარე აფუ,
ჩილაპურს უთქვარშალუანს ბროლ ვარდიშა გოურღვაფუ,
მოგოთანეს თემ გიმინწყუ ეშ უსკვამაშ ვეყუაფუ,
ცხენით ევარ დოხორეშა სხუნუს ჭანაფილი აფუ.

მუჭო მეურთონ ხენწიფეს მინუჩქ მუში კარიშ მათხილარი,
მეუჩინუ „ხენწიფე რშიქიდანქ თენა მიღუ საჩიარი,
ლეკურითრე გეირჩქინუ ქიანაშა სი სამძღვარი
უჯგუ ახაშო მგომინათ ირკოს ათე ორჩქილარი,

თე ქიანა ძგადო - ძგაშა, მოკო ჯარით მიდაბრთენი,
თინათინიში ხენწიფალათ, ნტერეფს გური დუყვილენი,
ვაგვახარე მოუბადე მოჯგირეთი ქიბჩინენი,
ძღვენი ხშირას გიღელანი გურჩამა ვემუარკენი“,

ხენწიფეს ეხუჯ თეში გეშა მადლობა თქუ საგამათი,
„ნჯილოს ღიმა ორკნიე ენა ზოჯ მითინქ ვათქუათი,
სქანი კოჩანას ამტკიცენს ათე სქანი ნასხუნათი,
ესხი წანას მუ მოხვარ მარა გისხუნ მეუ მიდართი“.

ხენწიფეშა მინილ ავთანდილქ მარდი გინაგ მაშინუა,
„ვამკვენი ვარე ჩქიმი ცქვაფა ხენწიფექ მუჭო მიშინუა,
ათაში თქვანი ძირაფაქ მა მუნაფა ჩამრცხინუა,
ძიცებული სქანი სახე ღორონთქ მითხუ ვამდინუა.“

ხენწიფე კისერს ოღურჟოლ გშაგორილ ვაფუ სკუაშა,
მორდილი მორდუმ ყოროფას გდ ველეზიმედ ვარა შხვაშა,
ავთანდილი შეწუხებუ თემ მოურს მუში შარაშა,
როსტანსით გურქი ეჭიჭორ მუთა მეუძ დონთხაფაშა.

ავთანდილი მედიდურო შარას გერე მაულარი,
ეჩ დღა დო სერს გიღარენდო უმოს უღუ ოულარი,
ქიანაშა უსხუნ თენა თიშენი გონწყ გურიშ კარი,
თინათინი აწათხოზ თიშ დაჩხერი ჭუნს მაყვილარი,

ხიარულო არძაქ დოხვად მუჭო მორთუ დოხორეშა,
ქობირანი თიშენი მულა ძღვენი გეუძნა ხეშა,
ზისნახეში* სიტყვას გეყუნს ვემკართინე ანწი ეშა,
თელ დოხორე ხიარულენს თეში ხიოლიში გეშა.

ჯიხა აფუდუ დოდგიმილი ტერს შიშის ზარს გააშქვანდ,
ტკილიში კირდე ქვითკირამი მოუბადეს ვამაშქვანდ,
სუმი დღას დო სერს თეჟი ინორდუ შხვას ეჟი ვეშნაშქვანდ,
შერმადინი ელუხუნუ სხუნუაშა დუსუ მეუჩანდ.

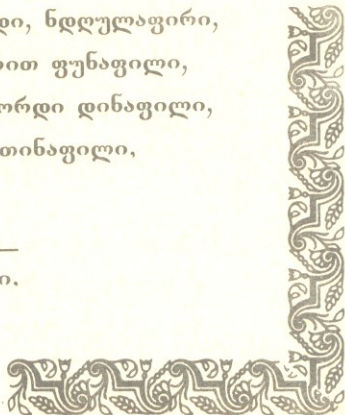
შერმადინი გოხოლნა ნამუთი მაფუ მა შინელი,
აღნარდირე ქოთ ერთგული თიშო ორე ერჩქინელი,
ის ვაუჩქდ ავთანდილს დაჩხირი აფუდუ მოძინელი,
ვაუფულუ ქეჩუ თინა მუთ აფუდუ შერჩქინელი.

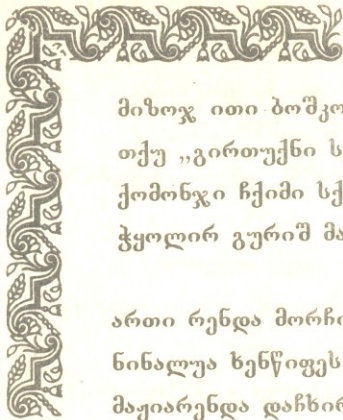
თქუ „შერმადინი გიოტირხქ ონჯღორე მიჩქ გიწუენი,
სი გიჩქ ჩქიმი საღამუსო** ართო ეკოკათუენი,
გიფულუნდი დო ვაგიჩქდუ გილემგარდი მა მუშენი,
ასე იღბალქ ჩქიმქ მიკირთუ, ანწი ოკო ვაბდინენი.

თინათინიშ ყოროფას ჭვილი ვაფუდი, ნდღულაფირი,
ჩხე ჩიღამური მორტუანდუ დაჩხირით ფუნაფილი,
ვაგაცხადენდ მუს მაჭუდ, მუშენი ვორდი დინაფილი,
ასე იმენდი ქომუჩდო ვორექ მიკორთინაფილი,

*ზისნახე - მზეთუნახავი უღამაზესი.

**საღამუსო - საიდუმლო.

მიზოჯ ითი ბოშკონ ბგორე სოდგა თინა ვეყუაფუ,
თქუ „გირთუქნი სქანი იბიქ თაში გინოჭყვიდილ მაფუ,
ქომონჯი ჩქიმი სქან მეტი მითინ შხვა ვეყუაფუ,
ჭყოლირ გურიშ მალიმა მუჩ ანწ ვაბდინე იყუაფუ.

ართი რენდა მორჩილი ვორექ, შიღებენო კოჩქ ვედას,
ნინალუა ხენწიფეს ოკონ ღორონთიშე მურს გიჩქდას,
მაჟიარენდა დაჩხირ დამნელ ვაბჭუნს ანწი მაცოდას,
ამფერი თიკოს გაჭირებას ქომოლურო შეხვადას.

ჩქნი ართიანიშ ყოროფას სურგი ვაუდ ქოთქუენი,
თიშენი რხინქ ყუჯი ოთხუე ნარაგადს არჩქილენი,
სი გიტალე თაქი უნჩაშო, მანგიორქ ქიყუენი,
თეთი გიჩქდას ათე საქმე მუჭო შხვაშა ვეთქუენი,

ჯარი ცხოდი ქალერინე უმიჯი დო ქიმიხვარე,
დოხორეში ამბე გეგი სო მუენერი ზოჯუარე,
ჩქმი სახელით ძღვენ ოჯღონი ნება გიღუ ქარღად ჭარე,
თიშენ ნამდა ვათქუანი ავთანდილი თაქი ვარე.

ლაშკუა დო ნადირუა ჩქმი ცალო ქოქიმიანი,
სალამუსო დომიფული სუმი წანას ქომიჯინი,
ქიმობრთიდა ქოძირნქი გიბრთუქ ცოცხალი იბიქინი,
ჩილამურით დომინგარი ვამართდა თაში ქიმიანი.

ხენწიფეს მაშინ ხეთე ხოლო, მუქ მოხვად მუქ იყუენი,
წუხებულო გინომიჩი მა ცხოვრებაქ გემეთუნი,
ზრკოს ონთირალი აფუ არმა თექი მეურსუნი,
გეკურიგი ოქრო ვარჩხილი გაჭირებულს მუთ ქომინი.

ვადმარკა ჭყოლოფუა უკული უმოს მიმეხვარი,
მაღა მაღას გომიშინი ვაგგოჭყორდა ადრე ვარი,
ჩქმი გურტუა გიღუდას ჩქმი შური უფალს მიაბარი,
გიშინი ჩქნი ბაღანობა დიდან თეში დომინგარი“.

მონაქ თენა მირჩქილუნი გაცანცალ ვევიარინე,
ვარჩხილიშ წყარიშნერი ჩილაპურ მურს ანგარინე,
ურაგად „სქანი უმუშო ვეშემლებუ ვალმარინე,
ანწი ვეცადქ თესით ვორწყექ : ვარა მურე ელმაჩინე.

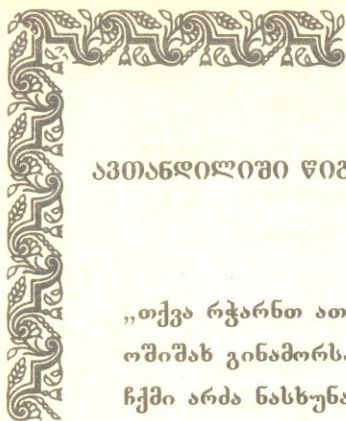
მანგიორო გიტენქია რაგადანსო სქანი ნინა,
მინჯობუა ვეშმალებუ უსქანეთი მუბქიმინა,
სი სვალე თექ ორდენ თიშა მა მისხუნუ ბღურენ თინა,
ართო იბრტათ ჟირიხოლოქ დომიტუე ვაქიმინა.

ავთანდილქ თქუ სიმართერე სი ურჩქილი ათეს თაში,
მიჯნურს ოკუთნუ სვათახვალე გიღარულა სვალე ტყაში,
ავარტინე ვალი ავინე მარგალიტი მისით აში,
კოჩი სინდის - დინაფილი ეკატკირალ რე ყამაში,

სკანი მეტი ვაშწონებუ, სალაპუსო გუანდენი,
ვართ მითინ ეფერი ორე, მა სამეფო მივანდენი,
ტერს ვამართას გამანგარი ხურგეფი სოთი მიანტენი,
აში მიკიბრთუქ განგებაქ მოჭიშუდა მა ჰამენი,

ქუა ართინი თეში ოშის მაჭიშუანს ხეთე სპუნს,
ემმაკემს ექ მუთა გალე სოთი ანგელოზი კოც ყუნს,
უნათ ნწერილქ გურით მანგარი ვამართუდა წანას სუმს,
ირკოჩქი დაგიჯერასნი ჭარილს მერჩა ფერი მუთუნს“.

ავთანდილიში წიგნი მუჰარაღი მუში ყოროფიღიშა

„თქვა რჭარნთ ათე წიგნის მარდუალეფი დო მახანეფი,
ოშიშახ გინამორსარეთი ართიგური მყალეფი,
ჩქმი არძა ნასხუნა დო ნარტიში მაჭიშაფალეფი,
ართო აკიშაყართ დო ჩქმი ნაჭარა მირჩქილეთი.

დურელ გაფუთი ავთანდილი ჭარისს იბტე ათენას,
თვითონი ჩქიმი გინნაჭყვიდა ათე ჩქიმი ნასხუნას,
გინოლაფა გინოჭყვიდი ჭახანი თაქი გოჯინას,
ქაშქვილი დო ქასთაგანს ვანდენქი იღბალი ჩქიმი რინას,

საქმექ თიშნერქ მა მობხვადუ ორე გინადინაფალი,
ხვათახვალე შქირენულო წანეფს ვორდე ცოდა ცალი,
თეს გოხვეწთ არძას ართო ათენა მიდუ ოთხუალი,
ჩქმი ქიანა ვაკოტახან შური უდგდას რდას ცოცხალი,

მანგიორო მა იბტალე შერმადინს ჩქიმი ქიანას,
დურა რინობუაში ამბეში გაგებაშა იჯინას,
ვართი ვარდი ოდინუას ბჟანთეში არძას უჯინას,
უდუნდებელი ვედიტუას მოუბადექ მედინას.

ქოგიჩქნა მუჭო სკუანი თეში მაფუ თინა რდილი,
თესი თეში ქედუჯერით, ითამ ორდას ავთანდილი,
ქიმეხვართი, ქალუდირთით, ქოქიმიინას გინონწყილი,
ვამმართუდა ძიცა ვარი ნგარათ გაყით მიკორგილი.

ათე წიგნი გაშწარსულუ, ჰამო სიტყვა ნავორათი,
ოქროსო ორტყაფუ ქიშირტყუ დო ვარკკუ გემოკვანწუათი,
უწუ ჯარი დოშაყარეთ მინდორს აკიბშაყარათი,
თაშ ქოთქედო ყუჩე გიმილ უსქვამაში მიკორთათი.

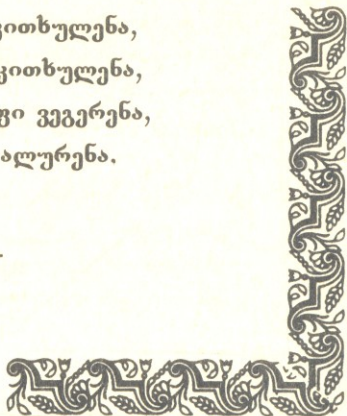
ზოჯ - „მეურთი ირკოჩქ ართო, მა ვამოკო მითინია,
ხვათახვალე ქიდმოსკიდ კოჩი ვალურე მითინია,
გაკურქიუ მუში რაშის* გაგნირულუ ქირცხონია,
თინათინი თოლს აწაძირე თეშ მიხინკოლუნია,

გეგნირულუ მინდორი ფარყი გამახორცქ იქ მუში ჯარს,
კოჩი ვარწყენ თეში გილარე ინა მუში ოულარს,
კილე დო ტანს ფერი გინაქუნს ვამარინე ვართ ანჯარს,
გურს მუთი უჭირდ გამახორცქ ვაცილეზე ანწი ნავარს,

ნადირუათი გათუესნი ჯარი აკოშაყარეს,
გორეს ვარე ბუაში მათანგა ავთანდილი ვაძირეს,
აიშახიანი რხინქი ჭირო მიკართეს დათირეს,
დოგორანი არძა კუნთხუს ცხენამი კათაქ ეყარეს.

ნჯილო სქანი მოითირი მი მაშინა კითხულენა,
გილერულეს გიგორუეს არძას კილაკითხულენა,
ავთანდილქ თეურე იდ სოდეთ მუნეფი ვეგერენა,
გური ჭვილი ჩილაბურამი ართიანს ალურენა.

*რაში - ძლიერი ცხენი,

შერმადინქ დოშაყარუ ჟინოსკუა ქოთი თავადი,
თენემს ქაძირ ავთანდილიში ჭარილი ძდნ თი ქარდადი,
გურქი ქელაჭვეს მუ ბორჯის მირჩქილუეს თე რაგადი,
დუდმა მინჭვეს რჩხვიანა დო ჩილამურიშ რე რაბადი.

რაგადეს ნწარე იყი იში უმუშო ჩქინი რინა,
მეურჩნ ქოთი სი გოკუთნუდუ დახუნალი თიში ბინა
ელაიდირთთ კანონი იყი ნარაგად სქანი ნინა,
პატნო გაჩქვეს ოხილუ არძას თიში ინოჯინა.

აკთანდილიზი ულა ეთი ყილოზი ტყეაგოზი ოგორუმა

ჭკვერი ეზოს* „დიონოსი**“ს თქუალირ აფუ თეცალი,
„ვარდი ფალირი გოყინას იყი ცოდა გაჯინალი“
თემ ლარჯემი*** ნერი რდილი მოყონაფილ დო ზღვინდალი
უჩინებუ დინას ორდას ღარიბულს საცოდალი.

ავთანდილქ გეგნიჯირით მინდორ ოულარი მუმ შარაში,
ხუნგეფი აშო ქიშვიტუ არაბეფიშ ქიანაში,
ნწარექ აყ ჩარცხინაქ დო დოტებაქ მუში ბჟაში
თოლს ჩილაპურს ჩაურცხინუა ქობძირიდა თქუანს თაში.

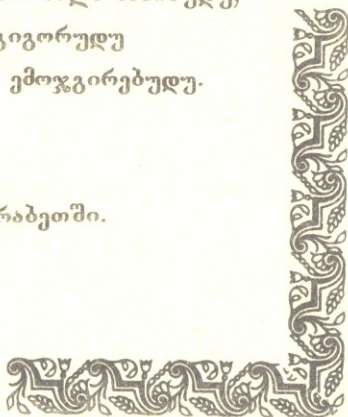
ახალი თირქ ქიმნათუდო ვარდი აფუ გოქუნელი,
ხაშმა გეუბ ხე უსხუნუ მინშა ოკო რდას ღურელი,
ოთხონენდო ვითშავა თქუ ჭირჭირმა მაფ გეძინელი,
რხინს ირკოს დო ჩონგურს ვორექი თიშენი ჩარცხინელი.

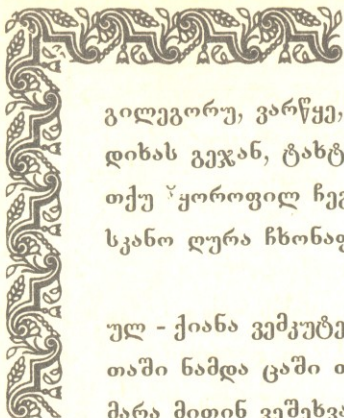
ვარდი მუში ბჟა დინაფილს ნერი უდინდ დო ბჟღირუდუ,
„გიჯყოლიდეთ“ მუმ გურს უწინდ თეთი ძალა მაძინუდუ,
უჩინებუ შხვაში ქიანას გილენგარდ გიგორუდუ
მეშარეფს ამბეს კითხენდ დო თინეფს ემოჯგირებუდუ.

*ერზოს - პოეტი მე - 12 საუკუნეში არაბეთში.

**დიონისი - ლექსთა კრებული.

***ლარჯემი - ლერწამი.

გილეგორუ, ვარწყე, ინგარს, ზღვას ქაკათუ ჩილაბჭური,
დიხას გეჯან, ტახტო მიოჩქ დინაფილი აფუ ლური,
თქუ ყოროფილ ჩეგერცხი მარა სკანო იქანც ჩქიმი გური,
სკანო ღურა ჩხონაფარე, უფალს აში ჩქიმი შური“.

ულ - ქიანა ვემკუტებუ ნინათი მუთ ქოთქუენი,
თაში ნამდა ცაში თუდო, ვაკოსკილად სოთ მირთენი,
მარა მითინ ვემეხვალამ თიში ამბე ათქუენი,
დო სუმ წანაქ თეში გეთუ, სუმი თუთა მიაარკენი.

ფერი ქიანას ქუმოხვად მენწყერი კაკლარ ეკორტყილს
თუთაქი მიკილ ადამიმ ფსკის ვარწყე მითინს შურდგიმილს,
ვისრამინით ვემშაჭველე უმოსი დულა ფუნაფილს
დღამ დო სერიოთ თის მიშარე გიშინანს მუში ყოროფილს.

გვალას ეფერს ქათადირთ ადგილი ვარე მიკორთაში,
რზენი მინდორქ გამკორჩქინდ გილალი ქიყი შკვითი თღაში,
გვალაშ თუდო წყარი გითმოფუნს მიხინკოლ მოურს თაში,
მიმაღს ხოლო ვემიართე ეკორტყილი ორე ტყაში.

მიკულირი დღალეფს კოროცხუნს მუ ქიმიანას ვაძირას,
ოშქურუ თეში ვამკორთას ჟირი თუთას თაში შარას,
ვარა უკული გამკორჩქინდას ოდო შხვაქი ქოძირას,
კონი ჟირიშა ვედებადებუ ფურს ჯგირშა მი თირანს.

ოგონებელქ ქიმიადინ, ფიქრენს მუჭო ქეკვოლინი,
ქიმვოტუენ აბა მუშენი თესხი ხანს ბგორუნდინი,
ჩქმი მურიცხის მუ უწუა მუჭო ბთქუა სოვორდინი,
ჭორო ვარა ვეგებგე მიში ოგორშა გბლურდინი.

ვადიბრთე დო ქიღობსქიდე თაქ მიღუდას მა გილალი,
ბგორნქნი თიში ვეგებგე მუთუნი გურიშ ოჩამალი,
დროქი გეთუას შერმადინს, მოუძინე ონგარალი,
თიქ ხენწიფეს ქიმაშინას ათე საქმე ოღურალი,

გინოჩანი ჩქიმი ღურა ნამუთ მაფუ დოჩინელი,
ქიდიჭყანი ნგარა, ზარი, უჩა ამბეთ გორჩქინელი,
ჭახანი დო გამკობრჩქინდე ვავორდენი მა ღურელი,
იგონენსი ინგარს, ნარდენს, ტვინი აფუ აკორთელი,

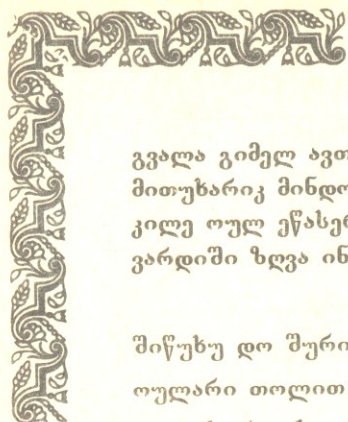
„ღორონთ მუს გუმობუდი, მუშენ დომიჯვი სამართალი,
ტყურათ მუშენი მეშიდინე, ჩქიმი ხანდა დო იღბალი,
სასვებათ ჭირო გომიჩქვი, ქალახუნე მაწუალი,
ჩილამურს ჩქინს ხურგი ვემერჩქ ვაჩმარცხინე ონგარალი“.

გური გემანგარ მუში დუდიშო, მეურს დო მეფიქრენს,
დღაშ მულაშა კოჩი ვადურუ, გური ღმას ვეშიოტენს,
ნგარათ მუთუნ საქმე ვეყი, ღორონთი მუსუთ ვენებენს,
განგებაშა ვემეკიქანცე, ის კოჩი ტყურათ ინდომენს.

ლანძღირი რინას ღურა უჯგუ მუშ დუს თაში ირწმუნენს,
მეუღირს დობზვად თინათინი ბუაცალო დღას ანათენს,
მიქ შქიდიუას ვარენი ფერი მუ უწუა მა ბკითხენს,
მენწყერი ნწყვილი ტყა პის მეურს თეს მიშარე მეფიქრენს.

ვადომიტებუ ცაში თუღო დიხა სოთ ქორდუნი,
მარა თიშენ ვაგებგონი სოლეთინი მა მუთუნი,
მართალი რდ არძა თინა ქაჯი რენია მიქით თქუნი,
ტყურათ იმგარი ვართი მოხვარ ჩილამურს ვობუნქუნი.

გვალა გიმელ ავთანდილქ ქოთი ქიმკიტუ ტყა დო წყარი,
მითუხარიკ მინდორს მარა ჯაბი* უღუ ის მანგარი,
კილე ოულ ეწასერუ ვაუდ შურიშ ოღალარი,
ვარდიში ზღვა ინივარვალ პეული რე იშ ზენწარი.

შიწუხუ დო შური მიკაშ ქუდაპირუ მიკორთინა,
ოულარი თოლით გაგნოზიმუ, ვართ დარკ მიკოჯინა,
თუთაქ ართიქ თეშ მოკილ კოჩიში ვარე მიგნართინა,
ნონტყელეს ორწყე, მარა ვაშქურ ვართი ოკო იში ჯინა.

ნონტყელცალო გინორთელი ავთანდილი გური ჭვილი,
შქირენქ ქაყუ ჭკუმას ოკო კოჩი ორე შურდგიმილი,
ქილორი მოუდ ქასთაგანით ყვილნთინა გოტვიტვილი,
საკვეცი დო ობედით დაჩხერი აფუ დორზამილი.

ცხენი გუტუ იდიაოდ, სოიშახ წვადი დიჭუდუნი,
მიკაჯინ დო ქოძირ აშშვი ცხენამი კოჩი მურსუნი,
თქუ ყურსალეფი ვარენანდა მი ოკორდას მოურსუნი,
დღას კონთაგანი ვაუძირ მითინი თაქ გილურსუნი.

ძიცებულო ქეწაზად ხეს ქიდევინ შკვილი საგანი,
ბუაკიამ კოს ჟირს მოყუნდ ართი მიდგარენ კონთაგანი,
დუსუ ორდუ ჭყოლირი დო ზისხირამი აფუდ ტანი,
შური ონდეთი ინაქანცდ ვაუღუდუ ფშხირი ხანი.

*ჯაბი - ჯავრი,

დუძახ მირეთ ჯიმაღეფი ყურსაღეფი მიჩქუდ ვარა,
ნუმ წიშოლუქ გამათ უწის ჩქი მიჭირა თიმ მანწარა,
ჯგირი ნინა ამოჭიშეთ ვემგაღებუ ჩქნი მოხვარა,
იმგართნი აღმანგართ მომლექინეთ ათე ჭარა.

ხოლოშა მიაკინ ავთანდილქ გიაკითხუ „სონი რეთი“
„უბასუხეს ნგარებულო“ „ჩქი თაქიანი ვავორეთ“,
მიჭირან თიშენი იმგართ ტანი ჯიმა სუმი ვორეთ,
ჯიხათ მიღუნა ქალაქით, ხატაეთიშე ვორეთი.

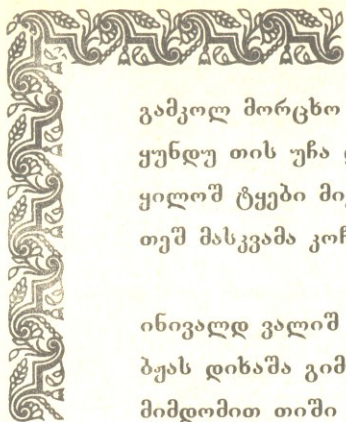
მობრთით ჯგირი ორენია სანადირო თაქიანი,
ჯარი მიარე მოპუნდეს უწით წყარ პის გიცადანი,
ონადირექ ჯგირქ იყუნი ვაგუტეთი ართიანი,
შეშელს კირდეს ტყარი პილით ბრელი იყი დოთვაღანი.

შხვა მუთუნო ვამირჩქინით ჩქი სუმი ჯიმა თაშ ვორდით,
თიმ უკული ჩქი სუმხოლოქ ართიანს ქიგვაწაკინდით,
„უჯგუმი სი ვარ მა ვორექ“ ათემ გურშენი წებკინდით,
ვემაგორეს სიმართეშა ნამუ - ნამუსუ უჯგუდით.

ავარყით ირემიში ტყეშიში ხარგა ამდღა ჯარი,
მოკოდეს გებგითიკო შხვაში უჯგუმი მინორდ ვარი,
ჩქი გიბცადით, შხვა გოუტეთ შარას გიღარდ მაულარი,
ნამ ბპირითნ ნონტყელი პილით შხვა იშენ ვარდ ოთვაღარი.

იარაღიმ ხემანწყუო, ჩქი სუმქ სუმ კოჩი მიკიბტეთ,
მუთაშა მოშკურუდესუდო ჯარი იშო გოუტეთ,
რობუ ტყათი დო მინდორითი უნადირუ ვამკიბტეთ,
კუნხამი დო ფსუაღამი აკა ნამუთინ ვადიბტეთ.

გამკოლ მორცხო ფარსაკიქ - ბიჯი აფუდუ მანგური
ყუნდუ თის უჩა ლაფშა რაშიში მანგური ორდნ ფერი,
ყილოშ ტყეები მიკაქუნდუ, ქუდი ხოლო თიში ნერი,
თეშ მასკვამა კონთაგანი ვამძირნა მუთუნი ნერი,

ინივალდ ვალიშ ნერი თოლი ვამუქნეს განჯამალი,
ბუას დინაშა გიმულებუ, თიჯგურა ორდ გაჯინალი,
მიმდომით თიში ჭოფუა, მეურინეთ ჩქინი ძალი,
ბჩირთით ქოთი თიში გეშა ასე ვორეთ საცოდალი,

მა მოკოდუ თვითონ თინა ბჭოფიკო დო გიბტკონი,
ოშკარი ჯიმას ოკოდ ცხენქ სვალე გიოსკიდუკონი,
უკლაში ჯიმას შური მიოლდ ლიმა ოკოდ დიჭყკონი,
ეთობთხოზთ თინჩას მეურს ბუაში მათანგა მოსაწონი.

ბროლს აღმასი ეშავარვალ ვარდი პირელს ჰავან თეში,
ჩქნი ჰამოიანი რინა ჯოჯოხეთო გაჩქ იქ თეში,
ვართი სახეშა დამკინეს მიკმოჯინეს ვართით თეში,
ჩქნი კონწარობაშ გეშა მათრახი გინომყუნეს ხეში.

უკლაშიქ ეჩხუბუკო თაში მიდუდეს ნარაგადი,
იქ დუძახუ „შარა ვაილუ ვაგშგართე თაქ გიცადი“,
ეშენ შურო ვამკირჩქილ, ვართი მიგორუ იარადი,
ზისხირიშ დვარს ქიმშახუნუ თეშ გაიშკუ დუს მათრახი,

ართი მათრახი გაიშქნ დუდი ჭყოლირი აფუდუა,
დინას თეშ ქეშარაგუ ღურელი მუჭო თეში რდუა,
საგამათ თენა მიაართუ ნამუშენით მუს შკიდუა,
თოლი დო ხეშქას გიშელ დო მედიდურო მეურდუა,

ვაჩქარებე ვართი იჯინე თეში შარას მეურსია,
უჯინი ეპე სო მეურსნი ქოგ ბჟა დო თუთასია,
ოძირანდეს ავთანდილს მუნეფი ართიანს განგარსია,
ოღეთ მოჩხდ უჩა ლაფშა ბჟაში მაგური მეყუნსია.

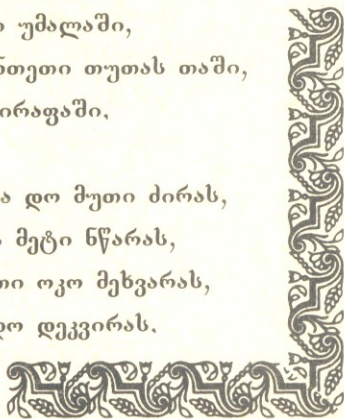
სახექ გუნდულ ავთანდილს ჩილამურიშ თირ გოძუდუნი,
თესხი ხანდაქ გილაწანწალქ რახან ტყურათ ვადინუნი,
კონ მუს გეყუნს ქოძირუნს მუში წადილი მუს ულუნი,
იმ შინი მუთუნ ვარე თეიშახ შიწუხ ჭირ ძირუნი.

თქუ უჩინებ ტყა კირდეს სვათახვალე ვორდი გილმალი,
თი ბოშკოჩიშ გორუაშენ მევოტე მა მარდუალი,
ასე ქობძირი თქვანდე ყურე მუშენით მა იბწვალი,
დღემუს ვამგოხვამილუან მუთუნ გლახა გურიშ მალი.

ათე ჩქიმი გურიშ ნატრიქ მუჭო გემირთ ასე მანი,
ღორონთქ ჯგირო ქოყოფირას თეშ ჭყოლირი ჯიმა თქვანი,
თეში უკული ხეთ ქაძირ სო გიდირთნი, სო მერთანი,
ჭყოლირი მაშვანდუანი დო მუჭო ხე უნწყუანი.

თაში ქოთქედო ცხენს ქიმნალ, ქაფურიწუ მუში რაში,
მისოფუდუ მეფურიწდ შარდენ ქირიში უმაღაში,
მუჭოთ თუთა ბჟას გოთხოზუ, ბჟა სინთეთი თუთას თაში,
მეტიში მეტი ყუმენი უდუ თის თიშ ძირაფაში.

თეს მესხუნუნს მუჭო მერთას ხოლოშა დო მუთი ძირას,
ჩილათირი ღორაგადი შერს გაშერენს მეტი ნწარას,
კვარჩხილი საქმეს კონი ჭკვერქ ჭკუათი ოკო მეხვარას,
ვართი სითინჩე გიჯოგუას გაჯინას დო დეკვირას.

რახანს ზოსო გილეჯგვაჯგვე ყალანგერო გინორთელი,
კონი ვაკო თოლო ძირას მიდგა ვარდას ერჩინელი,
გეკობხვადათ გეკვანთხათი ირფელი იყი აკორთელი,
ვარა ბღურუქ, ვარა ბილუნქ, თეთ დიკილე ირიფელი.

თესხი ხანდა დო წვალეზა დინაფილი მუშენი რდას,
მიდგა ვარდას ვეყუაფუ დანჯირალი ვაულუდას,
მუდგა ვეგლესოფუდას ხოლო იშენი ოკო თექ იდას,
სოდგა მეურს თექ დუსხუნუ ანწი ვეპოთა მა ხანდას.

გილართეს ეკი დო დიკი ჟირ დღა დო სერს ოულარი,
ხეცა ვაულალ დღაშ დო სერით ვაუშუმუ ვართი წყარი,
ართი თოლიშ დოფაფაფუ ვაუდინუაფ ბორჯი ვარი,
ჩილამური თოლს მანტუდეს მინდორს მიშუ მუჭო ღვარი.

ეკისერუნი თეში ქიმერთეს სოდეთ გვალეფ მიკონქდ,
თეში კირდე პის მითონთხორილს წყარი კილმაფუნდ დო მონქდ
კირდეში თუდო ფარყი ოჭყოჭყეს წალამიში ტყა მონქდ,
თოლი ვანჭუნი ფერი ჯალეფი კირდე გვალას გინონქდ.

ბოშკონ მეურს, კირდე გინილ, წყარი გინილ ჩქარი მალი,
ავთანდილქ ცხენს გეგმასხაპუ ჯა დოგორ ართი მაღალი,
თუდო ცხენი ქიმკაკირ, ჟიშე უღუ მუს ოჯინალი,
ორწყე ბოშკონ მუჭო ინგარს, ნოტე მუ უდ ონგარალი.

ბოშკონქ ყილოში ტყეზამქ ტყაშე ვიშელ ქადირთ ქვაბიშ კარს,
უნა კაბამი ოსურქი გიმილ ქაწაზად მუღირს კარს,
ინგარს თეში იშ ჩილამური ქაკათუდუ ზღვაში წყარს,
გეგმასხაპუ ბოშკონქ ცხენშე ქახუტოლუ ქოთი ინგარს.

დირაგადუ - „ასმათი ჩქინი ხინჯი ზღვას ინიფაფუ,
ჩქნი ბუაქ დოშკირტ დო გოთანა ანწი ჩქინო ვეყუაფუ“,
თაში ქოთქედო გურმა მინჯ ჩილაბურეფ გეგლაარდუ,
ზისხირი მანტუ ინგარანდო ართიანს ვალუაფუ.

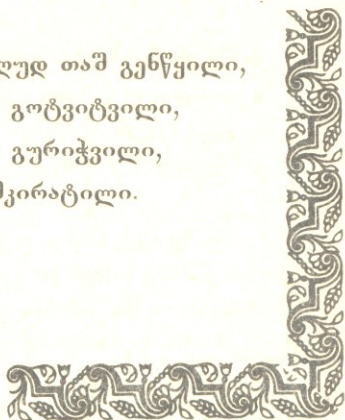
თე კოჩიშ თუმა გნატვიტვა იფაფუდუ კირდეში განს,
კოჩი ოსურს, ოსური კოც ოღურჟოლუდეს ართიანს,
ინგარა დო მოთვანანი თის კირდე აშო არძენს ბანს,
ავთანდილი თეშ მაჯინე ორწყე ფარსაკი ამისვანს*.

ჭახანს ოსურქ შური მოკაშ ნგარათ გური მილექინუ,
ცხენ გამნიყონ დინახალე მონწყილობა ჩაურცხინუ,
ბოშკოს ხოლო კიდირ გუნწყუ, იარალი ჩაურცხინუ,
უკული იშო მინილეს, მთელ დღას გალე ვაგმუჯინუ.

მუთ გებგავა ათე საქმე, ავთანდილი თეს სხუნუნსუ,
გოთანდნი ოსურქ გიმილ კინი თიშნერი მიკაქუნსუ,
ლაგამი ქეუდ, გოწიმინდუ თით მუთ ტანს გინაქუნსუ,
მოკაზმუდო მონწყილობა მოუდ შურსუ ველეზუნსუ.

ართი დღაში მეტის ვეცადდ წესო ულუდ თაშ გენწყილი,
კიდირს ხეს იგვავუნს ოსური თუმა გოტვიტვილი,
ართიანს ოხუტოლ თეში ჟირიხოლო გურიჭვილი,
უგუნარებ თის უჯინე ასმათ გური შკირატილი.

*ამისვანი - საოცარი, საოცრება,

ავთანდილქ კინი ქოძირ სახე ფარსაკი მორსებაში,
ბიჯიშ თუმას ოშმეშ ოსკვანს მუჭო ვარვალი ბჟას ცაში,
კიპარობიში შურქუ ქინთს დინარქიაქ ბორიაში,
ჯილოს თეშ გამწაშკვიდუანდ, ჯილო მუჭო ჯიხვის ვაში.

გოდა სოლეშენ მორთნი, ამდღა თეურე გეუძ შარა,
ჩინჩა ტყაში მინდორი გეგნირულუ თეშ ჩქარა,
ავთანდილი ტყას მითოტყობუ თეშ ირფელს ორწყე მარა,
ღორონს ოხვეწ ქეშმენწი, ასე მოკო სკანი მოხვარა,

თეს უჯგუნი ფერი საქმე ღორონთ ვამოსხუნაფუა,
მა ოსურს ითი მორცხოში ამბეს ვორაგადაფუა,
ჩქიმისით უწინქ დო ათაში ამბეს გაგშვონწყუაფუა,
ის მა ლეკურს ვაპურქენქ, დო დუსით ვავოყვილაფუა.

ამგე ავთანდილიში გამომკვააულიშა მეულა დო
ასმათჳკაა ჩიეგაში

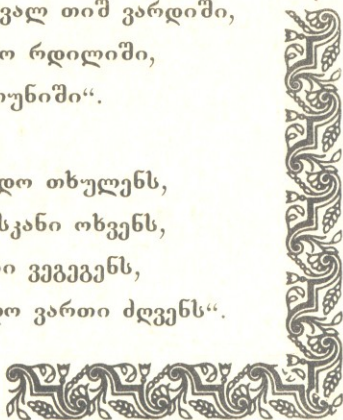
ჯაშე გიმელ ცხენი გამკიყონ მიკუკირუდ თექ ჯაშა
ქიმნალ დო უცხას ქემერთ ქვაბიში კარიშ კილუაშა,
ჩილაშურამ ოსურქ ქოსხაბ ვენიჯინე იში ყვაშა,
ითამ დორთა უგურუაფ ვარდ პირელიშ მიკორთაშა.

ვართი იჩინ ვართ მოგენდ მუში ბოშკოს ეში მეჯინა,
დიწანწალუ ჯადო კირდეს გინარკიანს ოკო რტინა,
ოჭოფუ ბოშკოჩქ გაჩემუდო ქილორცალო ყუნს ინა,
ოსური კირდეს გნარკიანს აშო ირთუ კინი ინა.

დუს ვანებენდ გიწმერტებუდ ინოჯინა ოზიზღუდუ
მუჭო ქილორი არწივიშ ხეს იცანცაღდ, ოშკურუდუ,
მოსახვარეთი მიდგარენი ტარიელს უძახუდუ,
ავთანდილი თეს ბირგულს უშკვანდ ოხვეწდუ ოხნახუდუ.

„მუთას გორჩქ, მუშა გოშკურუ სკუა ვორექ ადამიში,
ფერ ბძირი დუდქ ვემმაჩინ პირი ივარვალ თიშ ვარდიში,
მუდგაიყინ თიშ ქიმეჩი კიპაროზიცალო რდილიში,
ვაკიყინაა ვავორექ სკანი მოცილე მუთუნიში“.

ოსური წუხენს, ჩილაშურამი ურაგად დო თხულენს,
„მითინი ხანგა ვარექდა, ქიდინტირი სკანი ოხვენს,
თეში მანწარა სალამოსოს ჩქიმდე კოჩი ვეგეგენს,
ინა მუთუნს ვათქუალე ვართი ძალა დო ვართი ძღვენს“.

კინ ურაგად ჩემერცხია „მუ გიწუა დო მუშენა,
ამბე კალამს ემ ვაჭარე მუდგა ვაუმონკუენი,
ოიშას ვარიას გიწინქ ართშა გემაკითხუენი,
ძიცა ნგარას უჯგუე მარა ნგარა მისხუნ მა იშენი“,

ოსური ვაიჩქ სოლე მურქუ, მუ დაჩხირი გიმორზნი,
მუხმა ხანი გილაბრთიდო, მა თეს გილაბგორნქინი,
ქუმგოგორეთ, სი ქორძირი ჩქმი რაგადი გოწყინუნი,
გინქდას ვათქუენი თეში მა სოთინი ვაურქუნი“.

ოსურქ უწუ „მუს შეფხვადი, მუ ვორეთ ართ მაჟიაში,
ჩქიმი ბუა დუსუ ვანმორენი, თიშენ ბრდებულენქ თაში,
გირბე თქუე გინოიჭკირნქ, ორდას თენა უნწარაში,
მუ გოკონ თინა ქიძინი, მა ვაბკითხა ითინაში“.

მუთუნქ გორთას ოხვეწ, თხულენს თემ წოსოლე ჩოქნია,
ვამკართინუ ვადაყუნუ შურ ხუნელო ორენია,
გურქ კეულუ ქეწასერ თოლეშს ზისხირ მანტუნია,
გამწალ თუმა ქუნვაძილუ ხამ გააშქვას ოკონია.

„ურაგად ჩქიმი ნჯარება თაში მუჭო გიგოტუა,
ცოდაცალო მონგარუა ჩქიმი ჩილაშურს მიშმორტუა,
ქოთქუანქდა გინქდას მეტი მუთუნსი ვაიკირტუა,
ვარდა იფუფჩ მუჭო ნტერინ შურ დგიმილ ვადოიტუა“.

ათე ამბე ოსურქ უწუ „სი სიავე დოისხუნუ,
ვაბილიდა დობსქიდუქნი რინა შუროთ ვამისხუნუ,
უჩა იღბალქ თამ გუმოჩქუ, ჯგირობუა ჩამირცხინუ,
დობილიდა ხოლო უჯგუეშ ორაგადე მეშიდინუ.

ურაგად მინორექ მუს გეყუნქ ვაიჩქნო დუდი სქანი,
თეს ვაბთქუა თოლ მინჯანს თემ გვალო დიხას დომთხინუნქ,
მისხუნ სქანდე ღურელ ვორდე შური დამითხინუანი,
ჩქიმი იღბალიშ ჭარილი წიგნი ჩქიმი ხეთი დობჭვე მანი.

სი ვეფიქრა ჩქიმი ღურათ, ონარღებელს დამითხინუა,
თოლს ჩილამურს დომსქირუა დო ონგარალს ჩამრცხინუა,
ჩქიმი რინა მუთუნ ვარე, მუშა მა მუს იფსხუნუა,
სალამუსო უჩინებუს კოჩქ მუჟას ორდ მაშინუა.

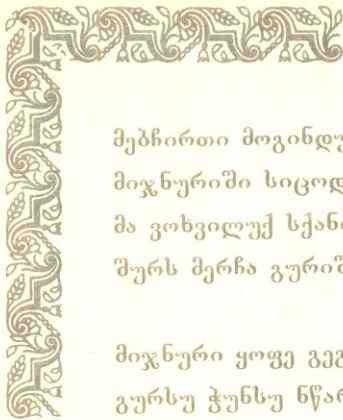
ავთანდილი გერე, ფიქრენს საქმეს ოკო მიკორთინა,
მუდგაიყინ შხვას დუსხუნუნქ, თე აშბეს გიმოურჩქინა,
ჩილამური თოლშე მურს, აურე შუროთ ვაკო ჯინა,
ოსურს უწუ გვანწარი, ანწი მუშა ღირ ჩქიმი რინა.

ოსურქ წარი აკარღუდო რისხუანო დოხოჯუა,
ავთანდილი ხედო ინგარს, მეტ მუთუნი ვაზოჯუა,
ნანგარა წყარს ნახვილას ვარდეფი მინიფაფუდუა,
ოსურს თაურე ჩილამური მანტუ დო ინგარდუა.

ქომოლ კოჩიშ ნგარა ძირუ ეუშქუ დო მუთ ინგარდუ,
მარა მუჭო შხვაში თურინი, ინა მუთუნს ვათქუანდ,
ბოშკოჩქ ქაჩინ მუჭოთი ოსურს ჭიჭეთ გურქი გამკაარდ,
ეწაჩოქ ოხვეწ მარა ჩილამური ნინას გეუბორკანდ.

უწუ: „მიჩქ მევოყოთი თქვანყურეშე გურიში ჩამა,
გავანწარი, დასაჯებული ქოთ ვორექ თეში გამა,
თქვანი გური კიღერირე, მუთ შემღებუ თიმ გონჯამა,
ჩლათირს შქვითიშა აბატის თაში ორე გინოჩამა.

მუხირთი მოგინდურეთ ორაგადე ვამილუ ნინა,
მიჯნურიში სიცოდილით მუთუნ ეგებ ქოქიმიანა,
მა ვონვილუქ სქანი მოხვარას უსქანეთ მუბქიმიანა,
შურს მერჩა გურიშენი შხვა მეტი მა მუ გოგირჩქინა“.

მიჯნური ყოფე გეგონ ოსურქ ნარაგად ათე ყმაში,
გურსუ ჭუნსუ ნწარას ინგარს სინწარაიე უღუ თაში,
ჩილამურამი შიკინუნს გოჯოგელი რე რინაში,
ავთანდილს იმენდი უღუ ღორონთიში მოხვარაში.

თქუ თე სიტყვათ რახან ოსურს სახე აფუ მიკორთელი,
ატყუ ეშ თოლს ჩხე ჩილამურ ორე ბრელი ელნაველი,
მიჯნურ ტერსით ოცოდ დავა უწუ მუდგა ორდას ჭყელი,
ქოიჩქ ღურუს მუ მეგორუნს რინაშ ჩარცხა ვაფუ ძნელი.

„მიჯნური ვორექ ყალა* გიძირ გინორთელ ამდლა თაში,
თი გერგეზის ვილაბგორუქ გოტებული ჩქიმი ბუაში,
მუნაფას ვეშიართენ ფერ ნაველ ვორექ მა შარაში,
გორწყეთ მუჭო გიკებუნა გური ართი მაჟიაში.

ხატი ცალო აწორუე თიში სახე ჩქიმი გურსუ,
რინა მაფუ მეტებული, შერიცალო გინულირსუ,
ვარდა ემიშკვი, ვარდა ობჭოფი, გშაგორი ართი ჟირს,
შური ქინომიდგი, ვარდა პილი მომიძინ ჭირი ჭირს“.

*ყალა - გიჟი ცოფიანი.

კონწარობას* ოსურქ მოურკ ქოთქუ ასე უპამაში,
გაქშაგორ თიქ სიტყვა არძაში უჯგუში, უსკვამაში,
„თექ წოხოლე ჩქიმი გურსუ თასი დოდვი ტერალაში,
მარა ანწ დათ მეპირჩქინი, და დო ჯიმა იპით თაში.“

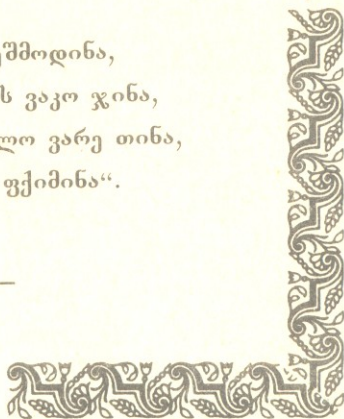
მიჯნურობაში ფორით რახანს გერექ დო თის პატის ცენქ,
ალაიდირთქ ირიათო ვართ მუთუნი ჟამს ვემგოტენქ,
თექ წოხოლე ვემეიხვადი, აგაბორჯი, თეს ბწუხენქ,
ანწი სქანო დობღურენი თეშენი დუსუ ვაბზოგენქ“.

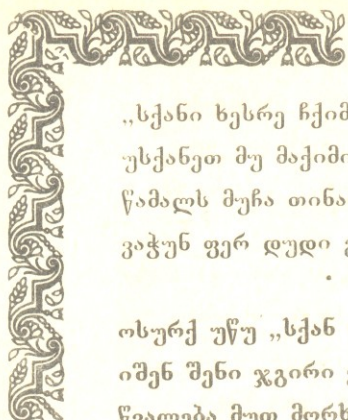
„ანწი გიწინქ გური უჩი ქიდეკვირი ქუდაყუნი,
მუს გორნქნი ვეიოჩირთქ, იშენი თაში გიაყუნი,
მიკურთიდა ვაძირნქ ჩილამურით ტანი იბონენი,
ვეგნასკიდექ, ხანდა მეიდინ, მუდგა დუდი იმორსენი“.

ათე ამბე თინერს მოგენს ვართ შხვას, ბოშკოჩი თაშ თქუანს,
„ართიმა შარას ეკნოყვენა ჟირი კოჩი ართიანს,
ნაინჭის ართი ქენონთხაფე ათაშ ქუძირ მაჟიას,
დუსუ მინარე ინაძახანს ინგარს, რკიანს დო რჩხვიანს.“

ურაგად სოთინი ვედა, გემიცადი ვემოდინა,
ბაწარს მიბლა ემაიყუნა ბრელი ხანს ვაკო ჯინა,
ინონთხაფილს გაძიცინუ, შერი ხოლო ვარე თინა,
ეშაძახ „სო მალინე, ვეგეიცადე მუ ფქიმიანა“.

* კონწარი - სასტიკი მრისხანე.

„სქანი ხესრე ჩქიმი რინა ხვამლაფირი გაფ ჩქიმს კოსკო,
უსქანეთ მუ მაქიმინე დღაში ხოლო მაფუ სერი,
წამალს მუჩა თინარუნდო ვარდა ვორექ მუჭო შტერი,
ვაჭუნ ფერ დუდი გიკირუას ქიმინუნსო ეს ჭკვერი.“

ოსურქ უწუ „სქან რაგადი მობწონსია ორე ჯგირი,
იშენ შენი ჯგირი ყოფექ გორწვექ მუჭო დეგეკვირი,
წვალეზა მუთ მორხვალამუ გაჭირება მუთი ძირი,
მუს გორუნქნი ანწ ქოძირუნქ გიწუნენი თის დეკვირი.“

ამბეს იშის კოჩი ვაიწინს ვართ გეგე გილუღათი
მუქ ქოთქუდა თინა რენდო, ვარაგადე შხვას ნინათი,
იშო ვედა, აშო მურს ართიანი თაქ ქოძირათი
ვარდის ნუმუ ოქღირუა ჩილაპურიშ გობუნათი.

რახანი თაში გოცხვანტალუ გიჩქდას ჩქიმი სახელი,
სი გეყუნქი ეთი ბოშკოჩი გოხოლნა ტარიელი,
მა ასმათის მიძახნა თემნერი უგუხარებელი,
მინშა დოფაშ, მინშა დულაშ ნაჭვი რინა გოჯოგელი.

მორთ „ასპიროზი ქმესვარი დაჩხირ მონტუ მაჭუალი,
მის ბრილიანტი ასკვამანდ - დაჩხირიში გინოძ ალი,
სისკვამეს სირე ირზე - სკანითირე ინეფი სკვაში,
ვაგოხუჯუნ ორაგუა, ვაგკო იში სამართალი.

„ოტარიდო“ სკანიშნერო, შხვა ვემეთხნს საქმეს ხეს,
ბუა ვაფუქუ დობკირუნ ბჭუნს, ვამიტენს,
ჩქიმი ჭირი ირფელი ჭარი, მიდგაყინი იკითხენს,
ჩილაპურსუ მელანოდო, კალამ ეჭკირ ჩქიმი კილეს.

„ ეპე „თუთა“ შემცოდელე მათ ვორექ სკანი დღას,
მინშა ბჟათი შური მიდგუ მინშა შურსუ ეშამიღანს,
მუს მეფსხუნუ მუ მიჭირსუ, ქემერთი ქეჩი უჩქუდას,
მუში ვორექი, მუშო ბღურუქ, ვამოსკიდას ვაჩირთას.

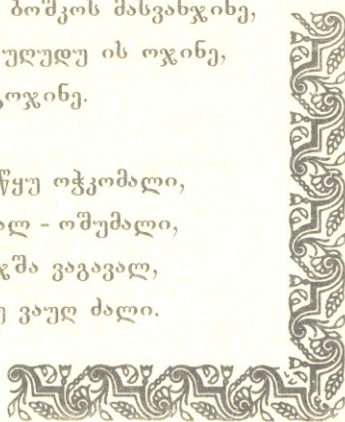
ცაშ მურიცხეფი შკვითი ხოლო ორწყეთ ჩქიმი გასასტას,
ბჟა, ოტარიდი, მუშთარი ზუალ მოპუნს დო ელმანგარს,
თუთაქ, ასპიროხიქ, მარიხიქ გიმეკინეს გიმე ცას,
ქგაგონი ხურგი ვაუღუ ჩქიმი გიღულა წვალებას.

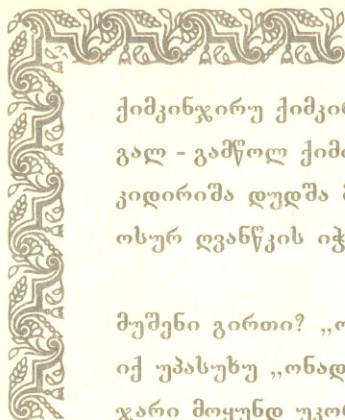
ჩილამური თოლს ვასკირაფუ ურაგად ინა გურსუ,
დუდი იყვილე მუს გოხვარ ეშმაკირე ელარყუნსუ,
ჩქიმ ყოროფილს ყურუმ ჯგურა უნა თუმა გინოდ დუსუ,
რხინი მუ გარზებელი ორე, ვაგურზუდა კონქ ჭირსუ.

ბროლს მეუდინუ მუში ნერქ ჩილამური გოდგ გნანგარა,
ბოშკოჩი დო თე ოსური ხენა თაში დო ინგარა,
ცხენ ქიმჰაკირ ტანს ჩურცხინუ მოკორთა აფ თიმ მანწარა,
ღვას ქიმჰასქირ ქოთ მიკახე ჩილამური ელნანგარა.

ავთანდილი ჭოფილცალო ოჭკორიეს კილმაჯინე,
ყილოში ტყეები ოსურქ ქდარჩ სოდეთ ბოშკოს მასვანჯინე,
ბოშკოჩ ხენდო შურს კაშნს თოლი ვაუღუდუ ის ოჯინე,
ზისხირამი ჩილამური პის მიკახე ინგოჯინე.

ოსურქ დაჩხერს ეკუტურუ დო გეგმანწყუ ოჭკომალი,
ეგებ ჭკუმას ხეცა ვაუღ, ვართ ოჭკომალ - ოშუმალი,
ხორცი ქეწუდგუ გამკოსოფუ მარა პიჯშა ვაგავალ,
აშ გამლარდ ვაყინტ თეში ვეშიალებუ ვაუღ ძალი.

ქიმიკინჯირუ ქიმიკირულუ ითამ თოლი გევთობირქ,
გალ - გამწოლ ქიმიოკიეინ მუდგაქირენ ქეწაძირუ,
კიდირიშა დუდშა მინჯანს, ისოფუ დო იხაზირუ,
ოსურ ღვანწკის იჭყვალკანს ეშნერ სარკო მის უძირუ.

მუშენი გირთი? „ოსური ოკითხ მუქ მოხვად მუ რშკიდეს“
იქ უბასუხუ „ონადირუს ტყას ხენწიფე ნოყვედეს,
ჯარი მოყუნდ უკოროცხ ქონებათ ბრელ მოუდუდეს,
მინდორს ხენწიფე ნადირენდ შხვეფი თის ეკაფაფუდეს.

კოს ბძირნდი ნაღმელ მიფუნდ მაკორობუდ შური დო გური,
ვაბძირიკო დუს მიკუკუნ ჭყელ ჩქმი იღბალ წვალებური,
ფერ დინაფილქ ტყას დიბტყელ ო გიშაბგორი ართ მუხური,
გოთანას მიბჭიშუანდი თაში ნ ყიდ მოხუჯური“.

ჩილაპურქი გეგლუციუ ოსურს სიცოდილიშენი,
„ნონტყელი ცალო გილურქია ხვალე ტყას დო მუშენი,
მუთუნი კოს ვეჯუშუა ქეჩიე დუდ ქერთუენი,
ათეთი მითინს მუთუნს ვარგქ, სქანი დუდი იფუჭენი.

„ქიანას არძა კუნთხუ ვადოიტებუ მუთი ქაფუ,
ართ კონ ამართუაფალო სკანო მითინ ვაკათაფუ,
ვეგეშერე ხვალე რექ, მუჭო ვაიჩქ ჯგირი ვაგაფუ,
სი თაქ ღურე, იქ თექ წართას მუ სიკეთე იყუაფუ“.

„უწუ დავა სკანი რაგადი მიჩქ ართი გური რენი,
მუს იქ გორჩქინელი ვარე წამალი ათე ჭუაშენი,
მის შეუღებ თიმ გორუა მით ქიანას ვერჩქინენი,
რინაშა მა ღურა მისხუნ, ხორცი დო ტანს ჩევერცხენი.

„ჩქიმი მურიცხის ვეგეტარ ჩქიმო მითინი ქიანას,
ელამირდას მუთუნი ბკითხე გურით მნატრე ათენას,
გატირება მიძირუას, ქოთი მიშანთხას წკვაფანას,
სქანიში მეტი შურდგიმილი მი გაურხუ ე რინას.

ოსურქ ეჩიუ „აბა მირჩქილი ვაგმატყორა გინქდას,
ჯგირი მოკო თე უხა დდას სქანო სხუნილი მაფუდას,
ართი მუდგასირენს გიწინქ, ეგება თაში უჯგუდას,
ვართი თით ირგუ ორაგადე კოს ფულირო უღუდას.

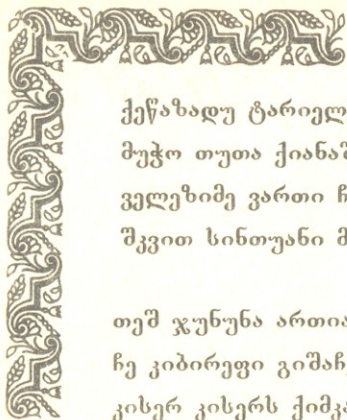
ტარიელქ თქუ: „მუს გუმობუქ ქოთქვი მუთუნი მიმეზვარი,
დორონს ჩქიმი ელმარინჯი ვადუბადებ მითინი ვარი,
განგებას თაში უნებებ თინა ორე ქოთ მთავარი,
ტყარს ელურექ რინას ვერტი ქარწყექ მუჭო ვორექ ტყარი.

ოსურქ უწუ „ელაიხე მოკო ამბე ათენერი,
ბოშკოჩქ ასე გამკორჩქინდას სი გოკონი ითინერი,
გილგაყუნას ფერი გისხუნას თით იყუე ბედინერი,
ქუმოფუჩი ვადოყვილე ვაკოროცხე მუჭო ნტერი.“

ბოშკოჩქ უწუ: „მახიოლე მა ძირაფა ეჯგურაში,
იფუფჩუნქ მა ითინას მიშენითი გილურქ თაში,
მა კონწარო ვადვოსკიდუქ ვართ უჯინექ მუჭო შხვანი,
ჰამას იბიქ მადვენუნა ყოროფა ართ მაჟიაში“.

გამწოდირთუ ოსური მეურს ავთანდილი მუყონას,
დო თის უწუ ვეწყინუა გური მანგარო დეკინას
ხე მეუთხუ მოყუნს ეფერი თუთას დახე დარჯგინანს,
ბჟაში სინთეს გიმულებუ ტარიელი თაში თქუანს.

ქეწახადუ ტარიელქ ჟირიხლო რე ბუაში ნერი,
მუჭო თუთა ქიანაშო ოსინთუანს ართი ნერი,
ველეზიმე ვართი ჩე ჯა კიპაროზი დო თინერი,
შკვით სინთუანი მურიცხემს დახე იში გინოდ ნერი.

თემ ჯუნუნა ართიანს უჯგუში ვეყიდ ოსხუნური,
ჩე კიბირეფი გიშაჩქდ ვარდის სოფუნდ მუში ნოყური,
კისერ კისერს ქიმკანდღულეს თოლიშე მოურს ჩილაპური,
ბროლს ქარვაში ფერ გინოდ რე აღმასიში საფასური.

ბოშკოჩქ დუკინ ხე ავთანდილს დო თექი მორთეს სოთ ხედეს
ათაში ხენა ართი ხანს ჩხე ჩილაპური მანტუდეს,
ასმათი დუსუ ენემს მინარდ ამანგარენდ არჩქალენდ,
დუდი ვეყვილათ ვაქიმინათ ურაგადუდ ანძალენდ.

ტარიში ვარდი ცუნდილრე მარა ვარე გოყინილი,
უწუ: „სქანი სალამუსო მათ მიჩქდას მიღუ წვადილი,
სოლე მორთი სო მეურქ მინორექი თაში ხანტილი,
მა ღურუს ხოლო ვაბშქ ვორექი ათაში დინაფილი“.

ავთანდილქ ეში საგამათ ნინა უწუ ოსკუნ ფერი,
„სკან მათანგა მა მითინი ვაშშონებუ ჯილოშნერი,
მა არაბი გოხოლუქ ხორუათ მიღუ მოსკუნ ფერი,
მიჯნურიში დაჩხერ გუმორზ ჭვილი ვორექი ცოღაშნერი.

ჩქნი ხენწიფემ ოსურსქუამ მა ყოროფა მიღუნია,
ხენწიფეთ თინა მიოჩქნა მუზომაშათ მა მიჩქუნია,
სი ვარშ ვარა ჩქიმი დუდი ნაძირეფუ გაფუნია,
ართმა ჩქნი ჯარს ქეშაკათი - გეკოჭყვიდი ვიშინია.

წიმილაფირიში წერო ჩქი თექი მინდორს ქორძირით,
ხენწიფექ გოჭყორ დო თიშენი ჩქი გათხოზით სი გურით.
ჯარი ეკვორღვით გითხოზინეთ ვამკირჩქილი ქობძირით,
მინდორი ჭითათ გეკოლაფი თინეფიში ზისხირით.

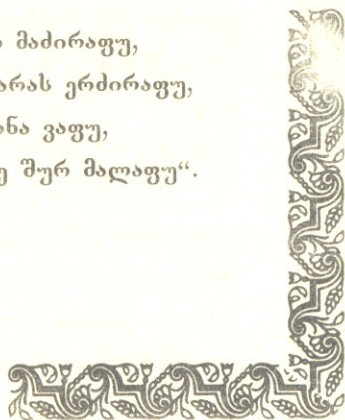
დუდ გეგნული ლეკურით, ვარ მის გიაშქვი სი მათრახი,
სქან ნოქურმა ვემაგორეს სი ხენწიფე თაშ გაბახი,
ქაჯი რდიკო მორთხოზუდუ მუჭო ჯარი, თეში ხალხი
შერიცალო ქუდღობსქიდით ვესხუნედ მუთუნი მახი*.

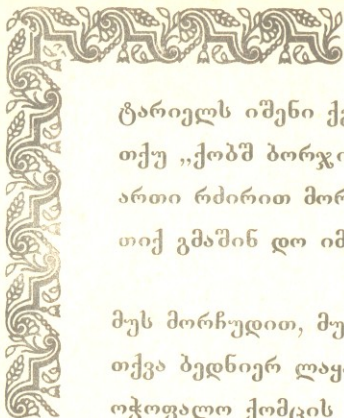
ჩქნი ხენწიფექ შიწუხუდო დანარღებული ორდ თიშენი,
ვამკიტუეს თელ ქიანა სკან გორუაშ გურიშენი,
ვართ სი რძირეს, ვართი კოჩით მუთუნს თქუანდ სკანიშენი,
თეშ უკული მა გომიტუ ბუას ნამორუ იშენშენი.

მა მიხოჯ სქანი გორუა სქანი ამბე გებგიკონი,
თეში დინართის თანახმა ორდ ინაქ ჩქიმქ ქიყუკონი,
სუმი წანა გინომიდუ გილაბრთიკო რგორიკონი,
თიში უშო მა მუთ გაბრზი ქორე ართი სარიკონი.

ვეშებხვალამ ადამიშ ფსკი დიო სკანი მაძირაფუ,
ქურთემს დუშებ მუდგარენი ნამუთ შარას ერძირაფუ,
მათრახით თეში დოიგიბ ე ქიანას რინა ვაფუ,
თიქ მოწურუ ნამუშ ჯიმა ეთექ დიბტე შურ მალაფუ“.

*მახი - ხერხი.

ტარიელს იშენი ქვაშინუ მიკულირი ორდ ხანი,
თქუ „ქობშ ბორჯი თიმ უკული ულირიე გვარიანი,
ართი რძირით მორდუ დო სი ნადირუა ნორღვენანი,
თიქ გვაშინ დო იმგარდი მიში დაჩხერით იბჭვე მანი.

მუს მორჩედით, მუ გოკოდეს, მუ მაყალე თქვანი ვორდი,
თქვა ბედნიერ ლაყაფენდით, მა გურ ჭვილი ტყას მითვორდი,
ოჭოფალო ქომცის მარა ხეჭკურეთი მათ ვავორდი,
თქვა დურელეფქი ქაშქოსკიდეს მა ჩქიმი შარას გილუორდი.

მიკიბჯინი დო ქობძირი თქვანი ხენწფევს მურთუმედუ,
ხენწიფე ორდ ხე ვეშითხედ ვეშილებედ ვაკუთხედუ,
თოლ დო ხეშქას ქაშვოდინი, გიბცადიკო ვაუჯგოდუ,
გეუძახინ ფურინუნდუ, რაში ჩქიმი მისოფუდუ.

თოლი დო წარიშ დოფაფაფა ვართ უჭიმ მიკოჯინა,
თიმ მამალას ქაშვოდინუქ მიშით ვამკო ინოჯინა,
დუდი ვეჩინუ ათაში ქურთემქ ოკოდეს ჩქმი რჯგინა,
ვართი მათრახიქ დაკორდლო ოხუკოლეთ ობად ინა.

ვაშა სქანი გილულას მაჰამარე სქანი ჯინათი,
ტანორდილი კალამ ხანტილ ხოლო უჯგუმ მეჯინათი,
ბრელ გისოფინ ვადორკოლად გილულა დო წვალეებათი,
განგებაში გინაჩემიმ ნწარე ორე ძირაფათი.

ავთანდილი რაგადანს „მა ვარი თქვა რეთ ოცქვაფალი,
ღირს ვავორექ მა ვამიჩქ სი ეშნერო მუშენი ფთვალი,
თქვა ართი რეთ მუჭო ბუანი ირკოჩიში ოჯინალი,
ჭირს ჩილამურს ვაგმუთირუქ დობსქილადექ კინ თეცალი.

ანწი მოტყორდ მიქ გური მიტყოლ ვართი მოკო იშ გოშინა,
 მევოტენქ მა ჩქიმი ნინალას ჯგირი იყი დო ვარ ფური
 მარგალიტი ბროლს უჯგუნი ორაგადე ვარე ინა,
 ღურა დღაშა გილგაყუნუქ, თენა იყი ჩქიმი რინა“.

ტარიელქ თქუ: „ვორწყექ ნამდა ვაზოგულე ჩქიმო გურსუ,
 მიკვე თაში მუშენი თვალნქ ვალდებულო სქანი დუსუ,
 მიჯნური მიჯნურს წანდასნი ენა თაში წესო მურსუ,
 ყოროფილს ჩაირცხინუე მარდი ვევი თაშ ვამკურსუ.“

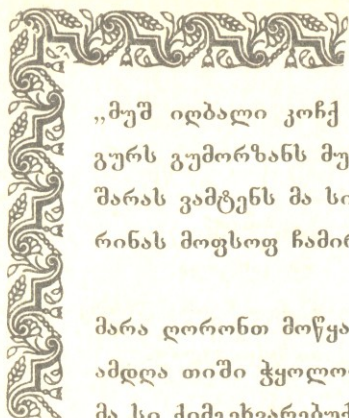
სკან ხენწყეში ნინალაშენ ქომოლურო გილართინი,
 ხანდაქ ვაიდინ მარდი ღორონს ქარწყექ მათ ქობძირინი,
 მარა მუჟამს გეჩიებუქ ტყარს მუშენი ვაკათინი,
 მუქ მოხვადუ, მუქ მალღო, მუ დაჩხირს მა მიშებტვინი“.

ასმათიქ თქუ: „ნჯილო დაჩხირს მუთას ოხვარ ჩილაპური,
 მუთ გიწუე მომირჩქილე იყი თენა მოხუჯური,
 თე ბოშკოჩის სქანო ვაზოგ ეკოტკირას მუში გური,
 ქეჩი სქანი გატირება ეგებ გორას ოსხუნური“.

იცხვანტალდ მა მოხვეწდ სკანი ათე ამბეში გაგებას,
 ღორონთი შეიღებუანს სკანი პიჯი თიშ ჩიებას,
 მუჟამ ირფელს ქეჩიებუქ სქანდე რინაში დოტებას,
 გური მარძენს საშველი გაში თაში ონებ განგებას“.

ტარიელ ხე შურუბუმ აღი გულირი დო გოტვილი,
 ასმათ ქოიჩქ უწუ: „სი რექ ნამუქ ჩქიმო იცოდელი,
 სი ქოიჩქ წამალ ვარე მით ყოროფათ ორე ტვილი,
 თე ბოშკოჩი ბტუნს ჩილაპურამ უღუ ჩქიმი სიცოდელი.“

„მუშ იღბალი კონქ მუთ გორას, ღორონთქ დოკირ დო დოჭუნი,
გურს გუმორზანს მუმანტებუ გუმაშინე მუთ იყუნი,
შარას ვამტენს მა სიავე დომუკმელუ დომსერუნი,
რინას მოფსოფ ჩამირცხინუ უბადობას მიკათუნი.

მარა ღორონთ მოწყალერე თით ართირე ბუაშინერი,
ამდღა თიში ჭყოლოფუაქ მა ქეშაშუ ჟირინერი,
მა სი ქიმგეხვარებუქუ დო თეთ იყიქ ბედნიერი,
თუმცა ამბემ თემ ჩიება დაჩხერ მაყი ალიშნერი“.

ტარიელქ თქუ: „მუ ბორჯის კონი დათ, ჯიმათ, შხვას გირჩქინანს,
ჭირს, ღურუს იში გურიშენი ართი ნერო გინიდანს,
ღორონთი ართის წაწყმინდენს მაჟიას მუდანს ჩხონაფას,
გეჩიებუქ სი გიაჯინი ათე ჩქიმი დინაფას.

ასმათის უწუ ელამდირთი წყარი ხოლოს ელგორდას,
მესუსტუდა გური გინობონი ეგებ თაშ უჯგუდას,
დობღურიდა დომინგარი ჩილამური სქანი ფუნდას,
სასაფუელე დომინთხორი, დიხა არკვანი მაფუდას.

კიდირი გინწყუ ქეშადოხოდ საჩიარი ქოთქუას,
მუჭო რუმელს დომუნაფილს ჩხორიას ვეკლაძირუანს,
თეში პიჩქ ვაგანწყ ვარაგადუ ნინა მიკართინუას,
ჩილამურეფი თოლემს გოყუნს ლერჭყვას ვაყინტაფუანს.

გურიჭვილო მიოძახ: „ჩქიმი ყოროფილი დინაფილი,
ჩქიმი რინა, შურ დო გური სკანდა ეკოყუნაფილი,
მუ ხექ მოსპუ ბახჩაში ვარდი, სამოთხემ თე ყვავილი,
აღ დაჩხერს მუთ გუმორზუ გური თიშან კილაჭვილი.

„გიწინქნი ქიდეკვირი გილუდას თიში გავონაფა,
ძწარე მაფუ ორაგადეთ, მიჭირს ნინაშ დოქანცაფა,
მიქ ღაჩხირს მიშმორაგუნი, თის გინუჭყვიდ ჩქიმი დინაფა,
ნადმელქ ზისხირს ქიმნაწიუ, ვევი ჩქიმი სქილიდაფა“.

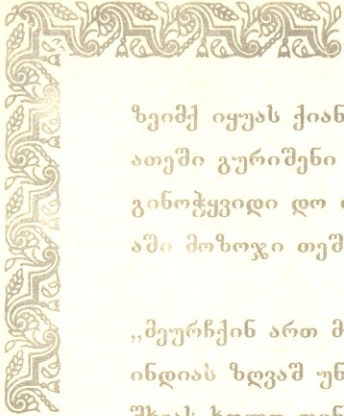
„ინდოეთის შკვითი ხენწფერდ თაში ორე გინოჩამა,
თავრე ფარსადანს უღუდუ ამშვი კუნთხუმ უნჩაშალა,
ხენწიფეში ხენწფე ორდ ოსქვანდ რინა ყახაყალა,
გერე ვაყუნდ ლიმას უჩქედ ჯარიშ სკვამი დონწყუალა“.

„მაშკვითა ორდ მუაჩქიმი, მალიმური მუჭოთი აღი,
სარიდანს უძახუდეს, ტერიში აკმასიროტალი,
ვაუბედდეს უხუჯურს, ვაყუნდუ კინმარაგადალი,
ჰამას ცხოვრენდ ვაულუდუ მუთუნ გურიშ ოსოფალი.

„დუდექ მეძულუ, გურქ შეწუხუ, თემენ ზოხო ვაკოდ რინა,
ბრელშახ თქუ მიზეიმებუ თე ქიანას ტერიშ რჯგინა,
მთელ ქიანა ხეს მიკებუ სოურემე ვემკიბჯინა,
მიდურქ ფარსადან ხენწფეშა, აბა ხვალე მუ ბქიმიანა.

მეულაშა კოჩი ქიმუშქუ ინდოელი ფარსადანს,
მეუჩინ, ხენწიფალა ხეს გიკებუ თელი ქიანას,
ვორდენი მოკო თქვანი ხოლოს გურქი გური იჩინას,
ჩქიმი ნინალაქი დო სახელქი ქითქუას ვადინას.

ზეიმქ იყუას ქიანას ფარსადანი თაში თქუანს,
ათეში გურიშენი მაღლობას უჩინანს სარიდანს,
გინოჭყვიდი დო თაში უსხუნუ არსებას თენა სქანს,
აში მოზოჯი თემ მეილე მუჭო ჯიმას ჩქიმიანს.

„მეურჩქინ ართ მუხური დო თელი ზღვაში უჩაშალა,
ინდიას ზღვამ უნჩაშიში ორდ ჯარიში დონწყუალა,
შხვას ხოლო თინა ორწყედ თაში უღუდუ ხენწიფალა
ხვალე ორკდ კეისარიში სახელიში გილაღალა“.

ხენწიფეს ხუჯიმა აღუხედ, თეში მუჭო მუში თარი
თქუანდ მითინს ვაყუნსია ათენერი ამირბარი,
ნადირუას მარჯვე ორდ ლიმას ხოლო მეტი მანგარი,
თეში ვავონტქქ მა მუმას, მუჭო შხვა ვარდუ ჩქიმი დარი.

ქომოლ სქუა ვაყუნდეს თემ ორდ ხენწიფე დედოფალი,
ათეს ნარდენდ ჯარი ხარხი თენა უღუდ ონგარალი,
ათე ბორჯის გებრჩქინექ ჭყელი ყოფე ჩქიმი იღბალი
ჩქიმი გვარირე ხენწვეს უხოჯ ორენია ჩქიმი ორღალი.

ხენწიფე დო დედოფალქი დამკინეს სქუანი თაში,
ქიანას დუდი მეფიკო ჯარს ვაყიკო მა უნჩაში,
მესიაკონემქ მოგურეს მენცარობა ქიანაში,
ნჯილოში მიღუდ ერთმორთ მეჯინა ბუაში ჩხორიაში.

ასმათიქ ქომიწუას მუთუნი ბთქვიდა მოძინელი,
ხუთ წანერქ თეში გინიბრთი მუთ გიძირ ვარდი პირელი,
ნჯილოს ხეშა ქეპილანდი კვინჩა რდკო თეში შკვიდელი,
ბრდნდ ფარსადანი, უსკუობა ვაფუდ ჩქიმით გეხუნელი.

ასმათ სი გიჩქ მუ ვორდი დო ასე ფერ მათ დინაფილი,
ჩქიმი სისქვაძე ეძალ ბჟას გდ მუში ჩხორია გორხვაფილი,
სამოთხეს იყი თქუანდეს ათენერი კონი რდილი
ვორდინი იშე აგაგათ* ვორექ ამდლა იღბალჭვილი.

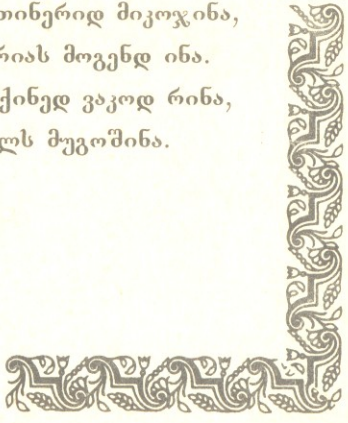
ხუთი წანერი ვორდინი თემ დახანებე** დედოფალი,
„ძღაბიქ ერჩინდუა“ თქუდო ინგარს, ინძგერს საცოდალი
ასმათი წყარს გინაბუნს ესუსტ ვაფუ შურიში ქალი,
ერჩქინაშე ბჟას ნოგუე თქუ თი ჩქიმი მაჭუალი“.

ჭარილი ჭარილს გეთხოზდ დაბადებე თიში მასკვამა,
მოცქულ მისოფ ინდიაშა ამბე მოულ თიშ მასჰამა,
თუთა ბჟას გალყაფუდუ, ცაშე ორდუ გინოჩამა,
ირი შურდგუმა ხიარულენდ ირკონ ოცქვანდ ორდ ხვამა.

ნამუთ ოკო ქობთქუენი, ვერაგადე იში ცქვაფა,
ფარსადანი ხიარულენდ, ზეიმი რე მოძირაფა,
გოხოლუა ირი ქიანაში თაქ ზოჯნდ არძა მაფა,***
ჭყოლოფუას არიგენა, რე ირკონიმ მოგორაფა.

ართო ბრდნდეს ძღაბი დო ბოშის ართინერიდ მიკოჯინა,
ხეთეშე ორდ თიშ მასქვამა ბჟაშ ჩხორიას მოგენდ ინა.
თეში უყორდით ხენწვე დედფალს უჩქინედ ვაკოდ რინა,
გური ნამუქ დონკირ ჩქინ თიში სახელს მუგოშინა.

* აგაგა - აჩრდილი.
** დახანებე - დაორსულდა.
*** მაფა - მეფე.

ქიმშესუსტუ, მუჟამს მინდომ თიშ სახელიშ მოშინაფა,
ავთანდილს ონგარუანს ათე ამბეში მოძირაფა,
ოსურქ წყარი ქვაბუ დო მინდომუ გიშაკურცხინაფა,
ათე ამბეშ გოშინა რე თიშო ღურუშ მოკათაფა.

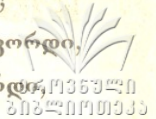
„ათე სქვაში ოსურსქუა თქუ ორდ ნესტან დარეჯანი,
შქვითი წანერო გინირთნი მაცირუარდ ნერიანი,
თუთაში ნერო ისარკალდ ბუამ მაგური სინთუანი,
გური მუს უმარგ ვართი მიჩქ ვამძირუნა ართიანი.

მუკილ დროქი, ცირაქ მირდ, მა შემღებუდუ მორქიალა,
ხენწფე ორწყედ მუშ სკუას შეუღებუდუ ხენწიფალა,
მა მუმაშა გომიტეს, გათუესნი ჩქიმი რდუალა,
ჯილოს ვორუდი ვოშკვიდუანდი, ვაცალდ შურიშ ღალა.

ხენწფექ სადგიმი ქედოდგ მუში ოსურსქუაშენი
მარგალიტი ქარვათ განწყუ ფასი ნამუშ ვეთქუენი,
ბახჩა მანწყუ წყარი მიშაყუნდ იბონკო თიშ გურშენი,
თექი ზოჯნდ ისქვამებუდ დახსირი მონტუ ნამუშენი.

ოკუმაფეში შური ინთხანდ ათე სადგმს დღაში დო სერს,
ვარდა ბაღჩას გილეშედო, ვარდა ორდუ კარი კილერს,
რქვი დავარი ხენწიფეში დას საქაჯოში გათხილს ფერს,
ცირა ჩაბარ დაგურუანდ მესიაკონურ მუთუნ ნერს.

ნოხით ატლასი თიჯგურათი დოხორერდ გიმონწყილი,
გალეშე კოჩქ ვაძირუკონ, ელმოლ აფუდ თემ მონწყილი,
ჟირი მონა დო ასმათი შქას გოხოლდუ ინა რდილი,
ოვარდუ დო სამოთხეს ისკვამებუდუ გიმორდილი.

სკუა ცალო ხენწიფე ბრდნდ, ვითოხუთი წანერი ვორდი,
 ხე დო თოლიშქას ვამთხინუანდ დღაშ დო სერით თექ ვორდი,
 ხჯილოშ ძალი ბჟაშ მეჯინა სამთხემ ნერი რდილი ვორდი,
 ჩქმი ნაყათემს, მუნარქიას შინ უღუღუ ცქვაფილ ვორდი.

ქასთაგანს ვოყოთანდი ის ვაგურზუდ მუთუნი ტყარი,
 გერე ვაპუნდ მა ლაყაფის ბურთუასით ხოლო ვარი,
 რხინი ქეიფის მითინ ვარდ ართი ევერი ჩქიმი დარი
 აღმასიში მასქვამაქ დომიკილუ რინაში კარი.

მუმაქ დომღურუ ეკიქოს დღა მუღირი იში ჭვილი,
 ბედნიერებას გამასოფუ თაში ყოფე გიმონწყილი,
 თის ახიოლ მისი შიშით გური აფუდ გოხარცქილი,
 ართი გური ნამრდნი ინგარდლო თექი გერდ გურიჭვილი.

უკმელას ვორდი წარმოწანას იბრგნდ რინა ნწარებული
 დღაშ დო სერით მოფთვანდ ბრკიანდ გურს დაჩხერი მონტებული,
 ხენწიფეს ოკო მიკონას მონეფ ყოფე გოტებული
 მოძჩინ ნგარა მიოტევა აწ რენია მართებული.

„ჩქი გურს ბჭუნა მუჭო სინი, უდროვეთ თიში დინაფა“,
 თაშ გინუჩამ უჩაში ონებ მიკონწყმა ჩარცხინაფა,
 მუმაშ ამბე მა ქომუჩუ, ვადარკ სახელს მოშინაფა,
 გაგმაცხად ირდინას მა ვორდიკონი ჯარიში მაფა.

სინწარიე თიშნერი ბჭუნდუ მიშებრხხუდი ჩილაპურს,
 ხენწიფეში მონაქ ჩამირცხინუ ეთი ჩქიმი ოსხუნურს,
 რხინი გიმანწყის მემიეონეს ვენინტირედ ინა გურს,
 ქაწმაზადეს, ქმახუტოლეს, ვეგნმოტენდეს გური დო შურს.

პატი ბცეს დო მუში ხოლოს მემირჩინეს დახუნად
მუში ნასხუნას მირაგად ხენწიფე დო დედოფალი,
ვაპკოდ ვონირზუდი მა ინეფიში მახამალი
ამირბარო გინმორთინეს მუ ეფერი მა ვებწვალი.

ბრელიშა უთუ დო უფალ ვაგმაშინე მა ირფელი,
ქიგეჩიე მუშენ მაფუ რინა ნწარას მიკორთელი,
ირო უჩაშ მასხუნალი რე უდუნდებ თე სოფელი
აიშახ მოფთხოზ, მონტუ, ბჭუნს თიშ მიკნარქელ ნაცხაცხელი.

ამგა მუჭო ემოროფუ ტარიელს ნესტანი
ღარეჯანქნი თიში

მუჭო ნგარათ გური მიჭორუნი, საჩიარს წიმიჭყანს,
„ხენწიფე დო მა მნადირენდით ელაპუნდით ართიანს,
მიწუ ძღაბი ბძირითია ხოლოს ნოყვე ართი აკანს,
თიში გოშინა მუშენ გიკვე სვანჯის ჩამირცხინუანს.

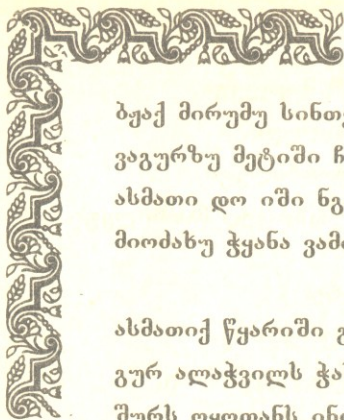
ბადი გოყუნდუ თიში მასკვამა მაძირაფს გუგონქვანდ,
ჩიტეფი ინიღურჭულედუ ხიოლს მიოკათუანდ,
ვარდიში წყარი მიხვარჩალდ თეში ითამი რაგადანდ,
შილი მიკობუდუ მინალს თექიანობას ასკვამანდ.

ქილორ იბლე ხენწიფექ მიხოჯ სოთ ორდ მუში ოსხუნური,
დორსხუაფე დაჩხირს იბჭვე ვამჩქნ თეში მა უბედური,
დო თიშ უკულ ამდღარ დღაშა რინა მაფუ წვალებური,
აღმასი ოკო გიღუდას გაკლაჭკირე კირდეს გური.

ვაუსხუნედუ შხვაქ ძირკო მუში ძღაბი ბუაში ნერი,
მა გიბცადი ხენწიფექ მინილ ნოხი ქარგილ ანდანერი,
ელმასიმედ, ვავორწყედი ჰამო რაგად ართინერი,
ასმათის ქილორი მეფჩი ზოჯუა ორდ ათეშნერი.

ასმათიქ შილს მიკუკუნუ სოლე ორდ კარი მინალი,
ძღაბი ქობძირი ინვოჯინი ეკომცალ ძელ დო ძვალი,
ქილორი მებჩი მარა გურს მონტებული მაფუ ალი,
დო თიშ უკული ინიკარკანტ უშკირატ მაჭუალი“.

ბუაქ მირუმუ სინთე ვაულუ მუნაფარე მინოფორ,
ვაგურზუ მეტიში ჩიებას ესუსტუ დო ქეშეფორ,
ასმათი დო იში ნგარაქი სუკი გინილ გეგნოფორ,
მიოძახუ ჭყანა ვამილუ, ქომოლობაქ ქიდიფორ“.

ასმათიქ წყარიში გობუნათ ტარიელი გაკურცხინუ,
გურ ალაჭვილს ჭახანს ნინაქ ვადაქანცუ ვამკართინუ,
შურს ოფოთანს ინძგერს ინგარს ჩილამურქი ვაჩარცხინუ,
ათეში რაგადი მიჭირსია „გიჩქდას თაში შინუ“.

მითი ენდებუ წუთი სოფელს ირინერო დუს აგენს,
რინას ჭახანს მუჰაძუნს მარა იშენი ანწარენს
ოცქვაფალი ითინარე დუს ათეს მითი ვანებენს
შურქ ქალმოსქიდეუ ვაბღურიდა გეჩიებუქ თე ამბეს.

ქილორი მებჩი ქეშვანთხი აშოიან მიკორთაშა
მესუსტუ ძალი ვამობად ხეში მიკორთინაფაშა
ელმასიმე ნგარა რწიალი ჩქმი თოლიშ გონჯამაშა,
ჩქიმემს თეში ქუგურინუ ნიშის ხედან ზღვაშ ულაშა.

დოხორეს თეში ვოჯანდი მუჭო ოკუთხუ თიშიანს,
ხენწიფე დუს მუნმორდე დო ჩილამურს უთქვარშალუანს,
შხვათი ინგარა იტყაბარანს ღვა დო თუმას გიმიდანს,
ჟინი მოკათაფუ თქუეს დო მოლა ყურანს მიკითხანს.

ხენწიფექ კისერს ქმადურეოლ ქობძირ თოლ მაფუ გონჯამილი
სქუა მიწუ შურ გიდგნო ქოთქვი მუთუნი გიშანწყილი,
შერიცალო ქუდობსქიდი ნინა მაფუ გეჭკადილი,
გურს ზისხირქ ქინაწიუ მესუსტ ვორექი დონთხაფილი.

ქემურთუმუ, ქუვობციმუ მოლა დო მუმ მაყალეფი,
ხეს ულუნა კითხულენა ყურანიშო ჭარილეფი,
„უემურ ცილებ“ რაგადანა ალახიში მორჩილეფი,
სუმ დლა დო სერს ზნობას ვავორდ გუმასოფუდ მათხილეფი.

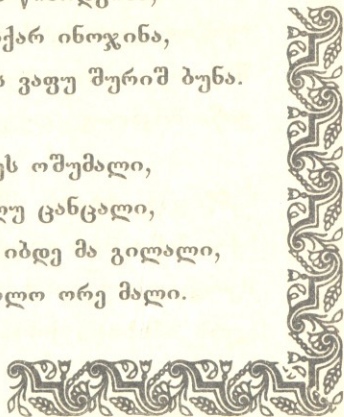
მეწამალეფ რაგადანა ათე ჭუბა მუნერირე,
წამალი ვავურს ეკუქოს მუდგარენი შვანერირე,
მინშა შერინ თეში წიმობლქ ჭკუა სიტყვა ვეკმარინე,
დედოფალიშ ჩილაბური ართ ზღვა ქიყი ეკოძინე.

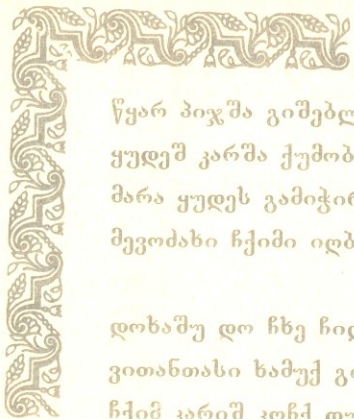
სუმი დღას ვორდი დობორეს ვართ დურელი ვართ ცოცხალი,
გაგშაბკურცხი, ქიმეხვადი მუშარდ გური ოჩამალი,
მუქ მადლო, მუჭო ვორექ, მუშენი იბჭვა მა იღბალი,
ღორონს ქობთხი ჩილათირს ჩამირცხინუას მაჭუალი.

ღორონს ქობთხი ვაგაბწირა ვამკილუა რინაშ კარი,
წიმოდგინა შემლებუდას მა დონთხაფილს მიმეხვარი,
სალამუსოს გამიგენა ყუჩა მოკო აქი ვარი,
ღორონთქ გამგონ გური მაფუ რკინაცალი მა მანგარი.

წიმოხუნაქ შიმალებუ ხათე ხენწფეს ქუწის თინა
დედოფალქ აშო ირულუ მუჭო გეგონ წიმოდგინა,
ხენწფეს ქუდი ვოჭყოლად თეში ოჩქარ ინოჯინა,
ღორონს ხვამანს ურჩქილენა მითინს ვაფუ შურიშ ბუნა.

მელე მოლე გომხენანდო წამალ მუჩეს ოშუმალი,
მუღშინი ასე ვამაჭ ვართ გურიშ მიღუ ცანცალი,
ბძირე მოკო წყარ მინდორი ცხენით იბდე მა გიღბალი,
ცხენი მიყონეს გმობუნეს ხენწფე ხოლო ორე მალი.

წყარ ბიჯშა გიშებლით მინდორი დიბტე შორს ოჯინე,
ყუდემ კარშა ქუმობრთინი ხენწფე იშო გუვორთინე,
მარა ყუდეს გამიჭირდე გურს მონტუ დო ვეგმაღინე,
მეგობახი ჩქიმი იღბალი თე დღას მუშენ გუმორინე.

დონაშუ დო ჩხე ჩილამურქ მეუდინუ ბროლს მუშ ნერი,
ვითანთასი ხამუქ გიანთხ ეკოცალ გური ოხერი,
ჩქიმ კარიშ კონქ დურაგადუ ჩქიმი მონას მუდგარენი,
მუ უჩქედუ ათე ჟირს ვამკვენი ვარე მა იშენი.

ასმათიში კონქ მორთუა მუშენი მაქ ვეგაკითხე,
ქარდად ქომუჩუ თიქ ჭარილი ყოროფაშ მა ოკითხე,
გურს ქუმანტუ, ვეშმაღებუ ვართ მუთუნი გეგაკითხე,
თიშე ყურე ვეველდი დო ვართი მიჩქუ მურდ ოკითხე.

სოლე უყორქ ვარა მუთ თქუ თენა ემწყე მოკო ფსხუნე,
ვაბშკიდუა იფიქრენს ვაუხუჯანს ვეშუაყუნე,
ვარდა გომიჯოგუანს აშო უკული ვეშკიჯინე,
მუთ უხუჯანს ყოროფას თინერ პასუხი დოურთინე.

თეში გუმორხ დაჩხერი ბჭუნს მუჭო მეურს დღა დო სერი,
ვართ ჯარი მოკო ვავორწყექ ოლაყაფე მუთუნერი,
წამალი ვამკო ვეგლურქნი აშ გილულა არძა ნერი,
ჩქიმი იღბალს აწი იმგარქ აიშახ ვორდი ბედნიერი.

უნას უნაქ ქიმნაქოს, გიმონწყუე ჩქიმი დინაფა,
ირფელამო გეკიბჭვე თიშ მანწარა უდუ დოტყაფა,
ჟინს ეკოდვეს, ხენწიფექ ზოჯ წურბელიში მესუნაფა,
მათ ვამოკო შხვას უჩქდას ჩქიმი დულაში მიშანთხაფა.

ვოჯანდი ჩქიმი ლოგინს კილე კირილი გური ჭვილი,
მონაქ მინილ მუ მიწუას ეშა ვამაფ გურ ჩამილი,
ასმათიში კოს მურთუშუ აფუ მონოყონაფილი,
მუშენ მორთნ ქოთ მოთაკილ ვართ მაფუ ენა გიშანწყილი.

მონაქ მურ გეგშეპკითხი ჰამო ჭარილი ართ ქარლადი,
ჩქიმი ძირაფას ნატრენდნი ნაჭარაშე ქემეზხვადი,
მანგიორ ბჭარ,,მათი მოკო სქან ძირაფა დორაგადი,
მოძინი დო თექი გებრჩქინდქ შურო ვაკო ეს რაგადი.

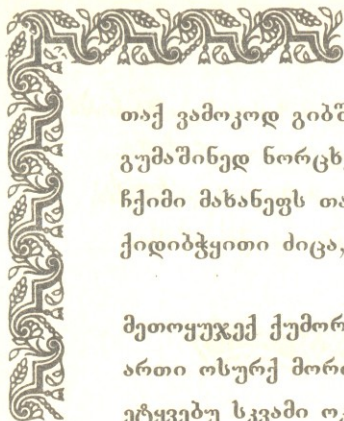
თემ თხოზინი გურს ურაგადქ მუთუნი ჯგირს ვაძუჩანა,
ხენწფემ მანგი ამირბარშენ ინდიელეფ დუს დოდვანა
ანთასიშა გაჯინენა ქიგეგანი გურს უჩანა,
დო ქეშიტყვეს ათენადა თაქი ვადმორინუანა.

ხენწიფეს კოჩი მუჩქუმაღ ჩქიმი ამბემ გურიშენი,
კილეს ზოსხირი გუტეს ვარ, გეგას ოკო იშენშენი,
მუჩინი შევარსული ჯგირო ვორექ ქოთ იშენი,
დოხორუმა გახოლუქ რხინშა ოღმაფუ მა იშენი.

ხენწიფექ დიძახ ქობძირნი თეთ თებედას ჭუა სქანი,
ცხენი მუჩეს ოულარო ოღალ ხოლო თით იღანი,
ხენწფე ქილორს ცხენით მოთხოზ სოლეთინი ვეგ შერტანი,
ართი მუხურს კინიშაყარ ნამუს მუღუ ქასთაგანი.

ტყა დო რხენიში გიღნაველს დორთელს ტაბაკი განწყუეს,
მეჩონგურეფი, მობირეფი შურო ვამასვანჯუეს,
ხენწიფექ მარხვას აკარიგუ ოქრობუა ვაჩუეს,
დო თიში ხოლოს მით ორდნი ბრელი ქონებაქ ქაშუეს.

თაქ ვამოკოდ გიბშინიკონი ეთი ჩქიმი მაჭუალი,
გუმაშინედ ნორცხვაცალო მუმანტებუდ ბჭუნდუ ალი,
ჩქიმი მახანეფს თაურეშე ზოხო გუნწყი დახუნალი,
ქიდიბჭყითი ძიცა, ბირა, ვართი დებრკით ოშუმალი.

მეთოყუჯექ ქუმორთუდო ტყობშე დომიჭყ საჩიარი,
ართი ოსურქ მორთუდო თქუ მოკონია ამირბარი,
ეტყვებუ სკვამი ოკორდას პის გინაქუნს გაქუნალი,
ონჯირუმა გამნიყუნი უწი ჩქიმშა შხვადო ვარი.

ედგინა დო გამწოცის დიო ვავორდი თეშ ულირი,
ვედათი მაქი ასე დიბრთუქ თაში მაფუ თქუალირი,
მონაქ კარს ქიგესქიდუ მა იშო იბი მინულირი,
გურმა ელებდვი მუთუნ გლახა ვაბქიმინე მა წულირი.

მინალი კარს ოსური მოურს ეწმაზადნ თიშინერი,
თქუ თქვანი წკმა დორონთქ ყუას ჩქიმი კუნხი ბედინერი,
მა გეპკვირე მუნერ იყი მიჯნურქ თქუას ათენერი,
ბთქვი ვანოჩქვე მუჭო თქუას ვართი მიძირ მა ენერი.

მინიბლ ტახჩას ქიგლაბდოხოდი ოსურ გერე ჩქიმდე შორს,
დო მუში დუცუ ნებას ვარზენს ქოხედას ჩქიმი ხოლოს,
დიბრაგადე გიყორქდა მუშენი გისხუნუ ორდე შორს,
თეში ირჩქილე ვარაგადანს ინა მუთუნს მანგიორს.

ათენარე გურს მიჭუანს თეშენი მიჩქ მა ონჯლორე,
თქვა ფიქრენტ ითამ თაქი ჩქიმი მულა შხვაშენი ორე,
მანუგეშენს თი ზრდილობა დო სითინჩე მუთ ელგორე,
დორონთქ მუთუნი ვადმარკდო ვონდურუდე მუნერორე.

რაგად მოძნელ თქვან წობოლე ვამკმართინე აში ნიხა
მა ვარსული ჩქიმი პატნიში ზოჯუა დო ეკნაჩინა,
თიში გურიში გონწყმადო თიში მაშხვა მიკორთინა,
თის მუს ნინა ვათქუანს ათე ჭარილი ქოგიწინა.

პირველი მენაჯარა ნესტანი ღარეჯანიში მუში ყოროფილი ტარიელიზა

ჭარილი ბძირი თიში ყოფე, ნამუს მივანატრქნი,
ბუა მიჩინანს „ჯილო ათაში მუშენი რე ნარლენქნი,
მა სქან ვორექ მუშენ ღურუქუ, ბჯოგ დუც იჩიიენქნი,
ირფელს ართო ასმათი გიწინს მა თაქ მუს ვაბთქუანქნი.

მიშადურა ვარა ღურა მიჯნურობა აკა ვარე
ყოროფილს აძბე გერგეზიშ ოძირენი ითინარე
ხატაეთიშ დიხა არდგილი ჩქინი ორდ ამდლა ვარე
მოხანათეს დო ზისხირა ეშედენი ითინარე.

სი ქომონჯო გინმართკო მაფ ნათანეფ ეშენი სერი,
მარა თენა ვამთქუალ დრო ვეშაბლაფუ დამიჯერი,
მიშადურელს გიჯინედი ელაფირი გაფუდ ფერი,
მიჩქუ მუჭო გინიღინი გაჭირება სი თენერი.

ართი გურიოთ მა მართალო გეჩიებუქ მუ ქიმიხე,
ქიგიანთხი ხატაელეფს, სკანი დუდი გეგშერჩქინე,
ვარდი ვანირსა ჩილამურიოთ მუთუნ ეთ ვექიმიხე,
ბუაქი მეტი მურდოლუას რუმეს სინთე ქუგორინე.

მუთუნ ვაფულ ასმათიქ ირფელ ართო მეჩიუ თაში,
ვეგნიჩინე ხიოლ მიღუ ხურგი ვემერჩქედ თიზომაში,
ქექას იქანც გური ჩქიმი ზნობა მიღუ თიჯგურაში,
ბროლიცალო პიჯქ გინმართ ღვანწკი უჯგუში უსკვამაში.

წიგნი ტარიელში ყოროვილშა მენაჭარა

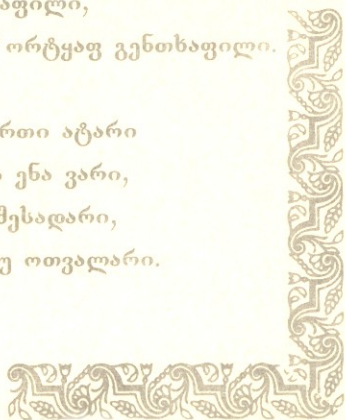
ათე ჭარელს მუჯინექ ვაუთხინუანქ მა ეს თოლს,
„თუთა სითი ბჟა გორუნო“ მა ათეს ბჭარნდნი მანგიორს,
სი ვაისხუნ ფერი მუთუნი ჩქიმდე ყუას ღორონთქ შორს,
ცხადი ვარი სიზმარს ვორდნი მიჩქდ ვაუჯერდი ჩქიმი თოლს.

ასმათ უწი ვეკმანწყუე მანგიორ მეტ ორაგადე,
ჩქიმო ბჟარექ სქანი სინთეთი ვორექნი ქომრაგადე,
ანწი ვაბლურუქ შურქ ქუმაღვ ვართ სიშერა ირაგადე,
მა მიმლომე ვეშუარკე მუშ ნასხუნას მეუხვადე.

ასმათიქ თქუ ზოჯუა რე „ანწი თაში ქიძინენი,
ვემეხვადან, გურ ვაუჩანი, ნარაგადს სკანს თიშენი,
ითამ სი ჩქმი ყოროფაშენ დობორეშა ვილეშენი,
თენა ბთხუა სი გიწიკო თაში დაგალამუსენი“.

გურს მუკმორე თე ნასხუნა ჭკვერი გური გონაძილი,
ბჟასით ვაკო მუში ჩხორია თეში რდას გოფანილი,
მმუბქიძინე მუშე მაფუ ყუჯშა ელასიმაფილი,
ნამუთ სერს თეში მიშანათნს მუ ცაშ ორტყაფ გენტხაფილი.

ასმათის გშნაგორა თქროში ვარზი ართი ატარი
თქუ ენერთ რძღელი ვორექ ვამკონია ენა ვარი,
ართი ბეჭედი გშაგორუ მუში კითიმ შესადარი,
გსაშინეთ იბლა ვარა ენერ ბრელ მიღუ ოთვალარი.

ოსურქი გედირთ დო მიდართუ გურის გამკოლ მაწუალქ,
რხინქ ნაღმელი ჩამირცხინუ დოშქირტუ დაჩხერქ მაჭუალქ,
ჩქიმი მანგებს ქუახოლი დობხვადუ მარხვას ოშუმალქ,
იბხორხოშით, არძას ვაჩუქი, ვართ ვადოსქიდ მათხუალქ.

ტარიელიში ჯარილი სატაელეფიზა

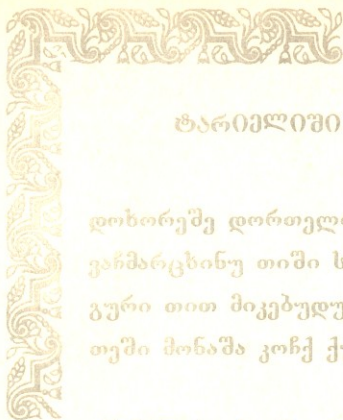
სატაელეფს კონ მეუჩქვი, ქარდადი ბჭარი თიშნერი,
ინდიაში ხენწიფე რე დორონთიან ძალიერი
მით ალალო თის აღურქნი დღას ვაყი ის შკირენი,
უბადოში მაქიმინალქ დუს დუმარდას მიდგა რენი.

ჯიმალეფი მინჯელეფი ართ მაუია ქიბჩინათი,
ქუვაშინა თე ნაჭარა ვეკნიკინათ ქუმორთათი,
ვარდა იშო ვახოლუთუ ვემგოტყობანთ არგამათი,
უჯგუ ზისხირ ვაშაპუნდან, ართიანი ქობძირათი.

მოცქულეფი თეურე გუტე, გურსუ მიხიოლუანს,
დობორეს თინჩას გილეფში, ეში ვართ მუჭო შხვაფარანს,
ქიანაქ გური ქოთი გომინწყდო ვეგშაბგორ მუშიანს,
ანწი ებორჯე ნონტყელი ზოლო პის ქომირთინუანს.

მინშა დუსუ შიბკინენქ დო მინშა მოკო გინოლაფა
დობშაყარე ჩქიმი მანგეფი, მოხერხდუ მორჩქილაფა,
მინშა თექ მიშმოყოთანს, მისხუნუ ტკუაშ აკორღვაფა,
წუთი სოფელს მიჯოგუანს მინმაფორუ გურს მუნაფა.

დობორეშე დორთელი ბჯანდი სოდეთ მაფუდ გორჩაფილი
ვაჩმარცხინუ თიში სახექ ლური მაფუდ დინაფილი,
გური თით მიკებუდუ ეფერი მიდუდ ხეს ჭარილი,
თეში მონაშა კონქ ქუმორთ ტყობაშე ორდ ჭანაფილი.

აშ მინორთას უწუ გებგი ასმათიშე ორდ მუელირი
თინა ბჭარუნდ ნამუშ გურშენ ხამუ გურს ორდ ეშუელირი
ხუნდიქ ჩემერცხ ხიოლით უკმელარე გინულირი,
მეურთ თეში იშო აშო ნინა ვარე თქუალირი.

ბაღჩა მინიბლი მითინ ვარე, ვართ სოთინ კონი გერე,
ასმათიქ თეში ქეწმაზად, რიხიანო ხვალე გერე,
მიწუ: ხინჯა ჩაგორცხინე, გურს ვეგორე სიმართერე,
ქიმერთ, ქიძირ სკანი ვარდი ვოპირელი გოფაღერე.

ოსურქ ნოხის მიკუკუნუ გიძირინუ კილეშ ძალი,
ტახჩა დგდ მოქუჩუჩელი ბროლ აღმასიში გარდ ვარვალი,
თის მიშახედ თე ზისნახე ბუაში ჩხორიას გარზდ აღი,
უჩა თოლით სქვამას მორწყე მუთი გიძირ მელანცალი.

შურ ველებუ მიაარე ხანს მართალირე მიჭანუა,
თეში ჰამას ყოროფილო ტიბუ თოლით მიჯინუა,
ასმათიქ ჩქიმდა ქიმორთ დო თექი ქაღმოფუცქინუა,
„ანწი მეუ მუთას თქუანს აღმონტებულ დამთხინუა“.

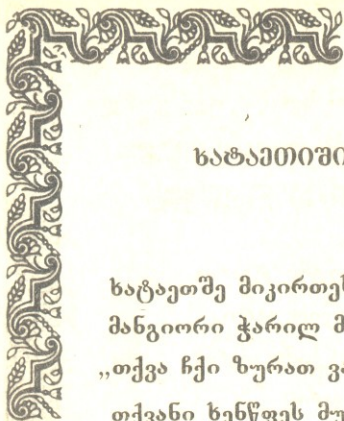
გაგმამყუნუ ასმათიქ, ნოხი მიკიბლი დო მოურქუ,
მივოძახი: „ჰე ქიანა, მუმაწამალ შურ დო გურქუ,
გამმოსოფი მა რინას დო აშო მუჟამს მიკირთუქუ,
ჩარცხინაქ მწარექ მაყუ, ქიდიჯგვაჯგუ ჭყოლირი გურქუ.

ბალი გიშებლით მებრაგადანთ ასმათ ბედის მიხვამანს“,
„ათე ეკოხვამილაფა - ანწი სი იღბალს მოგიდანს,
კოჩ თინარე მუშ სიგლახეს მუში გურიშე ელეღანს,
ონჯღორე უჩქ თიშენი ვათქუ ქოთი სახელს უთხიღანს“.

მუთუნ წამალ მისხუნენი, სი შეილებუ ჩქიმი დას,
ვამოსოფა ცაში არსებას თიშენი შური მიდგდას,
ფშხირას ქარღადი ქუმობჭარი მუ ეფერქი შერხვადას,
მუთი გეგონე ვამიფულა, მუდგა ნწარე მაფუდას.

თეში ქუმობრთი თოლებს ბჭუნს ჩილამური ნანგარაში,
ონჯირუს ქიმშუანთხი, ღონე ვამილე მოსვანჯაში,
ალმასი ქარვაქი დეუჩარ ფერი გინობძ ჯანგარაში,
სერი ორდკო მისხუნუდუ, ძირაფაშა გოთანაში.

ხატაეთში მშენებელთა კავშირის ტარიელს

ხატაეთში მივირთვებ ამბეში მით ორდ მაღალბარი,
მანგიორი ჭარილ მიღეს ართ სარიკო ოღანძღარი,
„თქვა ჩქი ზურათ ვაბთვალათი ჯიხა ძირით ჩქინი მანგარი,
თქვანი ხენწვეს მუ ხე უღუ ჩქი ქობუნა ჩქინი თარი“*

„თეს გიჭარნქ სი ტარიელს, გიჩინანქ მა რამაზი ხენწვე,
სკან ნაჭარას ეშებკითხი გასაჩემე მუთ მიეფე,
სი მა იშო მიჭანუა, მი მიგორჩქედი სი მა ხენწვე,
იმენდირე ანწი ვაჩირთქ თიში მეტის მუთი ყოფე“.

უზოჯი ჯარი ირ კუნთხუშე ქაწვიან მიყონანი,
უცბას მეტი ჯარქ დიშაყარ ცაშ მურიცხი დოთვალანი,
შორ - ხოლოშიქ ართო ქუმორთ ჩქიმო დუდი გინოდვანი,
კირდე რხენს ჯარი ვენტირე გიორინალ დოგორანი.

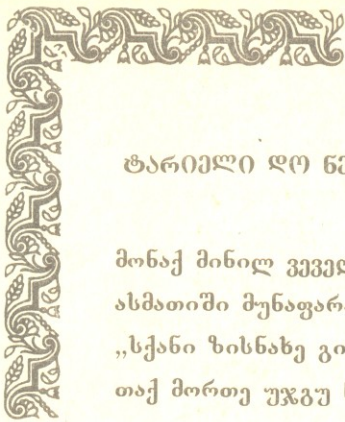
ყუდეს ვეცად არძაქ დიკათ, მის შეულებ მორქიალა,
ლაშქარ უჯგუშ მუ იყუაფ, ხოლო უჯგუშ დონწყუალა,
თოლს მოჭკირნდ თიში სისქვამე, იარაღიმ გილადალა,
ვარა ცხენი, ონანგერი მუკოქუნა დო მოღვალა.

*თარი - რჩეული ხელმძღვანელი მეთაური.

ხენწფემ ბერაყ ქიგვორინე გონწყილ ჭითა არშიაში,
ჯარს უზოჯი შაყარუა დოჭყაფაშა მა ლიმაში,
ჩილაბურს ეთუხეკი მაჭვალე ჩქიმი ერჩქინაში,
მა ზისნახეს ვავორწყექ ვაი თიჯგურა გილულაში.

თეში მობრთი მა ყუდეშა ნადმელ მაფუ შინაფილი,
წყურგილ ცალო მიხვარჩალ ჩხე ჩილაბური ფუნაფილი,
ჩქიმ უჩა ბედ, უნჩაშალა, იღბალ ჭვილი დინაფილი,
ხანგას პეულ ვამკაწილე იშო ვარე გოჭყაფილი.

ტარიელი დო ნესტან ღარეჯანიში ეკონხამილავა

მონაქ მინილ ვეველიდი მუშა მორთუ ვეშეფხვადი,
ასმათიში მუნაფარა ხეს ქომუჩუ მა ქარღადი,
„სქანი ზისნახე გიჯინენდო ბჭარნდ მულას ქემეხვადი,
თაქ მორთე უჯგუ ჩილაბურს მუშო ოკო ეს რაგადი“.

მახიოლუ თეში გამახარ ვერაგადე თიზმათი,
აკიონჯუ დო ქუჭიშე ბახჩაშ კარიშ გინულათი,
სოთ პირველო ბძირინ თექი ქიგვობვილე კინ ასმათი,
გიძიც „ნჯილო თუთა გელ ვევიცადა მეუ მიდართი“.

სადგიმიშა მინიბლინი ბძირ გიმონწყილ, მოკვანწილი,
ეშა თუთა მულანათნდ მუში ჩხორია გორღვაფილი,
ოშქაშეთ თეში აშახედ ტახტის წვანეთ გიმონწყილი,
ტან დო სახეშ ინოჯინას ვაგურზდ თოლი გონჯამილი.

ქიგებდირთი ნოხი წკმანი დოშქირტ დაჩხირქ მიღუ რინა,
გურს მუნაფაქ გამობორცქ, ხიოლით ვამიჩქ მუ ბქიმიანა,
ბალიშის მუნობხედ, ბჟაში ჩხორიას ორუნი თინა,
პიჯიშ სახეს მიფულუნდ თიშნერი უღუდ მიკოჯინა.

ზოჯ ასმათი მიკაჯინი მასვანჯევა ამირბარი,
ბალიშ მუჩეს დახუნალო ხოლოს სოთ ხე ბჟაში დარი,
მოხიოლ მეტი მუ მაში მა უჯგუში საჩუქარი,
ვაბღურიდა მა მათქუე სქანდა ათე საჩიარი.

„ტყურათ გოწყინ ზოჯ ორდილო ვაგიწინი მა მუთუნი,
სი ფერ ვარდიშ ნერგი გორე ბჟას შორს აფუ დო ვატიბუნი,
ჩილაპური დვას ქგერხუნუ სინწარემენ ულინუნი,
ამირბარი რექ დო ონჯღორე ვაიჩქნო მაღვენუნი“.

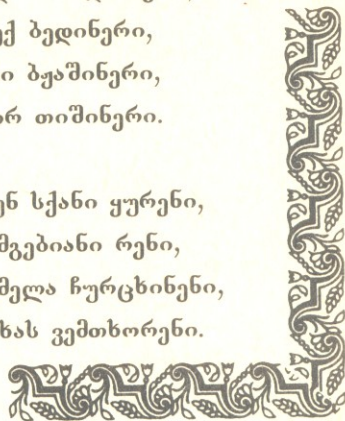
„ათაში ოკუთნუ ოსურსქუას ქომოლკოს მურიდას,
ხოლო უფრაში ჭირი ფულას ვათქუას გურს უღუდას,
არგამათი იბძიცანდინი ტყობშე იბჭუდი გიჩქდას,
ასმათი სქანდა ართი გურით მა გოუტე, სი რჯერდას“.

„თიში უკული მუჟამიშე ართიანი მიჩქნანი,
მუთუნი ფარსაკი თეს ვაწურე გიჩქდას ვორექ სქანი,
ათენარე ჩქიმი პიჯალა ღორონთ მიშმარჩქილენანი
გაღორიდა თემ ბღურედა მუქ იყუა თქუანდანი“.

„ხატაელეფ გეკორანგვი, გეკოსიროტ ქაშაკათი,
ღორონთქ თქუას გომორძგვილო ქუმორთი დო ქუშაკათი,
მიარე ხანს ვარძირენი სო იბდა დო მუს ვაკათი,
სქანი გური დომიტელო ჩქიმი მიდედი საგამათი“.

ჰამო მაყი სქან გურშენი უწი ბჭუნდას მა დაჩხერი,
ვაპილდი დო გინმოტენი ანწი ვორექ ბედინერი,
თოლემს სინთე ინომრინე მუჭომითი ბუაშინერი,
ხატაელემს ეშვაკათუქ ნჯილო გიძირ თიშინერი.

კონთაგანს ვადირსებუ, მუთუნ მაშუნ სქანი ყურენი,
ვეველდი ჭყოლოფუას, ღორონთ გამგებიანი რენი,
სინთუანი სქანი თოლეფქ გურს უკმელა ჩურცხინენი,
ღურა დღაშა სქან იპიქ სოიშახ დიხას ვემთხორენი.

ხატიშნერი წიგნიშ თუდო ჩქი იფუფჩით ოფუჩური,
თეთ ვამტკიცით ჩქი ყოროფა თენა რდ ჩქინი ოსხუნური,
სი ვაბშუდე თქუ შხვა მითინს გოუნწყიდა ჩქიმი გური,
ღორონთ ათეში საგამათ ღურა მუჩას წვალებური.

ჰამას იბჩით ბრაგადეთი ქუდობსქიდი ჭიჭე ხანი,
ართ მაუიას ჰამას ვორწყეთ ხილ მიღუნა გემუანი,
ჩქიმი ულაშ დროქი ქმადირთ, ჩილამური გოპუნს მანი,
იში სინთე მა გურს ინმორე დო მიჩქნა ართიანი.

მა ჩარცხინა მოძნელდე ბროლი აღმასი დო ქარვაში,
მალა - მალას გურ მიოგანდ, დრო მუღირი ორდ ჩარცხნაში,
დათხინაფა სინთეში დო მითოულა მუნაფაში,
ონდეთ იქანც ჩქიმი გური შურო მუშენ ვორექ თაში.

ოყე* მიღან მიოგანი ჯარს უზოჯი ოშაყარე,
მუზმა ჯარქი იშაყარნი, ინა სკანდა ვემაჭარე,
ხატაეთის კუჩხი გებდგი ჯილოცალო დუკონწარე,
ახალ შარათ ჯარ იპონი ჯვეშის ვენტირ გიშალ ვარე.

ინდომ - ხურგი გინიბლიდო ულირ ვავორდ მუთუნ ხანი
მოცქულქ ქამხვად რამაზ ხენწვეს გოტებული ყოფუდ ხანი**
ფერო წიმიტყე საჩიარი მომლექინას გური მანი,
ინდიაშ თხა ჩქნი ნგერს ორუ თქუ ართიანს მოხვადანი“.

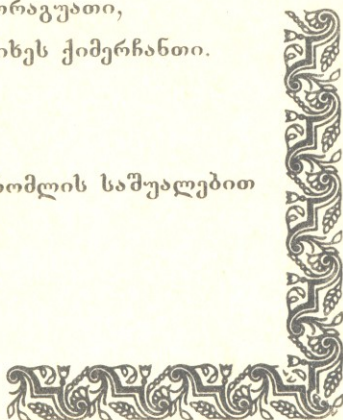
რამაზი გოყუნს ჩქნი ღორებას მიკაკას მა წამალი,
იხვეწებუ ვაგობტყვიდათ ვადომტუათ ცოდა ცალი,
მაყურყი*** გოდ ჩქნი კისერს ვორეთ ათეში მათხუალი,
ვაკობრაგვათ, ჩქნი ქონებათ ვორეთ იშო ჩქი მიმალი.

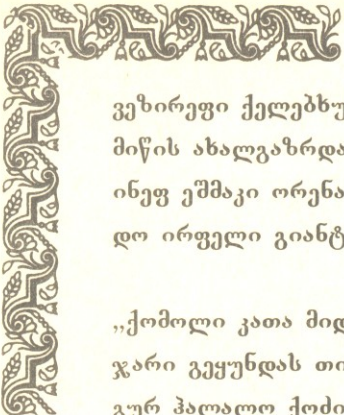
ჩქნი ჩილათას ჩქი ვნარღენთი გური ვეგნმოყუნუათი,
ღორონთის ქიმიოჯინი, დიდი ჯარით ვამორთათი,
ჩქინი ქიანა ვეკორანგვა ცა დუს ვეგმორაგუათი,
ტიტე ჯარით ქუმოზოჯით დო ჩქით ციხეს ქიმერჩანთი.

*ოყე - დიდი საკრავი ხმის გამომცემი, რომლის საშუალებით უხმობდნენ ხალხს შესაყრელად.

**ხანი - თავადი ეწოდება ირანულად.

***მაყურყი - გაფსკვნილი თოკი.

ვეზირეფი ქელებხუნე მუ ბქიმინათ დობსხუნათო,
მიწის ახალგაზრდა რექი თაშ მოკონა გისხუნათი,
ინეფ ეშმაკი ორენა ვაუღუნა დანდობათი,
დო ირფელი გიანტირე ღალატი დო ყვილუათი.

„ქომოლი კათა მიდეჯუმე ჩქნი სხუნუ იყი თაში,
ჯარი გეყუნდას თის უჩქდას ამბე თქვანი მეულაში,
გურ პალალო ქოძირიდა ენდი ფუჩით განგებაში
ვარდა მიკირთი თემ ნამდა მეხი გენტხაფილ ორდას ცაში“.

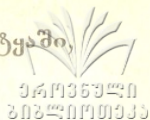
გურს მუკმორე ვეზირეფიმ გურ ჩამილი თე სხუნუა,
მეუჩინი რამაზ ხენწფე სკან ნათქუელს იფსხუნუა,
მართალი რექ, ღურა ვაკო დო რინასი ისხუნუა,
ჯარს ვეპონა ხვალე მეურქ, ორაგადეს თექი თქუა.

გმნაგორა სუმოში კოჩი ეკონწყილი მოპუნს ჯარი
შხვა ქიდიბტე მუთ მოპუნდუ ხვალე ათეთ მა ებყარი,
ქედუჩინი გემაყუნან სოთ მა მიღუ ოულარი
ხოლოს ორდათ გამჭირდუდა ვეგიცადათ მიმეხვარი.

ხანიში კოჩქ ეწმაზადეს მასმა დღას შარაში ნალი
ძვირფას ეფერი ძღვენი მიღ ტანიში ორდ გაქუნალი,
ხანს ონარტ თქვანი ძირაფა თქუ თენა მაფ მაშინალი,
საჩუქარს ანწი მოიღანთ უჯგუმ ვეყი გაჯინალი“.

ხანიქ თქუა „სიმართერე ქოთ თაშ მოკო მა რაგადი,
ეწგაზადექ მოცხვანტალ თქვანი ძირაფა დორაგადი,“
ხოჯუა რდას თემ ვარსულე მეუჩინი ქემეხვადი,
მუჭო მუმა სქუანთემი მიღუდანი ჩქი რაგადი.

თექი გიბცადი მოსასვანჯეთ სოთ ძგა ორდ გიშალს ტყაში,
თეში მოცქულექქ მორთესია მირაგად თიშ უჩაში,
სქეამას კაზმილ ცხენეფ აფუ მოყონაფილ ართო რაში,
თქუ ხენწიფეს ნარტი უღუ ნახეტან თქვან ძირაფაში.

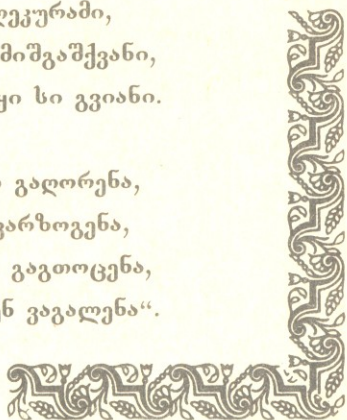
მიწის ხენწიფეშ მუნაჩინა „მა სკან ყურე მოურქია,
ჩქიმი დოხოლე მევოტედო მალას თექ იბიქია,
მოცქულეფეს კუნთხ მეურჩქინი, დო დურიგი მუშმუშ თია,
მოუსვანჯე დუორულე ჩქიმწკმა მოფერაფითია.

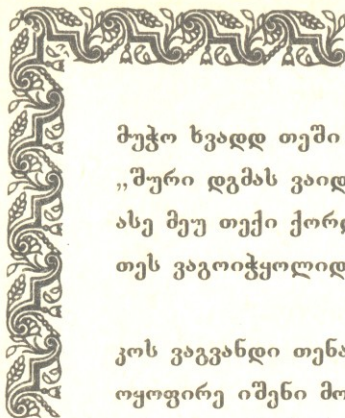
ჯგირი კინოხ ვადინაფე, ვართი წიშე დღას ვედინე,
ართ კოჩქ ქუმორთ მირაგად ტყობშე თეში გური იჩინე,
„თქვანდე ყურე ვალი მიღუნი ინა დღას ვამაგინე,
სქანგურშენი მარდი ორე ვებზოგე დო გვალო ბდინე.

ჩქიმი დუდი ბაღანობას სქანი მუმას ნარდი აფუ,
ვეგმაცადინ სქანო ხუნდი ხენწიფეს გიმონწილი აფუ,
ტან ზღვინდალი ვარდ პირელი დურელ ბძირე ვეყუაფუ,
ირფელს გიწინქ ანწ მირჩქილი მუთი სქანო ინწყუაფუ.

ხუნდი გენწილი ხაზირელ სხუნილირე დურა სქანი,
ტყობას უხე ოში ანთასი ჯარი ხეს ლეკურამი,
სუმშახ მეტი გაღე გურე თეშ ოკონა მიშგაშქვანი,
ფათარაკმე დუდ ირსხ ვარა უკულ გაყი სი გვიანი.

ხენწიფე შერხვად ძიცებულო, ათენათ გაღორენა,
სი ჰალალო აწუდირთე რღალატენა, ვარზოგენა,
მუ ბორჯის კუმას გუტენანი, ეთიწკმა გაგთოცენა,
ართის ანთასი მოუნჯანს უკულ მუთუნ ვაგაღენა“.

მუჭო სვადდ თეში შეფხვადი მადლობა ბთქვი ეშგურშენი,
„შური დგმას ვაიღინუა თე სიკეთეს იშენშენი,
ასე მეუ თექი ქორდა ვემეხვადანინ თიშენი,
თეს ვაგოიჭყოლიდუა სოიშახ გვალო ვაბღინენი“.

კოს ვაგვანდი თენა დებკინი თეშ მუჭო ოფულარი
ოყოფირე იშენი მოხვად მუეფერ თქუე ვარი,
კონი გუტე მუმანჭუანი სოდეთი გერდ ჩქნი ჯარი,
კირდე გვალა უზოგარო მოლართანი ოულარი.

გოთანდნი ოჭმარეს მოცქულეფს მაჰამას ღურაგადე,
რამაზის მეუჩინი სით წიმიკინი ქეშერხვადე,
გვერდი შარა თეშ მოლაბრთი, მუთუნს ვამკო ქეშეფხვადე,
თეში მორსპას შეულებუ განგებასრე სოდგა ვარდე.

ქიგნოდირთით სუკიში დუსუ მიგორგოთ ვორწყექ ტვერი,
ბთქვი რამაზ მურს ხუნდი* ენწყილი ჩქნო უღუ ის ეფერი,
აბა ბძირათ გურსუ დო ვარი ჩქნი ლეკურს იშ კისერი,
ჯარს დუძახი მიხაზირით აპა ამარ მოურს ნტერი.

ჯიმალეფი დეკვირითი მუნერორე ბღალატენა,
ჩქინი კილე ქომოლობა დო სინძალე დამირსხენა,
ხენწიფეშენი ღურელი ჩხონდ, გინქდანი არძას თენა,
ჩქი ლეკურით ქუარაგვათ, ხატაელეფ დენარდენა.

*ხუნდი - წამების იარაღი.

უბოჯ არძას გეჭოფანი დო ფულანდი ქეიდვანი,
გიმანწყუან მანხუპარო რკინა კიდირს ქიმიდვანი,
მუშუმ დუდიშო მიხაზირან დო ძახინს უჯინანი,
ნტერიშ მულას ეკონთხაფას ქომოლურო შეხვადანი.

ჩქინი თენერი ხაზირობა მევანჯითინ შემატყვეს,
ხენწიფემ სიტყვამ მუმაღალარი მოცქელი ქუმაჩქვეს,
ჩქი ჩქინი სიტყვას ვომინჯთ დო ართი გურობა მომჩინეს,
თქვა მიშახეთ იარაღის, თექირე გური მიწყუნეს.

მეუჩინი ირფელი მიჩქ, უნა საქმეს მომიწყინი,
ვაგვალენა ვეუუაფუ მუთ მინდომით, სხუნითინი,
ის ქუჯგუ თეში მოხოჯით საქმე გეგშონწყუათნი,
თიშ იმენდი ვაიღუდანი ლეკურს ჩებრცხინუანთნი.

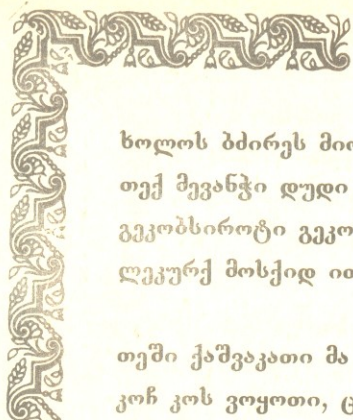
მოცქულქ იშო ნამუქ მერთნი აშ ვაგუტეს ართ კაკალი,
კუმა გუტეს* ჯარი წიმარღვეს თითორდ გური ოჩამალი,
გეგთოცის გაარგამეს დუდიში მიკაფთრაფალი
ჯარი გომრინეს მუთაქ გურთ ათენარე ქოთ მართალი.

დუღმა ფულანდ ქიგიბრთვიდო ხეს ლაშაბა** ქიდებკინი,
შური მოლ მა ლიმაშა, ქემებრთი ხოლოს მევაკინი,
მთელ სიმონკათ ქიგვანჯირ კუნხი წიმიბდგი ქიმწიბკინი,
უთვალ ჯარი შურ უბუნუ გენწყილირდ სოთ გევორდინი.

*კუმა გუტეს - ბოლის გაშეება ე. ი. ნიშანის მიცემა.

**ლაშაბა - წვეტიანი რკინა წამოცმული ჯოხი.

ხოლოს ბძირეს მიოძახეს ყალა გერე მიდგარენი,
თექ შევანჭი დუდი ჯარი მუნემს სოდეთ გეურენი,
გეკობსიროტი გეკობცალი ცხენ კონდო ონანგერი,
ლეკურქ მოსქიდ ითის ვოცქვა მიქ ლასირუ თიშინერი.

თეში ქაშვაკათი მა ითინეფს ქილორს ქირქ გიანთხას,
კონ კოს ვოყოთი, ცხენ დო კონი გამვოსოფი მა დიხას,
ნაყათეში კონი თეში დირკდ, მუჭო გიძირ ნალახას,
დობტატარე, გაკობრანგვი, მითინ ვარე დიძახას.

ქუგომცის დო ლიმაქ გეძნელუ ზლოდა უჩა იბურჯანს,
მის მოხვადნ ვეგიარინე, ზისხირიშ დვარი მოხირჩანს,
კონი ჩქიმი გნაკვათა ცხენს თეში გინობუ ტანდო განს,
სო ირტანი ვართი უჩქნა, ვარა იღბალი მუს მუდანს.

ონჯუას თეურე დიძახეს სოდეთ სუკი გინოყუნს,
დუს მეხვარით ვეგიცადათ, ცას მუნაფა თეში მოყუნს,
ტვერი მიაგორგოთ უსაშველე ენას ჯგირი ვამოყუნს,
თასი მოამბეს ვეგემტენა თისხი ჯარი გუნოყუნს.

ჩქინი ჯარქ ქუმმოჭიშუ, ნამუთი კინვოცადინენი,
მუჭო გეგნ თეშ ეყარ, სერიოთ იდ უჩქდ მეტი ვეჯინენი,
ჯარით ეიფშ ნტია* ვარე ფარყი მინდორი დო რზენი,
ენეფიშ ხმა თეშ იგურგინ შორს ისიმე არჩქილენი.

*ნტია - ბევრი აურაცხელი.

გამუათხოვით კიჟინით მუჭო ირულ ქობძირითი
ჩქნი ნალიმა კინ ლიმათი გეგნიბრულით მინდორითი,
რამაზი ხენწფე ქიქთვორაგვე იბჩხუპით ლეკურითი,
ეკობჭოფით არძა ართო თექ ყუნდუნი თი ჯარითი.

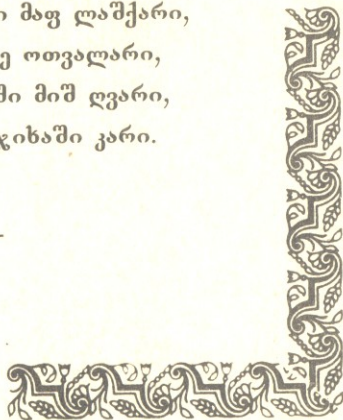
მიქ გიშერტნი ჩქნი ჯარქ ოტოფ უკახალე ორდ გენწყილი
თემ გიანთხეს მოლეყონეს თინერორე შკურნაფილი,
სიზმარცალო აძირედეს ლურ აფუდეს დინაფილი,
ჭყოლირი ვარდ იშენ კუსანდ შიშიშ ღალირ შქირატილი.

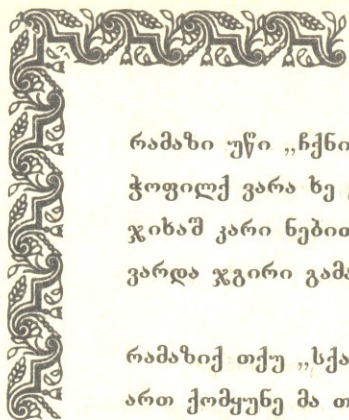
ეთი ადგილს მიბსვანჯით სოდეთი ორდუ ნალიმარი,
კილე ჭყოლირს ზისხირი მიშუ ლეკურიშ ნასაქვარი,
მა მოცქუკო მიჯინუკო ჩქიმდა მოურს თიშენი ჯარი,
ცქვაფას არძა გეყუნდ მარა სიტყვა უჭირდ შესადარი.

ყუჯით ცქვაფა გებგონინი თოლით ვორწყექ მეტი მოცქვანს,
ნამთინეფი შორშე ფხვამანს, ნამთინეფი ხეს გომლუანს,
თოლს ჩილაბური გოყუნელი ნამთინ ჯვეშის გიშინანს,
ჩქიმ ნალეკური მიქ ძირუნი, ირკოჩ ინაკვირუანს*.

მოლაშქანი არძა კუნთხუ გოტებული მაფ ლაშქარი,
თეში ხანძელო ქმორთეს უმოსი ვარე ოთვალარი,
სოთი ინძალეს ქეშაკათეს ზისხირიში მიშ ღვარი,
უჩხუპარო მუნეფიშ ხეთ გომინჯეს ჯიხაში კარი.

*ინაკვირუანს - უკვე უკვირს.

რამაზი უწი „ჩქნი ვვილუას ოცადლი ამდღარ დღაშა,
ჭოფილქ ვარა ხე გიმილი ათეშ გიშანწყულაშა!
ჯიხაშ კარი ნებით განჯი გვალო თიში ტახუაშა,
ვარდა ჯგირი გამაყუნე ვეშამყუნა სქან ცოდაშა.“

რამაზიქ თქუ „სქან ხეს ვორექ ძალაქ მემდინუ მუბქიმიხა,
ართ ქომყუნე მა თავადი ჩქიმი დუდიშლ მუჩი რინა,
არძას უწინქ ჯიხას კათას ქიმიხან გოკონი თინა,
სი ქემერჩდა ქოთ ემიხჯი ანწი შხვაში ვეყი ინა.“

თავადი დო ლაშქარი ძებნი ვავომტებ თუში ხვალე,
არძა დიხაში უჩიმი მიყონ ქექქ მუს მუთა ვალე,
სიმახგარე ჩამაბარე ანწი ხეშა ვადავალე,
ძვირფას განძი თიხსი მიღეს მუხუძარე ვართ ითვალე.

ხატაუთის ქიგებდირთი ჩქიმი შორჩილქ ქიყუანი,
„ხაზნაში“* არძა განჯამალი ქმოშიღეს მიღუდანი,
დეთინჩი შით კითხულენდ მუჭო რინა დანწყუანი,
ბუა მეტის თქვა ვარჯუნა, მუთ რენი გიბადინუანი.

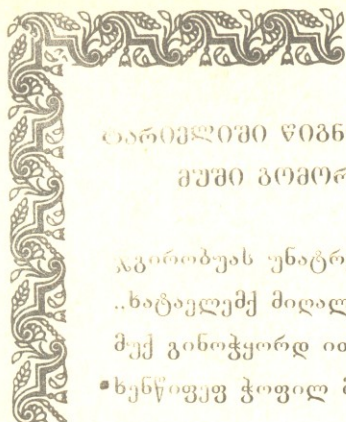
ხაზნას არძას ინვოჯინი ართ კუნთხუშე მაჟიაშა,
ანდა ფერ ინიჭკვაჭკუდუ თოლს მოჭკირუნდ მეულაშა,
კაბა ქიცათი ინოდდ, ვეშიჭარე მუთუნი შხვაშა,
შით ქოძირუნი იკვირუანს ვაგაჭყორდ ღურა დღაშა.

* ხაზნა - ხალარო - განძეულის შესანახი.

ათეშნერი ფარსაკი მუთუნი, ვამიჩქ სოთინ ქოძდას,
ვართი მითინი შეხვალაძე ნაძირეფი აფუდას,
ნაჭა სოთინი ვემიოხე ძაფი კილეძირედას,
ფულანდირე ნდლელაფირი, თენა ჭელი თაში ვარდას.

ჩქიმი თოლიშ სინთეშენი ეშიმნახი ეთი სარკო,
ხენწიფეფშო გეგშაბგორი, ძვირფას თოლი, ქარვა ოქრო,
ჯორ აქლემი ბირგულამი გიშნაგორა არძა ართო,
მოლვოჯღუნ ჩქიმ ხენწეფშა ძღვენ დო გომორძგუა ართო.

თარგმნილი წიგნი მკჳარილი ინდოეთისი მუჳჳა დო
მუში გომორძკვილო დორთინა ხატაჳთისი

ჯკობობუას უნატრენდი ხენწიფეს წიგნი მეტჳარი,
..ხატაულემქ მიღალატ მარა მუნემს გეჳაშქვი ზარი
მექ გინოტყორდ ითი ამბუ მა მუში დროს ვემერტარი,
• ხენწიფეჳ ჭოფილ მოპუნს შემიდუ თქჳანდა საჩუქარი.

ამო გიშებლ გუათენი ხატაეთისი დონწყუალა,
განძობუა ვადომტებუ ხანემს მუსჳი უნჩაშალა,
აქლემეფით ხოჯეფით ორდ ოღალიში გიღაღალა,
მუ მოკოდნი თის ვორთდი, ხეს მიკებუდუ ხენწიფალა.

ხატაეთისი ჭოფილ ხენწეჳ ქიმიპონი ინდიაშა,
ქეწშაზად ჩქიმ მარდუალქ, ქომიხუტოლუ მა ღუბაშა,
მოცქეეს ქოთი მადიდეს, ვეგნიჩინე ინა შხვაშა,
გაკვირაფალ გეგმომთირუ მუთ მიღუდუ ამდღარ დღაშა.

მინდორს სკჳამას კარეფი ორდ გედგომილი გერანწკილი
ჩქნი დახვამილაფარი თექირდ ირფელი გიმონწყილი,
დმოხუნეს ჩქი ეთექი სოდეთ ქეიფი ორდ მონწყილი,
მუში ხასლას ქელამხუნუ რაგადანდ გური კეთილი.

თელი სერს ფქეიფენდით თექიანი დო მუნაველი,
ქალაქიშა ჩქი მიშაბრთით ორდუ ფართას გოთანელი,
ხენწიფექ ზოჯ: „ჯარს ღუძახით ნამუთირუ ნტერს რჯგინელ
ტყვეფი ხოლო ქიმიყონით ქუმოძირით ხატაელი“.

რამაზ ხენწიფე მა ჭოფილო ჩქნი ხენწიფევს ქაწურიწე,
ის არკვანიშ ჩქჩქ რდასნ თეში ხენწიფე პამას ინაჯინე,
მოღალატეს უდუნდებელს პატის ცენსნ თეში უჯინე,
თენა ხვალე კოჩანას დო ქომოლობას აქიწინე.

ფარსადანი ომენძელე უფერუანს რამაზი ნტერს,
ბრელი ხანს თეში ურაგად მუჭო მანგის ვართი შხვანერს,
გოთანდ ხენწიფექ მიჭანუდო მირაგადუ მა თინერს,
„შეიღებუნო აბატიე ხატაელს - ულირი - ნტერს“.

„ღორონთი რახანს აბატიენს ჩილათირს მუოშინი,
„ანჯა* ღალირს თქვათ აბატით ჯგირი თოლით მიკაჯინი“
„მიპატიებ ხენწიფექ“ - ზოჯ - რამაზ აიშახ მუთ ქიმიწი,
ანწ გიჩქდას ვეგიაყუნა ჩქინი ღალატის, ქიგიშინი.

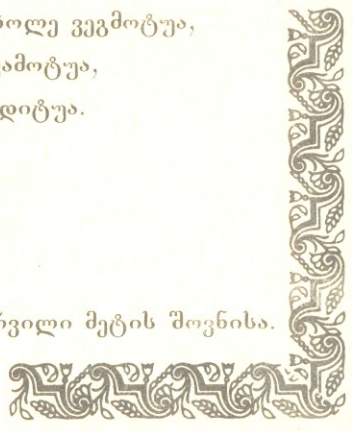
ვითიანთასი ოქრო გეძ ხატაელემს ოგაფური,
ათეშ გარდა ატლასი დო დარაია ხატაური,
იშოთ გარიგ ჭყოლოფუა ველუჭუაფ შხვაშა გური,
ალება** მეჩ მოღალატეს ყუნა გუტუ ოსხუნური.

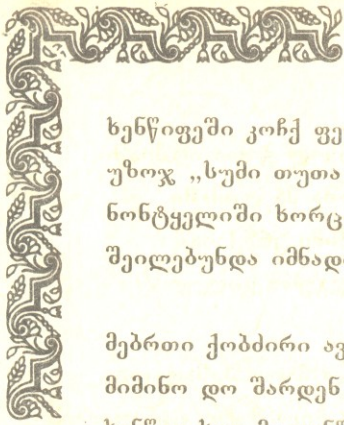
რამაზიქ დუსუ დუკინუ ათე სიტყვა კინიტუა,
ღორონთქ ჩქიმი სიპარამე*** სკან წოხოლე ვეგმოტუა,
ანწ მუთუნი გიჩირთიდა სი მა შურო ვამოტუა,
მიდართ მუშიანეფით თაქი ნამთინი ვედიტუა.

*ანჯა - ღონე.

**ალება - შეწყნარება, პატიება.

***სიპარამე - დაუკმაყოფილებელი სურვილი მეტის შოვნისა.

ეროვნული

ბიბლიოთეკა

ხენწიფეში კოჩქ ფერი დროს ქმორთ დიუღაუს* წიმიჭყანს,
უზოჯ „სუმი თუთა ორე ვავორწყეთი ჩქი ართიანს,
ნონტყელიში ხორცი ვამჭკომუ მუთ ვარექნი ათე ხანს,
შეიღებუნდა იმნადირათ, მოსვანჯა სვად შხვა ფარანს.

მებრთი ქობძირი ავაზათ თელ დოხორე ეუფშაფუ,
მიმინო დო შარდენ ქირი** მიკიძუკი გიღეფაფუ,
ხენწიფე ხედ მოკვანწილი უსქვამაში მუ იყუაფუ,
სქანი მულა ხენწიფექ შინუ სახიოლემ მეტი მაფუ.

დედოფალს ჩქიმ ტყობაშე ხენწიფექ ელარაგადუა,
ლიმა მორთუმ ტარიელს მეტი სქვამირე თაქი რდუა,
მაყალეში გურს განათენს მუდგა ვეგლარაგადუა,
მუთ გიწუენ თინა ქიმინ, მუთუნ ვაკნმორაგადუა.

უსქანეთი ბრელშა მითქუალ სი გიჩქდას თე რაგადი,
ტახტი ოკო გიძინწყუათ ოსურსკუას ქემეხვადი,
ირკოჩქ ძირას ედემიში ბახჩას ორე ინაბადი,
სი ხასლაშა ქელეხუნე დო ათაქი ქუდობხვადი.

ვაძეობტეთ ონადირე გვალაში ბორკი ვართ მინდორი,
მათხოზინე ბრელ პუნდეს, შარდენი ქირი დო ჯოდორი,
მიჩქარდეს, ქოთი აშო მიბშით შარა გემიძდეს შორი,
ოლაყაფე ეკვორღვი ვართი ბურთუა გიშაბგორი.

*დიუღაუ - რიურაჟი.

**შარდენი ქირი - გაწვრთნილი ქორი, რომლითაც მწყერს იჭ

ჩქიმი მაჯინუთი ეფშაფედ შარა ეზო დო ორთვალი,
იარალი, ტანი კუჩხი მოსკვანდ მაღვალ გაქუნალი,
ჩილაპურით ვარდ ნაბონას გურსუ მონტუ მიღუ ჭვალი,
თოლ ქუსქიდდ მა ბძირუნდუ ვაუდუდ იშო ოჯინალი.

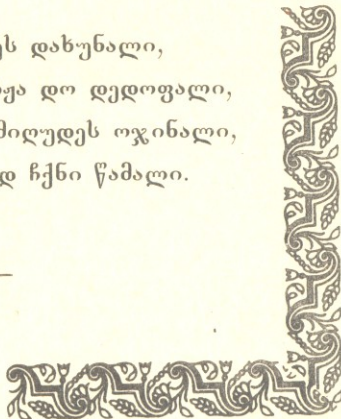
გშნაგორა ართი ნაშუა თი ლიმაშე მუნაღელი,
თინა მოსქვანდ კინმოკირუდ თეში მაფუდ მონჭირელი,
დოხორეშა ხენწფექ მინილ ცხენით ორე მუნაველი,
ჩქიმი ზისნახე თექ ქობძირი ბჭუნს გორღვაფილ ნაცხაცხელი.

კუნტა ხელამი მიკაქუნდუ ბაიაშ უღუ ფერი,
მონწყილ ხედეს უკახალე ოსურეფიშ თელ ლექსერი,*
დოხორეს შარას კუნთხუს ათენეფიში გინოდ ნერი,
მუში სისქვამეს უძინანს აღმასი გოდ ანდანერი.

ჭუა დომიჭყ ჭყოლირ კილეს ნწარას ორე წყუნაფილი,
დედოფალქ ქობძირ მოღართ ხელეფი აფუ გოფაჩილი,
ბჯუნუნსუ თეში მოხუტოლ მუჭო დიდა ყოროფილი,
მიოძახ „ნტერემქ ეკობხვადით აბა ანწ თის არჩქილი.“

მოხიოლდ ეფერი დიხას მეძირჩქინეს დახუნალი,
ჩქიმი ოჯინუს ხოლოს ხედ ჩქიმი ბუა დო დედოფალი,
ტყობშე ართიანს ვორწყედით თემ მიღუდეს ოჯინალი,
ართიანი თაშ ბძირითიკო თინა ორდ ჩქინ წამალი.

* ლექსერი - ბევრი.

ქეიფი ორე დობორეს ხენწიფეში ოსქვებური,
სოთინ ვეყიდ ათენერი ვართი ხოლო თემ მაგური,
ჩაყვა* ჭირქა აღმასიშნერ ოშუმალო მოხუჯური,
ხენწიფექ ზოჯ..ვაგუტუან ედგინელი უშუმური.“

ემვოხედი თენეფ შქას, ბედნიერი ორდ ჩქიმი რინა,
გურიშ დაჩხირს მინელენდ ართიანიში ინოჯინა,
დუს ითხილანდ მითინი შხვაქ ვაჭოფუკო ჩქინი ჯინა,
ირფელიშ უპამაშ ორდ ყოროფილიში ინოჯინა.

ბირა ხორხოში გაჩემეს ორჩქილუშა ინჭუნა,
ხენწიფექ ზოჯ..ტარიელ სქუა ხიოლ მიღუ თიმ მაგანა,
სი ჩქნი ჯარს შური ქენურზი თითრე სახელს გილეღანა,
სქანი წკმა ლიქენდნი ფერს გაურხედუო ი ქიანა.

გუმორძგვილს ახალ გოკუთნუ გაქუნალი ფერი ჯგირი,
გინოქუნსნი თით ჯგირირე ხარხუნტელი** ვარდიშ პირი,
ომ კიდობანს გეგმაგორი ნამუთ სი გაფ მოღალირი,
უჯგუმ გაფუნ ეფერ დიჭე სქან გემოშა მერთ ქოძირი.“

ოში კიდობანი ქიმიდეს, ოში ხოლო განჯამალი,
მუოშინი მა მადლობა შხვა მუ მაფუდ ოთქუალი,
ჩქიმდა მორთეს დო ბჯუნუნდეს ხენწიფე დო დედოფალი,
არძას ქაშუ, გეკურიგი მადვალარი გაქუნალი.

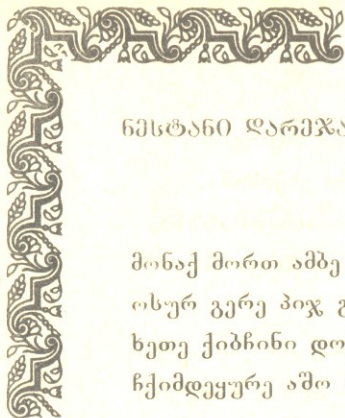
*ჩაყვა - სასმისის სახეობა.

**ხარხუნტელი - მოხატული მრავალი ფერით.

ხენწიფე ხე ქეიფენა ბირათირე სხაპუარე,
შხვაშხვანერი ვიობირალ ფანდურ, ჩონგურ, ჩადანარე,
დედოფალი მეურს გედირთ, დახე ანწი გოთანარე,
მეუშა მეურს რხინქ გეგინძორ გოთანდ მარა დიარარე.

გაშწობლი ჩაყვათ კინი შუმას მითინი ვაურზუდეუ,
ონჯირუშა თეში ქუმობრთი მარსიოლდ დუდ მართუდეუ,
ვამბალუნ ღონე, ჭყანა გმორზუდეუ დაჩხირი ბჭუნდეუ,
ჩქიმი ყოროფილს გითმიბშინანდ თის ვნატრენდი თინა ბშუდეუ.

მონაქ მორთ ამბე მქიუ სიმართერე ქოთი ენა,
ოსურ გერე პიჯ გობვახვილ თქვა რგორუნა რკითხულენა,
ხეთე ქიბჩინი დომცანცალუ ქემეხვადი მირე ენა,
ჩქიმდეყურე აშო მოურს ასმათირე ვორწყექ თენა.

ასმათიში მულა ორდ ჩქიმდა შურიში მოჭიშაფა,
ქეწვაზადი, ქუახუტოლ; ვეშუარკი მოფერაფა,
ჩქიმი ხასლას ქელეფხუნე, ტახტის თეში მუჭოთ მაფა,
თიშენ ბკითხი ნამუმ მონატრ ინოჯინა დო ძირაფა.

შხვა ვათქუა დურაგადე ხვალე მქი სი თიშენი,
მა თიშა მობრთი ძირაგად თიში ამბე გეჩიენი,
გახარებეთ გიძირუნა ამდლა ართო ართიანი,
ათენერ მიღუ ზოჯუა ამბე მიბლე თქვანდა მანი.

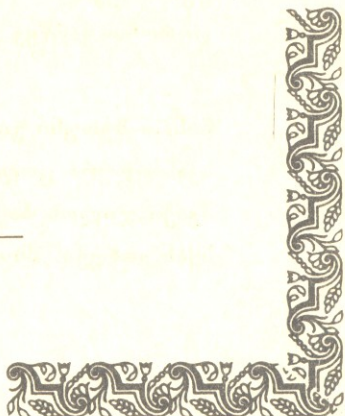
ჭარულ ქომუჩუ ქეიბკინი, მოხიოლდ თიშ გოჯინა,
ბჭარნდ ასე უჯგუშირე სქანი ძირაფა, ინოჯინა,
გუმორძგვილს, ნალიმარს, ცხენით აშო მულა გინოჯინა,
ღორონთ ქარწყე ვაბდინაფუ ვართ ჩილაძურ, ვართი ჯინა.

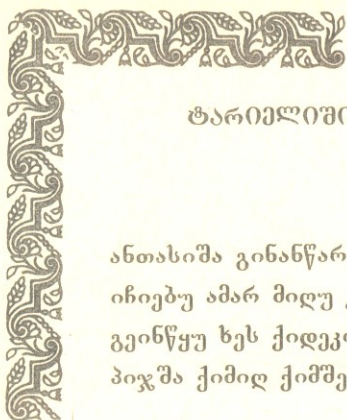
ნინათ მუთუნი გინიჩინენ ასე ათე სქანი ცქვაფა
სკანო ღურა ცოდა ვეყი მარდი ორე დო ჩხონაფა,
ბუაქი ჯილოს ბაღჩა ბადი გიმუნწყუას მოძირაფა,
სქან ვორექი, შხვამ ვამოკო თეში ხოლო მა ძირაფა.

ჩილაბური მუთუნს ვაგურს დუსუ ოკო მიკოჯინა,
ფათარაკის* გიორჯგინი, ანწ ვენგარა ვაქიმიანა,
ჩქინი მაჯინუ ნამ - ნამუს უჯგუ ართიანს ონირზნა,
თექ გაქუნალ გიღუდუნი, ქუმომჯღონი მა ეთინა.

სქვამას სი ხუსუ გინორძდ მა ქომუჩი თი გინნაქუნა,
ქოთ სი თვივონ გახიოლე თის გიღებლა გინიბქუნა,
მანგიორი მა კილეში კილარდვაფალს მეიჯღუნა,
ჩქინობას თაშ პოფუდანი თენერ სერი მუთ მიღუნა.

* ფათარაკი - სნება - სნეულება.

ტარიელიში ნბარა ღო მიშასუსტეპა

ანთასიშა გინანწარი ტარიელი მხეციშ ნერი,
იჩიებუ ამარ მიღუ კილეთ გილუღუღუნ ფერი,
გეინწყუ ხეს ქიდეკინუ ივარვალუ ანდა ფერი,
პიჯმა ქიმიღ ქიმშესუსტუ, გინოდ ღურელიში ფერი.

ემნერი ფერი გინოდ მუჭომით უღუ კოჩი ღურელს,
გოჯგვაჯგვილი მუში ტან - კიდირს ზისხირი მიშ ხარაზელს,
ასმათის მოხირჩანდუ ზისხირი მუში დვას ჭყვალიკერს,
შურიშ დალას უღუქინენდ წყურგილიშ წყარი დონჯირელს.

შურქი ვადინ სინწარიეთ, თეში მაჯინუ ავთანდილს,
ასმათ რკიანდ თიშ სიცოდილი ქანგარუანდ ქუა რგილს,
შური გოკაშ, სინთექი ქუმორთ, ფართას თოლუფ გონჯამილს,
თქუ ქიანაქ გუმანწარუ დუღა ქგმობუ თეშითი ჭვილს.

გამწოდოხოდ, ფერი ვეგნოდ უფურაში უღუ ჯინა,
ვარდის ნერ მედინაფუ, გერცხვინებუ თიშ ინოჯინა,
ბრელ ხანს ვამართ მუში თიშა, ვართი ოკო მიკოჯინა,
კინი ცხოვრებას დართასნი ვაუსხუნუ ვაკო თინა.

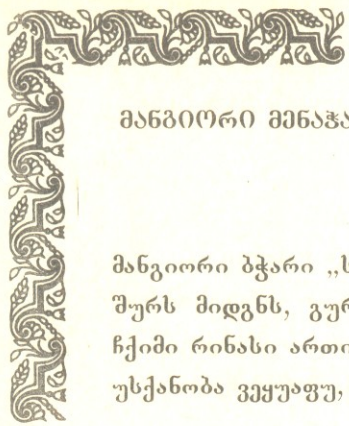
ავთანდილქ დურაგადუ „ქარწყექ ვამიღუ დუდი ხეშა,
თიშ ამბუ გეჩიენი მიქ მემიყონნი საფულეშა,
სი ჩქიმ შურიშ მალამა რექ, მუთუნ ვაჩქ ჩქიმი გეშა,
ვამიკვენ ვარე მუთ დობსქიდ, დურა მისხუნ სიცოცხლეშა.

ასმათ ქობძირ მახიოლ მუჭო დანი თეშ მიყორდუა,
ათე კილეშ კილარდვაფილ წერილი წკმა მუღუდუა,
კილეს ვიბკირ დო ჩებრცხინე დუსუ კინმოკირუდუა,
ქუძღვინი დო ქიმუჯღონი, იშნერ სოთინ ვეშიდუა.“

მანგიორი მენაჯარა ტარიელში ნესთან ღარუჯანშია

მანგიორი ბჭარი „სი ბუა რექ ნამუთ სინთეს მოძირანს,
შურს მიდგნს, გური ინიქანც ძელი დო ძვალს მიცანცაღლუ
ჩქიმი რინასი ართი სქანი ინოჯინა გოთირანს,
უსქანობა ვეყუაფუ, ქოთი შურს ჩამირცხინუანს.

ითიშ უკული მუჟამსით სი ვაპილი დმორინე,
ითი დლა დო ამდლარი დლა მუთუნ დლაშა ვემიზიძე,
მუნაჯღუნა თინერ გაფუ იშა კილე კილმარღვინე,
თეშ უმოსი სახიოლე ვართ მაში დო ვართ მაღინე.

ეთი ქიცას მეგიჯღონა სი ნათხუა გაფუდ თაში,
მა ვამაშუ თენერ კაბაქ ოსქვებური ითინაში,
ხანგათ გინიბრთ ვემმოტუა ნება მუჩი მა რინაში,
უღაბნოთ მოჩქ თე ქიანა სინთე ვარდას სქანი ბუაში.“

ოსურქ მიდართ, ჩქიმო ართიდ, დონჯირა დო დორუღაფა,
სიზმარო ბძირ ყოროფილი ვეშმაღებუ დოქანცაფა,
გობკურცხი, მიხარზალუანდ თიში ხეშე გიწოლაფა,
უკულ ვაბძირ ვემედირს იში ხუმაში გაგონაფა.

დობორეშა მიჭანუეს ვარდი თეში გოთანელი,
ვეგმაცადინ გებდირთ, მიდაბრთი მუჭო ორდ მოჩინელი.
ხენწიფე დო დედოფალი ართო ბძირი დოხუნელი,
ხასილას ელამხუნეს სქამი ნოდვენა მერჩქინელი.

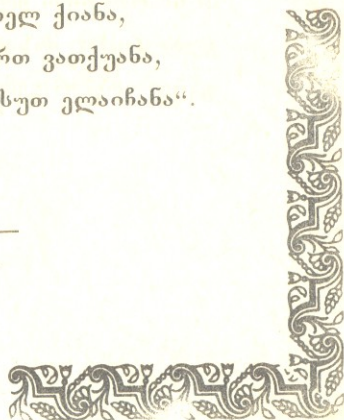
ხენწიფექ ზოჯუ: „მა დიბრჩინი ქიანაში ნინალას,
დო ვატყუქი სირჩინუეს ახალობაში მუკუელას,
ოსურსქეას უჯინექ მუჭო თიში ბუაში ეულას,
ქომოლსქეა დორონთქ ვამუჩ ჩქიმი ხანიშა მიშულას.

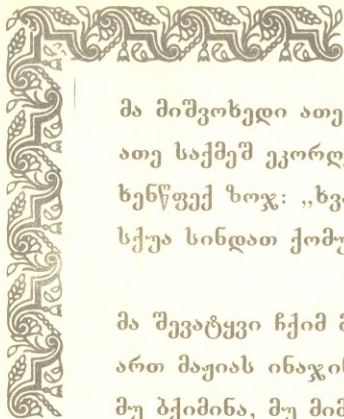
ჩქინი ძღაბიში საქომონჯო ანწი ოკო დობგორათი,
ჩქინი სახელი ვადინუანი ქოთ ტახტი ქემებჩათი,
ნჯღვნი* ორდანი ქიანა დიგურუან თიშ ჯღუნათი,
ჩქინო ლეკურ ვალასირას ნტერს მენდი მეუდინუათი.“

უწი: „სქეა ვაპუნსიე ეშ რაგადი ვაგოსქვანა,
თქვა რყუნანი ითინათი იხარებუ თელ ქიანა,
სინდობა მის ვათხუათი ვარიას ვართ ვათქუანა,
ყაბულს იპიქ გიჩქდას სსუნუ** მესუთ ელაიჩანა“.

* ნჯღვნი - მეთაური წინამძღოლი.

** სსუნუ - თათბირი.

მა მიშვობხედი ათე სხუნუს ქოთ ჳვენდ, თუნდ ჩქიძი გურსუ
ათე საქმეშ ეკორღვაფა ჩქიმდე ყურე თაქ ვაგურსუ,
ხენწფექ ზოჯ: „ხვარამზარე იში ქიანა სო მეურსუ,
სქუა სინდათ ქომუჩანი, თენა ოკო შურ დო გურსუ.“

მა შევატყვი ჩქიმ მულაშა ნარაგადი ნორღვენანი,
ართ მაჟიას ინაჯინეს, მითინქ მუთუნ ვათქუანი,
მუ ბქიმიანა, მუ მიმდომა, აკუვორღვე მა თენანი,
თეში გინიბრთი ვებგინანქ ნორცხვა, დოფა გუმორღვანი.

დედოფალქ ზოჯ: „ხვარამზა რე ხენწფე დიდი ქიანაში,
ჩქინ სასინდოთ მითინ მეტი უჯგუმ ვეყი თიშ სქუაში“.
მა ვაბშქიდე კინორაგად, რახანს მუნემს ოკოდ თაში,
შურქ გინომიდ ღურა უჯგუდ ჩქიმ რაგადის ოყიაში.

ხვარამზას კონი მეუჩქვეს სქუა თხუეს უჩინანა,
„ქომოდ სქუა ვაბუნანდო უსქეთ დოსქიდ ჩქინ ქიანა,
კაკალ ძდაბიქ მაშის, ჩქინი სინთერე დო გოთანა,
თქვანი სქუას ქიმუათხუათ ართიანს თეშ ოსქვანა.“

მოციქულემქ ქუმორთეს თექ საჩუქარი მეუჩამუნა,
ხვარამზას ხიოლებუ, თაში უთქუალ უშინუნა,
„ნატრის ჩქიმს გეუეონაფუ ღორონთიში თე ნასხუნა,
ჩქინ სკუალემს ოსკვანსია ართიანიშ ელაყუნა.“

კონი გუტეს გინოჯყვიდეს სასინდოში მოყონაფა,
არქა მალას იყუას, ვამოკონა დროში დინაფა,
ონჯირუშა მინიბლი დო მიმდომ ითამ დორულაფა,
გურ მაკილუდ შურს ბკორობუნდი, დუს მინმორდ მა მუნაფა.

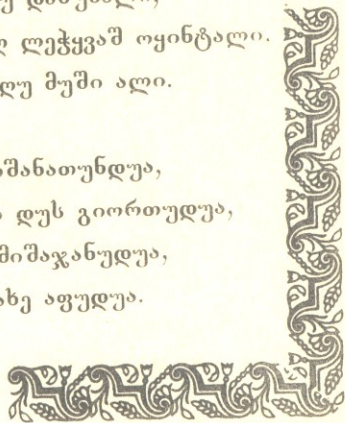
მულვობედი გურ ჭყოლირო ანჯა ეშადინაფილი,
ასმათიქ, მონაქ მინილ, გოსარკ აკარდუ მუნაფილი,
წიგნი ქომუჩ თიშ ნაჭარა მით მაფუდუ დინაფილი,
ბჭარნს, ქინჭე ვეგიცადა ქოიჩქ სორექი ჭანაფილი.“

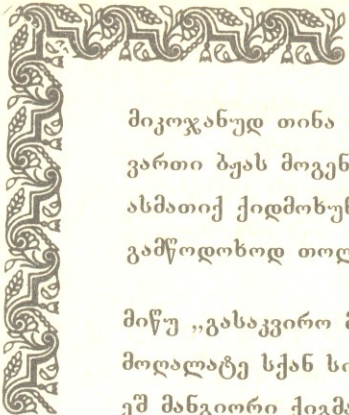
ცხენით მეურქ ბახხა შქას მოხიოლნ თეში მიდუ გური,
ბაღჩაშ ძგას ასმათი გერე სოთ ქვითკირიშ გედგდ ჯიხური,
ვორწყექ მუჭო ნანგარარე თოლემს გოყუნს ჩილამური,
ვართ მაქიმინ ვორჩქალუე სიტყვა ბთქუე მოხუჯური.

მუჭო ათაში ქობძირინი ტანს გომიზარზალუა,
მარდის ვევანს, ვართი იძიცანს ექ გვალო გილმოლუა,
ინგარს, მუთუნს ვარაგადანს, მუ ბქიმინა, მუ ბლოლუა,
შურქ ვამადინ, სინწარიეთ ვამიჩქ მუჭო მიკულუა.

მუ ვეფიფქრი, მუ ვაფსხუნი მუთუნ გურიშ ოჩამალი,
გემნომყუნუ მა ჯიხაშა სოთ ულუდუ დახუნალი,
ქობძირ თუთა გიშებარჩხალ, ვამიდ ლეჭყვამ ოყინტალი.
გურს ჩხორიაქ ქგმოციუ, მარა ვაუდუ მუში ალი.

ბჟას მუნაფა მინორინელ ნოხის მიშანათუნდუა,
ჩქიმი ნახუქერ ოქროშ ძაფიშ ქიცა დუს გიორთუდუა,
ცაში ფერო გიმონწყილი ტახტის მიშაჯანუდუა,
ჩილამურიშ გოყვაყვილი პიჯიშ სახე აფუდუა.

მიოჯანუდ თინა თეში, მუჭო კირდეს ყილო ყალა,
ვართი ბუას მოგენდ, ვართი თუთას ედემიშ გუნაფალა,
ასმათიქ ქიდმოხუნუ, ელმასიმე შურიში დალა,
გამწოდოხოლ თოლს ფერს ონჯანს სიკონწარეშ ორუ ძალა.

მიწუ „გასაკვირო მიკვე მუჭო მორთი თაქი თაში,
მოდალატე სქან სიტყვაში ფუნიში დო ყოროფაში,
ემ მანგიორი ქიგმანთხუ გურს ბორძალი განგებაში,“
გევაკითხუ: „მუ გიჩქნა ჩქიმი დალატი ჩილათაში.“

უწი „მართალ ვეშიბტყვენი მუ მაშკიდუ მანგიორი,
გამჩქნი თეში მა მუბჩირთი სი მუსიე მიოგორი,“
თქუ: „უნდობელ მოდალატეს მუ გიწუა მიმეშორი,
მუშენი მალოლ თინა ბჭუნს ოსურცალო მა იბლორი.

ვაიჩქედუო ჩქიმი ქომონჯო სვარამზა თაქი მუნოყვენა,
ითი სხუნუს სი მიშნოხვექ ყაბულობა სქან ნოდვენა,
სი უდალატი ფუჩ - სინტკიცეს ნამუსით პატის ცენა,
ლორონს ქობთხინქ ქიმმეხვარას ვეგოტუე სი ათენა.

ჩილამურამს სი ყოროფაშ დაჩხირი გითაკარუანდ,
მეწამალეფი სოთ ქორდუნი მუნგორდ, გოსქილიდუანდ,
ქომოლი კონი ენერი ტყურას მუს ველიდ ქოთქუანდ
გამმოსქიდინი გამგოსქიდქ, ბძირათი მუჭო მიშო თანდ.

მინჯეთ თელი ინდოეთიშ სოთ ითებუ თიშ სამძდვარი,
უშარე რდას ვარ შარაში მა გოხოლქ თეში მთავარი,
სი გეუუნქნ ინა ვეყი ვართ გილუ აქი მაულარი,
სქანჯგურარე სქან ნასხუნა ტყურას მართალს მიოჭარი“.

„ჩქიმი შურდგმას ინდიას ანწი სი ვეგოცადინუა,
იმენ სქანი დეჩემიდა, შურსუთ ქოისხაპინუა,
სი ჩქიმიშნერ ვაგაგორე ჟი ცას დიჭყე იშ გორუა,“
ტარიელს მეტიქ ვარაგადუ ინძგერს თემ ინგარუა.

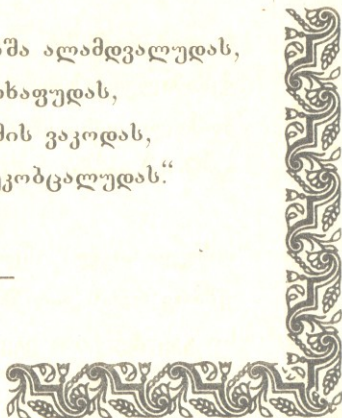
თქუ თემ რაგადი გებგონინი კინ იმენდიქ ქმაშუა,
ვორწყედი დო უჯინედი თოლქ სინთეთი ემაფშუა,
საარიკორე მუთ დობსქიდი მევოლინე ვამაშუა,
ჩქიმი ზისხირით სოფელქ ვერძდ თიმ მანწარა დამიშუა.

ყურან* აფუდ გოფაჩილი, სოდეთ მიშაჯანუდუა,
იბხვამი მუშო ჩქიმოთ ართო თემ მუჭო გურს მიდუდუა,
ბთქვი რახან ბუა დობჭვინ ანწი შურდგმილი ვადომტუა,
დო ღურაშა საჩიარი მომირჩქილე, ვამოტუა.

„მა თქვა ქორშქიდუათდა ვარენი ფერი მოძინელი,
ცა დუს ქიგემთხაფუდასი დიხას ვორდა ტატარელი,
ღირსის ქოპი მგომინე მუთ ვამაფუ ქიძინელი“
დუს დუქანცუ „ქიძენია მუთი ქოგიჩქუნ ირფელი“.

„თქვან ღალატი მა მართალო გურიშა ალამდვალუდას,
აკმაქოსალი განგებაშე მეხი ქიგემთხაფუდას,
მუთუნი ვაუძირუდას სქანი დუდი მის ვაკოდას,
თქვანი ყოროფა ვამილუნდა გური ეკობცალუდას.“

*ყურან - სალოცავი წიგნი.

ხენწიფემ დობორეშა ქომჭანეს, ხედეს დო სხუნე
თი ბოშკოს სქან დუდი მეჩესკონი თაში გინუჭყვიდდეს,
ოსოგთე ვარია ბთქვიკონი იშენ ვაგომყუნანდეს,
თიშენ ელუჩი ჩქინი ყოროფას ინეუ ვემუხვადდეს.

მა მუეფერი ვაბთქუენი ენა ვარა უჩქდანი,
ინდოეთი ჩქიმი ორე სინდა შხვა აქ მიყონანი,
ეში მინჯე მა ვორექ, ვართ შხვა მითინი კოთაგანი,
ვართი იღორას მითინქ მორთას ჩილათირქ ვეყუანი.

უკულ ფიფქრენქ შხვა უსხუნე ნირზით აქ მუ იქიძინე,
გურ გიცადი ვებურჯუა ამდლა გვალო ვამედინე,
შხეცემ გური ინილუმინ თინჩას შური ვამადინე,
სქან დუდი შხვას მეჭო მებჩა ათე საქმე ვეგნმადინე.

გურშენი შურს იფსხუნუანქ ჯიხაქ გიწკირუ გიდიორ,
ჭვემაქი გინიდ, ვარდიში ნოყერქ გიფან დო გინიორ,
პიჯი განჯუ დო აღმასი ანწი მუნაფას ვემთოფორ,
ასე გიჯერქ თაში მიწუა „გლახა ფიქრიქ აკოფორ“.

სქანი დალატის ვედებჯერქ ვაკო ანწი ეს გეძინა,
ცას ვაკონ თეში შილებუე ღორონთიშ ინოჯინა,
ინდოეთის თელას ჯღუნდუ ჩქიმი ყოროფათ იყი თინა,
ჩქი მიდუდანი ხენწიფალა შხვას ვაულუ აქ ბინა“.

გური გონწყიმიდ ჰამასრე სიკონწარე ჩარცხინელი,
თუთა დო ბუა მეჭორენი, ეთის მოგენდ სანატრელი,
მუში ხასლას ქუდმოხუნუ, საფულეშე ეშნაველი,
ფერაფიდო ჩიებათი ჩამირცხინუ გურს ნადმელი.

თქუ „ჭკვერიუ ნამუთ საქმეს ვამწოდნთეში გაჯინენი,
უჯგუნ თინერ გიმოსხუნას თინჩას ორდას ვენჭუნენი,
ხენწიფე გურს მიყონანს თაქი სასინდო ვამაჩქვენი,
ინდოეთი ვადოსქიდუ ხენწიფე დო სი ეკანთხენი.

სასინდოქ თაქი ქუმორთდა ჩქიმი დუს თის ქიმეჩანა,
ქოთი ართიანს გამგვზორცქთ ჩქნი თოლს სინთეს მიდუღანა,
ინეფ ხენწიფე იყუაფუ ჩქი ჭირშა ჭირს გემძინანა,
ვარ ვეყუაფ ირანელემს ქემეზხათი ჩქი ქიანა.

უწი „ლორონთს თინა თხუას ვეყუასნი ქომონჯქ სქანი,
მუჭო შიბტყვე მოლულადო ინდოეთის მიშარდანი,
თემ გობსიროტ გობწომინდა სოთინ კუჩხიქ ვადადგანი,
დო ის ფერ დღას ვოძირუა აქ ვარი თექ ვაკოდანი“.

ზოჯ „მუჭოთი ოსურინი მა თე საქმეს იფსხუნუა,
ზისხირქ ბრელიქ დოწიას ჩქიმი მიზეხით ვეფსხუნუა,
მუჭო მოურს სინდა დოყვილი იში ჯარი ვადინუა,
ხუმლა ჯას გალადირენს სამართალიში ქიმინუა.

ათაში ქიმინ ჩქიმი ნჯილო გერგეზიმ მეტი მანგარი,
ტყობშე სინდა ქიმლაყვილი ვეჯუმუა სი ლაშქარი,
ჩხოუ დო გინიცალი იყი დოტეხული იში ჯარი,
უმართო ხარხიმ ზისხირი ვამგობუდას ოღალარი.

სასინდოს მუჟამს დოყვილუნქნი მუაჩქიმს მაშინ თაში,
ვაბქიმინუ შხვა გერდასი მაჭკუმალი ქიანაში,
ტერს ვემეზხა ქიანას ვარ, ცინდათ ვაში ინდიაში,
ვადათმიდა გეკობრანგუ იყი უფრამ უმანწაში.

მა გიყორქი დო გოკოქ - ეშენი ნინაქ ვაიოლას,
თენა მეტის შილებუანს საქმეში გიშანწყუალას,
ხენწიფე დათმენს, აშო ქორთხინს ელარინა, პიჯალას,
მუშ ხეთ ჩქიმი დუს ქიმერჩანა მეტ მუ ოკო ჩქინ იღბალს“

გურს ქინმახანტ მა ათეშნერი ნარაგადი ნასხუნაქ,
ჩქიმი ლეკური დო კილე ძირით ნტერს თეში ვორცქინანქ,
გაშობდირთი მაულარო ვეხუჯუ ჩქიმი ჩარცხინაქ,
გოდურული მოკოდ მარა ვართი ვამობად კოჩანაქ.

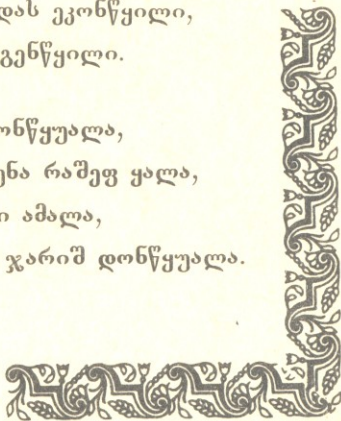
კონქ მირულუ, მაღას სინდა მოურს მახარენსიაჲ,
ვაუჩქედუ მუს უმზადენდ ღორონთი უბედურსია,
ხენწიფეს ეტყვებუ ოხოლ ნერი გარე ფერსია,
მემჭანუ დო დუსუ დუქანცუ ელამხუნუ ხუსია.

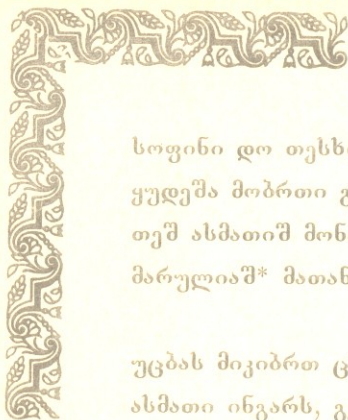
„ათე დღა რე ჩქიმო, ზოჯუ რხინიში დო გახარაში,
გიმარჩქინელი ჩქ დიარა გიმონწყუათ სქანი დაში,
ძღვენი აკობშაყარუათ, ოქრო, ბროლი დო ქარუაში,
ჭყოლოფუა გაკვარიგათ უჯგუშ ართი მაჟიაში.“

ირ კუნთხუშა კონი გუტეს „ხაზნაშ“ აკმაშაყარალი,
სასინდოთ მულირი რე ანწი მიშა რე ოჯინალი,
ჩქინქ ქეწაზად სინდას მოყუნს ჯარი დონწყილ გაჯინალი,
თისხიქ ქუმორთ დიხა ვარე კონიში კუნხიშ დადგმალი.

ხენწიფექ ზოჯუ ქედოდგით კარე მინდორს მოკვანწილი,
ჭახანს სინდას მასვანჯინას თეში ორდას გიმონწყილი,
თიშ მაჯინეთ შხვემქ იდას თაურე ორდას ეკონწყილი,
სი თაქრდა ეურე ქორე დასაბად კონი გენწყილი.

შევასრულით ჩქი კარეში მოკვანწუა გონწყუალა,
სასინდოქთი ქიმიჯგვაჯგვე ცხენეფ ყუნა რაშეფ ყალა,
არძას ოკო ქოძირას სინდათი დო მუში ამაღა,
მუშუში ადგილს, მერჩქინელს დიჭყეს ჯარიშ დონწყუალა.

სოფინი დო თესხი ხანდათ ანჯა აშადინაფილი,
ყუდეშა მობრთი გოჟაჟილ ღურ, შულადა მონჭაფილი,
თემ ასმათიმ მონაქ მინილ დო ქომუჩუ მა ჭარილი,
მარულიამ* მათანგას ვაფუდი მუშა ჭანაფილი.

უცბას მიკიბრთ ცხენს გევოხექ, მიფსოფუქუ, ვორულუა,
ასმათი ინგარს, გევაკითხე „მუქ მოხვად გალოლუა“,
მიპასუხუ, სქანი მენდულექუ მუთ დოსქიდ, ვანდღულუა,
მუჟამიშა მოიდირთა მუ გისხუნა, მუ რლოლუა.

ბალიშის თეში აშახედ კონწარი სახეს გარზდ ალი,
ბუაშე უმოს უმანწაში ჩხორია გარდ მაჭუალი,
ხოჯ „მუშენი იცადქ, მუ გიღუ გურიში ოჩამალი,
ხენწფე წკმა ხო ვაგიღუ მუთუნ ახალი ოსხუნალი“.

მეწყინ მიკიბრთ გიმიბლ უცბას მარა ნინა ვაუთირე,
მის უყორდნ დიბძახი უყორს ძირით ინა ვაგითირე,
ლიმა დიბჭყე ოსურქ თქუას ენა მუჭო გემანტირე,
ყუჩა ქუმობრთ სინდაქ ღურას გეთუ გინოტყვადილირე.

მალმარო მიხაზირან ოში მონა გიშაბგორი,
ქალაქ თეში გიშებლით კოს ჩქნი ცხენიმ ვაუძირ ტორი,
სინდა კარეს გიღვოხვილე ჯანნი თეში ქიმვოგორი,
უხისხეთ დოპილი მარა ზისხირიმ მიშ იშენ თქორი.

*მარულია - ნაზი ყვავილი.

კარემ ხასლა თემ გობჭკირი მემართედო გემარინე,
კუნჩის მებთხი მუში დუდი ოსხირიშა ურაგვინე,
არიკინ თემ წიმიზგარა ვერჩქილინე ვეგირინე,
რაშის ქიძვოლ ფულანდი გობძუ ანწი ჩქიძდა ვეგირინე.

კვირუნა მობთხოზუნა გემოჭიშუ მა ამარი,
მუჭო მორთეს თემ გობსიროტი, ვარდ ამბემ მაღალარი,
ჯიხა მიდუდ ტერს ვამართედ, ვართი ულუდ მაულარი,
თექი დუდი ქენიზრაგვე უკულ მაღო ჩქიძი ჯარი.

ჯარს ქუწუან, კათა გუტე ეკვოჩინი თიმ მანწარა,
მუმანჭუან ვეგიცადან მისით ოკო ჩქიძი მოხვარა,
შიტყვესნი ჯარქ გოცუ ვაუზოგებ ოულარი შარა,
ჩქიძო ღურანი ვარია ვაფუ მიქით გეგონ ჩქიძი ჭარა.

გებდირთ მიკებ იარადი სინთე მარე გოთანაში,
ხენწიფეში გოტებული სუმ თავადი გერე თაში,
მომიჩინ „სი ხომ ქოიჩქ უჯგუში მაფუდ სი სქუანი,
რხინი ჭირო გინომრთინე მუთ მუმოსქიდ სი ათაში.

უმართოქ მა ზისხირქ მუშენი გუმადვე ხვარამზაში,
ჩქიძი ძღაბი გოკოდდა, მუშენი ვათქვი თენა თაში,
სირჩინუე მომწამალე სქან მარდუალს მა რინაში.
ღურა თელას მევოდინეთ დუდი ართი მაჟიაში.“

ხენწიფესი მეუჩინი, ფულანდი ვორექი გიჩქდას,
ღურუს მუთუნ ვაქიძინე, კოჩი ონჯლორეს ვეჭუდას,
ჩქიძო უღუფასებურე ხენწიფე მართალს თქუანდას,
თქვანი ძღაბი ღლორთქ მაშორ, ეთ ღლორთს უჩქუდას.

ინდოეთი მუშ მამხვარე ირკოს უჩქუ მურე ინა,
თიშ ფსკიქ ართიქ მა გებსქიდი მათ სქანი ხეს მიდუ რინა,
შხვაქ გოჭყორდ საუნჩაშოთ ხვალე სირე ვილუ თინა,
სამართალით ტახტი ჩქიმირე მა ათენას მუგოშინა.

მა სიმართეს მუგოშინა მუდგა ორდას უხუჯური,
ქომოლსქუა ღორონთქ ვემერჩ ძღაბი რყუნა ოფურერი,
ხვარაშხა ხენწიფე იყი მა მუ მაში ოკათური,
ინდიას შხვა ხენწიფე რდას გილებლაო მა ლეკური.

ეთი თქვანი ოსურსქუა თექ გათხით სოთ გოკონანი,
ინდოეთი ჩქიმი ორე დო შხვას ვემეხჩა გიჩქუდანი,
მუშის ნავარინ თეშ გუნქვა ეში დალა მინდომანი,
დო ათეს შიბლებუა შხვაში უმუშო ხვალე მანი.“

მოცქულეფი გუორთინე ელმაცხვანტალ თინა გურსუ,
ნესტანიში მუთა გეპგი მიშმოყოთანს ჩხე დო ჩხურსუ,
გინვოჯინი რობუშ დუსუ სოლე შარა მიკოყუნსუ,
ეფერ ქობძირი ჭკუამ გინალ მიჭოფუნდ გურ დო შურსუ.

ქეწვაზადი მა წოხოლე ჟირ კონ მოურს კუჩხიშ მალი,
ართი მონას ასმათი მოყუნდ ორდ საცოდალ გაჯინალი,
დუდი აფუდ გონქვანქვილი, პის ზისხირ მიშ მუჭო დალი,
ვართ მიოძახ მახძირნი, ვართ თოლი უდუდ განჯამალი.

ქობძირინი გეკიფაფნი, მოშკურ ჭკუას ვოდინუა,
მივოძახი „მუ დანხირქ რჭუ დო ვარი მუქ გოდინუა,“
საცოდალქი ინმონგარდო ონდეთ სიტყვა დართინუა,
„დორონთქ ჩქინო ცა გამკონწყ ვალ დო გურგინი დათანუა.“

ხოლოშა მებრთ გევაკითხე ქომწი მართალი მურე ჭირს,
ის ჩილაპურქი გამწუხორცქუ ინგარს ონტუ ჭუნს უჭირს,
იმ ნავითაღქ ვარაგადუ თიში მანწარა ფერი ჭირს,
კიდირ ეკოლაფილი აფუდ მიშაჯანდ მუში ზისხირს.

სო მუდოს პიჯი განჯ თქუ „ანწი ვაიფულ მუგოშინა,
შემცოდილე შემეხვეწუ ვადომტუა ვამკო რინა,
უნა ამბემ მუმაღალარს შურო ვახვად მუკოჯინა,
დამირსხი წუთ სოფელიშე დო ჩხონაფა იყი თინა.

სი მუჟამს სინდა ყვილინი დო თიში ხმაქ ქუდოლქუა,
ხენწიფეში ყუჯმა ქუმორთ იქ გიშერ დო გამწოლება,
სოდგა ვარდკო გენოჩეს ირდიხაშე სკანი გორუა,
სი რგორეს დო ვარძირესნი იქ ხენწიფე განწარუა.

„ ბგორით სოთინი ვაბძირით მაშინეს ხენწიფეს თაში“,
ხენწიფექ ზოჯ „მიჩქნია რაგად ვამკო მითინი შხვაში,
ის უყორდ ჩქიმი ძღაბი თიშენ დაბუ ზისხირი შხვაში,
ართ მაჟირა ეკნაძირეფ აფუნია უჩა დღაში .

იფუჩუა ვედიბტალე ჩქიმი დას ვარი ანწი ცოცხალს,
მა ღორონს დუს ვაბარენდი ენეფ ეშმაკი მაზაკვალს,
ტყობშე ონწყონდ ძღაბი დო ბოშიშ ართო რინა დო გილაღს,
ხენწიფე ვარ მონა იბიქ ის ვარძენდე შური ოლაღს.“

ხენწიფე მარცხას იფუჩუნდ თაში უღუდ დაჩვიათი,
მარა ფუჩის ვაყათანდ ქოთი არსულენდ მონდომათი,
ხენწიფეშ ათე კონწარობა მიქ გეგონ არგამათი,
დავარს ქუწუ თუმცა მუსით გურჩამილი აფუდ ცათი.

ართ მიდგარენ ღორონთიშ ნტერქ ხენწიფეშ დას ეჩიუ თენა,
„ სქან ჯიმაქ თეშ იფუჩუა სი ყვილუას ვარზოგენა.“
იქ უპასუხ ბრალი ვამიღუ ღორონთ ორწყე უჩქ ენა,
მუშენ ბღურა დო მიშენი მა ათენას ვაგამგენა.

ნესტანი ორდ დიტენი თეში მუში დუსუ ერთუანდ,
სკანი ნაჩუქერ ქიცა დუსუ კინაკირუდ ასქვამენდ,
ათაში დავარქ გიმნაკათუ ლიმენდ ნწარას დაჭალანდ,
თიში მანწარა ნწარე ნინათ ოჩხუპუდუ ოგორანდ.

„საქომონჯო ოყვილაფე ახ სი კახმა, სი ოხერი,
უსამართო ზისხირიშენ ოკო ბკვათან მა კისერი,
ჯიმა ნტერო გინომრთინე, მიქ სო ძირუ ათეშნერი,
მანგიორს ღორონთ ვადგარკენს, გეგენწარებ დღამ დო სერი.“

თუმა ხეშა ქიგიკირუ, დუსუ გასოფანს გატვიტვანს,
პიჯი გინუჩქუ ნაჩქვანქვათი უჯღანჯღუანს მიოგანს,
ინა ნინას ვაურთინუანს, ვართ ვეწანწალ გინიდანს,
მუთუნს ვაგობრთი ვამმახვარინ თენა რე შურს ეშამდანს.

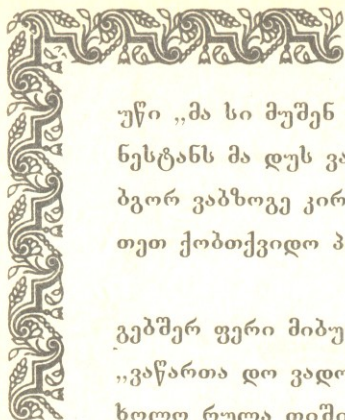
მუ დროს გური ქიდიხუნუ, იშ მეგამა ლახუათი,
დავარქ მონა ქიმიჭანუ უჩა ართი მაჟიათი,
ჭკუდი თიჯგურა ქიმიდეს ოჭკორიე ვაუდ ართი,
ნესტანი თექი ქენაკილეს, ვეკათეს მითინ შხვათი.

უხოჯ, „ზღვას თექი ქენარაგვეთ სოთ პოპორს ორთ იბურჯანს,
თექ რდას თეში ოწყურგილე მეტის ღორონთი ვემეჩანს.“
„იმტი“ „იმტია“ ზანგემქ თქვის დო ათეს მიახიოლანს,
თეს ვორწყედი ღორონთ ქუათ მუშენი ვეგნმორთინუანს.

მონემქ ეყარ ზღვაში ყურე უჯინედი თოლს ქეწმადორ,
„რინაქ მუმასპუ დავარქ დიძახ თქუ მუნაფაქ მუნმაფორ,
შხვაში ხეთი მუშენი ბღურა “უწორუა ქიდიფორ,
ხამი ქიგიშკუ კიდირიშა ქდანთხ ზისხირს ქიმითიფორ.

მუთ ვაბღური მუშენ დობსქიდი ვარა მუქ დომიტუა,
უნა ამბეში მახარებელს ფხვად შური ვალმოტუა,
ზეციერი თექ მემიდედს მოფსოფ ათაქ ვადომტუა,
მეტ მუთუნქ ვარაგადუ ინძგერს ნვარა ვემიოტუა.

უწი „მა სი მუშენ რყვილა ვარა სი მუ გიღუ ბრადღე
ნესტანს მა დუს ვაგნუოტაღე თენა ორე ჩქიმი ვალი,
ბგორ ვაბზოგე კირდე წყარს სოდეთი მაყი მა გიღალი“,
თეთ ქობთქვიდო პიჯქ ეკმაჭკად გევორექი ქუცაღალი.

გებშერ ფერი მიბურჯუანს გენტხაფილი მაფუ ზარი,
„ვაწართა დო ვადოღურა“ გურის უწი გემანგარი,
ხოლო რულა თიში გორუა შხვა მუთუნი ვერგ ვარი,
ასე ბორჯის გიმორჩქნდ ნამურე რგებული დო მანგარი.

ცხენს ქიმნვოლი შარა გემიდ ვამიჩქ სო მუს მოძირაანა,
ოშ სუმენეჩ ბოშკოჩ მოპუნს ართინერი ჩქიმი მახანა,
კარი გინიბლით ეკონწყილი ართო მურთ თიშ მაგანა,
ზღვაშა ალებლ ნიშიქ დობხვად აშ ქიდიბტე ე ქიანა.

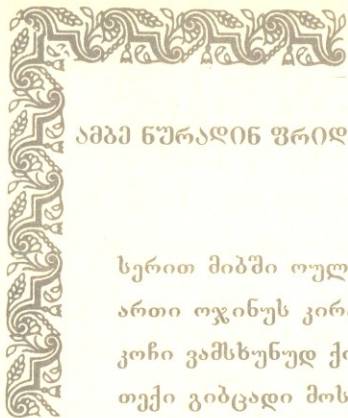
ნიშით მემურუ ვორკინუქი მუმალი დო მოვუღირს,
არძას ართო უჯინექი ქოთი მიშუღირს, გიშუღირს,
ვაბძირ, გებშერ ვავორწყექ დორონთი მიტენს გური ყვიღირს,
მუ საყალე მარაგადე იღბალი ჭვიღს თაში გუღირს.

თაშ გავათე წარმოწანა, ჩქიმ ნიში ზღვას მიშეფაფუ,
ეშ ამბემ მაჩიებელი, ვართ მიძირ, ვართ გებძირაფუ,
ჩქიმი მაყვენჯექ არძაქ გოტყორდ უჩა წყარს მინიფაფუ,
მუ მაშკიდე განგებაშა ვანებუნ ფერ ვეყუაფუ.

აშ აკიბლი ქავვოწყინდი ზღვაშა მეტი ვენმარინე,
გურქ ნონტყელინ თეში გნმართ ვაზირი ვამკო ეღმარინე,
მითი ქოპუნდუ ქაკმოტყორდ ჭირქ მუმაძინ ვამმარინე,
კოს ქიანა მოთხოზუდა დორონთირე ეღმარინე.

ეირ მონა დო ასმათიშა ხვათა ხვალე მა გეპსკიდი,
თენემს გურსუ გინვორთუანდ ვორწყედი დო ქავოსკიდი,
ინამ მუთუნქ ვაგმაგინუ სოთინ მუთუნს ვავონჭიდი,
ჩხე ჩილაპურს ეთუხედი, თითი ვორდი თით ბსკიდიდი.

ამბე ნურადინ ვრიღონიში დო ტარიელიში შესვამილავაჲსო

სერთ მიბში ოულარსნ თეში ზღვა პის ქობძირი ბაღნა ჩქდ,
ართი ოჯინუს კირდე ხოლოს ქალაქი ორდუ გიშარჩქდ,
კონი ვაშსხუნუდ ქობძირიკო ინეფი ნტერო შემორჩქდ,
თექი გიბცადი მოსასვანჯეთ უჯგუში დიხა ვეშარჩქდ.

მონექე ეწიოსერშეს მა ქიმკიმჯირი მუხას ლური,
ვამმასვანჯინ კინ გამწობდირთ ნე გინმურსუ მაჭუ გური,
იში ამბე მუთა გებგონ ვართი ჯგირი ვართი ფური,
ბომუნსუდო დიხას რჩხუნს ჩქიმი თოლიშ ნალი ჩილამური.

ელმასიმუ ართი მიდგარენი გილეძახდ იგორანდ,
ჭუაში განწარებული ორდ გილესოფუდ დო იშხანდ,
ლექური ზისხირამ აფუდუ, ზისხირს უდგარდგალუანდ,
ეტყვებუდუ ნტერს მეთხოზუდ განწარებული ორსქინანდ.

უჩა რაშის მინოხედ ნამუშენითი მუგოშინა,
ქარიცალო მეფურინუნდ, ვაკოდ აშო მიკოჯინა,
უთხოზინე ჩქიმი მონა მოცხვანტალუ თიშ გოჯინა,
დოუძახი „ნჯილოს მიქ გაგებედ წაგინწარ თაში რინა“.

ვართ მიკაჯინ იქ მონას, ვართი მირჩქილუ ნარაგადი,
უცხას ცხენით ქაწვოტკირი ვეწორ შარას ქაწობხვადი,
„მუქ გუგანწარ მოკო გებგე უწი მარჩქილ გემიცადი,“
ინმოჯინ მულას გურკუ მივეწონი თაში მეფხვადი.

ენმოჯინუ დორონს ოხვეწ „ბრელ ყოფედას ათეშნერი
გიწინქია მა ჩქიმი ამბეს რახანს გოკო სი ენერი,
ნჯილო გერე აიშახ თხათ მიკოროცხნი ითი ნტერი,
უიარაღოს ქომიცის დალატით ვართი შხვანერი“.

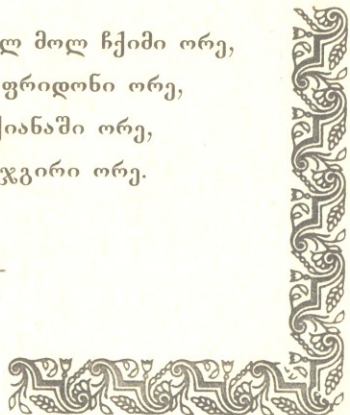
დურაგადე „თინჩას ორდა, ბაღჩაშ თულო მიფსვანჯათი,
ვეშკურინე ქომოლი კოჩი ლეკურიშ მორქიათი“,
მოდმაყუნუ ვეყუაფუ მუმა სკუა თაშ ჰამათი,
ინომჭუნად თე გერგეზიშ სისკვამე დო მეჯინათი.

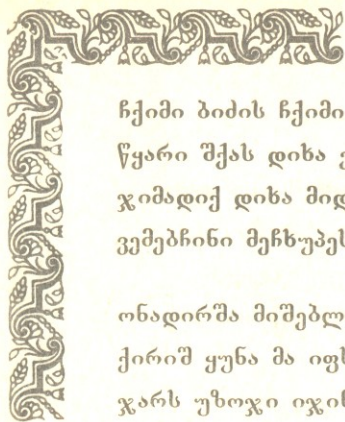
ართი მონა პუნდ უჩქდ ინას ნაჭყოლაში სქილიდაფა,
ჭყოლირ თეში გუწიბინდუ ვაუგინაფ ის წყუნაფა,
უკული ბკითხი „მინორექ მიქ გაბედ სქან შკურინაფა“,
ქდმაყუნუ დო ქიდიჭყუ მუში ამბეში მოშინაფა.

მიწუ „ვამიჩქ მინორექი ათენერი მეჯინელი,
ასე მუშენ ნარკულს გორწყექ ართ დროს ყოფექ სი რინელი,
ვარდი მუშენ გობშათ ვაგშაჩქ მორგალერე რე ყვინთელი,
განგებაქ მუშენ შქირიტ მონტებული მუში საკმელი.

მულღაზანზარიშ ქალაქი დო თიშ ელ მოლ ჩქიმი ორე,
მა ხენწიფე გოხოლქ ჩქიმი სახელი ფრიდონი ორე,
სოთ სი გერექ თი ოხურგე* ჩქიმი ქიანაში ორე,
ჭიჭე რე მარა ირდისას, კეთილობა ჯგირი ორე.

*ხურგი - საზღვარი.

ჩქიმი ბიძის ჩქიმი მუმა ჩქიმი ბაბუს ნარდი აფუ
წყარი შქას დიხა ეშაძნი, ჩქიმო მერჩქინელი აფუ,
ჯიმადიქ დიხა მიდამილუ, იშ სკუალემქ ქიგმანთხუ,
ვემეზჩინი მეჩხუპეს, ირფელი დინაფილი მაფუ.

ონადირშა მიშებლი, ზღვა პიჯიშე ჩქიმი დიხაშა,
ქირიშ ყუნა მა იფსხუნე, შხვაში ეკოყუნაფაშა,
ჯარს უზოჯი იჯინუკო ჩქიმი აშო მიკორთაშა,
ხუთი კოჩიშ მეტი ვებჯუმე, ვამოშკურუდ მითინ შხვაშა.

ნიშით მიშებლი თეურეშე გვალა სოლეთი გიშარჩქედ,
ჯიმადი ჯარით თექი გერდ მარა ჩხუპი მოხვად ვამიჩქედ,
აუარებელი იფაფუდუ მა მუთუნო ვემპორჩქედ,
მნადირენდი დო ჩქიმი ხუმა სუკემს გინოჩქედ.

მუჭო შორშე ქობძირესნი ქიდეკინეს ხეს ანჯარი,
შარა ხოლო აკოსკვეს ვამილუ სოთინ ოულარი,
ჯიმადი მუში სქუალეფით ნიშითრე თაქ ამარი,
თეში ქიგიანთხეს ღიმა მეურს მა ვავონტქქ ჭყოდ ჯარი.

გებგონი დო ქოთ ქობძირი ლეკურითი ეკონთხაფა,
ნიშით მომჩურუ დო უძახქ ვაგაბედათ თქვა გენტხაფა,
მევანტჩი დო ჯარქ ქუმნობცუ ვაბტომ თოლიშ გოვალაფა,
ძამ ისოფეს ვაგუყონ ჩქიმი ჭოფუა დორაგვაფა.

უთვალ ჯარი ქუმომრინეს ირდიხაშე მაჭყვიდალი,
ჟირ კუნთხუშე ქენმოკილეს გოსქვეს ვარე აქ გიშალი,
ოჭიმ ყურე ქომიცის წიმე ვემეზჩი მარქიალი,
ლეკურქ გომტირხ ისარქ გეთუ ქიგებქიდი ცოდაცალი.

მუჭო გიჭირდნ ქობძირინი ნიში ცხენზე მიკვორთინე,
ზღვასი მემზურუ მა ცხენით, არძა ართო მა მიჯინე,
მაყვენჯეფი გოჭყვიდეს ზღვას მიშეფაფუ ვეშეყუნე,
მიქ მორთნი გეკობშირი, დოსკილადირი გუვორთინე.

ანწი ოკო თიქ იყუას მუთი განგებას ოკოდას,
მა ეს დიბცქვა ვენვერცხებუქ, ჩქიმი ზისხირქი ასკიდას,
თეში გინვოჩქვა დღამ დო სერით მუში რინას იჭყენდას,
ყორანი ძერა გასოფუდას დო დიარას ონწყუნდას.

თეშ ქენიბჭვი თე გერგეზის ვადაბზოგე ეშო დუსუ,
უწი „დეწყნარი წიმოლაფათ გილეღენს საქმე წურსუ,
მა გაყუნუქ ეწვაზადათ ნტერ სოლეშე აშო მურსუ,
ჟირი ხოლო ართო იპით ჩქინი ღიმას მი გაურზუ.“

თით ქუწი: „ჩქიმი ამბე რახანს გეგე გოკო თინა,
თიშ დროთ ქუმურს ათე ამბეს ირფელს ართო მუგოშინა“,
გებხარებუქ - მიპასუხუ - „ვამიჩქ უკულ მუ ბქიმიინა,
ღურა დღამა სკანო იპიქ სკანო მოკო ჩქიმი რინა“.

მუში ქალაქი ჭიჭერდ მარა მუს ძირუნდი იში დარს,
ლაშქარი მისოფ გეგმოციუ ვაზოგენა ოულარს,
ნამთინე პის იტყაბარანს ნამთინე თეში წიმინგარს,
ჯუნუნანდო ოსხუპუნა ხენწიფეშ ლეკურს დო თიშ ტარს.

მა ქობიძეს მივეწონით ქოთ თოღს ვამითხინუნა,
ჩქინო ეღურქ ოსინთუა ბუას ინეფი თაშ სვამანა,
ქობიძითი ქალაქი სკვამი სიმდიდრეს მოძირანა,
ტან დო კუჩხის ნერი გარე მიკაქუნა თეშ მიდვანა.“

გეგმასკიდუ ლიმა ულამ ქოთი ლეკური უკებ ხეს,
ჯარი ნიშის გეგონუნეთი მებრთით სოდეთ გემანთხეს,
თიში მასკვამა გიშარჩქედ, ვეიაჭარე კონიში ხეს,
თი ბოშკონ დო თიმ ამბეს ბჭარ მითი ნტერს ორუდ ეკანთხეს.

ნტერქ მიხაზირ მალიმარო დო ართი კუნთხუს დიკათეს,
ბრუო ნიშიში ხარგა ჯარქ, ჩქინი ხოლოშა ქუმორთეს,
კირდე ცალო ქეწუდირთით გეკობშირი ხექ ვამათხეს,
ნიშეფი ქურსით გამნურთინე ქენოცის წყარს ქენანთხეს.

ართი ნიში ქუხვამილე ქეშეპოთი ინა ხეშა,
ქენვოსიროტი, ქენვოქოსი, ქენვოჭყვიდი ძემ ძეშა,
მიქით დოსკიდუ დუს მეხვარ ვადავალე აკას ხეშა,
მიქით ძირნი არძა მოცქვანდ თე ამბეს ლიმაში გეშა.

მოურთნი თეში კინი გემანთხეს ნალიმაშე გიშნალს,
ნწარას ვლიმენთი დიხა იძანძ, ვავარზენთ თოლს განჯამალს,
ფრიდონი სოთი მიშაკათუდ, გიორზანდ დანხერი აღს,
ვაძირუნდი თეში მასკვამა თეში უჯგუშ გაჯინალს.

ჯიმადი დო თიში სქუა ლეკურით აფ თემ ჭკირილი,
მელემოლე კილე ვატუ ხუჯიშა აფ გეჭკირილი,
ართიანს ქიმოკირუ თეში აფუ ყონაფილი,
იმ ჯარ ინგარს, ეში თაურე იძიცანს გუმორძგვილი.

ჩქი მოფთხოზთ ქოთი მივერით ინემქ დოშქურდ მირტებუნა,
ჯარი ქუგურდვით მიშებლით ქალაქი ხეს მიკებუნა,
ვადუტეთი ჯიხა უტახ ოტყობინალ ვაუდუნა,
ქონება თისხი დობშაყარეთ ვართ მიჩქნა მუ მიდუნა.

ფრიდონქ ართო დოშაყარუ ოქრო, განძი არძანერი,
ჯიმადი მუშ სქუალამო ყუნს ჭოფილი მუში ნტერი,
ზისხირი გეშუდ მანგიორი აწვალენს თიშინერი,
„სქან დუდი ღორონთქ მუხ მირაგად თით ვორექ ბედინერი.“

ქალაქიშა მიშაბრთით ხიარულენდ ირკოჩი თაში,
ართი გურით მიჯინედეს დინართინას ნალიმაში,
მეტ მუთუნს ვეგეგონენდ ფრიდონი დო ჩქიმი ცქვაფაში,
„თქვანით მაშის გუმორძგუაქ ნება ორე ანწ რინაში.“

ფრიდონს ხენწფეთ, მა თიშ ხენწფეთ, მა ქიანას მახარენა,
მუნეფიშ დუს მორჩილო დო ერთგულებას მიცხადენა,
მა შხვა გაჭირება მილე გურს ვამქმორე აკა თენა,
მუშენი მონტუ, იბჭუქ მანი ვაუჩქნა ვემშარენა.

მუჭო ეჩიუ ფრიდონქ ტარიელის ნესტან ღარაჯანიში აშგუ

ონადირუშა მუმაპეჯ ფრიდონქ ართშა იბღათია,
ზღვაშ ოჯინუ სოთ ითებუ მიკაულარ კირდეთია,
ამბეს ბთქუა ფრიდონქ მიწუ ცხენით წყნარას მეურთია,
თაქ ბძირია თიშ მაგური ვეყი სიზმარს ცხადითია.

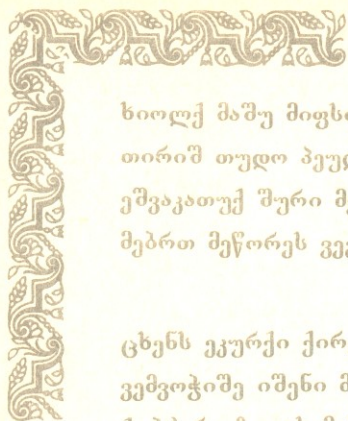
თქუ ფრიდონქი „მეურთნ თეში მოკონია გიწუენი,
სანადიროთ მოლაბრთია მოპუნდუა ათე ცხენი,
ზღვას ნჩურუნდუ კვატან თეში პაერს მუჭო შევარდენი,
თოლი თეურე გემიძდუ ვამკემერტუკო მუღგარენი.

მინშა ზღვას დუს მინვორექ თე გვალაშე მიდუ ოჯინუ,
ვორწყექი ზღვას მიშეფაფუ შორს უჯინექ ვაგმაგინე,
თაშ მონჩურუნს მუთას გობხვად მუ ოკორდას ვამაჩინე,
მუთუნისა ვემაგურუ დუდიშ ტვინი გამნიბრთინე.

ბთქვი ნოტე მუს უგურუა მაფურინე ვარ ნონტყელი,
აკას ვაგ ნიში მონჩურუნს რე თიშნერო გოქუნელი,
კათა გეხე სახე აფუ სიკონწარე გორინელი,
ძღაბი მოყუნა ცაშ ორტყაფს გნ ფერი სარკო მეჯინელი.

ჟირი უჩა მონაქ კვილ ყორანიში გინოდ ფერი,
ოსურსქუა ქეკახუნეს უჩა თუმა გოძუნ ფერი,
თიში მასქვამა ეშევაღ დღას ვამძირუ მა თენერი,
თეში ვალნს ბუაში ჩხორიას მეუდინუ მუში ნერი.

ხოლქ მაშუ მიფსოფუქუ მიმჭუაფუქ მა ლიმაშა,
თირიშ თუდო პეულირენ დუს ვაბზოგე ითინაშა,
ეშვაკათუქ შური მემოლ თი მონეფიშ ყვილუაშა,
მებრთ მეწორეს ვეგვოხვილე ჩქიმი რაშიში მეულაშა.

ცხენს ეკურქი ქირცხონას ქიგვოშირი დიხაში გურსუ,
ვემვოტიშე იშენი მეწორ მუს ვონვარქ მურე გურსუ,
ქობძირი ზღვას მიშეფაფუ შორს თოლიში ოჯინუსუ,
მიმეშორუ მევოლინე დაჩხერ ელარზ ჩქიმი გურსუ.“

ფრიდონიში ათე ნარაგადქ ქკომირზ დაჩხერი ალი,
ცხენშე დუდი ქიგთიბრაგვე ვაშზოგებუ დუდი ძალი,
ჩქიმით ჩქიმი დუდი იბტყაბარე ზისხირ გოდგდ ხეს თიცალი,
„მუთ ვაბძირი ახავაი მუშენ ვორდა მა ცოცხალი“.

ფრიდონქ გოსკიდ ინმოჯინე მუქ მოხვადუ მუქ იყუა,
შემცოდლილუ დუდქ ვეშაკინ თიქით ნგარა ქიდიტყუა,
მუმა სქუას ორწყენთეში მაწყენარუ დო მიფერუა,
ჩხე ჩილაძურ თოლშე გილარდ ბროლინ თინერ მითირუა.

მუშენ ბთქვია ფრიდონი ნარღენს „მუქ მადოლ მუ ბქიმიანი“,
„გურშა ენა ვეშიდალო ვენარდა მაქ მუოშინი,
ითი თუთა ჩქიმი ორდ თიში დაჩხირი ბტუნს სი ძირინი,
ანწი ირფელს გეჩიებუქ რახანს ჯიმათ გინმართინი“.

მუქ გინოტყორდ ფრიდონს ვეჩი დათებუ დო დოტყაფილი,
დღას ვამაყიდ მიწუ გვალო პილკონ ხოლო გურჩაშილი,
ინდოეთიშ ხენწფემ ხენწფე თაქ ქიმიშ კონი ცქვაფილი,
სი დოხოორე ტახტი გოსქვანს გიმონწყილი მოკვანწილი.

ბორჯის ფალანს კიპაროსი განგებაში გინარჩქინა,
დღოშე გურს გუმანგარენს უკული ტანს მუჭოთ რკინა,
ათეშენერი ჭყოლოფუა განგებაშე თქვა გაშინა,
ჭირქ რხინო დიგათირას ათეთ გეთებუ სქანი წყინა.

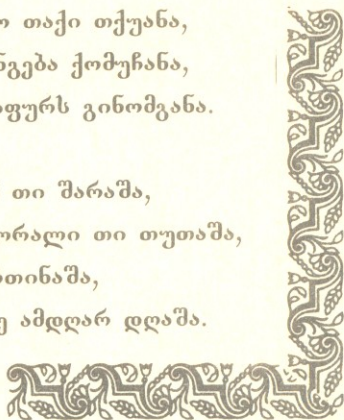
ქმობრთით თაში დანარღებულქ დო ნანგარაქ დოხორეშა,
ფრიდონს უწი განგებას მოუყუნაფუქ სქანი ხეშა,
სქან მათანგა მითინ ვარე ჯგირობუათ კოჩი ეფშა,
ანწი ვაბდინე იღბალი ნობღვე გიჩქდას სქანი გეშა.

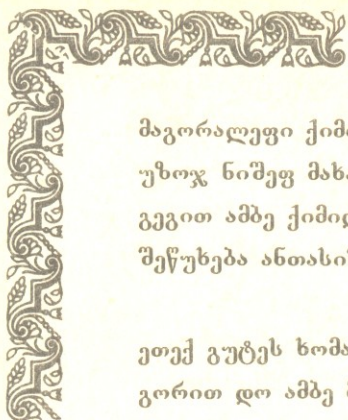
იპუაფუქ სქანი ჯიმა დო მაყალე ღურა დღაშა,
მორთ ვადმარკა სხუნუ ჭკუა ათე ამბეშ მოხვარაშა,
მუ ბქიმიინა მა დო მუს მიშმართანი კინი რინაშა,
თემ უმუშო კოჩი ვაბძირუნს მა გორთელს ქიანაშა.

თქუ ვამაშიდ დორონთიშე ათეშ უჯგუშ ოფუჩური,
ინდოში ხენწფექ თაქ მიზოჯ ქუოძირე ჩქიმი გური,
მუშენი ბზვად იშ მაღლობა მუთ ბქიმიინი მენძელური,
ჭკორინ თაში განინალე თენარე ჩქიმი ოსხუნური.

ირდიხაშე ნიშით მაღლი, თაქ მიკურს ირი ქიანა,
სოთ მუთუნნი მოხვადნი მიკულან დო თაქი თქუანა,
დაჩხირ გონტუნ ითი ამბეს, ჩქი განგება ქოძუჩანა,
დორონთი მუში მოხვარათ სქან ოგაფურს გინომგანა.

მაგორალეფი გუტუათი სოთ ულინს თი შარაშა,
გუგორზუ დო გურს რჭუნსუნნი, მაგორალი თი თუთაშა,
ეიშახ ოკო გინიღენი თინეფიშ დორთინაშა,
ჭირი რხინო გინორთელე თაში ორე ამდღარ დღაშა.

მაგორაღეფი ქიმიჭანუ დობსხუნით მუჭო თაში,
უზოჯ ნიშეფ მახახირით მაულარო ასე ზღვაში,
გეგით ამბე ქიმიდით მიშენ იჭუნე ითი ბუაში,
შეწუხება ანთასიშა, ვართ შკვით ბრუო მიკორთაში.“

ეთექ გუტეს ხომალღეფი იშაყარუ სონდოსონი,
გორით დო ამბე მომიდით მიქ სოურე მუ გეგონი,
იბჯინექ გური მამანძ მოშკურ მუთუნი ვაგებგონი,
თექ რხინს ვორდინი გუმაშინე მოლხჯღორ გამიგონი.

დოხორესი ტახტი გეგმანწყუ ფრიდონქ ჩქიმი დახუნალი,
თქუ აიშახ ვეშებზვადი თენა მაფუ ონგარალი,
ინდოში ხენწფეს უკვედას ტახტი ვადგ აქ იცალი!
სქანი ნინალა ვაკოდას მი იყუაფ ფერ ცოცხალი.

მუშენი ბთქუა ესხი ამბე მაგორაღეფქ მიკირთეს,
კოს უჭირდუ მეულანი ეთექი ხოლო ქემერთეს,
ვართ ნესტანი, ვართ კონ ძირეს თიში ამბემ მორაგადე,
თოლს მოლახორცქ ჩილაბურქ ნინა ვამილუ ორაგადე.

ფრიდონს უწი: „ნოდმელი დო ჩხონჩხით მაფუ შინაფილი,
ღორონთს უჩქ რაგადი მოზარ მუჭო ვორექ დინაფილი,
უსკანეთი სერით ვარი დღაშით ორე მუნაფილი,
რხინს კუჩხი გეგშაბდგიდო სიავე მაფუ გენტხაფილი.

რახანს მუთუნი ნესტანიშ მა აქ ამბე ვაგმაგინე,
გომიტუე მა თის რთხინქ ანწი აქ შურო ვადმარინე.“
ფრიდონქ ენა გეგონნი ქოთი ვკოჭირდ ანგარინე.
„სკანი უმუშო რაგადანს ვეშემღებუ, ვეგნმაღინე.“

მა იშენ ულა დებხემი დუდი იმორს ინექე მარა,
 ჯარი მიყონეს ბირგულ ბირგულ კმაღუაფ დო ინგარა,
 ფრიდონი ინგარს მათ იმგარქ დათხინარე თიშ მანწარა,
 რაგადანა „თაქ ქორდა ჩქნი დუდი რყუნდას მონათ ვარა.“

„მუჭო თქვანი, მათ მოძნელ“ - უწი ულა თქვანი ჩარცხინა,
 რხინს ხოლო თიში უმუშო ვეყუაფუ ჩქიმი რინა,
 მა თქვათი მიყორთ ქოიჩქნა, ოგორალი მაფუ თინა,
 ვართ თქვა გემოცადინუათ, გობცადენი მუ ბქიმიინა.“

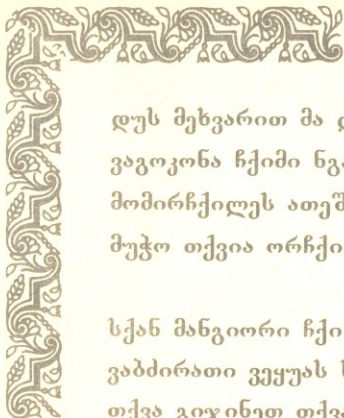
უკული ფრიდონქ ქიმიყონ ქუმაჩუქუ ათე ცხენი,
 მიწუ „ბუაში მათანგარექ თენა გოსკვანს იყონენი,
 მიჩქ შხვა ვაგკო ჩქიმდე ყურე ათემ მეტი მუთუნ ძღვენი,
 აგისრულენს გურიშ ნატრის გურშა მუთი ელეღვენი.“

ფრიდონიში დო ჩქიმი ჩილაპური ართ კოდმეს ეიოფშანს,
 ჯუნა, ნგარათი დო ყოროფათ ჩქი ჩევერცხით ართიანს,
 ეკმანგარდეს ჯარი, ცხოდი, მუჭო ხოლოში მუშიანს,
 მორდილ მორდუში ჩარცხას კონი თენერს მოიხვილუანს.

ნესტანს ბგორუნდი მა დორთელს ვადომტებუ წყარ დინათი,
 უგორ სოთინ ვემკომტებუ ქიანა დო ვართი ზღვათი,
 მარა თიში მაძირაფუ ვეშეფხვალამ კონი მათი,
 ხანგას ვაგური გებშერი დო მა ნონტყელს ქუაკათი.

ტყურათ გილურქ, ვორწყექ, მიჩქუ ხანდა მაფუ დინაფილი,
 ნონტყელს გურს გინუორთუა, ირფელამო დინაფილი,
 ასმათი დო მონას უწი მაფუთ ეკოდინაფილი,
 ქეკოიშირით გვაწვალით, თქვათ ჩქიმორო დინაფილი.

დუს მებვართ მა დომიტეთ მისხუნ სვათა სვალე რინა,
ვაგოკონა ჩქიმი სვარა ირო ჩილამურიშ ჯინა,
მომირჩქილეს ათეშნერი, ჩქიმი სიტყვა ჩქიმი ნინა,
მუჭო თქვია ორჩქილარო, ხოლო ვამოკონა ინა.

სქან მანგიორი ჩქი მინჯეთ დორონთ ვამჩან ერჩქინელი,
ვაბძირათი ვეყუას სქანი ცხენიში გილნაველი,
თქვა გიჯინეთ თქვან სისქვამე დორონთქ ყუას მოძინელი,
იღბალი ჯღონს დიდის, ჭიჭეს ათაშირე გორჩქინელი.

ვადმატებუ მა თინებქი ვამმოსკიდეს რახან მანი,
ეფერ დინას დუვობუნე ვეპალედუ კონთაგანი,
ოირემეს, ოირცქემეს მეურჩქინი დახუნალი,
გილევსოფუქ გვალათ, რხენით, ართო მიდუ ოჯინალი.

ნდემირდ თაქი დაფუძებულ კოს ვაუდუდ მაულარი,
ქიშვაკათი გეშაბჭყვიდი ლიმა მიდუდ უზოგარი,
ჟირი ჩქიმი მონა დოყვილეს გეგნომკილეს ჯაჭვით კარი,
დორებულო კინ დომიტუ ე ქიანაქ მა ამარი.

ნდემიშ დვარაფი დო ძახინი ქიანას მოძ ონჭ ცაშა,
თინეფი დირეს ირქენდნი ვევირინე ჟი დინაშა,
კიპაროზი დინას გერჩ ტვერი მიგორგოთ მეურს ბუაშა,
ოშიქ გემანთხ გეკობჯგვაჯგვი ვეშუაშქვი მორქიაშა.

აპა ჯიმა თიშ უკელი, თაქ უჯინექ მა ღურუსუ,
მინშა ხანგანი თეშ გილებრქალექ, მინშა იპილ ჩქიმი დუსუ,
ნესტანიშე მა ასმათიქ ქამოსკიდუ ქოთ ვემურსუ,
მეტი მუთუნს მა ვეგეპუნქ სვათახვალე ჩქიმი ღურუსუ.

რახან ყილოში ელიძელი უგურე ჩქიმ მაჭუალს,
თიშენი მიყორს ტყეები თიში ფხვარენქ თიში გაქუნალს,
ასმათი ეს ეკომჭანს თითი მიშაძუ დაჩხერი აღს,
დუღქი ვამაყვილ ვაბლასრა ქარწყექი ჩქიმი ოკვათალს.

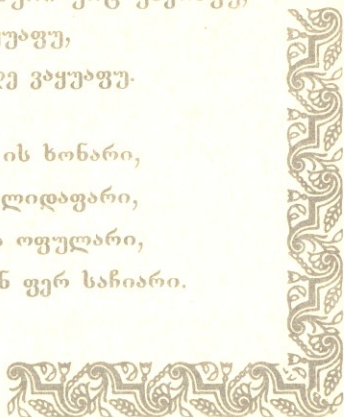
იშ ოცქვაფალი ვარაგადე ბრძენ კონიში ჭკვერ ნინას,
მა ღურუში მაგორალი ვორექი თიში გოშინას,
ნონტყელს ვაკათი თიჯგურა რე ქარწყექ თაქი ჩქიმ რინას,
ხვათახვალე ღლორონს ბთხინქ ანწი ჩქიმი შური იყუნას.“

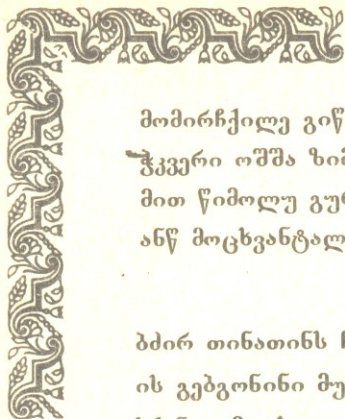
ათეში უკული პიჯშა მინჭ იჭყვალიკანს ტყაბარანს,
ზისხირამი ჩილაბურებს მუჭო ბროლინ თეში ორღვანს,
ავთანდილსით დუდ ვაკინე ჩილაბურს უღვარღვაღუნს,
ასმათი ხვეწა თხუალათი ონდეთ მიკართინუნს.

ასმათიში გიშნაწყუა ტარიელქ დიჭყ ოთქუალი,
„სი სიჰამე გიორინე ჩქიმო უნა მაჭუალი,
ჩქიმი ამბე ირფელ გეჩი მუჭო მოფთხოზ მა უფალი,
მეუ ქოძირ სქან მურიცხი ნამუთ ვაგაფ ოგორალი“.

ავთანდილქ თქუ „სკანი ჩარცხა გინადალარ მაყუაფუ,
მიდაბრთიდა ჩქიმი თოლეფს ჩილაბური ურც უსქრაფუ,
მურენ თინა ქოიწუე ენა საწყენ ვეყუაფუ,
სი თაქ ღურე ის მუთუნით სახიოლე ვაყუაფუ.

მეწამალექ დელახას მუ ვაუღუდას ის ხონარი,
იქ შხვა ოკო დოგორას მუში მასკილიდაფარი,
მუ დაჩხირი ჭუნს ქეჩიას ვაფუ ინა ოფულარი,
შხვას უმოსო შხვაშო უჩქუ მიკარენ ფერ საჩიარი.

მომირჩქილე გიწუენი ჭკუათ იყი ვართ ხანგური,
ჭკვერი ოშმა ზიმუნს ფიქრენს, ხანგას ვაკო ეშ მაგური,
მით წიმოლუ გურს იყონანს ვაქიმინე მოხუჯური,
ანწ მოცხვანტალ თინა ბძირე მიშ დახხერით მაჭუ გური.

ბძირ თინათინს ჩქინი ყოროფას ეუყონა ნატრიშინერს,
ის გებგონინი მუღშინა სქანი დუს ბძირ კინ თინერს,
სქანდა მითხუ ღორონთინ თეში არჩქილედას ზეციერს,
ვამკურთათ ართიანს ქმოფუჩი მათ გიფუჩუნქ ათენერს.

სიტყვა ქომუჩი თაურეშე სოთინი ვედიქანცუანქ,
მეგოფუჩა მათი მუთუნით მითინიშა ვართირანქ,
კინ მოურქუ მათ თაქი სკანდა სკანო დუსუ გინობდვანქ,
ღურუს სქანს ეწუაზადუქ ჩილაბურს ჩაირცხინუანქ“.

ტარიელქ თქუ „ჩქიმ ყოროფაქ ინოილუ მუშენ თაში,
მუჭო ვარდის მაფშალია ჩარცხინაფა გოზარ თაში,
მუთუნით ვაგოიჭყოლიდუა, გიჩქდას თენა თაში,
ღორონთი მანწყენს შეხვამილაფას ჩქინი ართი მაჟიაში.

ჩქიმი ყურეშე მიკორთელს ღორონს სქანი დუს მოძირანს,
ერცქემ დო ირემიწა ჩქიმი გური ვეშქიქანცუანს,
ტყურა ბთქვიდა ღორონთი მენის დუსუ გემორაგუანს,
სქან ძირაფა ინოჯინა სიავეს ჩამირცხინუანს.“

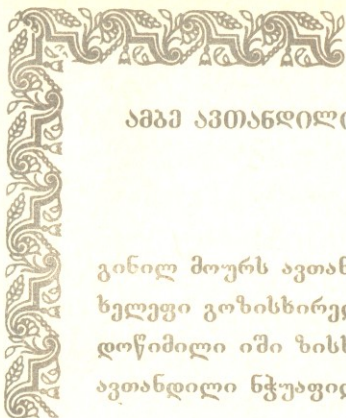
ჯიმალობა ეკანდღულეს ფუჩით უმოსი უღუდეს,
ქარვა ბროლი ეკოწყორე ნინა თინერი რაგადეს,
ეყოროფეს ართმაჟიაქ უმუშოთ დუდი ვაკოდეს,
თაში ყოროფილი მაყალეფი თელი სერს ართო რდეს.

თენეფიში ჩილაპურიში წყურგილცალი მიშ წყარი,
გოთანდ გოჯუნუ ავთანდილქ შარას გერე მაულარი,
გური ოჭიჭორ ტარიელს ჩარცხა აფუ თიშ მაგვარი,
ქირცხონს მინგარს ავთანდილი ოსხუპ ძიგირ დო კაკლარი.

ავთანდილი გამწახარუ ასმათი გერე ურაგად,
ბირგული უშკუდუ ეწუხოქდ დო თიშნერო ეწანგარდ,
კინი გორთუკო თის აბარენდ, ოშინერო ნერს ირთანდ,
ჩქიში რხინი მურე უთქვანეთ ავთანდილი რაგადანდ.

„მაღას მურქი ვამგოსკიდი, ვართი ვადობსქიდე მუთუნი ხანს,
იქ ტყადო ტყას ვეგლართას დო ნუშუ გილეღანს მუში ტანს,
ჟირი თუთაშა ვამობრთიდა უხუჯურს ფქიშინუ თქვანს,
მემზვადინი იმენდი რე მუ დაჩხერი აღმათაკარანს.“

ამბე ავთანდილიში არაბეთიშა ღორთინაჲსჳში

გინილ მოურს ავთანდილი გერინელი ღურაში კარს,
ხელეფი გოზისხირელ აფუ იტყაბარანს ყვა დო წარს,
დოწიმილი იმი ზისხირს ნონტყელი გეთხოზ გიდიარს,
ავთანდილი ნტყუაფილო აღიენს მუში ოულარს.

თექ ქმორთუ სოდეთი გეურდ მუში ჯარი შაყარელი,
ქიჩინეს თეში გეხარეს ვეყი უმოს მოძინელი,
მისოფ ორწყე შერმადინი პიჯ ვაჭოფე გოძიცელი,
ქმორთ ნაშშენ რხინი გაფუდეს თქუ სინწარეთ გინორთელი.

ქეწახადუ, ქახუტოლუ, ქიგიხუნუ ხეში გურსუ,
თოლს ჩილაპური მაგვარგვალ გიოხორცქ დიხაში გურსუ,
რაგადანს, სიზმარი რენო მუამბე ირთუ ჩქიმი დუსუ,
ღორონთქ მადირს სკან ძირაფა სი გაბარე ჩქიმი შურსუ.

ბოშკოჩქ დუდიშ დოკინელო თემ გოჯუნუ შერმადინი,
თქუ მარდი ღორონთს უმკუნტყოლქ სი ათაში დობხვადინი,
გაგოდურჟოლ ფერ ვეშკუტებ თავადეფი ნამუთინი,
იხუმიწუ თაქი ვაკათ ვახიოლნ ფერი მითინი.

სოთ ირკოჩი იშაყარუდ თექ ქუმორთუ დოხორეშა,
კოჩი ვარკნ თეში დიშაყარ თიში ძირაფაში გეშა,
საქეიფოთ ქიმშუდოხოლ გიმშეძირე სინთეთ ეფშა,
მუთუნ ქეიფ, მუთუნ დიხაშ ველეზიშე ინა ეშა.

მუთ თაქი ვარდ დო შეხვადნი შერმადინს ეჩიუ თინა
მის გეყუნდუ მუთი მიოგორ, მუჭო ძირუ იქ თინა,
ჩილაპურ ნინას გეუჭოფანდ თოლს უნირსნდ მიკოჯინა,
დოხოლე ფაცხათი მემორჩქ იში უმშო ვამკო რინა.

შერმადინქ ამბე ეჩიუ დუდ ბოლოშა გიშანწყილი,
თქუ „ფულირ ორდ სქანი ულა მუჭო გაფუდ სი დონწყილი,“
თელი დღასი ქეიფენს დო იშო ვემურს ავთანდილი,
მუჭო ჭურჭულქ ცას ქურაყუ ავთა მეურს გიმონწყილი.

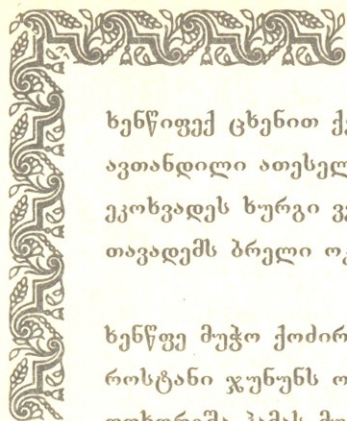
შერმადინს ვადუხუნუ, შარა გეუბუ ოულარი,
ხენწიფეშა ამბე მოუდ ანწი ვარე ოფულარი,
ვითი დღა ოლს, სუმ დღას გიღარდ, მაღას ოკო ქოძირანი,
ნჯილო მიჩქარ მანატრ ბუას, ქიანას სინთე ქაძირანი.

მეუჩინუ „ხენწფე ჩქიმი ჭყიში თელი ქიანაში,
მა თე ამბეს მორდებულო სკან წოხოლე ნაშიშაში,
თი ბოშკოჩიშ ამბეს გეპუნდი ვამიჩქდეს ნამუთ თაში.
ანწი ქობძირი ქოთ გებგი, მუღირ ვორექ მა ათაში.“

კონწარი ხენწფე როსტევანი ორთინუანს ქიანას,
შერმადინი თექი ეწურე ამბეს სკვამას მაშინას,
„ავთანდილქ მორთ თი ბოშკოჩიში ამბეს ათაქ მოგიღანს“,
ხენწფექ ზოჯუ ჩქიმი ღორონთი ნანატრის ემიყონანს.

შერმადინქ მაშინ თინათინს ნამუში სინთე გინოჩქ სერს,
„ავთანდილი მოურს გიწინს ამბეს გოხიოლნ ფერს“,
მურიცხინი თეში ვალნს იში თოლი ნაცხაცხელიშნერს,
შერმადინი დო მუშიანემს ძღვენს არძენა ანდანერს.

ხენწიფექ ცხენით ქეწახადუ თეურეშე ამ მუმაღს,
ავთანდილი ათესელდ ოკუთნუ მუჭოთი ნანინალს,
ეკოხვადეს ხურგი ვემუჩქუ ხიოლიში ათე ძალს,
თავადემს ბრელი ოკათუდ შიატყვენდი შუმილი ცალს.

ხენწუე მუჭო ქოძირნი ცხენშე ქოსხაპუ გინავ მარდი,
როსტანი ჯუნუნს ოხუტოლ თქუ საყვარელ ჩქიმი მარდი,
დოხორეშა პამას მულა გურს ელაფინ ენემს ვარდი,
ირკონი ხიარულენდ დოხორე დო ფაცხაში ნარდი.

ნჯილოში ნჯილო ოთაყვან მულირი რე ბუაში ბუაშა,
ვარდ ქარვაშქას ბროლი ივარვალ რეკნს თეში წყნარი ხმაშა,
პიჯიშ სახე აძირენი ფერ დინაფილ აფუ შხვაშა,
ეზო ვაბად კონი ვენტირე გოშქურ კუნხიშ დოდგამაშა.

თელი დღას მეურს უმთუხარცქ ქეიფი დო ღვინიშ შუმა,
ავთას ხენწუე თემ უჯინე მუჭო სკუას ჰამო მუმა,
ართიანს თეში ასკვამანა, ბახჩას თირიშ მიშაცმა,
ოქრო ვარჩხილი ეკარიგეს ვარაგადე კოს თიხმა.

სუმარემქ მიდართეს მუში ყუდეშა ეკოცის სო მუდოს,
თავადეფი დო ავთანდილი ხენწუექ გაჩემ მუშ ხოლოს,
ხენწუექ კითხუ ავთანდილს მუქი გინოჭყვიდუ ითი დროს,
მუჭო ძირუ მუ ეჩიუ დო მუ უჭირდუ ითი კოს.

„კავამდღანათ შური ბკაშე მიშენ ამბე გეჩიათი,
იში მათანგა ბუათ ვარე, ინა თაქი ქოძირათი,
ართიანიშ უსკვამაში ტანი სახე გოჯინათი,
ვარდი კაკლარს მიშაჩანდას ცოდა ორე ქოძირათი.

კოს უბედური გაჭირება წუთ სოფელის მოუსპუნს,
კაკლარი დო აკაცია მუში პირს თეში ადრე სპუნს,
თეში ავთანდილს იში გოშინა შურ დო გურს ეკუჭუნს,
მონარცქილო ეჩიებუ ქოთი იში ამბე გურს ჭუნს.

„ნდომ სორუა მიდუღალუ თექ გიმუნწყუ მუში რინა,
მუში ყოროფილიში მონა სვათახვალე ყუნს თინა,
ყილოში ტყეები მიკაქუნს შხვაში ვაკო მიკოჯინა,
წუთ სოფელს ონდურუნდო ვაუსხუნ ამო მიშაჯინა.“

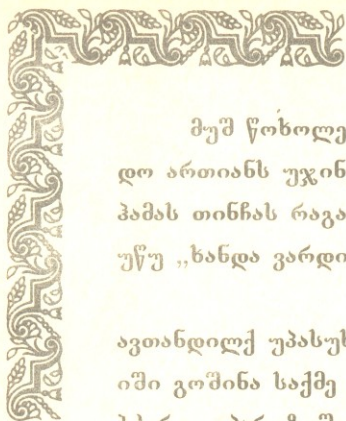
გამწარებულ საჩიარო მუჭო აფუ თის ბედი ჭვილი,
ონქარ ბჟაში მეჭიშაფა ნამუთ ვარე შკირატილი,
უწის „ვარდი ედემიში დიო ვარე ბჟღირაფილი.
მეტ კოჩანა უმოს ვეყი ნამუთი გაფ ძირაფილი.“

ათე ამბეში გაგონება შურს უხარენს თინათინს,
ავთანდილი შხვემს მიშახე არბა თენეფი გუხე თის,
თეურენ გორთელს მონაქ დოხვად, მეუჩქუმაღ თინათინს,
ოკო მუქ თის მოურჩქილუას, ვართი მიდგა შხვა მითინს.

ოხიოლნ თეში მეურს, აიშახ გური წყუნაფილი,
ნჯილო იშენ ნჯილო ორე, ფერ აფუდას დინაფილი,
ბახნას თუდო წყარ მიხვარჩალ პეულ ჟირე გოფაჩილი,
გური აძანდ გურიშენი ყოროფაში მიშაჭვილი.

ტახტის შქას მიშანათნდ ბჟა მუთი გიძირე თიმ მაგვარი,
ედემიმ ჯა კიპაროსის გახვარჩალ ეფრატი წყარი,
ქარვა ბროლი ასკვამანდ გიშაძირე თოლ, წარბი, წარი,
თის ოცქუას ხვალე ოსკვანს ათინაში ჭკვერს შხვას ვარი.

მუშ წობოლე ქეწიხუნუ ბოშკოჩ ფურიხუნს ეფერი,
დო ართიანს უჯინენა ქირიხოლო ბედინერი,
პამას თინჩას რაგადანა, გურ კეთილი ვარ შხვანერი,
უწუ „ხანდა ვარდინაფუ ქოთ დოიგორ სი ეფერი“.

ავთანდილქ უპასუხუ „კოჩი მუსით გურშა ელედვანს,
იში გოშინა საქმე ვარე იშენ მუ ჭირს გინიდანს,
ბძირი კიპაროზიში ნერი, ჩილაძურამ თოლს ონჯანს,
ვარდმა უგუ პიჯიში ნერი ფერი გინურულუანს.

კიპაროზიშ ტანი ვარდამი ხვათა ხვალე გილენგარს,
„მა ზისნახე ბროლიშ სარკეში“ ვოდინევა რაგადანს,
ქემუხვადი მუ დაჩხერი ჭუნს, კირუნსუ დო დგვარდგვალანს,
მუთი თექ ძირუ დო გეგონნი ირფელს ართო მაშინანს.“

ქეჩიუ თიში გორუას მუთ გინადელ აფუ ჭირი,
„ქოძირუკო თის ოხვარუდ ზეციერი გიმუღირი,
კოჩი ვაკო ვართ ქიანა ჯოგუ მუჭო უნა ჭირი,
შერი ნონტყელს მიშერქალუ ჩილაძურით ნდღულაფირი.

მუჭო ბთქუე ვართი მიჩქუ ვეშმაღებე იში ცქვაფა,
იმ მაჯინუს ვემეწონე მუთუნე შხვამ მოძირაფა,
მუჭო ბუაში თოლ ვეწორე ვართი თიშა დოფაფაფა,
ვარდის ია გაკირუე თიშნერი რე მოძირაფა.

ვამკუტებ მუთი ძირუ, ვართ მუთი აფუ ოთქუალი,
ცილოში ტყეები მიკაქუნს თინა უღუ დაქუნალი,
ასმათ მუჭო გაწანწალ ხოლო თით უღუ გაჯინალი,
სოფელქ მირე ვავანარინუ მის მეჩ მანჯა გაფაჩალი.“

თინათინს ახიოლ მუთუნი ვაუჩქედ ამდღარი დღაშა,
პიჯ დო სახეკე თეშ გინართ ეფშა თუთაში მათანგაშა,
რაგადანს მუ ისხუნე თიში მუთუნი მოხვარაშა,
მუ მალამა მიკიდვინე ეკმარდულ ნაჭყოლაშა.

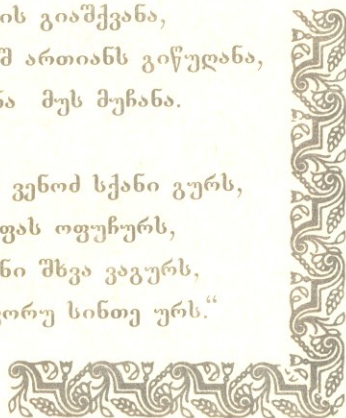
ნწარე ორე კოს უხალე თეშ ეჩიე ვაქიმიინე,
იშენ მუთუნს ვადაბზოგე ფერ მიმდომე ვექიმიინე,
დღა უკვათი გიბრთიკონი მა სიტყვაშა ვადმართინე,
დუართიკო ბჟა იფუფჩი ნამუთ ჟიშე გინმოჯინე.

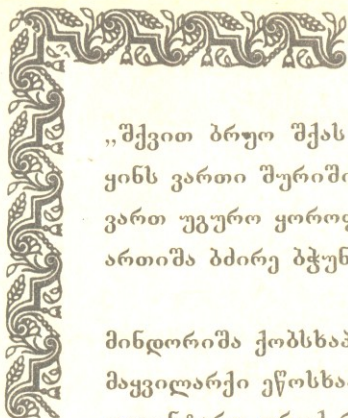
ოცქვაფალირე მოჯგირე მოჯგირეშენ უხოგარი,
გურშენ გური დო ყოროფათ ხინჯო გოდვას ოულარი,
მიჯნურქ მიჯნურიში ჭირი მუშო მიღას შხვაში ვარი,
თიმ უმუშო რხინი მაფუ უგეპური დო კონწარი.

ოსურქ უწუ „გურიშ ნარტი ასრულებულ ასე მაფუ,
ართი რენდა სი ქუმორთი დინაფილიშ მაძირაფუ,
ყოროფას დუდ გინოდვი, ინოლაფირი ნამუთ გაფუ,
ჩქიმი გური ირანგუდუ იშ მალამა შიბულ მაფუ.

მუჭო ჰავან თეში ურთანს კოჩიშ რინას თე ქიანა,
მინშა ბჟარე დო უნელო მენი ტყვაცის გიაშქვანა,
ჭირ მიღუდუნი რხინო გინმართ, თაშ ართიანს გიწუღანა,
რახან საშველ ჭირშე რენი ოკო ჯინა მეს მუჩანა.

სი სიტყვას ერთგული აყიქ დალატი ვენომ სქანი გურს,
ღურა დღაშა თაში დეკინი სი ყოროფას ოფუჩურს,
გერგეზიში მოსახვარე ფულირი სხუნი შხვა ვაგურს,
მა მუ მოხვარ სქანი უმუშო ბჟა დიფორუ სინთე ურს.“

„შქვით ბრუო შქას ჭირს ხურგი მეუნქ ბოშკოჩ თაში რაგადან
ყინს ვართი შურიში მებარუა დღას ვაგანდღულუანს,
ვართ უგურო ყოროფაშენ ბუა ჩხორიას ვეგიორღვანს,
ართიშა ბძირე ბჭუნს, ჩარხათი ანთასიშა მიჭუნანს.

მინდორიშა ქობსხაპენი ეგებ გვალო მებდინენი,
მაყვილარქი ეწოსხაპას ქასთაგანი ოყოთენი,
დიკუნტარუ დროქ რინაში სუმშა ნარკულ ორდ იშენი,
ჭირშა სოთინ ვამარტინე თელ ქიანა ეკიბლენი.“

„მა მარჩქილე თქვანი სიტყვა ითი თქვანი ნაზოჯაში,
ვარდი კაკლარს მიკოჩანს მირთენდო ვარი იშა თაში,
ბუა მუში სინთეთ ბარჩხალანს ბუა რექი ჩქიმო უსქვამაში,
ქუმოყუნე მუთუნ ნახელ ჩქიმო დო სქანი ყოროფაში.“

თინათინს თხულენს თაში ჰამო ნინათი ავთანდილი,
ბუას ეწურე თემ ურაგად მორდუს მუჭო გიმორდილი,
ოსურქ ქაჩუქ მარგალიტი თეთ უსრულ მუთ აფუ თხილი,
ზეციერ სი უთანდები ვაყოფირა იღბალ ჭვილი.

ძვირფას ქუას ბროლი გოძდას მურე უჯგუმ ნახელარი,
ნუზუში ბახჩას ჩე ჯა რგას დო ელუბას ფშხირას წყარი,
გურკეთილო მითი აჯინე თიქ იხარას ნტერქ ვარი,
ყოროფილს ვარწყენი თინა იძას სორექ ახავაი.

ჭახანს ქორდეს ხიარულო ყოროფილო დობუნელი,
გედირთ მოურს ავთანდილი გურს დაჩხერ აფ ინორხელი,
ართ ზღვა ქიყი ჩილაპური აფუ ნამუთ დობუნელი,
თქუ „ქიანაქ გამანწარუ ჩქიმო ზისხირით ვარე რძღელი.“

ბოშკოჩ მეურს ნწარას მინგარს ეთინერო გურტვილ აფუ,
მიჯნურიე ანგარინე ქარბორიას მიშეფაფუ,
ბუა მუნაფას მითოფორ, დღას მუში სინთე მედინაფუ,
მუშ მაყალემ მოხარცქუა ნწარე გინაღალარ აფუ.

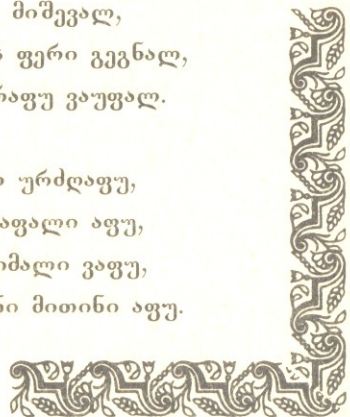
თქუ „ზისხირ ჩილამურჲმ ულა ღვანწყის მიკურთინუანს,
ბუაში დათხია მოხარცქუა სვანჯის ჩამირცხინუანს,
ვაძკვენი ვარე გურს მუდგარენ მოსხუპ მითაკარუანს,
იმ უმუშო თელ ქიანა მუთუნო ვაწმოძირუანს.

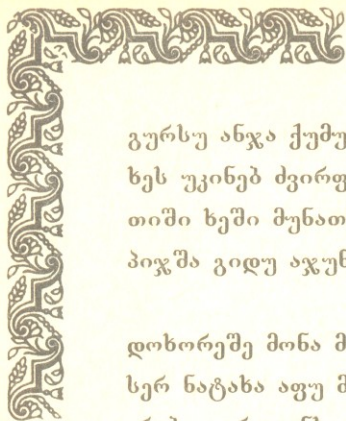
მიქ დმაბად ედემს მობრდუ ნუზუშნერო რდილი ხენწყილი,
თიქ ლასირელ გურს ყაბა გებდვ ოყვილარო გიმონწყილი,
დო უშქირატუ დაჩხირირე ჩქიმი გურს დორზამილი,
ასე ქიბჩინ ღორეზაშა თე ქიანა რე გენწყილი.“

თაში რაგადანს ქოთი ინგარს, შიკინუნს დო ცანცალანს,
ტანს ღიროკნს გური ალატვილი შურს კორობუნს ოყოთანს,
ყოროფილიში ჩარცხაქ განწარ თოლემს ეწურუშუანს,
ჰე, ქიანა მადორებელ ღურუში ზენწარს გოქუნანს.

ბოშკოჩქ ქუმორთუ ონჯირუშა მინშა ინგარს ვარა გაღ,
მუშ ყოროფილი ეწაძირე თის მიშარე მიშევაღ,
პეულს უცბას მინათუას მახუღირუანს ფერი გეგნალ,
უბუათეთ ვარდი ვავარდელე დობუღირაფუ ვაუფალ.

გური კოჩიმ ეკოსკვილი ჰარამირე დო ურძღაფუ,
ჭირს თიშენი იყურენს რხინი მაჭიშაფალი აფუ,
ყვერეთი რე, ყუნგათი რე, მუთუნ ოზიმალი ვაფუ,
გურს ღურუ ვაპატონანს, ვართ პატონი მითინი აფუ.

გურსუ ანჯა ქუმუკათუ ჩიებათი ათიშნერი,
ხეს უკინებ ძვირფას ქუა ყოროფილიშ ნაჩუქერი,
თიში ხეში მუნათხმა ხოლო კინ თის ოსკუნი ფერი,
პიჯშა გიდუ აჯუნუნდო ჩილაპურ მურს ბროლიშნერი.

დოხოროშე მონა მაჩქვეს ჭანაფილი რე იწვენა,
სერ ნატახა აფუ მარა ამაყურო მეურს თენა,
არაბეფ ართიანს ოსხუპ ქოძირანი მირუღენა,
ხენწფე მონწყილ წიმორენდო დოლ ლაყაფით აზარენა.

ხენწფექ ეყარ, თექ ამბერდ მის ათქუე მიქ შინუა,
დოლ ლაყაფიში მეგამათ რჩქილა ვარე მედინუა,
ჯოლორეფიშ ლალუა დო ქარიშ წიმოფურიხუა,
ზისხირი ქვანთ ნონტყელიში ღალი გინმურს მუძინუა.

ამ მიკირთეს ნადირუა გათესნი თიში უკული,
დოხოროშა თავადობა დო შინაყვა რე წვეული,
ჯარი თელას თექ ქეიფენს ზეიმენა ხიარული,
ჩონგურ, ჩადანა დო დოლი ართიანს რე შერგებული.

ავთანდილი ხენწფეს ელუხედ კითხენდ ამბეს მაშინანს,
რაგადიშ დროს იშ კიბირეფი ბროლიშ ნერო ვარვალანს,
მიკი მუკი ვეზირ გუხე ხენწფე შქას ხე ჯარი აკანს,
ტარიელიშ ამბემ მეტის მითინი მუთუნს ვათქუანს.

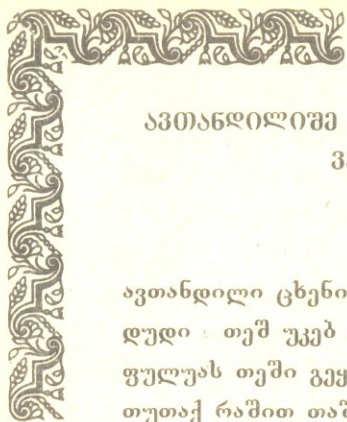
ბოშკოჩქ მოღართ მინგარსუდო ჭიჭე გური აფუნ თაში,
თის მიშარე მუ უსხუნას, ათე მუში ყოროფაში,
ვადარულუ, გედირთ, დინჯირ იწვალეზუ თელ სერს თაში,
ვასხუნ მუთუნქ, ვამახერხებ წამალ ვარე ე ტუაში.

მუში გურს ოკითხ ჯან ფიქრენს მუ ბქიმიანი მა თაქ
ედემიშ ბახჩა დიბტე დო ჩებრცხინე ვარდიში პირი,
ქობძირ გური ფურიინუნს ვარდა მაფუ გური ყვილირი,
ცხადო ღირსის ვავორეჟი ღორონთი სიზმარს ქმობირი.

თაშ თქუანდ ინგარს, ინძგერს ჩილაპური ვეშიაკინე,
გურს ანძალენს ურაგად „უჯგუ ათაში გინარჯგინე,
ვებთვინათი მუ ბქიმიანთ ე ჭუაშა მუ ისხუნე,
რხინი გოკო ღორონთქ მერჩას ჭირით ოკო ქიმითვინე“.

გურს ურაგად „ღურუ ანწი კინ მუ ეფერი გოკოდას,
ანწი რინარე ოთხილარი გაჭირებას დონვადას,
ყოროფაში დაჩხერ გონტუნი სალაპუსოთ გიღუდას,
მიჯნურქ მუში მიჯნურობა ვართი არგამას გაცხადას“.

ავთანდილიზე როსტომის მიხედვით დოტაბა
ვეზირშაჰა საჩიარო

ავთანდილი ცხენით მისოფუ დობორემა გოთანას,
დუდი : თემ უკებ მიჯნურიე ვაკო მითინქ ქაჩინას,
ფულუას თემი გეყუნს მუში გური ქიდიყუნუას,
თუთაქ რაშით თაში ქადირთუ ვეზირიში ხორუას.

ვეზირქ სუმარს ქუდობვად გონჯამილ აფუ თოლ დო წარი,
მოხიოლნ ფერს ბძირუნდი გური მირაგად თქუ ამარი,
გამნაყუნუ ბატის ცენს სიტყვათი უწუ შესადარი,
თი მენძელ - ბედნიერი სასიამოვნო ყუნს სუმარი.

ონინალუ ბოშკოს გოყუნს გურით ოცად ეს მენძელი,
დიხას კუნხი ქადოდვას აბრეშუმი აფუ გორჩელი,
სუმარქ სინთე გამნუკათუ კიდათირე გოძიციელი,
თქუეს „ვარდიშ ქარი იგანს ბორითირე მუნაველი.“

ინა ხენდო არძას თიშა თოლი გეუძ ინაჯინე,
მუ ეწყინებუ, ახიოლე ოკვირნა თის უჯინე,
ართმა ვარი ანთასიშა წიმოღირთეს გიოჯინე,
შხვა ჩერცხინეს ვეზირქ ზოჯ ვადუჯერანი ვექიძინე.

მუ ბორჯის ზოხო დოსქიდეს ბოშკოჩქ წიმიტყე საჩიარო,
თქუ „დობორეს შილებუა გონწყე არძა კილერ კარი,
ხენწიფეს ათენა უჩქდას ინა ვარე აქ მთავარი,
ჩქიმი ჭუას სი ოხვარქ სი რექი მასკილიდაფარი.

თი გერგეზიში ჭირი ჩქიმო დაჩხირირე მასპუ რინა,
თიში ძირაფა მოცხვანტალ შური ეშმოდ მუბქიმიინა,
ვეშემღებუ ვალუდირთე დუს ვაგნმოტენს თვითონ ინა,
ჰალალ გურით მის უყორქნი იყოროფე ორე თინა.

თიშ ძირაფა ინოჯინა გურს მოსხუპუ ვაჩმარცხინე,
ვაბძირენი თეშ დობსკიდე ვეშემღებუ ვემატინე,
მონტუ ბჭუნსუ მისოფუანს, ვადმახუნე ვეგმარინე,
ასმათი დას ჯიმალობა მეგოფუჩი ვეწმატინე.“

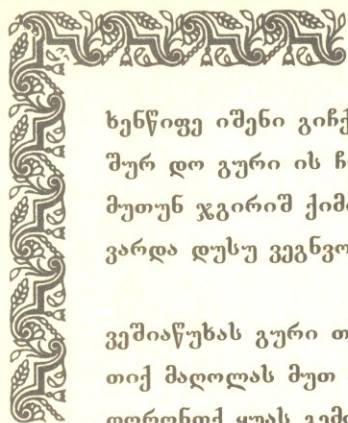
მუბორჯის ართიანს ჩევერცხით იფუფჩით თიშ მანწარა,
„მოურქ მაქი თაშ უწი ვაგმაჩერენს მუთუნი შარა,
სკანი მურიცხის მა დობგორნქ ეშენ ანწი ვეგენწარა,
ულაშ დრო მუღირი რე ასე მოკო სკანი მოხვარა.

სინანდულე მუთრენი გიწინქ ვართ მუთუნი მოძინელს,
ინა მელ მა ვეშებრთენი ღურა უჯგუ ჩქიმი სახელს,
მა სიტყვაშა ვადმართინე ვართი ბქიმიინუ მიკორთელს,
ორგული დღასი ვახარებუ ვართი შხვას ძირნს ელმარენს.

დობორეს როსტანს ქეჩი ირფელი მუთი გიწუენი,
ვეზირირექ მინდომიდა შიღებუანქ სი იშენი,
გომიტუდა ოკო იბდე ვარდა ოკო მებდინენი,
ქიმეხვარი სი შეიღებ ათე დაჩხერს ვაშშებტვენი.

მაშინ მუჭო უხურგერე ქიანას იში შეღება,
მოცანცალ მუშ წოხოლე შიშუანი მიღუ გუნება,
ჩქიმი მაყალე დაჩხერს იჭუ ათეშ მოჭ თაკიღება,
ვეშემღებუ მა თეს ვენტი თინარე ჩქიმი გაჭირება.

ხენწიფე იშენი გიჩქდას მა ინაშა ვაჩმარცხინე,
შურ დო გური ის ჩუაბარი იშ უშშო ვადმარინე,
მუთუნ ჯგირიშ ქიმიხუათ თქვან სახელშა გუმადინე,
ვარდა დუსუ ვეგვოტალე ფუჩი აშო ვამადინე.

ვეშიაწუხას გური თქვანი ჩქიმი ულაქ თე შარაშა,
თიქ მალოლას მუთ ონებუ ვამარტინე განგებაშა,
ღორონთქ ყუას გემობრძგვედო ელმარინას სქან ხასლაშა,
ვარდა ნტერს თქვანს ჭყვადუადო თქვან ჭირ მიღალ მა დინას.

ავთანდილქ ვეზირს უწუ „ჩქიმი რაგადი ათენარე,
ხენწიფეს თენა ქეჩიენი რთხულენქნი ითინარე,
სით ქელუჩი ვამიდაბრთენი გიჩქდას საშველი ვარე,
ოშანთას ოქრო ეჭოფი ათე რთამი სი მიხვარე“.

ვეზირს ოძიც ვენარდავა სკან ოქრო სი ქოილუდას,
„მა ათეს ბთხულენქინი ითინათ ძღვენი ორე გიჩქდას,
ხენწიფეს მირე ათეს უწინს გვალო დაჩხერს იჭუდას,
ძღვენი იშენი ჯგირი ორე კოჩი ელუდო ველდას.“

ხენწიფეს ათეში ჩიეზა დო კვათილ აყი ჩქიმი კისერი,
სქანი ოქრო სი ქაგოსკიდ სამარეს იყი ჩქიმი ჯერი,
რინაშა ფასი ვემიზიმე ოქრო რდას მუ ეფერი,
მუდგა გური მიყონენი ვამათქუე მა თენერი.

რინა თაქი გემეთებუ შარა ვარა იმჭუენი,
მუჭო თქვია, გაბედია მა დოპილუნს ათეშენი,
ვარა მუთი არჩილია გუგახანგეს მუშგურშენი,
მა მისხუნუ შურ მიდგუდას თიშა შურო ვავორდენი.

ხენწფექ გოიტუას ჯარი ღორებულ დიტუანი,
მუშენ გუტეთ თინა თქუანი, ბუას შორშე უჯინანი,
სი მიდართე ნტერქ გიანთხას დო ქიანა გექოფანი,
ვარი ვაყოფე ვამოხვად ჩიტემქ ქირო გინირთანია“.

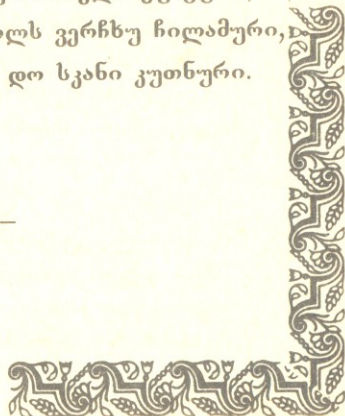
ავთანდილი ურაგად „ხამი გაიშკვი სი ჩქინ გურსუ,
ჰე ვეზირი სი ვანორჩქე ყოროფაშენ კოს სო ურსუ,
ვართ ფუჩიშ ძალა ნორჩქვე, ვართი ყოროფა ნორღვე გურსუ.
ვართ თის ორწყექ მუტო ბტანჯე მუ ინისოფ ჩქიმი გურსუ.“

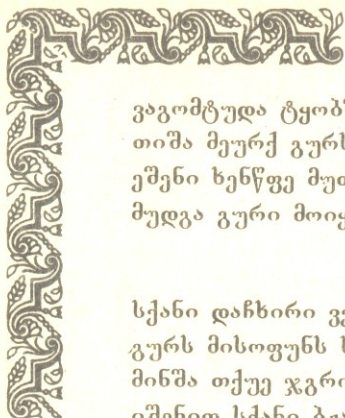
„ბუა ირთუნი მითინს ვაუჩქ მურე, მუშენი თის ურთანს,
გუაჩემათ ზოთონს ხოლო სიფურალეს მოუძინანს,
ჩქმორო კოს ვაუჩქ მუ მანწარენს, ვარა მომიჰამუანს,
უბადო კოს მუთუნი კითხე ტვინს განმოირთინუანს.

ხენწიფეს დო ჯარს მუს ვორგქ ხანგათ გინიბრთი მუბქიმიანა,
ჩილამური ვამობხარცქუ სოლე იბდა მის უჯინა,
მევოფუჩი ოკო იბდე ვეშილეზე ანწი ჯინა,
რხინიში გამათ ჭირქ მამუ თაში ყოფე ჩქიმი რინა.

ჰე, ვეზირი მუტო ყურე, ვექანც სქანი ჭყელი გური,
რკინათ ვორდე მა ჭკადილი ქარწყექ სანთელს ქუაგური,
„ამუ დარი*“ მიშას თეში ჩქიმი თოლს ვერჩხუ ჩილამური,
დამირსხ მიდ ყოროფაშენ მადლობა დო სკანი კუთხური.

*ამუ დარი - მდინარე.

ვაგომტუდა ტყობზე მიდურქ მუჭო გილურს სერიშ ძალი,
თიშა მეურქ გურს მეულა გვალო ბჭუნდას დოფა ალი,
ეშენი ხენწფე მუთას გიწინს ვაკოქდა ვაგურს ძალი,
მუღვა გური მოიყონას ჩქიმი გურშენი სი გეწვალი.“

სქანი დაჩხირი ვეზირქ უწუ „ჩქმოთირე მავცილარი,
გურს მისოფუნს სქან ჩილაპურ გაჭირებაშ ნახელარი,
მინშა თქუე ჯგრი ორე მინშარე დუდი ოთხილარი,
იშენით სქანი ბუა იყი სქან რინაში მათხილარი“.

ათეში უკული ვეზირქ გედირთ დო მიდართ დოხოორეშა,
ხენწიფე გერე გიმონწყილ ჯარ გასოფე ართო ეფშა,
ვაგუბედ ქეჩიუკო აშკურინუ ის ხენწიფეშა,
გერე ფიქრენს დუდი ინე შეწუხებულ იში გეშა.

ხენწფექ ქოძირ მუშ ვეზირს სახე შეწუხებულ აფუ,
უხოჯ „მუქი ვაგიჭირდ ონარღებელი მურე გაფუ“,
იქ უთირუ „ვამჩქნი ფერი გურს თიჯგურა მინმაფაფუ,
ქოფთქუენი ღურა მიმელ ეფერ ორაგადე მაფუ.

მუსრე ორწყე ჩქიმი თოლი მა მიჭირსნი ორე თინა,
რაგადიშა მოშკურ თქვანდა, მავალენა მუბქიმიშა,
ავთანდილი მეურს თქვანდე, მა ათენას მუგომინა,
თი ბოშკოჩიშ აშბე უჭირს თიშ უმუშო ვაკო რინა“.

ქერე ვაფულუ მუთ უჩქედუ ნინას გებორკანდუა,
ხენწიფე ქარწყექ ქიგაჩით ირფელ მუთი მიჩქედუა,
ავთანდილი მუ დღას გერდუ ნარღენდუ დო ინგარდუა,
სქანი ნებარე მუს ბლოლანქნი ვაბთქვიკონ ვერგუდუა.

ხენწვექ გევონ თეში გენწარ გური აფუ მოულირი,
გაშქურიხე ინაჯინე თიშნერორე გოულირი,
„მუშენ თქვია მეუღვარუ ჭკუას რექო გინულირი,
გლახა გეგას შხვამ წოხოლე ნატრენს კონი წაულირი.“

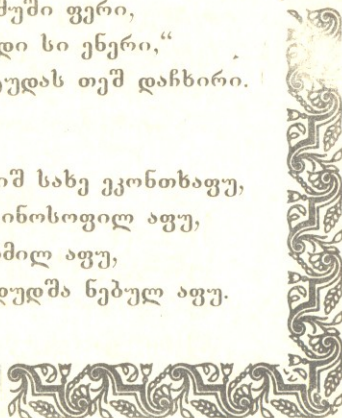
„ითამ სახიოლო თქუკო თენა წიმიჯყ თაშ აჩქარა,
დალატიშა იშ და ვარა მუ მადლოედ თემ მანწარა,
მუნერო თქვი მუჭო გაბედ გახანგებექ გვალო ვარა,
ენერ ვეზირ მუ მოღერე სიშერაში უღ ლახარა.“

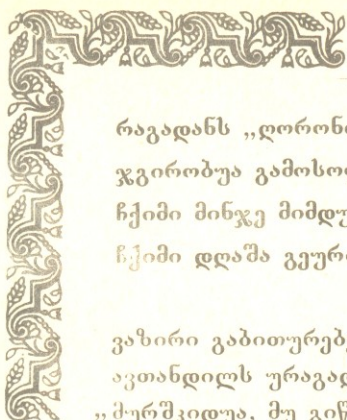
ვაიჩქედუო ათე ნინათი სი მინჯეს ოწყინენი,
უტვინო დო უადგილო სიტყვა ნამუთ ჩვაგალენი,
ენას მირე მირჩქილუანს შილებენო გევონენი,
ღურა რხვად სქანი ზისხირით კირდე ოკო დოღაფენი.“

„სი სქან ქუმორხვადედ მარა მიშაშინე ავთანდილი,
აიშა მაყიდ გიჩქდას ეშენ სკანდა დუდი კვათილი,
გევნოდინი ბორო, ხანგა, გინოლასირ დინაფილი,
თენა რენო სკან კოჩანა, ვეზირობა სკან „ცქვაფილი“.“

სკამი კიდას ქიმკახინკოლ მოურაყუ ის ეფერი,
ვამოხვად ვეზირს მარა ვეგიაპალუ მუში ფერი,
„გიშნაგორაშ ულა მიწი მუჭო გაბედი სი ენერი,“
ჩხე ჩილაძური ღვას კილაჭუნს ონტუდას თემ დაჩხირი.

ვეზირქ მიკირთ ეკონთხაფილქ პიჯიმ სახე ეკონთხაფუ,
გამკიზილოკ კუნხი მიჩერჩელ გურ ინოსოფილ აფუ,
დუს ინგარს ითამ მარა ნინა ეკოციმილ აფუ,
ნტერს ნტერიშა ვანებედ მუს მუშ დუღმა ნებულ აფუ.

რაგადანს „ღორონთი მუშენი მა ცოდათ ეკობქოსი,
ჯგრობუა გამოსოფი უნა წკვარამს ქენიბქოსი,
ჩქიმი მინჯე მიმდურე დო მეუჩირთი გეკობქოსი,
ჩქიმი დღაშა გეურინდას მიშენითი მა დიბქოსი.“

ვახირი გაბითურებელ ეკოციმილ იღბალ ჭვილი,
ავთანდილს ურაგადუ განწარებული შკირატილი,
„მურშკიდუა, მუ გიწუა სკანშენ ვორექ დონთხაფილი,
ჩქიმი კოჩანა შურიშ დგმა ჩქიმი რინა დინაფილი.“

ქოთ ინგარსნი თეში ავთანდილს მაყალენს დო რინას თხულენს
მიკვე მუჭო რაგადანს დო ვარა გურსუ მუთ ვეწუხენს,
ვარა მუშენ ვემეჩანა ნაძაღებუს მი დუკინენს,
ნარაგადირე რთამით კოჩი ჯოჯოხეთშე გართინეს.

„მურე ბშკიდე ხენწიფეს მუჭო ათაში გეპსულელი,
სიავეს ხანგურს თენერს თქუანდ ხვალე თაში სულელი,
ანწი ვართი კოჩო იბრგუქ ღუდი მაფუ აკორთელი,
მიკვე ვაპილ ქუდრძიტუ განგებათი მა რინელი.“

მა მიჩქდ ათე ნარაგადით ხენწიფეს გავანწარენდინი,
გეყალბუდ, გეგონენდუ დუსუ ვოღინუანდინი,
განგებაში ჭყორინს ერტას ვეყუაფუ კოჩ მითინი,
სკანშენ ბღუტე ჩხონაფა რე დობსკიდელო ვარი ბდინი.“

ბოშკოჩიქ თქუ „ულა უჯგუ ჩქიმი თაქი რინა გეცადინს,
მაფშალია თიწკმა დურუ ვარდი ბჟდირუ დო ხუშუ ჯინს,
ნინძგით ცვარი მუღუ ვახუმას გაცხვანტალუ თიში ჯინს,
მახვარინუდა ჯგირი მარა მუ უსხუნას ვარდა რინს.“

„იმ უმუშო ვეშმალებუ ვართ დობჯირა ვართ გკრთა
ნონტყელი ცალო ვილესოფუქ ტყადოტყას ჩქიმო მ
ნტერს ჩქი ართო ვენირზათი მოკო თიში ელარისა,
მაყალექ გენდურასნი უჯგუ ვარყუნდას შკრო თისა.

მა მეურქ დო უწინქ ხენწიფეს მუდგა ვური მიყოსას,
მუ დაჩხერი მონტუ გურსუ გამიგას ქოთი მიჩინას,
დო იშენი ვავომტუდა გევაყუნუქუ მა რტინას,
მა ბღურიდა ჩქიმი თია ქიანაქ ინწყვას მუდინას.“

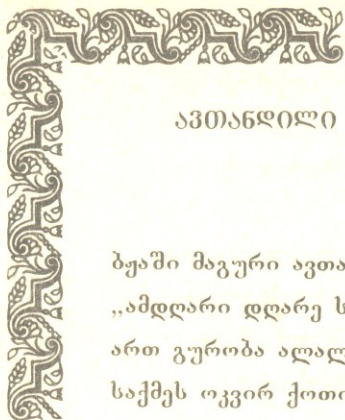
თაშ ჩიებათ ტაბაკ განწყის ოჭკუმალი ოშუმადი,
უმენძელუ მენძელქდო ძღვენით მიართუ გაჯინალი,
მოყუნდუნი თით ვეშკიტუეს აჩუქეს ოღალარი,
უკულ მუ დოს ეკოცის მუშუში შარას მეურს მალი.

ბჟაში მათანგა ავთანდილქ ოქრო დოკირ ოშანთასი,
სუმოშ დუდი ქიგუძინუ აბრეშუმი დო ატლასი,
სუმენჩ დუდი მარგალიტიშ შხვა შხვა ქუა ძვირფასი,
ვეზირს ირფელი ქეშუჯღუნუ ვეგუდვალ იშა ფასი.

მეუჩინუ „გიჯღონანქ სქანი ხანდა მა ვამაგინე,
სქანი ვალს იბუაფუქ მუდგა იშენი ვაბქიმიინე,
სკანო იბიქ ირფელამო მუმართე ვარ ვადმართინე,
ყოროფაშენი ყოროფათ განინალე მაქიმიინე“.

ნინა ვაბად ტარიელიშ თვისობუა ვამკოთვალე,
მუში არძა მოქმენდალა ვერგნი თეში კოს ვათვალე,
გიჩქ მუ ბორჯის მუ უჭირს ეკუთნებუ დუდი იწვალე,
კოს ჯიმა დო მუშიანი გაჭირებას ოკო ხვალე.

ავთანდილი ღო შერმადინოში საჩიარო

ბუაში მაგური ავთანდილი შერმადინს უწინს თაში,
„ამდლარი დღარე სი გიჩქდას ჩქიმი ხიარულუბაში,
ართ გურობა ალალობა ათე სქანი ნინალაში,
საქმეს ოკვირ ქოთი ოცქვანს ჭკვერ მაკითხეს ნაჭარაში.

როსტევანქ ვართ გომიტუ ვართი სიტყვა მომირჩქილუა,
ის მუ უჩქუ მა მუ მიჭირს ვარა დუს მის გოულუა,
იმ უმუშო მა ცოცხალი ღორონთი კოს ვამხოლუა,
უსამართო საქმე ღორონთქ მის მუჟამს ორდ გიოტუა.

მა გერგეზის ვეჯიმალე თის გეპუნქ დალატი ვარი,
გური ვაგარზ იმ უმუშო მუდგა იშენ ვეგლემგარი,
კონი ძირას გინადინე ხვალე გილურს მუჭო ტყარი,
მეტყურე დო მოხანათეს ღორონთი ჯოგ კონი ვარი.

სუმნერირე თვისობუა მოჯგირალა გეჭოფენი,
პირველირე ხოლოს ორდე ართ მაჟია ვაყათენი,
მაჟრარე მუთუნ მეჩე ქიანა ვამუყუნუენი,
მასმა ორე ვევიცადა უჭირსია გეგონენი.

დრო რე ჭიჭე ბრაგადუე ვართ გინძე ჩიებაში,
რტინა ორე მარსხებელი ჩქიმი დაჩხირი ჩქიმი ჭუაში,
ათეს რთხინქ ქოთი გაბარე მუჭო ჩქიმი დუსუ თაში,
სი ყოროფა ვემიოყოთა ჩქნი ართი მაჟიაში.

ხენწფემ სიტყვა ხეთე ხოლო შიარსული ვეგნიდვინე,
ოკო სქანი ართ გურობა ართმა ხოლო გიმირჩქინე,
ჩქიმი ჯარს ჩქიმი დოხოორეს ათეში უკული მიკაჯინე,
აიშახ მუჭო ნინალენდინ ანწით თემ მიკმოჯინე.

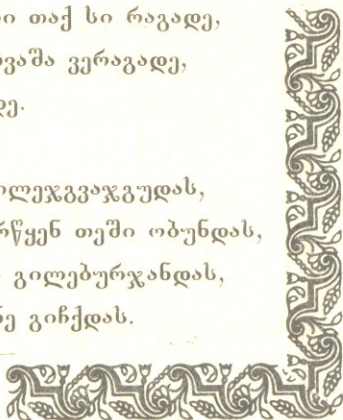
სი ჩქინი ნტერს ეწუდირთი ქომოლურო ქუდოხვადი,
ალალს ჯგირს ვაუზოგენქნ ჰარამი ღურუ ქუგოხვადი
სქანი ვალს ვენიბტალე მა მოულირს მუთი იხანდი,
სქანი მინჯეს ნინალენქნი ვაიდინუ ქემეხვადი.“

შერმადინი არჩქილენდო ვამარგინე ჩილამური,
თქუ „იშენ ვარ ხვალე თაქი ვემატოფე ჯგირ დო ფური,
თაქი დობსქიდე უსკანეთი გიმოხოორცქ აქ მა გური,
მუთუნს გერგე მიდამჯუმე სი რექ ჩქიმი ოფუჩური.

მის გუგონებ ხვათახვალე კოჩიში ულა თამ შარას,
ვარა მიქ ძირუ მინჯეს უჭირს დო მუშიანქ ხე ჭკურას.
სი დინუქო ვარი ვამჩქ მუ ოხვარ ჩქიმი ყვაში ჭარას;“
ავთანდილქ უწუ „ვამაჯუმექ ვამუძინა სი ნგარას.“

„სი ყოროფა ჩქიმი ქოვილე ენა ვარე ორაგადე,
ჩქიმი საქმე ვართ თის მოგენს ნამუთი თაქ სი რაგადე,
მის დუტუა ჩქიმი ყუდე სკანი მეტ შხვაშა ვერაგადე,
ათეშენი ვამაჯუმექ გამიგონი ორაგადე.

მიჯნური ზოხო განწარებული თემ გილეჯგვაჯგუდას,
ჩილამურს ზისხირიში ფერს შხვა ვარწყენ თეში ობუნდას,
წიმოლაფათი მიჯნურს ოსკვანს შერი გილებურჯანდას,
ქიანა ათაში დონწყილირე ვემკირთინე გიჩქდას.

ვაგოჭყორდა მუდურქუნი გიღუდას ჩქიმი ყოროფათრ,
მა შხვაში ჭკორი დღას ვეპიქ ვაში ნტერს ეშ გახარათი,
ქომოლ გურით ჭირს ვაკნუშკურდ ვეშკურინე ინა ვართი,
ბჯოღ კონ ნამუს ართი აფუ წიმორინა დოხუნათი.

თელი ქიანა ანწი ჩქიმო კინტირიში მაფასარე,
ჩქიმ მაყალემ გურიშენი ჩქიმო ღურა მუთუნი ვარე,
მა ჩქიმი ბუას ვეთხიებუქ თიში მანწარა მუთუნ ვარე.
ჩქიმი ხორუაში წიმოტება იშ უნწარაში ვარე.

როსტევანიშა გოყუნუა ჩქიმი თენერი ნაჩინას,
მუჭო ოკუთნუ ჩქიმი ნარდის, ბთხინქ თიში ნერო გიჯინას,
მა დობღურე დუდ ვეყვილა ვეგოყუნა სატანას,
ინგარი - მირგი ხე ქოუნწყი ჩილამურიშ ჩარცხინას.“

აკთანდელიში მუშ ხენწუე როსტაქვანიშა

ავთანდელი ათე სიცოდელს ჭარნს გური ალაჭვილი,
„გექთობტყობი ხენწუე მეურქ დობგორე თი ბედი ჭვილი,
ვეშემლებუ თაქ გიბცადე დულას ვორდე ინოჭვილი,
ქმაპატი, ქმოყუნე ძალი ღორონთიში მოჩამილი.

ვაგამდლანქ თე ნასხუნას ბოლო იშენი თაში მიღანს,
მოჯგირეს დო მუში ჯიშას ჭკვერი ტერს ვეწურაგუნს,
პლატონიში ნასხუნარე ნამუთ ამბეს თაში თქუანს,
ტყურაშ რაგადი ჟირპიჯალა კოს კოჩანას უყოთანს.

ირ სიავე ღორებაშე რახან ორე გიშულირი,
თი მოჯგირეს მა ვადაფთჲე ჯიშას უმოს მაფუ ჯგირი,
თვითონ ვერგი ვეცადიდა მუს გოხვარ ტვინი ფულირი,
თის მიოცად რჩქინაშ წვანდა ორდას კოჩი ეშულირი.

მოცქულემქ ყოროფაშენი ჭარ ნაკითხირ გაყუაფუ,
თეშ უმოსი ხანტილი ანგელოზი ცას ვეყუაფუ,
ყოროფათი ეიბკინათ ღორონს თაში გოუჭყაფუ,
თქვა ათენა ვარჯერანდა შხვას შურო მუ აყუაფუ.

მიქით შური დინომიდგუ ნტერს ვორუდე მუნ ძალათი,
მუთ ქიანას ორთინუანს მუმ ძალი დო შელეგბათი,
ხურგის ნამუთ მიორჩქინანს ღორონთირე განგებათი,
ინა ოშის ართით, ართის ოშით, სკუნს ართ მორქიათი.

განგებას ვაკონი ფერი მუთუნ საქმე ვექიმინე,
ვარდით იათ გინოხუმუ ბჟაშ უმუშო ვადარინე,
თოლიშ პამო ოძირაფალ თეშ გინმირთუ ვენიჯინე,
მა მუთ გაბრზა უმაყალეთ ვარა მურე მაქიმინე.

ქმაპატი ჩქიმი ჩილათა, გური მუღირი გაფ მანგარი,
ვემეძლებუ მა შხვანერო თენარდ ჩქიმო ქოთი მთავარი,
ჩქიმი ჭუას შარა ირსხენს ნამუთი გემიდ ოულარი,
მუს ოკონ თის ორთნ ინას მუთუნი ვაუდ საშიშარი.

ვართ ნარდინი, ჩილამური, აკა მუთუნს ვახვარ თინა,
ვეყუნანსი ვამოხვადუ განგებას ოკონი თინა,
ჭირს გუმარგი ქომოლურო ვერგუნ ფერი ვაქიმინა,
ვეგნისხაპე განგებაშა მითინს ვაუქიმინ ინა.

ამისრულას ღორონთქ თინა მუთ ჩქიმო აფუ მერჩქინელი,
გუმორძგვილო ჩქიმი ყუდეშა ქოპოფინას ღორთინელი,
თქვანი დუდი მოძირუას მხიარულო გოჯინელი,
მუთუნი ვერგე ტარიელს თინარე ჩქიმი მოძინელი.

ხენწფე მა თაქ ბჩირთუქუდა ღირსი ვორდა ყვილუაში,
ვაველუქუ ჩქიმი ულა თქვანო რდასი უნწარაში,
მევოტუე ტარიელი აი წორო ჭვილ დულაში,
მუ პიჯითი ინვოჯინა საიქიოს ბძირენ თაში.

ირო უჯგუ სქანი მოჯგირე რშდას ქოთი მეუხვადე,
ვაბწანს კოჩი მოხანათე მეტყურე დო მოუბადე,
მა სიავე ჩქიმ ხენწფეშა აბა მუჭო მარაგადე,
მაღიმარი ღიმას ორდას დო ვართ სოთინ კინიცადე.“

მუში მანწარა ჩხუპის ზურას მიოცანცალ საცოდალს,
ღურაში შიში წიმაყათანს ორაკვალე შური მალს,
შეურნა ეშმაკი ლიმას მუთ უჯგ აფხა ზინგით მაშუალს,
კოს სახელი უღუდას უჯგუ ქონება ბრელი უთვალს.

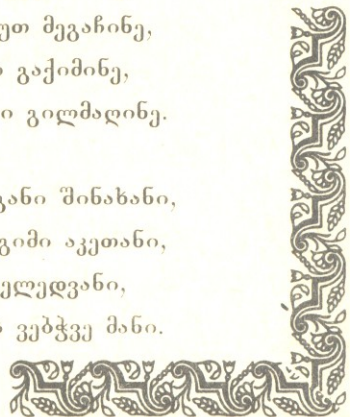
ღურუ ვაჭოფე ინწრო შარას ვართ მუთუნერ კირდე სკვილს,
ართი ნერო ორწყე ინა გერგეზის ქოთი დონთხაფილს,
მარდუსუ დო რინა ჭკუმილს ვაზოგულენს იღბალი ჭვილს,
სახელ შინელ ღურა უჯგუ რინა დუსლაფი გეწიმილს.

მორიდ ხენწფე ვარი გიჩქდას თენა გოკო სი იშენი,
ნამ ველ ღურუს, წამ წუთიშე არძა ჩირთ მით წიმორენი,
თემ ქადირთ დლა სერი ვემუჩქ ვაფიქრენდა ჩერცხინენი,
ჩქიმი შინა გიღუდანსი შური დგიმილქი ვეპუნენი.

წუთ სოფელს გამმოსოფუ ქიანაშ აკმაქოსალქიდა,
გოღილატირქ თემ დობღური ვამინგარ ემარჩქინალქიდა,
სასურდითი ვანმოქუნანი მახანემქი ნარდიქდა,
თქვანი ტომბა გურს დუს ვაბარენქ ჭყოლოფუას მუჩანქდა.

მა ქონება თისხი მიღუ ვეკოროცხე ვეგნიჩინე,
მონემს ეუშქვი ვართ უზოგა იშო მუთ მეგაჩინე,
რქვი ომბოლი გამდიდარე ათენა სი გაქიმიჩინე,
დო ათემენ გურკეთილიშ მა სახელი გიღმაღინე.

თქვა ნამუსით მიორჩქინანთ ვეგერგანი შინახანი,
მეჩი სოთ ბოგა გოდვანი, სოთ სადგიმი აკეთანი,
ათე ქონება ქეშმოდინ ინა გურშა ველედვანი,
სი შიღუბე გინმოტუე ათე დაჩხირს ვეპჭვე მანი.

მუხომამა ანწ ჩქიმი ამბე ვაგაყინა გაგებული,
ჩქიმი შურს მუთი ისოფუნი თის ბჭარ მაფ ქოთ მართებული,
სოთი ვაგალე ეშმაკის თექ რე ინა გათებული,
ქმაპატი ვარდა ღურელი მუთ იყუაფ ვალდებული.

არძამ უმოს საიმენდო შერმადინშენ რთხულე ხვალე,
ართ მაჟიამ უფრაში ოჯ ათე წანას ხვათახვალე,
ქუმუფერე ინა თინერს გერჩქვანელი ორე ხვალე,
თოლს ზისხირამი ჩილამურქ ვედას თეში ვაგაწვალე.

მა გუათე ჩქიმი სიტყვა დინაჩინა ნაჭარათი,
მეურქ შური თაქი მოსქიდ გიჩქუდანი თენა თქვათი,
ვეშიწუხა ვაგინწერა ვეგიფორა მუნაფათი,
თქვანი ტერეფს ჭყვადუა დო გუმორძგუა ართო თქვათი“.

ჭარუა გათუ შერმადინს მეჩ ათე მუში დნაჩინა,
უწუ „ირფელ მუთ იბჩითი ხენწფეს მაშინ არძა თინა,
ჩქიმი ნასხუნას სი ვარიდა მი ასრულენს მი მაშინა“,
ზისხირ გოყუნს თოლს ჩილამურს ჯუნუნს უჭირს მიკორთინ

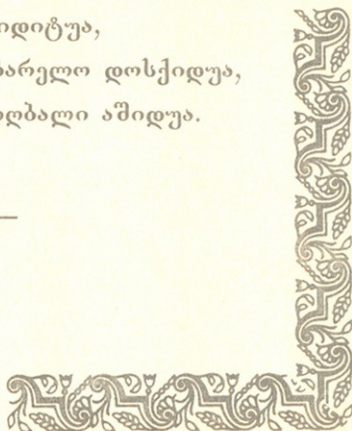
იხვამანს: ღორონთი სი რექ დიხაში დო უინი ცაში,
მაქიმინალ მინშა ცოდაშ, მინშა მარდიანობაში,
სამართალიშ მოსამართე მელამოსე* ნასხუნაში,
ქიმმეხვარი ძალა მუჩი სკანი გიშაჩინებაში.

ღორონთი, ღორონთი სი ომინჯქ დიხასი დო ონჯქ ცაშა,
მიჯნურობა სი გარჩქინი დო კანონი თიმ რჩქილაშა,
მა ქიანაქ დამითხინუ ინაჯინალ ვამუჩ ბუაშა,
ჩქიმი ზისხირს თას თე ყოროფა ვამომისპა ღურა დღაშა.

მა სი რთხულე ღორონთი სი რექ სვალე ჩქიმი მარსხებელი,
სოდგა ვორდე შარაშ მალი ქომიყოფირ სარგებელი,
ზღვას ვებშკვიდე ტყაში მაფას დო ნტერს ვორდე გერჯგინელი,
შესაწირეთ ოყვილურს პილ, იპიქ აშო მიკორთელი.

ხვეწა გათუ ცხენით მიდართ გინალი შორს ქიმწიტუა,
შერმადინი ეკანგარს მარა იშენი ქიდიტუა,
მინჯ, ინგარს ზისხირი მანტუ ტყაბარელო დოსქიდუა,
მინჯეს ვარწყედნი ფერ მონას მუ იღბალი აშიდუა.

*მელამოსე - მესაიდუმლე.

აბგე თიშენი მუჭო გეგენს როსტანი მეფე
ავთანდილიში ბითოტყოგუსენი

მეგოშინათ მუამბექ იყუ თაურე თიში გინაველს,
როსტანი მითინს ვამნაშქვანდ ვართი ძირუნდი გოძიცელს,
განწარებული იზარხალდ ორღვანდ თოლიშე ნოცხაცხელს,
ვეზირი შინუ გერე ორწყე შიშით სახე მიკორთელს.

ბორჯის ქოძირ ვეზირი გერე ფერ გინოლუაფირი,
როსტევეანქ თქუ: „ვაბშინია მუ გაფუდუ თქუალირი,
სი ეფერი დამიშევა ასეთ მაფუ გურ მუღირი,
ნწარას შერხვადი სი ჩქიმი ვეზირს ნე მაფუდ გინუღირი.

გოლა მურდუ სი მიწინი გამანწარი მუშენ თაში,
ჭკვერს უთქუალ სინწარიე ორე თასი ირ ჭუაში,
გურ მულა ვარ ოკო სხუნე მუჭო იყი უსკვამაში,
ასე მეჩი კინ ახალშო გამა ითი ჩქიმი სიტყვაში.“

ვეზირქ კინი თინა მაშინ მუთ გოლა აფ ნარაგადი,
ხენწფექ მოურჩქელ დო საგამა ჩქარას გუთუ მერაგადი,
„მა სი ჭკვერო დორთვაღენი ყვერეთი იპიქ დნაბადი,
ვამოძირა ანწ დუდი, ვაგმაგონა სქანი რაგადი.

ვეზირქ გიმილ ხენწფე ყურე არაკვალდ ძელი დო ძვალი,
ავთანდილიშ ულას ინგარს ორდალი დო მარდუალი,
ანწი ვამნურქუ ვეზირქ თქუა ქვამაშკუა მა ბორძალი,
მიქ ოკონ თიქ უწუას ბთქვინ თიშენ მაფ დუდი ოჭყალი.

ვეზირქ ვამნორთ ხენწფე გორუნს კოჩი ოჩქუ იჯანუა,
ნამთინს ვაკო უწუას, მინულა მითინქ ვესხუნუა,
ტანი ახუაფ როსტან მეხვად წუხებას მეძინუა,
ოშის ორუნ ფერ გერგეზიქ თქუ გეგთოტყობ მედინუა.

ავთანდილშენი იგონენს ხენწფე გური ალაჭვილი,
მონას უზოჯ დოგორია თი დაჩხერიშ მიშაჭვილი,
აშო ჩქიმდა გამნიყონი ეთი მაზაკვალი ჭვილი,
ვეზირქ მუნილ ფერ ვაპალუ რე დონთხაფილ დოციმილი.

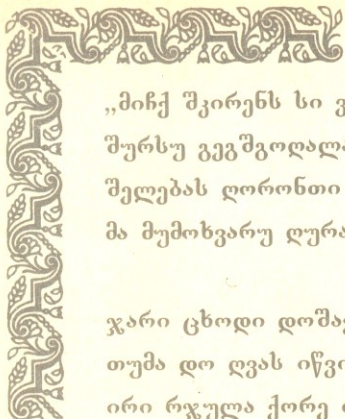
ვეზირქ მინილ აკონთხაფილქ, თოლს მუდგარენი აწაფორ,
ხენწფექ უწუ „თუთაში ნერო ჩქინი ბუაქი აკიფორ“,
ავთანდილიში ულა მაშინ, ვეზირქ ქეშანთხ ქაშეფორ,
„ჩქინო დღათი დღა ვარენდო ბუათი მუნაფას მითოფორ“.

მუ ბორჯის ხენწფექ გეგ მიოყელენუ თიში მანწარა,
„ნარდიქ მუჭო სო მედინი ვარა ანწი მუ მოხვარა,
პის ტყაბარანს ბუაკეს ტვიტუნს ირკოს ოშქურ ქოთ ინგარა,
„სო იდი სორე მეძინით ანწი რძირუნთო დღას ვარა.“

„სქან დუდი ოდო სქან ხეს იყი ვაგაიჭირდ სი თინერს,
მა მუ მოხვარ სქანი მარდუალს დოსქილადირს ათენერს,
გობთირე დო ქუდომიტე წომიტენა ათაში ნტერს,
წვალებუქ სოიშას ვაბძირ სქან სახე დო სქანი ნერს .

სქან ხიარულ ნადირუას ვაბძირ მუდგა იბჯინენი,
მოედანს სქანი სისქვამეს მი მოძირანს ანწ ვარენი,
სქან პამო ხმას ვეგებგონე მუდგა ყუჯი ვოთხუენი,
მა უსქანეთ დოხორეს სქამი მუთ მოკო გილებდენი.

„მინქ შკირენს სი ვალურუქუ, შარა გეიდ უნა სქვიდო
შურსუ გეგშგოლაღაფუნს ქასაგანი დო ქაშქვილი,
შელეებას ღორონთი მერჩანს იყუაფუქ გუშორძგვილი,
მა მუმოხვარუ ღურა დღასი ვამინგარსნი ჩქიმი რდილი“.

ჯარი ცხოდი დოშაყარეს ომაღურეთი რეკნს ზარა,
თუმა დო ღვას იწვიწუნს ირკოჩი ართო ორე ნგარა,
ირი რჯულა ქორე თაქი ოულარი ვარე შარა,
არძა იძახ: „ცაქი ქაშანთხ მოჭირნა თიში მანწარა.“

თავადეფი ქოძირ ხენწფექ თოღემს მოხორცქ ჩილაპური,
ქარწვეთ ჩქინო ბუა იფორუ მორუმელე ჩქნი მუხური,
მუ დაუშეთ ქიმწმორღვეს ათაში მუჭო მესოფ გური,
ჯარს ანწი მირე ეწაჯღონუ მირე თაქ თიშ მაგური.

მუ ბორჯის გური მიჭკუმეს ვილანგარა წუხებათი,
ხენწფექ იკითხ მითინ მეყუნს დო ვარ ხვალე მეურს ართი,
თეში შერმადინქ ქეწაჩოქ შიშებული მეჯინათი,
ინგარ დო თეში ქიდაკინუ დნაჩინა ნაჭარათი.

ხენწფეს მაშინ: „ათე ჭარილი მა ბძირია ორთუმელს,
ღვა დო თუმა მონემს უტვიტ ზისხირი მანტუდ ტყაბარელს,
ხვათახვალე გინულებუ გექთუტყობუ მუს გოთანელს,
მა დოპილი ღირსი ვორექი მუმაშორი წუთ სოფელს“.

დნაჩინა წეკითხეს კინი ინგარეს თაში ართი ხანს,
ხენწფექ ზოჯ „რხინს ოსკუნი ფერი ვემეკიქუნას მითინქ ტანს,
ოხვეწინეთ რქვი, ომბოლი, გაჭირებული ბანს მეჩანს,
ზეციერი ქემეხვარებ შარას ოულარს ქაძირანს“.

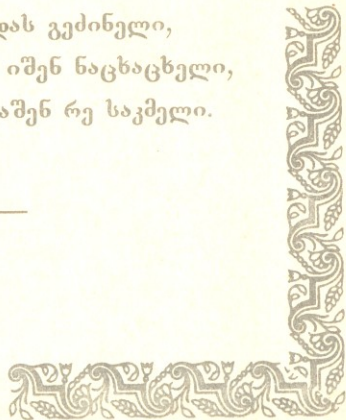
თუთა ბუარე შორს სქვამირე გიშეძირე სინთუანი,
ხოლოს ბუაში ალი დოჭუნს მეშორუდა ვარე სქანი,
მარა პეულს უბუათეთი დობუდირ ვაუდ ფშხირი ხანი,
ჯვეშ ჭირ დართუ ყოროფილეშქ ართიანი ვაძირანი.

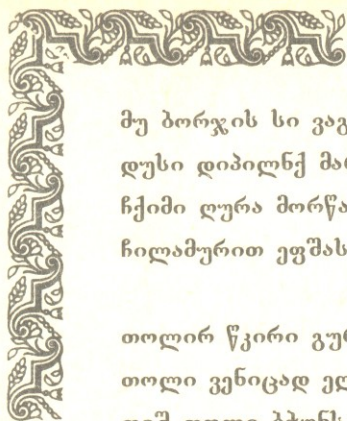
ეთი ბოშკონქ მუჭო იდუ თინა მოკო მუგომინე,
ჩილაძურამ შარას მეურს გურ ჭიჭე აფ ანგარინე,
მალა მალას ოხვეწუ ბუას სინთეს თხულენს ინაჯინე,
ვაძკაჯინენი ბორდიშანს ვარდა თოლი ვაჩარცხინე.

სინწარიე გურს უჭოფუნს ორაგადე ვაუდ ნინა,
ჩილაძურ თეშ მოქურჩუნს ტიგროსიშ* წყარი ორდას თინა,
მიკმირთუ, კინმიჯინე უჭირს შარაში ვინოჯინა,
ცხენს სადიოს ანებენს სო იყონანს ვართი უჩქ ინა.

ყოროფილი მიქ ართიანს მასოფუნი ორდას ჭყელი,
ჭკუა მაყალეს მეზჩი გური თიშარდას გეძინელი,
თოლქით თეურე იჯინას ჭუნს და იშენ ნაცხაცხელი,
გიყორს თიშენ ჭირი ძირე ყოროფაშენ რე საკმელი.

*ტიგროსი - მდინარეა.

მუ ბორჯის სი ვაგორწყეკი რინა ჯოჯოხეთი მაფუ
დუსი დიბილნქ მარა მიჩქ გინაღალარი გაყუბაფუ,
ჩქიმი ღურა მორწამალანს რინა ნწარე გაყუბაფუ,
ჩილამურიტ ეფმას ხოლო შარა ონგარალი მაფუ.

თოლირ წკირი გურს გემაშქვეს იჩიებუ დო ინგარს,
თოლი ვენიცად ელმასოფუნს ვამოძირანს ოულარს,
თიშ თოლი ბჭუნს აღმასიშნერი მისპუნს შურიშ ოღალარს,
დო თეში უკული გამაკარკანტ თუმას სახეს ყვადო წარს.

რაგადანს: „ეჰე ბუბა სქანითი ორე თე ქიანა,
უსკანეთ ვეყუბაფუ ვართი სერი, ვართი გოთანა,
სკანითი ათე მურიცხეფი სისკვამეს ოძირანა,
სი ყოროფილს ვამმოსოფა, ვადამღია ჩქიმი ჭყანა.

ჯვეში ჭკვერიშ მუთ მიღუნა ოფუჩური ხატიცალი,
თიქ მირსხას ხე - კუჩხი კირილს მუჩას შურიშ ოკაშალი,
ბროლს ბგორუნდი მევოლინე მარგალიტი თოლგვირალი,
ხოლოს ყოროფათი იბჭუდი შორს დაჩხირიშ ბჭუნს ალი.“

თაში რაგაადანდ სანთელცალო იჭუდუდო ნდღუდუდუ,
მეჭიშაფა ოცხვანტალუდ, მიქანჩუდუ, მისოფუდუ,
სერით მურიცხის უჯინედუ, ოკვირდუ, ოპამედუ,
ყოროფილს უგურუანდ ეჩიებუდუ, უჯინედუ.

თუთა დიფუჩი ურაგად სქან ღორონთი დიდებული,
მიჯნურს სირე ოლახუბა თაში გაფუ ნწარებული,
მარა წამალი კინ სი გიღუ მალამათ კეთებული,
ქმოძირი სქანიში ნერი თი მასკვამა დოტებული.

სერით ვარდა იჭირებუ სვანჯი ვაუდ დღაშით ვარი,
ცხენშე ქოსხაპ მიხვარჩალნ ეფერი ქოძირ მალი წყარი,
ჟი ქიმნადირთ ზისხირამი ჩილაბურ მურს უზოგარი,
მუ ხურგი აკენს კინ მეურს ქომოლ კონი მაულარი.

ლარჭემცალ რდილი ხვალე მინგარს ოკილოთ გურ ოხერი,
კირდემ დუდ სოთ იჭყაფუდუ თაგად ეთექ დოყვილ სქვერი,
დოჭუ, ოჭკუმ მეურს მანგარი პიჯი ბჟაშა უგუნ ფერი,
„ვარდი ვოდინე იშ გამათ ია ბწილი“ თქუ ემერი.

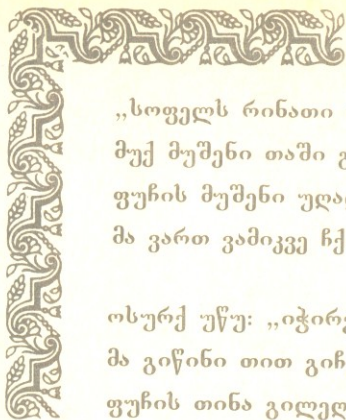
ვეგნიჩინე ირფელ ართო თე ბოშკოჩიმ თქუალირი,
ართ მაეიას უჯგუნი ფერი ეკონწყვილ რაგად ჯგირი,
ვარდი ნაბირცხა გიშეძირე თირს მიშადგ ეშ ზისხირი,
თემ ქვაბი ქოძირ ახიოლ კარიშარე მოულირი.

ასმათი ორწყე ხიოლით ჩილაბური ვამარგინე,
თემ გეხარ ქოძირნი დუდი ვაჭოფე ვეშიაკინე,
ბოშკოჩი ჯუნუნს, ოხუტოლუ ურაგად ინაჯინე,
კონიმ მულა თის ოპამუ მითი ელნდო თის უჯინე.

„ტარიელი სორე დო მუს ორთ“ ბოშკოჩი ურაგადუ,
ის ჩილაბურქ გამწუხორცქ ონდეთი თენა დირაგადუ,
„სი მიდართინი იქ გეგნოლ აქ უკული ვევიცადუ,
იში ამბე მუთუნ ვამინქ, ვართ მითინი მირაგადუ“.

ავთანდილქ თემ შიწუხუ ყამაქ გიანთხუკო გურსუ,
უწუ „დავა კონ თეშნერო სო მუნერო გილოურსუ,
ფუნის მუშენ უღალატუ ვამკურთანდი უჩქედ მუსუ,
ჩქიმდა შხვარე უთქუალნი, მუს გვალო შხვა ნოღვე გურსუ“.

„სოფელს რინათი თიში უმუშო ღურა ცალო მემონქედ
მუქ მუშენი თაში გომჭყოლიდუ, გამმოსკიდუდ ვამიჩქედ,
ფუნის მუშენი უღალატ, უინი ღორღონთი მუთ მიოჩქედ,
მა ვართ ვამიკვე ჩქიმი იღბალს, უჩა ნკირილი ინოჩქედ.“

ოსურქ უწუ: „იჭირებუქ მართალი რექ სი თიშენი,
მა გიწინი თით გიჩქდასი, ახავაი ჩქიმიშენი,
ფუნის თინა გილეღანს ერთგული რე მითი თიშენი,
ღურა ოკო, გურ ჭვილ აფუ სი ქოიჩქუ მიშგურშენი .

კონიშ გური, რჩქინა, ჭკუა ართიანს რე გინოსკვილი,
სოლე ჭკუა გიჭკირუნსი შხვა თიშარე ელასკვილი,
უგურე კონი კონი ვარე კონშერე მოსოფილი,
სი ვაგინქუ მუ დაჩხირს აფუნი თინა მიშაჭვილი.

მართალი რექ დაჩირთ ჯიმას გური გაფუ წყუნაფილი,
მუ მათქუე მუჟამს მიჩქ მუშენი ორე დინაფილი,
ის ვაუნქუ სო მიშეჭუ სორე მუში ყოროფილი,
თიშენ ბთქუა ჭირ ჭირშა აფუ ვორწყექნ თემ გენტხაფილი .

თის გიანთხნი თიში მაგური კოჭთაგანს ვეგენტხაფუ,
კოს ვარ ქუას დანდღულუანს ინა დუღას მიშეფაფუ,
თის ჩილაპური დუბუნუნი ზღვაშ ეფშა ქიყუაფუ,
მართალირე შხვაში ღიმას კონი ჭკვერი იყუაფუ.

მიშინი თიწკმა ელვაკითხე აღ დაჩხირი მიშაჭვილს,
ქიმორთასინი მუ უწუა სკანი ჯიმა ავთანდილს“,
„თეიშახ გეპსკიდი ვაბღურიდა თქუ ბძირუნს შურდგომილს,
ვაბღურიდა ვაუღალატუქ ფუნის ჩქინი მეჩამილს.

ზეციერს ფუნი მებჩინი თინას ვაულალატქ უჩქდას,
ჩილაპურქით თეიშახ თოლემს ველასქირას დო იდას,
მუში მულაშა დობღურიდა მინგარას თემ გურს ჭუნდას,
შურდგიმილო ქობძირუდა მუთ დობსქიდინი უკვედას.

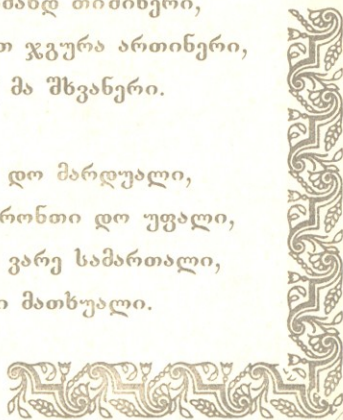
მა თიშ უკული ვამიძირ ბუა სუკიშე ელნაველი,
ჩილაპურ მინდორს დარტუანს ჩქიმი თოლიშე ელნაველი,
გაჭირებას უჩა ონძალ წუხებარე მოძინელი,
ჭვილი იღბალ ჩქიმი თენარე ღურუს ვაფუქ გოჯოგელი.

კიტაიას ჭკვერული ამბე მიკუჭარ მუშ ქუაშა,
მოჯგირე ვაკონი ინას მუთა მეუძ დინაფაშა,
სარდაკიათ ვეგშაგორე ვართ ვარდი დო ვართ იაშა,
ეფერს ოკო ელაყუნე ნამუთ მოურს სკან ჭკუაშა.

„ღუდი იმაბრთე სქან წოხოლე - ბოშკოჩქ თქუ - ვეფსხუნუა,
ვენინალე ჭვილქ ჭვილშა მობრთ მუქ მუშენი მედინუა,
ირემ წყარშა მირუღენ თემ ყუჩე შურ თაქ მომღუღუა,
თინა მოგონ, თის ბგორუნქ ოულარს თიშენ მიღუღუა.

მარგალიტი დო აღმასი, ქარვა ჭაჭილ ანდა ნერი,
ქიმწიბტე აშო მოლაბრთი გური მაძახდ თიშინერი,
გაქთობტყობი, კათადიბტე ღორონთ ჯგურა ართინერი,
უორგული მარღუაღემს ასქ ვორექ მა შხვანერი.

ხენწფე თელ ქიანაში ჩქიმი მინჯე დო მარღუალი,
მეთოყუჯე, მოგურჭულე, ჩქიმი ღორონთი დო უფალი,
თემ ქიმწიბტე დო მოლაბრთი, ენა ვარე სამართალი,
ცოდა პუნუს ქიმბუმნე დო ვორექი მათხუალი.

სიმართერე გინქდას ათაში გინიბრთ ათეში გეშა,
ვაჟორგულ შარას გევორდ ვაშოგებუ სისერეშა,
მიდურთუშუ, ვეგუცადინ დაჩხირ მონტუ ნამუშ გეშა,
ათეს იმგარქ ხანდაქ მიდინ ტყურათ მომრთუმ სქან ყუდეშა.“

„ბორჯ ვეთვინენს ჩქიმი დაია მეტ ოთქუალ ვამიდ ნინა,
ჭკვერემს აფუ ნარაგადი უღირს ვეკანარდე თინა,
მიდურქ ბგორუნქ ვარა მუსუ ვარდა ღურუს მუბქიმიინა,
ღორონს ვაუკათ იღბალირე ათენერი ვნარჩქინა.“

მეტ ვათქუ თეშ გედირთ, მოღართ, თოღს ჩილაბურ გოყუნდ
წყარი მინილ, ქირცხონ გიშელ მინდორს თეში მოურდუა,
ბროლ მოხვადდ პეულინთეში სახე ავარვალუდუა,
„თენერ იღბალ მუშენ მუჩი“ ათეს ნარღენდ თქუანდუა.

თქუ მუ ცოდა მიქიმი ღორონთი მუ ბჩირთ მა თენერი,
მუშენი მოფსოფი მოჯგირეს, გიღებგანგქ ათეშენერი,
ოგონებელქ ჟირქ ქიმაშუ, ართ მაჟიას ორუნ ფერი,
მა ჩქიმი დუდი ვამონარდ, ამდღა ხოლო დობღურენი.

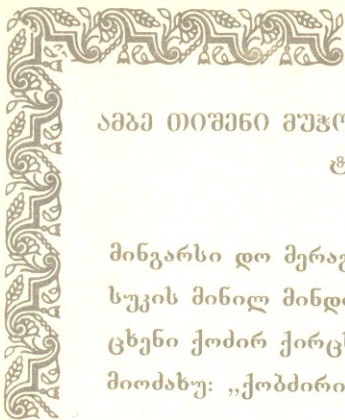
ვარდიშ კირილ მოყოთ დო გური მიწყუნუ მაყალექი,
ფუნის მიკურთ, უღალატუ სორე მუდო სო ვორექი,
ანწი თინა ვაბძირიდა თაქ ნამ შარას გევორექი,
შხვა მაყალე მა ვამოკო, ვაძირას ჩქიმი თოღემქი.

გასაკვირი მუჭო ვარე, კოჩქ უდუდეთი გიღართას,
გაჭირებას მუთუნი ვახვარ გიღენგარას თეში წართას,
საქმეს ოკო გურ გოჩამა, უჯგუნი ეფერს მიკართას,
კინი გორუა იბღენი უჯგუ ტყურათ დროქ მიკართას.

ბოშკოჩ გეყუნს გორუას მუჭოთ აფუდუ დოჭყაფილი,
უძახ, რშვინუნს, კიჟინს, სერ სერიშა აფუ გეტახილი,
სუმ დღას ეკილ, ვამკუტებუ ტყა გვალა დო რზენ ორთილი,
მეთუნ ვაძირ შიწუხედო მოურს გური გონარცქილი.

„ღორონთ მუ მაფუ დაშებული სკანი წკმა თეშინერი,
თე იღბალს შემხვამილენი მუ ბქიმინი მა ეფერი,
ჰე, განგება შემისრული ჩქიმი თე ხვეწა ათენერი,
დღა მოურკი სი ჩქიმი რინას დო მა იბიქ ბედინერი.“

ამბე თიშენი მუჭო ძირ ავთანდილქ სუსტაპულო
ტარიელი ტყას

მინგარსი დო მერაგადანს ავთანდილი გური ჭვილი,
სუკის მინილ მინდორი ჩქედუ ვარდნი თეში გოჭოფილი,
ცხენი ქოძირ ქირცხონას სადიო გინოფოთამილი,
მიოძახუ: „ქობძირია აპა ჩქიმი დინაფილი.“

ქოძირნი გენათდო ხიოლითი გური აფუ ჩქარი,
უმოს რხინ ულუ წუხენდნ თიშ ანთასიშა ვითშა ვარი,
ბროლი ბროლენს ვარდისითი ნერი ულუ მუშ მაგვარი,
ირულ დუსუ თეშ ქიმნალ მუჭო გიძირ ბორი მანგარი.

ტარიელქ ქოძირუ მარა შურო ვადუქანცუაფუ,
ღურუშ კარიშა ქიგურინ პიჯი ეკორღვაფილ აფუ,
კისერ ამო გამკოკვარჩხუ ოყალეშ რგინჯილი აფუ,
ე ქიანაშ მუთა ოგინ საიქიოს მიშეფაფუ.

ხასლას ელუძ ზისხირამი ლეკური დო ყვილირ ნჯილო,
მაურაყურე ხეთ შკვიდაფილი მინდორს გემ ხოლო ყილო,
ჩილამური მურს წყურგილცალო კილმეჯინე თეშ ჭვილო,
ითამ მუში გურ დო ჩხონჩხის უხაშნდანი შურდგმილო.

სინთე, გრძნობა, ჟირიხოლო ართო აფუ დინაფილი,
გვალო დონთხაფილი რე დო ღურუ აფუ მონჭაფილი,
უკიჟინსნ მუს ვაურაგად მუნასოფუ ავთანდილი,
თის ჯგირო უჩქ მუჭო ჯიმა ჯიმაშორე გოჭყაფილი.

მუში ხეთ ჩილაძურს უწიმინდანს, თოლს ვაუთხინუანს,
აწუხე დო სახელს უძახუ ოკო მიკართინუას,
„ავთანდილი ვორექია,“ ოცადუ აკურცხინუას,
მარა ის მუთუნი ვარჩქილე, შურო ვებურძდინუანს.

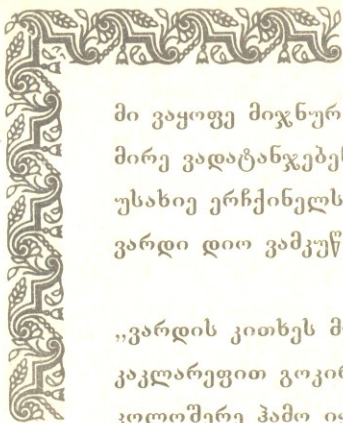
მუჭო რენი მუგოშინანთ ათაშირე ნარაგადი,
ჩილაძურს ხეთ უწიმინდანს ოკო ჩურცხინუას დარდი,
თოლი განჯხი თემ ქადურჟოლ მუშა ორდას ელნაბადი,
ართიანიშ მოყოროფე თენეფ ჯგურა ვეყიდ ნარდი.

ტარიელი ურაგად „ფუჩი დებკინი ქარწყექ თაში,
ქიანას ვეთხიებუქ ფუჩი თიწკმარე უნწარაში,
ანწ ჩემერცხი დრო ქომუჩი, დრო დუდიშ ეშანგარუაში,
დობღურუქუნ დიხას დომთხორი ნონტყელქ ვაბჭკომას თაში.“

ავთანდილქ თქუ „თემ მანწარათ მუშენი რექ გურ მუღირი,
ყოროფილი მის ვანოყვე მის ვაჭუნდუ იშ დანხირი,
კონთაგანს თენერი ამბე მის უქიმინუ ქმობირი,
სი მახაკვალს გუზაკუქ სქანი ხეთ გაფ დუდი ყვილირი“.

„ჭკვერქი ჭკუა სოდე უჯგუ თინა ოკო გიმაგორე,
მუსხით ჭიჭეთ მიონგარანს ქომოლ კონი ჯგირი ორე,
გაჭირებას გაურზე დო კირდენ თემი ეწაფორე,
კოს სიავე ალოლენი მუშ ჭკუაში ბრალი ორე .

სო მუ უჯგუ გიშეჩინე გოკუთნ რექ მესიაკონი,
ტყასი ნონტყელს აღანგარქი ენა ვარე მოსაწონი,
სოფელს ათაშ მახორცქიდა მიქ გიჩინას მუ გოკონი,
ნაჭყოლასი გთმონწქდო თექი კირუნქი სოთი ვაკონი .

მი ვაყოფე მიჯნური დო, მი ვაჭველე თიში დანხირს,
მირე ვადატანჯებენი თიმ გურიშენი დღამ დო სერს,
უსახიე ერჩინელს შიში მუს ოხვარ ღურუნი ფერს,
ვარდი დიო ვამკუწილე უკაკლარეთი მუთნი ნერს.

„ვარდის კითხეს მუქ გგორჩქინ ათეშნერი თეში მასკვამა,
კაკლარეფით გოკირელექ ჭირს სქანდა ხეში მეჩამა,
კოლოშერე ჰამო იყი, ვარდიქ უწუ ემ საგამა,
ვარდის ირკოჩქ ხე მეთხდა ინას ბატის ვეგედვანა.

რახანს ვარდი თეს რაგადანს ვართ შურ უდგუ ვართ ხანერი,
ჭირ უძირაფუ რხინს ვერგუ ართო ეკოშაყარელი,
თიწკმა ორუ კოს ეშმაკი მაზაკვალი ალურენი,
ქიანას ტყურათ ონდურუქ იმ საყალე იჩიენი.

თე ნასხუნა მოძირჩქილე იბდათ აჰა სქანი ცხენი,
სქანით ღურუს დუდი ვეთუდვა ვერგ თაში ქიმიენი,
მეუ ვაგკონ თინა ქიმიინი დარჯგინანს იშენშენი,
თექ ვეგერგუ ჯგირ ვეყუდა ბხვადუ მუდგა მიწუნენი.

ტარიელქ თქუ: „ვეშემლებუ მა ნინაში დოქანცაფა,
ჭყანა ვარე შიბლებუე სკან რაგადიმ მორჩქილაფა,
მუმ მაეფათ სი მეგოჩქ ჩქიმი წვალეებაშ მოძირაფა,
ქიანას ვეთხიებუქ თინა ორე ჩქიმი ჩხონაფა.

მა მადურუ საფულეშე ათეს რთხულე სი ძირჩქილი,
თექი გაკიბშაყარეთუ მა დო ჩქიმი ყოროფილი,
ართიანს თექი ქობძირნთ ართიანიში მოსოფილი,
უნთხორუო ვადომტუა მა იღბალი აკოჭვილი.

ჩქიმი ყოროფილი გამოსოფას ენა მის აქიძინე,
მა თიშა ურქუ ხიოლითი ით ჩქიძდა მურს ვადართინე,
ეკობხვადუთ ჩქნი ნგარათ ეფერი იყი ვეგნიჩინე,
სხუნუ ოშის შხვას მურჩქილე უჯგუ იშენ სქან ქიძინე.

ქოთ სიძართე თენა რენდო მა თაშ გინოჭყვიდილ მაფუ,
ღურუ მუნძორე ჭიჭე ხანს თოლი გონჯამილი მაფუ,
შურ მიდგდას მუშოთ მოკო, ჭკუა ჩარცხინაფილი მაფუ,
ჩქიმი ნძორი თაქ ქუდოსქიდ შური თეურე იყუაფუ“.

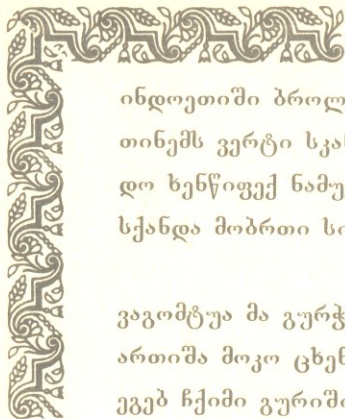
„მუ თქვი, მურე რაგადენი, მა ვაბზოდ ეში რჩქილაშა,
ღურე თოლს აწომირე გეგნომიყონუ მა ჭკუაშა,
მა რინაქ ჩემენწარუ, მოშქურუ კუნხიში გოდგმაშა,
მა მიდღურქ ჩქიმი ჩილაძური მიშადგნი თი დიხაშა.

გემერდა მუს ოხვარ მესიაკონი რდას ერჩქინელი,
სქან რაგადი თიწკმა გოურს ტვინი ვარდას ეკორთელი,
უბუათეთ ვეხარებუ მუდგა ვარდას ვარდი პირელი,
ვაგმაწვალა სი ჩემერცხი მობალ ჭირი გეძინელი.“

კინი ეუნწენს ავთანდილი, ურაგადუ შხვა - შხვანერო,
„სი ღურენი ის მუს ოხვარ, დუდი იყვილე თაშ შერო,
ვაქიძინა ვაუჯგუნი ნმ გინირთუქ დუდიში ნტერო“,
მარა იქ ვაძმადგინინ, ვადუჯერუ მუთუნი ნერო.

უკული უწუ „ვერჩქილუა ნარაგადს ვორწყექ მარა,
აიშახ გაწუხინ თინა მონარდ თეში მანწარა,
ვარდიქ ხუძას, ღურა გისხუნ თაში ყოფე სქანი ჭარა,
ართი თხუნა შემისრული ჩილაძურ მურს ვაგმაწვარა.

ინდოეთიში ბროლი ქარვას სოთ გორნა დო იშინგჷლი
თინემს ვერტი სკანდა მიბში ვამოკოდუ კინოჯინა,
დო ხენწიფექ ნამუქ ბრდუნი ვამირჩქილე იში ნინა,
სქანდა მობრთი სი ვაისხუნ რაგადი დო ინოჯინა.

ვაგომტუა მა გურჯვილო ართი მიდუ ოთხუალი,
ართიშა მოკო ცხენით რძირე მა სი ჩქიმი მაჭუალი,
ეგებ ჩქიმი გურიში ჭუას უშუას თექ წამალი,
მა მიდურქუ დოვიტალე სი დო სკანი სამართალი“.

ცხენით ოკოდ იყონუკო ბრელიშა თხუ ართშა ვარი,
ულათ ნაღმელი ჩერცხებუდუ გურს მუნოდდ ბალაგარი,
ლარჯემი ბორს ვადირიკედ ბროლს ართუდუ მუშ ჯავარი,
ქიდიყუნუ ეზმა ქიძინ ხიოლ უღუ ანწ მანგარი.

„ჯგირი ქიძიყონი ჩქიმი ცხენი ვეჯერქლო ისხუნუა“,
ქიძიყონ ქიგიობხუნუ, ცხენი თინჩას იყონუა,
ტანი ვაქანც თემ მოყუნდ მინდორი თაში გალინუა,
გიშენწყუ ხასიათშა მორთ რაგადისით მუძინუა.

ერთუანს ქოთი ჰამას მოყუნს ურაგადუ ის თიშნერს,
თიშენი ნინა პის მილავალდ ლერჩქვი ბაიაში ფერს,
თიში მორჩქილაფა ურთინუანდ ჭყანას დო მუში ნერს,
ძნობაქ ვართუ გურქუ დეწყნარ ანწი ვართი იჭუანს ხეს.

ავთა ორწყე უჯგუშორე ასე ჭიჭეთ მუშ მაყალე,
ვარდის პიჯი თემ გინორთუ მუ ბროლ გიძირ ოვარვალე,
ზნობა, ჭკუა წკონდას უღუ ეთეშირე ვართ გურ ალე,
გურჩამილო ურაგად ოკითხე უღუ ეფერ ხვალე.

დრო მეგორუ მოხუჯურო თემ ჩიება ჩიებათი,
„ართი ქომწი გიაკითხუ მოკო გებგე თენა მათი,
სქანი მაჭუალქ გიძღვენუნი ნახელუან თიჯგუათი,
მუჭომს გიყორს ქოთქუანქდა ვედმენარდებ მა ღურათი“.

უწუ „ინა ფერ სქვამირე ვარაგადე ქოთი ნინას,
ითინა ორე ჩქიმი რინა, თინა მარძენს მა ჭყანას,
თინა ორე სისქვაპეთი დიხას, წყარს, თელი ქიანას,
მუში მანწარა ვაგოკონი გიშინანდე ითინას.

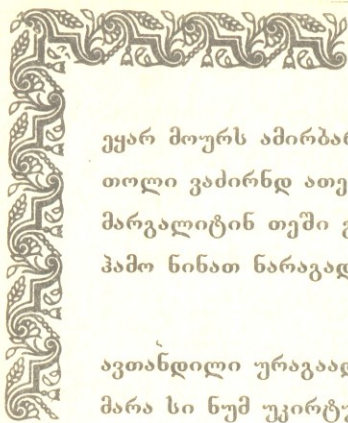
„მა ველუდი, - ავთაქ უწუ - სქანი პიჯო ქოთქუანდი,
რახან ქოთქვი ანწ მა მოკო მანგიორი თე რაგადი,
იშ ქიცას ვარი ასმათის მივაჯინი ქემეხვადი,
გეწყინასნი იშენითი მართალი უჯგუ ნარაგადი.

ოქროშ ჭკადუშ ეკნაჭკადა ნახელუან გიღუ თინა,
ვართ ხანი უღუ შურ ვაუდგ, ვაუდ ორაგადე ნინა,
ასმათ თემ გიჭყოლიდე, ვართ გოკო თიში ინოჯინა,
თქვან ყოროფაშ მიშნარჩილა უკული რეთ და დო ჯიმა.

დათ უჯინედი სი ინას ეშმაყვენჯი ორღუ თქვანი,
თქვან ხეში მანწყუ თინა ორღუ ძირითკო ართიანი,
სოდე ირღუდე დო მი რღუნდე ამბე უჩქედ თექიანი,
უსამართოთ უმინჯურო ქომწიტუე თესხი ხანი“.

ტარიელქ სოჯ „მართალი რექ რაგადანქი თიშ გურშენი,
ასმათ ეთის იგონენს თაურეშე მა მიჯინენი,
ბღურუდი, რინა ვამოკოდ, მუჟამს სი მუშოჭიშენი,
რახანს გებსკიდი, მიდაბრთათ მუს ვაკეთენქ მა იშენი“.

ეყარ მოურს ამირბარი დოყუნს რაგადი ათენერს,
თოლი ვაძირნდ ათეშნერს თინემს ორუნი ეფერი ფერს,
მარგალიტინ თეში გერანწკდ კიბირი პიჯის ვარდიშნერს,
ჰამო ნინათ ნარაგადი ხვიმრაშე* გეშეყონანს გვერს.

ავთანდილი ურაგაადუ „მა ვაბზოგე სკანო დუსუ,
მარა სი ნუმ უკირტუა, ეთი სკანი ჭვებულ გურსუ,
ვართი ჭკუა, ვართი რჩქინა, მუშ დუდიშო სოთა ურსუ,
ოქრო კორთხოთი** გიდგდასი ვეხვამიდა სო მიკურსუ.

ნარდინი დო ჩილაპური მორსხა ვარე მოხვარაში
კონი ვალურუ მუთუნერო უზუკოლეთ განგებაში
ვარდი ვაბჟღირუ სუმი დღას, უძირაფუ ორდას ბჟაში
ლიმათი ბგორუნთ გუმორბგუას განგებას ონებ თაში.

ტარიელქ თქუ: „სქან ზუკოლი მა მიღირუ ქიანაშა,
ჭკვერის ოკო ვარდა ხანგას მუ ხე უძუ გურაფაშა,
მუთ გინიბლა მუჟამს ჭუა, გემაძინუ კინ ჭუაშა,
სითი ჩქიმი დღას რექი, სამართალს უჯინექ მა დურაშა.

სიფურალე დაჩხერიში ონდლეულუანს სანთელს ჭუნსუ,
მუჭო წყარი ქიგეწენსნი, ორგილუანს შკირიტუნსუ,
ართი მაჟიას თინწკმა ოხვარ ართი ჭუა ჟირს ჭუნსუ,
მუშენი ვაიჩქ მუ მონტუდო ჩქიმი გურსუ მურე ჭუნსუ.“

*ხვიმრა - ხვრელი.

**კორთხო - ხის კასრი დაახლოებით ერთი ფუთის ტევადობისა.

ამბე თიშენი მუჯო ყვილუ ტარიელჷ ყილო დო ჯილი
ტარიელში ნარაბალი ავთანდილიშა

„გეჩიებუქუ ირფელს ართო მუქ გინორთუ ჩქიმი დუსუ,
სკანი ჭკუათ ქიგაჯინი დო სითი ის ქუჩა გურსუ,
სი გელიდი, ვამორთინი მიჭოფუნდუ შურ დო გურსუ,
ვეგმაცადინ, ცხენით მოლაბრთ გინვორთუანდ პავას შურსუ.

კირდეშ ხოლოს ქათვოდირთი ჯალონიშე გიშულირი,
ართ ყილო დო ართი ჯილო შაყარელო ართო ბძირი,
თაშ მუშადირ ყოროფაქ შაყარუკო ათე ჟირი,
მარა თინემქ ქიმინუნი ორდ ართ ფარსაკ გასაკვირი.

კირდეშე ბძირ ყილოში დო ნჯილოშ ართო შეხვამლაფა,
მიჯნურ რდუკო თეშ ეწმადირ თინერ უდუდ მოძირაფა,
ართ მაჟიას ხე ქემეთხეს თიშ მანწარა ეკონთხაფა,
ყილოქ გაწკერტ ნჯილო მოთხოზ, ვართ სახიოლ ეშ ძირაფა.

პირველო თინჩას მიკაჯინეს მარა უნელ წეკინდეს,
თეში ჭყვალიკეს ართი მაჟია ოყვილარო ცალნდეს,
გურ მოჭკომუ ყილოქ თეში ოსური ჩხუპშე რდას ყუდეს,
გაჟღამებული ჯილო მოთხოზ ვაზოგულენს რხენ კირდეს.

შერი ყოფექ ნჯილოს უწი ენა ვარე ოსქვებური,
სი ყოროფილს გურს უყონა თენა რენო ქომოლური,
ქიმვოსხაპი ართ მორქიათ დო გევაშქვი მუს ლეკური,
მოფსოფი ათე ქიანაშე დუდ კვათილ ძ ვემუდ შური.

ლეკური ვოყოთი, გამვათხოზ ყილო ჭოფილ მიკებ ხეს,
ჯუნა მოკოდ თიქ გამაშინუ მიშენი მარძენს ჩხურ დო ჩხეს,
ილეშინუ ჭყვალკითი ზისხირი მომტუ კილეს, ხეს,
მათი ვაბზოგი გებშერიდო ქაშებშქვიდე ყილო ხეს.

ვადმაწყნარინ გვალო გენწარ მოფერაფაქ ვაგორთ ვარი,
დიხაში გურს ქიგვოშირი თიშ მანწარა ვორდ კონწარი,
ქაწმაძირუ ყოროფილს ვეჩხუპიკო თეში მაგვარი,
შური მუთ მიდგუ ვართ გიკვედას ჩილამურიშ მურს ღვარი.

აჰა ჯიმა ათაში ორე ჩქიმი რინა ნწარებული,
მუშენი გიკვე გილეურქნი მა დაჩხერი მონტებული,
რინაში ჩარცხაქ რხინო გნმართ ღურუ მაფუ ნატრებული“,
შურს კაშნს, ნგარათი აფუ რაგადი წიმორსულელებული.

ავთანდილი გური ჭვილო მუჭო თინან თეში ინგარს,
უწუ „დათმი ნუმ ქიშინუ სქანი გურიში ოყვილარს,
ღორონთი მიჯნურს იშენი წვალენს ჭირსით არძენს ოღალარს,
ართიანშო ვაკოდითკონ ვართი ძირნდ იშ თოლი დო წარს .

სიღამაკე მოთხოზ მიჯნურს ქიანას გოიჯოგუანს,
პირველ ათე სინწარიეს უკული რხინშა გუთირანს,
გაჭირებას გიშეჭკადუ მიჯნური ორწყე იში წვანს,
ჭკვერს შერინი თეში გინაჩქვანს შერს ჭკუაშა მიყონანს.“

ტარიელი დო ავთანდილიში მუღლა ქვაბიშა დო
ასმათიში ძირაშა

მინგარა დო ათაში მუღლა ქვაბი ყურე ეყარეს,
ასმათი ორწყე ართიანი აკოძირეს გეხარეს,
თიში ჩილაპური კირდეს რჩხუნდ მუ გურზუდ იშ სინწარეს,
ქახუტოლეს ართ მაჟიას გური დიხუნეს ინგარეს.

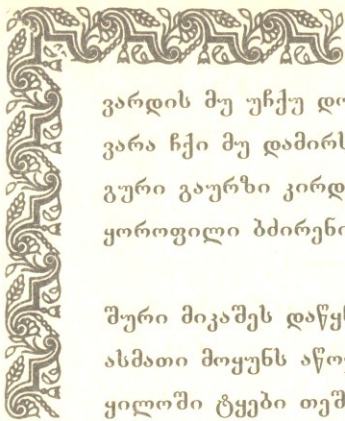
ასმათიქ თქუ: „ღორონთი სქანი ამბე მის არაგადე,
ბუათ - ქიანათ სქანითრე ირფელი მუთი ირაგადე,
მუთ გოცქუა, სქან ოცქვაფალ ნამუ ნინას არაგადე,
სი დიდება მუშენ ვაბილ ცოდა ვორექ გილეშგარდე.“

ტარიელქ თქუ: „სი ქარწყექ მა ჩილაპური დომირდვაფუ,
სოფელქ ჩე დლა მოძირუდა უნათ გინუგაფუაფუ,
თაში ყოფე ირო ჯვეშო ახალით თაშ იყუაფუ,
სი მოცოდუქ ვარა ჩქიმო ღურუ ჩხონაფა იყუაფუ.“

წყარს მი დაბუნს ყუმენსნ თემ ხანგაში მეტი შეფაჩილი,
თოლს ჩილაპურ ვაჩაბრცხებუ მიკვე ვარე შკირატილი,
მა ყუმენი მაფ წყარს ვნატრულე ჩქიმდე წყარ მურს თემ წყურგილი,
ვარდი ქობუღირ დო ქოდინუ მარგალიტი მეჭაჭილი“.

ავთანდილს ეწაძირუ მუში ბუაქ, მუში ყოროფილქუ,
რაგადანს „თიში უმშო მუთი ვეშმოლე გვალო შურქუ,
ხვათახვალე უსქანობა მუთი გინიდას ჩქიმო გურქუ,
ვარდა მირე სი გიწინს სონი დაჩხირს მა მიშებტუქუ.“

ვარდის მუ უჩქუ დოხუმუნი ბუაქ ვეყუას თქუანდას
ვარა ჩქი მუ დამირსხენა ბუაქი ქაფორას ლაკადას,
გური გაურზი კირდეცალო ორდენ თეში გოკოდას,
ყოროფილი ბძირენი თიშენი შური ოკო მიდგდას“.

შური მიკაშეს დაწყნარეს ჟირი ხოლოს ჭუნს დაჩხირი,
ასმათი მოყუნს აწოჯღუნს გური ჭვილი ათენერი,
ყილოში ტყეები თეში ქუდურჩუ შხვა ფარანს რჩდ თინერი,
მისგანჯეს საჩიარი თქვის ოხერხნანი ითინერი.

წვადი დოჭვეს, ტაბაკი განწყის მუთ ოსკვანდ დო უღუღუ,
ვართი ქობალი დო ატარით დასაბად ვაუღუღუ,
ოჭკუმიო ძალით ვარდა ავთანდილი ოხვეწუღუ,
ტარიელი პიჯშა მილუდვანდ ძგაძგნდ ვარა ვაჭკუმუნდუ.

კოც კოჩშო ჯგირს უწინსინი თიში რჩქილა ჟამო აფუ,
მარა თისით ოკო რჩქილა თეშ მიკომქვე ვეყუაფუ,
დო დაჩხირი ონტუ თისით თითი ჯგირი აყუაფუ,
უჭირსნი თიში რაგადი ქოთ კოს მალე რხინი აფუ.

სერს ართო რდეს ჟირ გერგეზი ნჯილოშ მაგურ თე შინელი,
იჩის მუთ ჭირი აფუდეს მუნემს დუღშა გინაველი,
კინ ქიმწიჭყეს საჩიარი მუჭო ძირეს გოთანელი,
ქიგიშინეს ფუჩიშ სიტყვა პირველო ორდ მერჩქინელი.

ტარიელქ თქუ „ბრელ რაგადი მუ საჭირო ორენია,
სი მუ ჯგირი ბლოლინი ათეს ღორონთი ორწყენია,
ცას, განგებას მევოფუჩით თიში მანგი მი რენია,
ჩქი მაყალე ირობშნა მუ ეფერი შორს ორენია.

თის გოხვეწუქ ვამმოტუა, ჭვილს დაჩხირი ვევემძინა,
მა იბჭუქუნ თინა მობად დო სი ხოლო ვეგმოდინა,
ჩქიმი დაჩხირი ვეშქირიტე სით ქიმშეჭვე ვაქიმინა,
მეუ მიდართ სქანი ბუაშა, ქოძირი გიყორსნი თინა.“

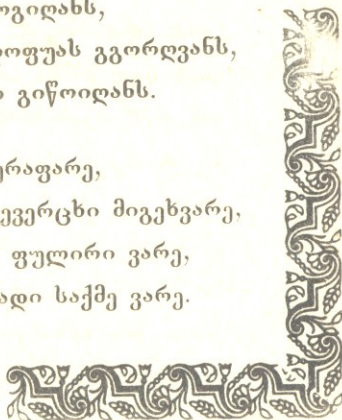
„დაბადებუს ჩქიმს ვეშულებუ ანწი ჩქიმი სქილიდაფა,
მარჩქილით თემ გურიშენი ტყას მითვორექ მუჭოთ მაფა,
დრო ქოყოფე შხვას შიბუ ჭკუაში ჩქიმდე დოგურაფა,
ტვინქ მიდამირთ, ამდლა ვორექ შერი, ხანგაშ მოძირაფა.“

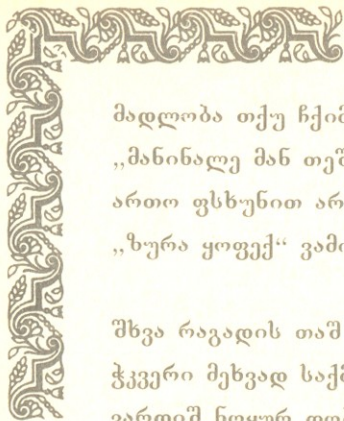
ავთანდილქ თქუ „ემ საგამა მართალირე ძნელი მაფუ,
მარა კნი სი რაგადანქ, ჭკვერიშე ნაგურეფი გაფუ,
ღორონს კოჩიშ გურიშ ჭუა ბრელ ნასკილიდეფი აფუ,
ქიანას თინა ორჩქინანს, თასი თიშე იყუაფუ.

ღორონს ვასკვანს ეკვარჩხუა თქვან თენერი ყოროფაში,
მოსოფუა, შაყარუა, გინოლაფა დო ნგარაში,
სიღამაკე მიჯნურს მოთხოზ გოჭყაფილი ორე თაში,
მა დუს დობდვა ბოლო იყი თქვანი ეკოკათუაში.

ქომოლი კოჩი მუნერი იყი ნამუთ ჭირს ვეგნიდანს,
სიღამაკეს დუდი ვეთუდვა ენა მუსუ მოგიდანს,
ქიანა წუნწკენს, მარა ღორონთი ჭყოლოფუას გგორღვანს,
ვირინსირე ვარჩქილენი ზუკოლს კოჩი გიწოიდანს.

ნარაგადიში მორჩქილაფა ჭკუათრე გურაფარე,
თაქ მობრთიკო სკანდან თიშენ ბუას ჩევერცხი მიგეხვარე,
სქან დაჩხირი მონტუნ უწი ვამკომტებ ფულირი ვარე,
ანწ ურქ აქ ვადობსქიდუქ ბრელი რაგადი საქმე ვარე.

მადლობა თქუ ჩქიმი ყოროფილქ სიტყვა მიწუ თიმთიმე
„მანიხალე მან თემ მიბღე თიმ მოხვარას სქანი გემა.
ართო ფსხუნით არგამათ მულირი ვორექ სქანი ხემა,
„ზურა ყოფექ“ ვამიწინსო დორთელს ბძირუნს მა ყუდემა.

შხვა რაგადის თამ დარჯვინანს მა მირჩქილი ანწი ვარა,
ჭკვერი მეხვად საქმეს ორუ მუდგა ვარდას მუშ მანწარა,
ვარდის ნოყურ დობელირ, დოცენს ბუამ უმუშო ვაუდ შარა,
სქანი დუს ვარგექ, გოჯიმალქ ჯიმაში გოკო სი მოხვარა.

თაქ ქდოსკიდ მუჭო რდინი თეში ქორდა სქანი ნებაშა,
დოდირთ ჭკვერას ვარ ხანგურო ნამ მოურს სქანი ჭკუაშა,
მოქმენდალა ანაგება ვათირუა ვარი შხვაშა,
გუმარგი ღურუ ვესხუნუა გიჩქდასი სი რინაშა.

ჩქიმი თხოვნა თენა ორე თაქი მიჯინი წანა ართი,
ქვაბშა მოურქ მა ამბეთ ლებური მაყი ქიანათი,
ვარდი ფალნს ქიქვიწონი ათენარე მესი თუთათი,
ბორჯის ვარდი ქვოშინანს მუჭო ჯოდორი ლალუათი.

ვამმართდა მერჩქინელი დროს გეთებუნი წანმოწანა ,
მა ცოცხალი ვეპუაფუქ ღურაშ ამბეს ქმოიდანა,
ჩილაპური გილაყათე ძვალეფი ქდიქანცუანა,
შიწუხებუქ დო ვარინი სი გიჩქდო სკანი ქიანა.

ათენერი ჩიებათი სი ვიჭყოლე ვამკო გური,
ცხენი პილნს ვარ ნიშ მინმართუ, ვამიჩქ სოდინ ჩქიმი ნოქური,
ორინჯ ვეტყუ ვარ ვაბთქუე ვეყი ენა ოსქვებური
ვამიჩქ ღლონთი მუს მიშხადენს მირე ჩქიმი მაკუნხური.“

ტარიელქი თქუ „მოჭკირილი დარჯგინანს ნარაგადი,
მიჩქ იშენი ვადეჯერქი ვადირ მეტი ანწ რაგადი,
ყოროფიან სხუნუს აყუნი ვამორყუნს ქემეხვადი,
ფულირი ბოლოს გეარგამებ ვაკო ეს მერაგადი.“

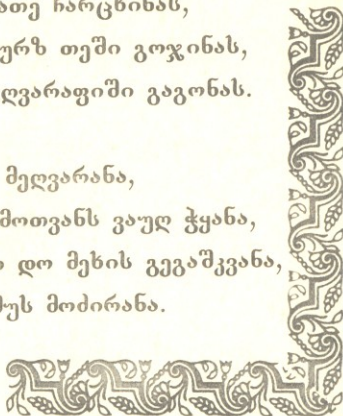
თე სიმონკა ჩქიმი ჭირიში სი გამიგი მომლექინე,
ჩქიმო არძა ართნერიე თაქი დო ვარი ტყას დმარინე,
გვალო გებშერენი ხოლო სქან სიტყვაშა ვამარტინე,
სქან დორთაშა დობლურენი თინა თქვი მუ მაქიმინე.“

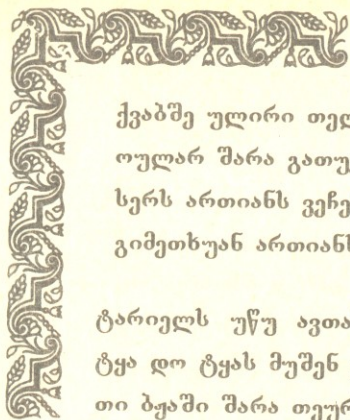
საჩიარი თაში გათუეს ქდოსკიდეს ართნი ხანი,
თითო ტყარი დოყვილეს ადგილი ძირეს თექიანი,
კინ მიკირთეს თეში მორთეს ონგარუეს ართიანი,
თის ინგარა გოთანდნი მუჭო ართიანს დეთხუანი.

ჩქიმი ლექსიში მაკითხეფი თქვანდათ მურს თე გაჭირება,
გურს გური ჩერცხიებუნი, გურს უდინუ მუში გუნება,
კოს მაყალეში ჩარცხინაფა ღურა აფუ განწარება,
მის ვაუჩქნ ქაძირუანს სიკონწარეს რინაში ნება.

გაგმინწყის ოსურს გეგმეთხის დო ცხენით მოურს გოთანას,
ტარიელ, ასმათ, ავთანდილი ინგარს ათე ჩარცხინას,
ტყაბარელ ღვას ზისხირი მანტუ მი გურზ თეში გოჯინას,
ნონტყელს ოშკურ თე ჟირ ნჯილოში ღვარაფიში გაგონას.

თაში ქვაბიშე მოლართეს ინგარანდო მეღვარანა,
მუ დღას გერეთ ნჯილო ვადო ასმათ მოთვანს ვაუდ ჭყანა,
ბუაქ დორჭვეს, ცა გურგინუნს ტყვაცი დო მენის გევაშკვანა,
ვაი ჩქიმი ღუს ახავაი, მუს ვორწყექ მუს მოძირანა.

ქვაბშე უღირი თელი დღას ართო გილეშ ათე ჟირი,
ოულარ შარა გათუეს ზღვა პის რენა გიშუღირი,
სერს ართიანს ვეჩერცხეს ჟირი ზოლოს ჭუნს ართი ჭირი,
გიმეთხუან ართიანს თის ინგარა გური ყვიღირი.

ტარიელს უწუ ავთანდილქ „ჩილაბურქ გოსკირუ ჩქიმი თოლს
ტყა დო ტყას მუშენ გილეში მუშენი ჩერცხი სი ფრიდონს,
თი ბჟაში შარა თეურე მიშუ თეურე მეგორნდ ფონს,
მათი თიშა ურქუ ქმოწურე სო ქობძირუ მა ფრიდონს.“

ტარიელქ ოულარ შარა ქაძირ მუთუნ ველეტუა,
გეუნწყ მუთი შეულებუდ ორაგადე ვედიტუა,
„ბჟაოლშე შარას აყუნი ზღვას ელათხოზ ვემკიტუა,
ქოძირ ჯიშას ჩქიმი აძბე ქეჩი მუთუნი ვამკიტუა.“

სქვერი დოყვილეს ქმონთირეს ზღვა პის დარზეს ძგას დაჩხირი
შვესი, ჭკუმეს მუთი ოსქვანდნი კათა ჭვილს თიშინერი,
ქიმკინჯირეს თექ ჯაში ჯინს ართო ორდეს თელი სერი,
მინშა წკუნწკენს, მინშა ხარენს ცხოვრებარე ათენერი.

გამწოდირთეს ქაღურჟოლეს თეში ართიანს მოლიას,
მით ირჩქილედ დანდღულუანდ ეჩიუ ართიქ მაჟიას,
ჩილაბური თეში წიმოქვანთ ჭვენდას ჟიშე დოწიას,
ბრულ ხანს გერდეს ქიმკანდღულეს კიდირ კისერი ართიანს.

ნგარათი თუმაში ტვიტუათი ართიანს ჩერცხუეს,
ართ დიკოხოზნს მაჟია ფარყის ქირცხოზნს მეურს მეთხუეს,
თეიშაზ ართიანს უძახდეს უჯინედეს ორწყედეს,
უკული ჩერცხეს მოლართეს მუჟამს ართიანს ვარწყედეს.

ავთანდილიში ულა ფრიდონისა

უდუნდებუ თე ქიანა ჭირს მიშერთუქ მაჭუალი,
მიქ დეკენდუ ჩქიმი შორო გინუჩქვი არძას ონგარალი,
სო ორჩინა სო იყონა ჩხვიჩხვიშ ორექ მარღვაფალი,
მარა სქანი გინოჩამილს ღორონთ ოხვარ თის ალალი.

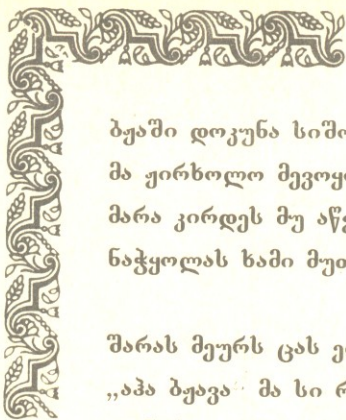
ავთანდილი მეურს მინგარს. იში ხმა ონჭ ეშე ცაშა,
მერაგადანს მუთ იმგარქ დო მინგარინ ამდლარი დლაშა,
თიშ მანწარა ჩარცხაქ მაყუ, მუჭო თიში ძირაფაშა,
კათაშ იღბალს დიდ ხურგი მეჩქ ველეზიმე ართი შხვაშა.

იში ზისხირიში დნაბუნას ტყას ნონტყელი გიდიარდ,
ავთანდილს დუდი ვაჭოფედ, დაჩხერი უკარკატუანდ,
გითმიშინანდუ თინათინს დო დუდა უგვარგვალუანდ,
პის ვარდი თიშნერი გინაფინუდ ბროლს უცანცალუანდ.

კიპაროზიში ჯა იძანძ ვარდი ბუღირუდ დო ხუშედუ,
ბროლ მარგალიტი დო აღმასი ქუაშნერო გინმირთუდუ,
მარა ღურუს დუს ვანებენდ განწარებულ ონირზუდუ,
ბუა დინაფილს დლა მუშ სინთე თქუ ვადვენუდ ქომიჩქედუ.

ბუას ურაგად „თინათინიშ რექია სი მოძირაფა,
ართიანს გთ რზენი დო გვალაშ ნოთე ორეთ გოვალაფა,
მა ხანგა შერს ჭკუა მართე ბორჯის მაში თქვან ძირაფა,
მარა მუშენ გურ მირგილე მუნმოფორი დუს მუნაფა.

ბჟაში დოკუნა სიშორიე ზოთონს მოუკათუნას,
მა უირხოლო მეგოყოთი, მუჭო გემორინუნასუ,
მარა კირდეს მუ აწყუნე მურე დაკუსაფუნასუ,
ნატყოლას ხამი მუთუნს ვახვარ ჭკირნს დოუშინუნასუ.“

შარას მეურს ცას ეთანგარს ბჟას აბარენს მუში იღბალს,
„აჰა ბჟავა მა სი რთხულე უნძალაში ძალაში ძალს,
დონთხაფილს ეიოდგინა ბედნიერს მეჩა ხენწიფალას,
ვამოსოფა სი ყოროფილს დღათი ვორწყედე უკმელას.

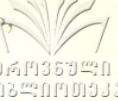
„ზუალი“* მომძინი ჭირი - ჭირს, ჩილაბურს - ჩილაბური,
უკმელასი მიშმორაგვე უჩათი ღაფი ჩქიმი გური,
გრნს ობად ონთირალო ნადმელი მიშინდ ქავოლური,
ვამოსკიდას მუში ვორექ ქუწი ვასკირ ჩილაბური.

ჰე „მუშთარი“** ღორონს ოკონ რთხინქ სიძართე ქოძირენი,
გურს გური თექი დოგორნს სოთ სამართალი იძირენი
სი დაშებულს ვამუდირთა სქანი შური წყეონენი,
სიძართე მიღუ მოთ გოკო გურ ჭყოლირი მიჭუენი.“

ჩილაბური თოლს ვასქირაფუ ურაგად ინა გურსუ,
„დუდი იყვილე მუს გოხვარ ეშმაკი რე ელარყუნსუ,
ჩქიმ ყოროფილს ყურემ ჯგურა უჩა თუმა გინოდ დუსუ,
რხინი მუ გარხებელი ორე ვაგურზუდა კონქ ჭირსუ.

*ზუალი - მურიცხი, ვარსკვლავი.

**მუშთარი -

მორთ „ასპიროზი“ ქმეხვარი დაჩხირ მონტუ მაჭუალო
მის ბრილიანტი ასკვამანდ - დაჩხირიში გინოდ ალი, ეროვნული
სისკვამეს სირე ირზე - სკანითირე ინეფი სკვამი, გიბლიოთეკა
ვაგოხუჯუნ ორაგუა, ვაგკო იშო სამართალი.

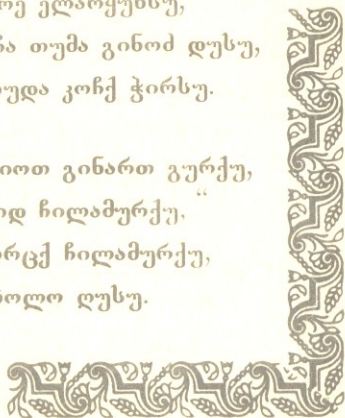
„ოტარიდო“ სკანიშნერო, შხვა ვემეთხნს საქმეს ხეს,
ბუა ვაფუქუ დობკირუნ ბჭუნს, ვამიტენს,
ჩქიმი ჭირი ირფელი ჭარი, მიდგაყინი იკითხენს,
ჩილამურსუ მეღანოდო, კალამ ეჭკირ ჩქიმი კილეს.

ეჰე „თუთა“ შემცოდილე მათი გევორექ სკანი დღას,
მინშა ბუათი შური მიდგუ მინშა შურსუ ეშამღანს,
მუს მეფსხუნუ მუ მიჭირსუ, ქემერთი ქეჩი უჩქუდას,
მუში ვორექი, მუშო ბღურექ, ვამოსკიდას ვაჩირთას.

ცაშ მურიცხეფი შკვითი ხოლო ორწყეთ ჩქიმი გასასტას,
ბუა, ოტარიდი, მუშთარი ზუალ მოპუნს დო ეღმანგარს,
თუთაქ, ასპიროზიქ, მარიხიქ გიმეკინეს გიმე ცას,
ქვაგონი ხურგი ვაუღუ ჩქიმი გიღულა წვაღლებას.

ჩილამური თოლს ვასკირაფუ ურაგად ინა გურსუ,
ღუდი იყვილე მუს გოხვარ ეშმაკი რე ელარყუნსუ,
ჩქიმი ყოროფილს ყურუმ ჯგურა უჩა თუმა გინოდ დუსუ,
რხინი მუ გარზებელი ორე, ვაგურზუდა კონქ ჭირსუ.

მუშენ ბღურა, ვორდენ უჯგუ საყონით გინართ გურქუ,
ეგებ მა ჩქიმი ბუა ქობძირე მოზად იდ ჩილამურქუ.
ბირა ქიდიტყ თიში მაჰამა, გამწუხორცქ ჩილამურქუ,
იში ხმა წკმა მაფშალია აგურუღუ ხოლო დუსუ.

მუ ბორჯის ბირა გვეღნეს მისოფ ართო მოურს ტყარი,
თეში ხუმაში სიპამეთი ქუა იპანძ ჩენდ წყარი,
ქეთინგარუნი ინგარეს არჩქილენა საოცარი,
ფერ გურჭვილო იბირს არძას ჩილაბურიშ მოურს ღვარი.

მორთეს თეში ორჩქილემა შურ დგმაქ ირი ქიანაში,
ტყარი, ჩხოში, ნიანგი დო მაფურინე უინი ცაში,
ინდიაშე, არაბიშე, ბერძენი დო ხოლო შხვაში,
რუსი, სპარსი, თურქი, ფრანგი, ეგიპტე დო მისრეთაში.

აპოანდილიში მუულა ფრიდონმა

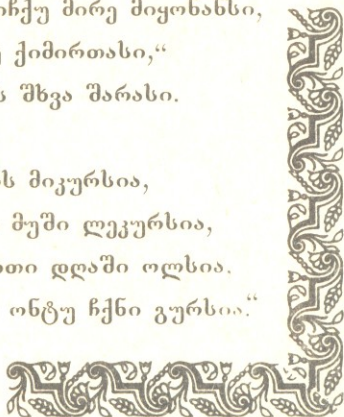
სუმენეჩილო ვითი დღას ზღვას ელაყუნს ავთანდილი,
შორშე ქოძირ მონჩურუნს მენიშოლევფი აკონწყილი,
„მინორეთ მუცაღ ქოკითხ ვორექია თეში მათხილი,
მი უნჩაშენს თე ქიანას მიშრე ათე მოკვანწყილი“.

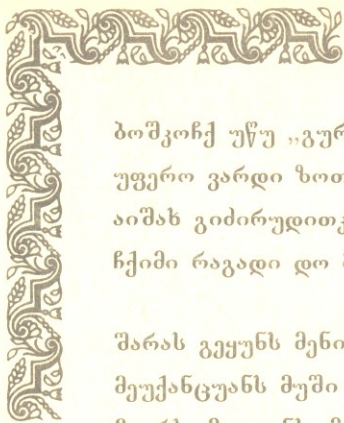
ინემქ მაშინ „სქან მასქვაბა ტანი სახე ნამუ თვალე,
გორწყეთ თენერ უჩინებუს სქან ცქვაფას მი ეიალე,
თაიშახ თურქი ოსანძღ დო წიშე ფრიდონს უღუ ხვაღე,
ჩქი მიში ვორეთი ქოიწინთუ გაირზითდა ქგგაღე.

ჩქნი ხენწყვეს ნურადინს სახელი ფრიდონი ჯოხონია,
ბოშკოჩირე ქოთ ცხენადი თიში ღონე უღუნია,
იში ბჟაშა მუ ხე გეუძ მითინს ვაკარუმენია,
ნტერს ვამართე ჩქნი ხოლოშა ჩქინი მინჯე ორენია.“

ბოშკოჩქ უწუ: „თქვანი დუდი უძირაფუ განგებასი,
თქვანი ხენწყვეს გილაბგორნქ ვამიჩქუ მირე მიყონანსი,
მუსხი მეძ ვარა შარა სოურეშე რე ქიძირთასი,
მენიშოლემქ ქაწურუეს ვეგლეტუეს შხვა შარასი.

ათე შარა „მაშინესი მულდაზანზარს მიკურსია,
ქემურთუნი ქოძირნთ ხენწყიფე დო მუში ლეკურსია,
ათაში ურს სკან კვანწყილ ტანი ვითი დღაში ოღსია.
მუ ბქიძინათ სი მიდურქ დაჩხერი ონტუ ჩქნი გურსია.“

ბოშკოჩქ უწუ „გურქ ელგაჭვეს თაშ გიჭირა ჩქიმი დათხინა,
უფერო ვარდი ზოთონჯიშ მუშენი ჭირს ინოჯინა,
აიშას გიძირუდითკო მუჟამს ორდ ჩქიმი წიმოკინა,
ჩქიმი რაგადი დო მეჯინათი სახიოლო ორდ თინა.“

შარას გეყუნს მენიშოლემს გიმეთხუნი უკულ თაში,
მუჟანცუანს მუში ტანს გური ინოძ მუს რკინაში,
მეურს, მოთვანს, მერაგადანს ტყა მიკილუ შორს ათაში,
სახეს ბონუნს ბროლ მახვარჩალ ჩილამური ნაჭვიძაში.

მით უხვადდ შარას თინეფი ონინაღღუ თექიანი,
მოულა გთმალუაფუნა თე სარიკო ქოძირანი,
არძას უჭირს ნამთინს ვაკო უკულ ათეს დეთხუანი,
მაყვენჯითი მუხახირეს შარა წიმე ქაძირანი.

მულღახანზარიშა მიშელ თაშ გამწათუ მუში შარა,
ქოძირ ნადირს მოთხოზნა ჯარი წიმორე ნაშაყარა,
ირდიხაშე ეკუსკუნა ნონტყელს ვაუდ გიშალ შარა,
გეკოცალეს გოჭყვიდეს ტყარიშ მოულირორე ჭარა.

ავთანდილქ კიოხ, მუშენ ჯარი შაყარელი გერენია,
ვარა მუშენი კიოქინა მუ ხმა გიმესიმენია,
უწის ჩქინი ხენწყე ფრიდონი მულირი ორენია,
ნადირენს ათე ტყასი თიშენი ჯარი გერენია.“

მეურსუ სოლე ჯარი გერე, ტანსი მუჟანცუანს,
იში გოჯინას, იში სისქვამეს მი ეჭარნს, მი თქუანს,
მისით შეხვად ქიჯინუანს, ჩერცხასი ქანგარინუანს,
იში ერთი მორთი გამაჯინეს ჭკუას მეუდინუანს.

არწივე უცბას გაგნოფურინ ჯარი გერდლო მუ თექ შქაშა,
ცხენით მოთხოზ მირულებდო. შურ მიოდ თიმ ყვილუბაში
ქასთაგანით ქიქთარაგუ ზისხირ მოუნტუ ის ფსუაშა,
ქიქთასხაბუ ფსუა მეჭკირ ულა ულამ კინ შარაშა.

მუჭო ძირეს ნადირს ვარ ირკოჩი ართო თეს უჯინე,
ჯარქ აკოციუ ქვაშაყარ ვემირთე დო ვეგირინე,
მინქ ხასლაშე, მინ წოხოლე გოყუნა დო ინაჯინე,
ვაშქიდესი „კითხან მირექ“ ეში აბა მუ გაგინე.

სუკი ოჯინუს, მინდორ შქას ფრიდონი თექ ჟი გიმარე,
ჟარნენ კოჩი ოსქვებური თექ გოურე მუშ მოხვარე,
სოთ ავთანდილ გერენ თექი იში ჯართო დოშაყარე,
ხენწფეს უკვე ქოთ გურ მალე „მუქ იყუა ფარსაკ ვარე.“

ფრიდონქ ზოჯ „ქემერთ ქოძირი ჯარი გერე თექ მუშენი,
მუს ორწყენა აკოცისნი სო მეულა მუშგურშენი,“
მონაქ ქმორთ ქოძირ ფარსაკი ტან ზღვინდალი მიშარენი,
თოლქ ქაუსქიდუ დო გაჭყორდ მუღირი ორდ მუ მუშენი.

ავთანდილქ ქიჩინუ მონა ფრიდონს აფუ გოტებუღი,
უწუ „გინოჩი ხენწიფეს მუჭოთ ორდას მართებუღი,
შორშე მობრთი მოკო ბძირე მუშ ქიანას დიდებუღი,
ტარიელს ვოჯიმალქ დო ვორექი თიშე გოტებუღი.“

მონაქ მიკირთ ამბე მოულ მუში ხენწიფეს მაშინას,
„ბუას გამუღლებ ფერ ბძირ უწუ მუ უჯგუ იში გოჯინას,
ხანგა ორდას თეში გინანქვანს, ჭკვერქ ქოძირას უჯინას,
ტარიელიში ჯიმა ვორექ თქვანდა მოურს თაშ შინანს.“

ფრიდონქ დეთინჩ მუ ბორჯის გეგონუ სიტყვა ტარმედა
გურქ ეჩქინქორ დინას გეხორცქ თოლს ჩილაპურ ელნაკელი,
ბორი გაბურჯანს სახე წარს ვარდიქ მოჟდირ რე ყვინთელი,
ოცქვაფური სიტყვა იჩის ართო რენა შაყარელი.

ფრიდონქ ირულ ქეშეხვადას ოწვადილ თიშ ძირაფა,
ძირ მიოძახ „ბჟაშა უგუ მიკოჯინა გოვალაფა,
უმოსი ყოფე მონაქ თქუნი მეტი ხვაღუ ეს ცქვაფა,
ხიოლით ართიანს გოყუნს ჩილაპურით ჟირი მაფა.

ასე ძირეს თეშ ოღურჟოლ აკას დუდი ვამარგინე
ფრიდონს ავთა, ავთას ფრიდონ მოწონს ოკვირ ინაჯინე,
ბჟაშ ჩხორიას სინთე უდინ ილიებუ ვეგნაჩინე
თეშნერ მისრე აყიდირე, ვარა მისრე გიმაჩინე.

ფრიდონიში მაყვენჯეფი არძო თექი გოურენა,
ავთანდილიში შხვა მუთუნი ვაუნქნა მუს ორწყენა,
ბჟაში ხოლოს მურიცხეფი ვეგშეძირე ართო რენა,
დღაშით სანთელი ვეგშარჩნდუ მარა სერით ანათენა.

ცხენეფითი მოლართესი ფრიდონიში დოხორეშა,
ნადირუაქ გეკოციუ ანწი ათე ამბეშ გეშა,
ჯარი მოხორცქ ავთანდილს ინაჯინანი ხვაღუ თეშა,
„თენერი ბსკი რაგადანა სო გიშურს მუნერ ძეშა.“

ავთანდილქ თქუ „მუშენ მობრთი თენა მოკო გიწუენი,
მი ვორექი სოლე მურქი დო გიღურქი მა იშენი,
სო იბჩინე ტარიელს ჯიმა ვორექი თიშ მუშენი,
ინა ჯიმათ მორწყე მარა ჭკორი მისხუნ მა ვორდენი.

როსტან ხენწვემ ბომკონ ვორექ არაბეთიმ ქიანაში, ავთანდილს მიძახუნა ჯარიში ვორექ თექ უნჩაში, სკუაცალო ხენწვექ მობრდუ, გვართ მიღუ თიჯგურაში, ნტერულ მუთუნ მომგონანი ვებრჩქილუა ინას თაში.

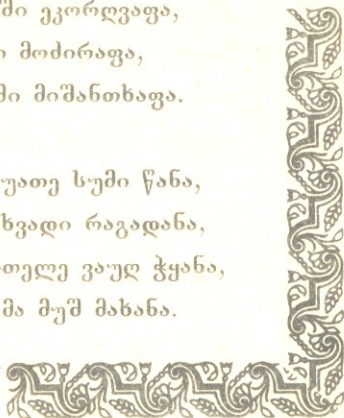
ხენწვე დო მა ართშა ვორდით სანადიროთ გინულირი, ბძირით ხედუ ტარიელი ინგარდ ხვალე გასაკვირი, გამკვირდეს, დოუძახით ვამორთუ რდუკო გურმულირი, ჩქი მეწყინეს ვამიჩქდეს მუ დანხერი ჭუნდ ის ფულირი.

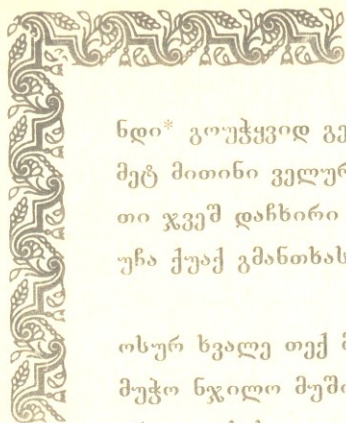
ხენწვექ გენწარ, თიში ჭოფუა ხეთე ხოლო უხოჯ ჯარს, ქიმიოსიროტ ართიანს იქ ქიმშაკათ თეში ჩქნი ჯარს, ნამთინეს ხუჯი ქელაჩინხოლ, მინ ქუყუნუ უინი ქარს, ანწი ქიჩინეს ვამკირთუდო თუთას გორუნს მუში კარს.

ხენწვექ გენწარ ორწყე მუჭო ის ვარუ მუში ლაშქარი, თვითონი ქიმნალ ცხენს ხენწვექ მოთხოზ ოჯ თიში ჯარი, ტარიეელქი ხენწვე ქიჩინ ის ეჩხუბას ვაკო ვარი, ცხენს სადიო ეუშქედო ქიმკიწიმიდ მუჭო ქარი.

იშ ნოქურის ვემუოგორეთ კონ რდ დო ვარ ტყაში მაფა, ხენწვექ მიწყინ დო გინოჩუ დიარაში ეკორღვაფა, ვეგმაცადინ ვაბძირიკო თი ფარსაკი მოძირაფა, თიში გორუა ჩქიმო ორდ დანხერიში მიშანთხაფა.

ღურ ვამიღუდ თიმ გორუას თემ გუათე სუმი წანა, ხატაელემქ ქმოწურეს უნჯყოლ შეფხვადი რაგადანა, ვართ ქობძირი მორგალირი მოყვინთელე ვაუდ ტყანა, ქომყოროფუ სქუან თეში ვარდა ჯიმა მუშ მახანა.

ნდი* გოუჭყვიდ გენთხაფუდო თინა უღუ ხორუათი,
მეტ მითინი ველურენდო სვათახვალე ყუნს ასმათი,
თი ჯვეშ დანხირი ონტუ ჭუნს ახალ ვაუდ ყოროფათი,
უჩა ქუაქ გამანთხას თიმ უფრაში მაფუ ჩარცხინათი.

ოსურ სვალე თექ მილახე ჩილამურს უთქვარშალუანს,
მუჭო ნჯილო მუში მარგვისნი თეში ოდიარუანს,
ართი დიხას ვევიცადუ ის თეში ოსკილიდუანს,
იქ ქიძირასი ვეგნალინე ვართ ორწყე კონთავანს.

მუმორჩქილუ ფერ ფარსაკი ვეგნიჩინე ითიცალი,
ამბე მეჩიუ ყოროფილიშ მუ დანხერიშ ჭუნს აღი,
მუქ ალოლეს, მუჭო რდესი მუ დო მუში ყოროფილი,
თინა ონატრ ქოძირას მუშენი გინირთ ონთხორალი.

თეში გიღურსუ ვევიცადუ თუთა გიძირ ითინერს,
სქანი მუნახეში ცხენს მინოხე თით აღენს დღა დო სერს,
ტყარი მუთ გიძირ ვეჩიებუ კოს თემ ორწყე მუჭო ნტერს,
ახავაი სო წიმიბტე ვარა სო ბძირუ მა თინერს.

მათი მუმანტუ იში დანხერქ უჯინექი იშ ჭუას,
თიში სიცოდილქ გამახანგუ ვავორექი ჩქიმი ჭკუას,
გილეფსოფი წყარი დო დიხას თიმ წამალიშ გორუას,
დორთელს ბძირი ჩქიმი ხენწიფე მორუქელე იჭუანს.

*ნდი - ლეკი.

ბორჯის ულა გუაპირე ხენწვექ მიწყინ ვაკოდუა,
ჩქიმი ჯარი თექი ქიმწიბტე არძა ართო ინგარდუა,
გევთობტყობი ოულარი შორი შარა მიდუდუა,
ბგორუნქ წამალს მოსახვარეს მივეხვარე მოკოდუა.

სკან დო მუში ჯიმალობაშ ამბე მეჩუ ბედინერი,
სი ქობძირი ვართ მოძირუ შხვა მითინი სკანიშ ნერი,
დომისხუნი სო ბგორათი დინაფილი ათენერი,
ვაბძირითდა ეკონწყვილი იყი თიში დლა დო სერი.“

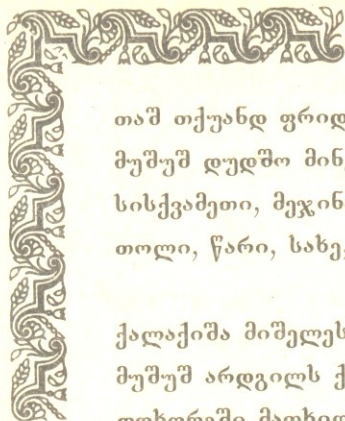
ავთანდილიშ ნარაგადი ფრიდონს ჭუნს, ონტუნია,
ჟირი ხოლო ინგარსდო თოლს ჩილაპური მანტუნია,
დო თიში საცოდალობათ გური ჭვილი აფუნია,
ჩილაპურით მელე მოლე ჟირიხოლო ირჩხუნია.

„ვა - ვაი“ ქენიკათუეს მუ ბორჯის ჯარქ გეგონ თენა,
ნამთინე ღვას იჭვალკანს ნამთინე თეშ ალურენა,
ფრიდონ ინგარს შკვით წანარე ართო ვეკოშაყარენა,
ჭყენს ქიანას „სქან ღალატი კოს თაშ მუშენ აწვალენა“.

ფრიდონ მოთვანს „მუთ გოცქუა ორაგადე ვამუნ თაში,
სქან ჩხოორიას შხვადო უტე ნოთე დიხაშ ჟინი ცაში,
რინაში დმარსხუაფალი მინჯე შურიშ ჩხონაფაში,
სი ცაში იღბალს ომინჯქ დო ნოთე რექი უკმელაში.

დუდი ბჯოგუ მუჟამსითი სკანი ჩარცხას მა ვიბშინა,
მა სკანოთი ჯგირი მოკო, სი აშ ვაკო მიკოჯინა,
სი უჩქიმეთ ნორგებუექ მა მიჭირს დო მუ ბქიმინა,
უსკანეთი შური მიდგ განწარებული მაფუ რინა.“

თაშ თქუანდ ფრიდონი სქვამას გური აფუდ ალაჭვილი,
მუშუმ დუდშო მინგარა დო არძას უღუ სიცოდილი,
სისქვაპეთი, მეჯინათი შხვას ორუღუ ავთანდილი,
თოლი, წარი, სახე, თუმა, ტანი სქვამას აკონწყილი.

ქალაქიშა მიშელეს მოქუჩუჩე თელი მუხური,
მუშუმ არდგილს ქიგურინუ ნინალარე ხენწიფური,
დოხოლეში მათხილე ჯარს სქვამას უკებ ხეს ლეკური,
ავთანდილს არძა გაცაც ყუნა მუჭოთი ოსხუნური.

მინილეს თეში ქიდინწყუეს ვართ მითინი დიტუეს,
თავადობა ოშიში მეტი მელე მოლე დანწყუეს,
ავთანდილი ხენწუფე ფრიდონს ხასლას ქელუხუნუეს,
ბროლ, მარგალიტი დო აღმასით თელი ზალა განწყუეს.

ირკონ ართო ხიარულენს შუნა, ჭკუნა, დიარარე,
ომენძელ ფრიდონ ავთანდილს თიშენ შხვათი მიშაყარე,
გილადგმალი მულალნა უჯგუში მიკოტებულ ვარე,
ავთანდილს უჯინენა ეში მათანგა მითინ ვარე.

დიარა გათის სისერას მუჭო ორღუ მერჩქინელი,
ქარგილი დურჩეს ავთანდილს ბორეს იყიდ გოთანელი,
მიკაქუნეს ნამუთი ღირუ ანთასის მოძინელი,
ძვირფას ორტყაფ მიართვეს ფას ვევიდვენი ეფერ ჭელი.

გური ვარძენს მარა იშენი ქედოსკიდუ ართი ხანს,
ფრიდონს გილაყუნს ნადირენს დო დუსუ თაში ერთუანს,
შორსით ხოლოს ნონტყელი ძირუდა შურდგიმილს ვამკაშქვანს,
ირკოს უკვედ მითი ძირუდ იშ ნაყათეში ქასთაგანს.

ავთანდილქ ფრიდონს ეჩიუ „ორაგადე მიღუნია,
სკანი ჩარცხა მუჭო ლეკო თიმ მანწარა მაფუნია,
მარა თაქი მა გიბცადე ყაზაყოზა ვეყინია,
შარა გემიძ ჩქიმი ჯინას სოლო ულა უჯგუნია.

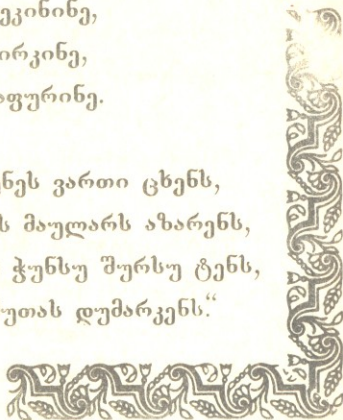
სქან დათხინა ჩილაპურით მაყუაფუ მა იშენი,
გურს მიჭუნს ამდლა ვემურქ თაქი დობსქიდე გიბცადენი,
მაულარქ ველას გიცადას ჩილათარე იშენშენი,
ზღვაშა მოკო მოლმაყუნე თი ბჟა სო ძირ მოძირენი.“

ფრიდონქ უწუ „მოივარე ენა მუჭომ იყუაფუ,
მინქუ ჩქნო სი ვარჩოდუ იშო გური ტყოლირი გაფუ,
მეუ შარაშ მოძირაფუ სი ღორონთი გაყუაფუ,
თით გინქდას სკანი ულა გინაღალარი მაყუაფუ.

მარა ათეთი გინქუდას სვალე ულა ვერგუ სკანი,
მა მონემს გიყუნუა მიგეხვარანი გიჯინანი,
ართი ჯორს მერჩა, ართი ცხენს ონთირალი გილეღანი,
ვეჯუმუე ვაქიმინა, ვოწყინუათ ართიანი.“

ოთხი მონა გეგშავორეს ნამუშათ კოჩი ინდინე,
იარაყი უჯგუმ ფერი ნამუთ ხეშა დეკინინე,
სუმენეჩი ქილა ოქრო წონათირე ვემირკინე,
ართო რაში ონანგერით მოყუნეს მაფურინე.

გიონჯირალი დაქუნალი ჯორს მახუნეს ვართი ცხენს,
ფრიდონი ცხენით მოურს დო სუმარს მაულარს ახარენს,
ორწყე მეურს ოკო ჩერცხას დაჩხერი ტუნსუ შურსუ ტენს,
რაგადანს „ბჟა ქომუჩანი ზოთონჯი მუთას დუმარკენს.“

არძაქ შიწუხ მუჭო შიტყვეს გეგონესნი მოურსია,
ქალაქიშიქ თაქ მორთდო ვაჭარი ზოხო მოურსია,
ნგარა, ძახინი მოგენდ ცაში გურგინს დო მეხისია,
თქუეს „ბუაქი ჩემერცხეს სო ბძირუნთ ანწი სინთესია.“

მეულა ქალაქი გიშელეს დიდი ზღვა პის ქადირთეს,
სოთი ართიშა ზისნახე ძირ ფრიდონქნი თექი მერთეს,
ინგარუ გურით ჟირხოლოქ ჩილამურს ზისხირ უკათეს,
ფრიდონქ ეჩიუ სოდე ძირუ მუჭო გიწერტ მიდართეს.

„ათაქ ორდუ მონა ზანგემს ბუა მოყუნდეს ნიშითია,
ბროლიშ კიბირი აღმასიშ ზღვას მოჩქდ რუმე ფერთია,
ცხენს აკურქი მიდაღალა მოკოდ ლეკურ კილეთია,
ბძირეს ირტეს ნიში გიშაჩქდ გიძირ მუჭო ჩიტითია.“

ართიანს ოღურჟოლ გური ჭიჭე აფუნა დო ინგარა,
გეგნოჯუნეს ართ მაჟია დაჩხირიგარზ თიშ მანწარა,
ჯიშანი თეშ გიშეთხუეს ვართ ეფერი ნაშაყარა,
ფრიდონქ დოსქიდ დო ავთანდილს ოულარი გეუძ შარა.

ავთანდილი ულა ნესტან ღარეჯანიში ოგორუშა დო
ძარავანიში შესვამილავა

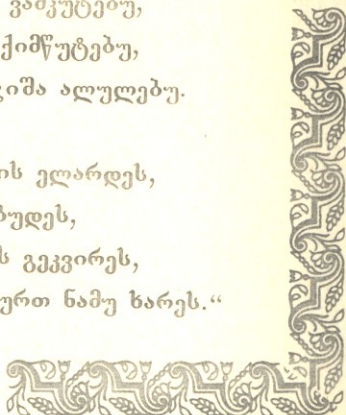
იბარჩხალნი ეთი თუთას ბოშკონ გორუნს მისოფ ჩქარი,
თინათინს გუთმიშინანს რხინ უღუ უკებ გური მანგარი,
„ჰე ქიანა ჩქნი შქას მუშენი ეშანთხი სი ნავარი,
მარა წამალ სირე გიღუ გურ ჭყოლირი დამიფარი.

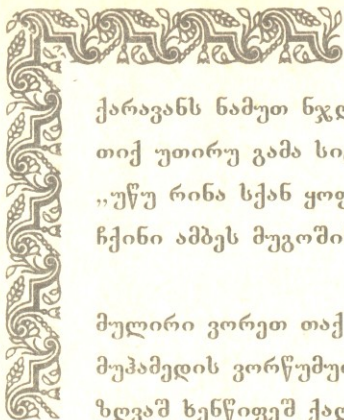
დაჩხირი მონტუ ინითაკარ გურ გერგეზიშ მიჭუნს ჭვილს,
ქუათ გოულირ გურ მეგორუნს გიშალს კირდე სუმნერ სქვილს,
მარა ართი გეშქუმალა ვაკოჭკირუნს სუმი ჭკადილს,
სი ვაგორწყექ დო ქიანას სქანი გეშა ვორწყექი ნწყვილს.“

ავთანდილი თაში ზღვა პის ძგას ეშაყუნს ოთხი მონას,
ტარიელიში წამალს გეყუნს თის მუთუნი უსსუნას,
დღაშით სერით ჩილამური მოურს სოურე ვეჯინას,
ჭა ნაცალა მუთი გიძირ თეში უჯინე ქიანას.

ზღვაში პის მიქით შესვადნი ართ კაკალი ვაგუტებუ,
ითი ბუაში უჩქედუნი ფერი ვაკითხნი ვამკუტებუ,
შორს ხარგელი აქლემეფი მეაქლემეს ქიმწუტებუ,
ზღვაში ხოლოშა ქუმურთუმ ზღვა პიჯიშა აღუღებუ.

მეშარეფი შაყარელი ხოლოსი ზღვა პის ელარდეს,
იმო აშო გიღეშეს ეტყვებუდუ იჭირებუდეს,
ავთანდილიქ მარდი გინაგუ მიკაჯინეს გეკვირეს,
კითხ ვაჭარეფი „სოლე მურთი, სო მეურთ ნამუ ხარეს.“

ქარავანს ნამუთ ნჯღვერს უსამი ორე იში სახელი,
თიქ უთირუ გამა სიტყვა მუჭო ორდუ მერჩქინელი,
„უწუ რინა სქან ყოფედას ნოთე ორექ მეჯინელი,
ჩქინი ამბეს მუგოშინანთ აშ მოზოჯი ცხენს გიმელი.

მულირი ვორეთ თაქ ვაბჭრენტ ქიანარე ჩქინი ბადდათი,
მუჰამედის ვორწუმეთუ ვეყი ღვინით დიბშუმათი,
ზღვაშ ხენწიფეშ ქალაქიშა მულირ ვორეთ ივაბჭრათი,
საქონელი მომიღუნა დო ხოლო შხვა ქონებათი.

ზღვა პის ბძირითი ართი კოჩი შური ვენაქანცუღუა,
მიკვორთინეთ ჭიჭეთ დო ონდეთი მიორაგაღუა,
ბკითხი მირექ სოლე მორთი მუქ გაღოლე მორხვაღუა,
მიწის ზღვვასი ყორსალეფი გილაყოფე დობხვაღუა.

მიწის ზღვათი ოვაჭრუშა ეგვიპტეშე მიბშითია,
საქონელი მომღუდესი ხარგელი ორდ ნიშითია,
ექ ყურსალექ ეკობჭყვიდეს კინახონაშ წვანჯითია,
არმაქ გოჭყორდ მუთ გეპსქიდი მიკვე მუჭო გიშაბრთია.

ნჯილო დო ბუა თეშენირე ვორეთი თაქი ოჯინალს,
გიბრთათუნი ენვანთხუთი ვეთირინენი თი ზარალს,
იბლათი დო ნტერქ გობჭყვიდანი ვავორგუთ ჩქი ეთიცალს,
ვართ თაქ ვორეთ ვართ მალინეს დუდი მევანდით ჩქინი იღბალ

ბოშკოჩქ უწუ „მუთუნს ვახვარ ნარდინი დო შკურინაფა,
განგება დო იღბალს ოკონ თიში იყი მოხვამლაფა,
თქვან უმართო ზისხირს დებცვე ჭვიმათ იდას ვაკო ცქვაფა,
ჩქიმი ღეკური აწუდირთუ სოდგა მოხვად გოვალაფა.“

ვაჭარემს ახიოლეს მენდი უღუნა ანწ უღაშა,
თქვის „გერგეზიქ ქმაშის ვაშქურუ ნტერიში მოულაშა,
მენდი უღუ მუშ დუდიშა ჩქით ვაყუნუთ ირდიხაშა,“
ქანინწყიის ხომარდის დო ინილეს ათაში ზღვაშა.

ვართ მუთუნი ომონკნა მენხურუნა ვაშქურუნა,
ავთანდილ ჯღუნს ენემს თეში საშქურანჯი ვაუღუნა,
თეში გამკორჩქინდ ყურსალემქ მუდგარენი მეუღუნა,
დო ნიშიში ოტახალი დირეჯგურა მოუღუნა.

კიეინ ძახინით მოულა ხეს ირქენა დო ღვარანა,
ქენოშქურდეს ვაჭარემქი ნტერი მოურს თიშ მაგანა,
ბოშკოჩქ უწუ „ნუმ გოშქურნა ინეფი თაშ მოღვარანა,
ვარდა გობჯყვიდ, ვარდა ითებ ამდღა ჩქიმო თე ქიანა.

უიღბალოთ ვაბღურუქ თელი ჯარი მიჩქვანქუანდას,
ვართი ქასთაგანს ვაყვილექი სოღვა ეფერქ მოფხვადას,
ვადვარსხინექ ვართი ჯიმას, ვართი კოშკი ჯიხა მიდგდას,
მის ათენა ოსვენუნი გურ მანგარი აფუ გიჩქდას.

თქვა ვაჭარეფი ზურა რეთ ლიმა ვარე საქმე თქვანი,
დიტყობითი ვაქიმიხათ შორშე ისარქ მორხვადანი,
თქვა უჯინით ჯილოცალო ეშვაკათე თინემს მანი,
მა გოძირანთ მუში ზისხირს მუნეფი მიშაჯანდანი.“

ყილოცალო წიმაძირუ რკინაში ჯაჭვი გოძუ ტანს,
რკინაში ბიგა ხეს უკინებუ თის იქირინუანს,
ნიშიში დუსუ ქიმნადირთუ შიშის ინუკათუანს,
მიქით აშო ეიაზადუ დოცალ ვაქანცაფუანს.

ყურსალეფიში ჯარქი ინძალუ კიუინით მაკინეს,
კინახონაშ ნერ მოგაფილი დირეჯგურა მურინეს,
ბოშკოჩი გერე ხომარდის იშენი ვაკანაშკურინეს,
გიაშქუ დირე ქეწურაგუ ნჯილოს მურე აკინენს.

დირე გოჩქვაჩქ ავთანდილქ მუში ხომარდი რე ცოცხალი,
ყურსალეფი შარას გორუნს ქენუკათუ ის ცანცალი,
დუს ქიმნაქოს თიშ მამალას თოლი ვემეჩ განჯამალი,
ზლოდა უჩა ქენუკათუ ვაშკუტებუ ართ კაკალი.

ქომოლურო ამესოფუ სიროტუნს თეში მუჭო თხას,
ნამთინეს თექი გიოფვილანს, ნამთინეს თეში ნწყუნს ზღვას,
ბრუო ჩხოროთ თოკა თოკათი მუთმასოფანს ართის შხვას,
ჭყოლირი ღურელს მითოტყობუ დო იღაფუნს მუში ღვას.

გაკორანგუ დო ლიმა გათუ თენა ოკოდ მუში გურს,
მიქითი დოსკიდუ ცოცხალქნი ქოთ აბარენს მუში შურს,
ნამუს შური ქალატუნი ანწი ვაცილ ენეფი მუს,
შიშის მოყუნსუ ყოროფავე მოცქულქ თქუ დო ქოთ თაშ მურს.

მით იცქვანს ძალა მიღუ ინა ორე ხუჯი ერთელი,
განგებაქი ვეშგენწუდა მუთას გოხვარ ერთ მორთელი,
თელი ტყას ართო გინოტუნს ბუცუცია ნაცხაცხელი,
ღორონთი წყალენს, ის აფუ ჯა ლეკური გინორთელი.

ნტერიში ნიშის ავთანდილქ ნივთობუა ძირ ეფერი,
ქუდუძახ, ქიმიჭანუ ვაჭარეფიში თი მანჯღვერი,
უსამი ორწყე ავთანდილს დუმარცხებუ მუში ტერი,
ოსქვანსუ დო უფერუანს, კერაგადე თიშინერი.

ავთანდილიში ოცქვაფურს გერუნადო რაგადანა,
შელებას, ყაზაყალას ხურგ ვემერჩქნი თეში ოცქვანა,
არძაქ ართო მიოდვარუ „ჰე ღორონთი სკან ქიანა,
ჩქიმ მარსხებელ ბჟას გუშულებ სკან დუს ვადამთხინუანა.“

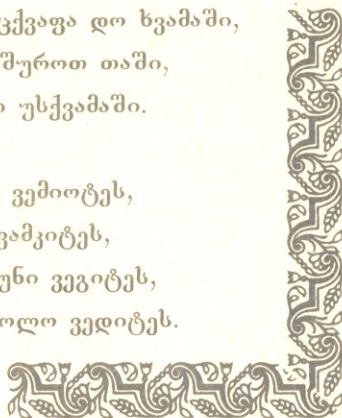
ქმაზადეს აჯუნუნა კუჩხი, ხე, დო პის, მინი კისერს,
სიტყვა უწის ოცქვაფალი ათე ხანტილ სქვამი თენერს,
იში ართი ინოჯინა უდინუანს ჭკუას ჭკვერს,
„სკანით ვორეთი დოსკილადირ მუ აღოლე ანწი ნტერს.“

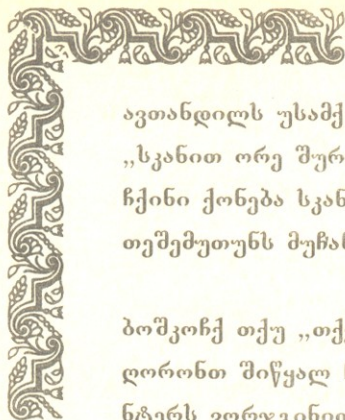
ბოშკოჩქ თქუ: „მარდი განგებას იშ ძალიშა ვამკირთთინე,
ცაშ მურიცხეფ თის გილაყუნს თუთას თინა მიკაჯინე,
ცხადი დო ფულირს ორთინუანს იშ მეტ შხვას ვაგავინე,
სალამოსო მენცარობა ქიანაშე ჭკვერს გმადინე.

მუსხი შური დო ზისხირი ღორონთქ დიტუ ამდღა თქვანი,
მა მი ვორექ დიხაში ხოხუ ათენა თქვა გიკვენანი,
თქვანი ნტერი გობსიროტი ნაშუთი გოხიოლნანი,
ნიშიშ ეფშა საქონელი თენა ხოლო გიღუდანი.“

ნწარე ლიმას იმორძგვებუ ჯგირი ორე გიშურს თაში,
მუშ მაყალეს გიშარჩქინდუ ღირსრე ცქვაფა დო ხვამაში,
მეხვამუა თესხი ცქვაფა ვაშწაყათანს შურთო თაში,
ნაჭყოლარე მარა გიშაჩქ იშენ შხვაში უსქვამაში.

ნტერიში ნიში ხეთე ძირეს ქვაჯინეს ვემიოტეს,
ოქრობუა ნივთობუა მუთი ქორდუნი ვამკიტეს,
ირფელი ართო გოჩოლეს ნიშის მუთუნი ვეგიტეს,
გეკოტახეს გეკოჩქვაჩქვეს დიშკათი ხოლო ვედიტეს.

ავთანდილს უსამქ მაშინ ვაჭარეფიში განჩინებჲს,
„სკანით ორე შური მიდგნა, მოკუთნუნა თე ვალდება,
ჩქინი ქონება სკანი ორე ეს ვაკო აქ ჩიება,
თეშემუთუნს მუჩანთუდა ენა ორე სკანი ნება.“

ბოშკოჩქ თქუ „თქვანი რაგადი ნამუთი თაქ მარჩქილენი,
ღორონთ შიწყალ ჩილაპური თქვან წუხება ქოთქუენი,
ნტერს ვორჯვინით განგებაში ძალაქ მაშისნი თიშენი,
მუშო მოკო თქვან ქონება, მა ვორექ დო ჩქიმი ცხენი.“

ოქრო ნივთი ეთიჯგურა მა მუშოთი მოკოდუბა,
თაქ ნიშიშა გეიძნანი თიშ უმოსი მილუდუბა,
ასე მა თქვა გაკათით თქვანსი ვარი ჩქიმს იბთხინუბა,
მა შხვა საქმეს გეპუნქუ დო ჩქიმი დუსუ იბდინუა.“

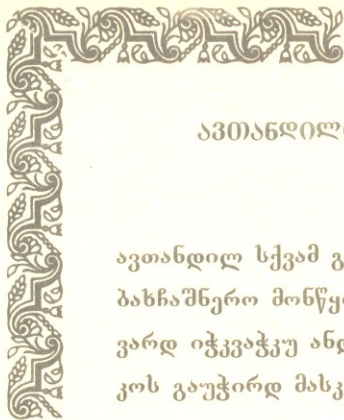
თაქ მუქითი გაშისნი დო გოკონა ჩქიმი მოჩამა,
მის ოკონი ითიქ იღას, ვამკონია ინა მავა,
მიდუ თქვანდა სალამუსო მოსაჭირ გურიში ჩამა,
თქვანი შქას ქიმშმოტყობინეთ თენა იყი თიშ საგამა.“

მა თქვან უჩამ ვავორექი ვათქუათი რდას ფულირი,
ჩქინი თავადი ორე უწით დოგიტყდა შხვაქ კითხირი,
მათ თქვანორო მიკიბქუნა შხვას ვაყუას გასაკვირი,
ათეს რთხულენთ დომიფულათ სალამუსო მაფუ ჯგირი.“

გეხარესი ვაჭარემქი, გეგონესი ბორჯის თენა,
უსამქ უწუ „მუთ სი გოკო ჩქინი ჯგირი რე ათენა,
მუს სი თქუა თის ბქიმიწნთი ორაგადე ვარე თენა,“
გაშაყარეს ანინალან არძა ართო ალურენა.“

დაყუნესი ზღვა პიჯიშე ეყარესი დო მოღართეს,
ტაროზიქ შეხვადესი ოულარი შარა მიდართეს,
ოცქვანდეს მალა მალას ავთანდილს თოლს ინაჯინედეს,
მუში კიბირიში ფერი მარგალიტის ხეს არზენდეს.

ავთანდილიში მეულა გულანშაროშა

ავთანდილ სქვამ გაჯინალი, გერე ზღვა შორს ქიკინტუა,
ბახჩაშნერო მონწყილ ქალაქი ქოძირ ვედ ვედიტუა,
ვარდ იჭკვატკუ ანდანერი აკა ადგილ ვაძკიტუა,
კოს გაუჭირდ მასკვამაში ეჭარუა დო ხანტუა.

ხომარდი ზღვა პის ქიმკაკირეს მეურჩქინეს თექ ბინა,
ავთანდილ სკამის გეხე ვაჭარინ თეში ორე თინა,
ხომარდიშე საქონელი მოუღუნა რე გოჯინა,
ბოშკოჩ ვაჭრენს ითამ ნჯღვერი ვაჭარეფიშ ორდას ინა.

მეზადექი თექი მორთ სოთ ვაჭარეფი ორდ დონწყილი,
ბოშკოს ინა თეშ უჯინე ორდას თიში ყოროფილი,
„ქიმიჭანუ ამბეს კითხენს ურაგადუ ავთანდილი,
„მირე ხენწვე მიში ორე თე ქიანა მოკვანწილი.“

კითხ - „თაქიანი ამბე მეჩი მოკო ირფელი მიჩქდას,
მუს უღუ ფასი მუ მიჩინე მაყიდექი იყიდას“,
უწუ „ბუასი გიმუღებუ გორწყექ თინერი ნოთე რდას,
მუთი ქომიჩქნი მუგოშინა ირფელი მართალს გიჩქდას.

ზღვა პიჯის თე ქიანა ვითი თუთაში ოულარი,
სისქვამეთ ცქვაფილი რე მუში ქალაქი „გულანშარი“,
საქონელი მოუღუნა კილერ ვაფუ მითინს კარი,
მელიქ სურხავი ხენწიფერე ღორონთიშ შესადარი.

მონუცებულს ახალგაზრდას გინადგალუ თაქი ფერი,
შემა, ხიოლი, ლაყაფირე დო ბირათ ოსკუნ ფერი,
ზოთონსუ, ზაფხულს პეულანს ჩქინი ვარდი თიშინერი,
თე ქიანას ირკოჩი მანატრ, ქოთ მოჯგირე, ქოთ ნტერი.

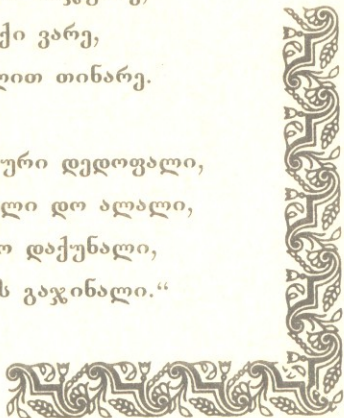
ვაჭარეფი თაქი უგენა შხვაშე უმოს საქონელს,
ყიდულენა, გიმოჩანა ქოთი ორწყენა სარგებელს,
ართ თუთაშა გენდიდარებ თეურეშე თაქ მუნაველს,
ვაპალუდუნი თისით ძირინქ ართ წანაშა თაქ ხარგელს.

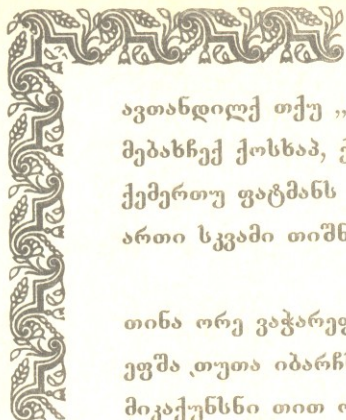
მა, ჰუსენიშ ბახჩას ბოხილა ვაჭარემს უნჩაში აფუ,
მუგოშინა თი წესის, ნამუთი მუს დოურსხუაფუ,
თე ბახჩათი მუში რენდო ჯალეფით მუს დურგუაფუ,
პირველო მუქ ოკო ძირას, მის მუ მოღალირი აფუ.

ვაჭარეფი მოულანი თის ძირუნა ძღვენს მეჩანა,
მუთ უდუნა თექი გონწყენა არძას თის ოძირანა,
სკვამი ოსურს თექ დახუნუანს თის ოქროს ინურღვანა,
თეში უკული მუში საქონელს არგამათ გმოჩანა.

თქვანერი სუმარქ მისვანჯას ათაქირე ოშაყარე,
მიქ სო მონწყილქ იყუას ეშენი მუში ზოჯუარე,
მა ვამიჩქუ თეში სქვამას ასე ინა აქი ვარე,
სუმარემსით მუ შეხვადუ მაპეჯებელით თინარე.

ფატმან ხათუნ ყუდეს რე მუში ოსური დედოფალი,
ჯომ, ქობალით ხიარული, გურკეთილი დო ალალი,
ყუდეს უდუ მეიყონანს დანჯირუ დო დაქუნალი,
ქალაქის კოს გიყუნუანს ქუგოძირას გაჯინალი.“

ავთანდილქ თქუ „მეუა დო მი ოკონი მანქვასია,“
მეზახნექ ქოსხაპ, ქირულ უფი მაწკვარწკვალ კუნხისია,
ქემერთუ ფატმანს ურაგადუ „სუმარემქ მორთესია,
ართი სკვამი თიშნერირე ვაუძირ დღას თოლემსია.

თინა ორე ვაჭარეფიმ უნჩაში დო ქოთ თავადი,
ეფშა თუთა იბარჩხალუ მასკვამარე დო ტანადი,
მიკაქუნსნი თით ოსკვანს, მედგა კონიშე ორე ნარდი,
იში საქონელს იყიდენსნი საყვარელ იში მარდი.“

ფატმან ხათუნს ახიოლ, მეუზადინუ მონა ვითი,
გუხაზირუ მოსასვანჯე დადვალარი ბარგიშითი,
თეში ქმორთუ ავთანდილქ მოყუნსუ მეში მაყვენჯითი,
ივარვალდ ყილონ თეში ჯილოში კუნხიშა უგდ კითი.

ზარით ირკოს შაყარანა ქალაქირე მოწვეუული,
არძას ოკო ქოძირას თე მოულირი დიდებული,
ნამთინე თემ უფერუანს, ნამთინერე შურ ტებული,
თეს უჯინენ ი ოსურემს ქომონჯ აფუ მეტებული.

ფატმანქ, ოსურქი პუსენიშიქ ქეწოხვადუ მინალ კარს,
თოლი დო წარი გონწყიმილო ღებულენს მეში სუმარს,
მუმ დახუნალს ქიდინწყუეს იჩიებუნა საჩიარს,
ფატმანს მოწონს დუდი ვაჭოფე ინაჯინე თემ სუმარს.

გვალო ცირა ვარე ფატმან მარა რე თეში ქაქალა,
ტანო სკვილი შანგიში ფერი დო თიშნერ მონწყუალა,
უყორს ქეიფი ჩონგურით თეში დღაში გილაღალა,
ახალიში მიკოქუნა გერთუმალა დო მოდვალა.

ფატმანი ხათუნქ უმენძელ მოულირი სუმარს თელ სერს,
ავთანდილქუ ძღვენი მიართუ ვაიძირუ მუში ნერს,
ღორონს ოხვეწუ ვაგოთანდას ხოლო უჯინასი სერს,
შვეს დო ჭკუმეს დო მისვანჯეს ბოშკოხი მეურს იდ შქასერს.

მუთი მოულუდეს საქონელი ოჭმარეს გონწყუ თინა,
გეგნოკოროცხ შხვამ უჯგუში ძვირფასი ნამუთ ორდ თინა,
ვაჭარემს უწუ იღით დო გიძოჩითი ანწი თენა,
„ივაჭრით მარა მი ვორექნი დომფულით თქვა ათენა.“

ავთანდილი ვაჭარი რდას თაში ფულუნს მუში დუსუ,
მინშა ფატმანს თაქი ძირუნს, მინშა იშო მუ მეურსუ,
ართიანს თაში ქოძირნა ინა უწინს ენა მუსუ,
რამინი დო ვისიშ ნერო ფატმანს უყორს მუში გურსუ.

ვატმანს მუჭო ეყროფუ ავთანდილიძე

უჯგუშირე მუსხი შორს ოსურშე კოჩი იყუაფუ,
სქანი შურშა ინოილენს გიფერუანს გოლაცაფუ,
თიშ მამალას გიდალატ გური ვართ ჩამილ გაყუაფუ,
ოსურიშა სალამუსო ვერაგადე ვეყუაფუ.

ვატმან ხათუნს გურს ინულირ ავთანდილიძე აფუ ზრაფა,
ყოროფაში დაჩხირი გარზ ნწარე აფუ თიშ ძირაფა,
დოფულასნ ოკო მარა ვეშილებე მიკორთაფა,
ინგარს თქუანს „მუ ბქიმიანა მუელირ ორე ჩქიმი დინაფა.

გაუცხადე დო გეგნოლასი თქუ ეწყინას გაგონას,
ვაბთქუენი მუბქიმიანა გურქი ეს მუჭო ორჯგინას,
ბთქუე ბღურე ვარი დობსქიდე ნამუქ ნამუს დარჯგინას,
ლესიქ დოფულუ მუშ ჭუადა „დოსთურ“ ვახვარ გაჯინას.“

ვატმანიში მენაჯარა ავთანდილიშა

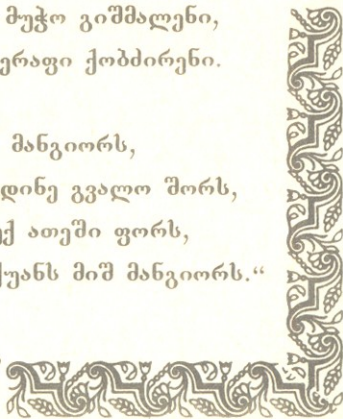
ბოშკოს ფატმანქ წერილ მეჭარ მეუჯღონუ ათეცალი,
 მუში მიჯნურობაშ ამბე მუშ ყოროფა საცოდალი,
 ყუჯშა ქალუჭვათუასი ათე წიმაყათამალი,
 თე ნატარათ გურს უღუდას ვართი მუჭო ოსოფალი.

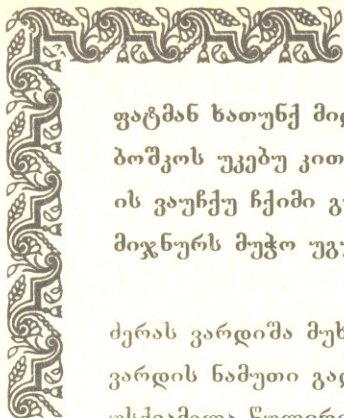
„სი რექ ჩქიმი ბუაში სინთე მოყონაფილი განგებაში,
 უსკანეთი ვეშმაღებე გინოღალა მა ჭუაში,
 გორწყექ ბჭუნს მუმანტებუ სინთე ვამიღუ გოჯინაში,
 მურიცხემსი ჰამო აფუ ინოჯინა სქანი თაში.

მის რე ვეყოროფებუქ სქანშენი დუსუ იყოთანა,
 სი ვარდი რექ, მაფშალია სქანიშენი ღურჭულანა,
 სქანი მასკვამას ვარდი პირს დო ნოყურსუ ვეგმიღანა,
 მუმოჭიშე ვარდა ვეპიქ მა ღურელო მიღამღანა.

მოშეურუ თეში რაგადიშა აქ ღორონთ მარჩქილენი,
 ვაბთქუენი მუბქიმიინა ვორწყექ ჭკუა მიღმაღენი,
 გურსმიძგვატუნს რინა ვარი ვამიჩქ მუჭო ვიშმაღენი,
 მორთ მუმანჭი შური მემოლ სქან ფერაფი ქობძირენი.

სოიშას ათე ნატარაში სი თქუანდე მანგიორს,
 გებგე მოკო მუსი მისხუნუნქ ვეგნობდინე გვალო შორს,
 თეიშას დუს გინიბტალე ეთვატყობუქ ათეში ფორს,
 ღურა რინა ნამუ დარჯვინანს მი თქუანს მიშ მანგიორს.“

ფატმან ხათუნქ მიდაჯღონ მუში ნაჭარა ათენერი,
ბოშკოს უკებუ კითხულენს თქუ „მინორე ათე შერი,
ის ვაუჩქუ ჩქიმი გური სოდე ორე ბედინერი,
მიჯნურს მუჭო უგურუა მირე ენა მი ოხერი.

ძერას ვარდიშა მუხე უძუ მუ მუშ ნერი რენია,
ვარდის ნამუთი გალაყაფუ მამშალია რენია,
უსქვამელა წულირი საქმე დლა ლეზური რენია,
სორე მუკუმოსაფუნი მუნერ ჭარილ რენია.“

თენერ ამბეს გიაყუნას ეს ვამკორე მუში გური,
მარა თქუ „თაქ მითინ ვაპუნს ვეყი აში მოხუჯური,
მუშენ გინოლაფირ ვორექ, ოგორალ მაფ თი ოსური,
ათეშენი დუაყუნე მოკუთნ ათე ეშმაკური.

თე ოსურს ირფელ უძირუ ეფერ ადგილს გილახენი,
არძა მუკმალ მიკმალიში მენძელირე მუთ ქორენი,
მევაყუნუქ ეგები ჩქიმი ვაჭირებას ვეზვარენი,
მის უჩქ მუთუნ მიმეზვარას ეგებ მუთუნს მევაგენი.“

თქუ „ოსურსუ მითი უყორსუ მიაყუნუ გუნწყუნს გურსუ,
მარა მითი ვაგუნზვად დანარღებული თეშ მიდურსუ,
მუთი უჩქენი ქოთქუანს ინა აკას ვაფულუნსუ,
უჯგუ თაში მევაყუნე ქუმობზვადე თაშ ნოქურსუ.

თქუ განგებას მუ ოკონი ირფელი თინა მიკილენს,
მუთ ვამოკონი თინა მიდუ, მუთ მოკონი ვამარძენს,
თიშინერირე თე ქიანა ენა მითინს ვახარენს
კოკას მუთი ინოდგუნი კინი თინარე ეშაწენს.“

ავთანდილიში მინაჯარა ვატმანიშა

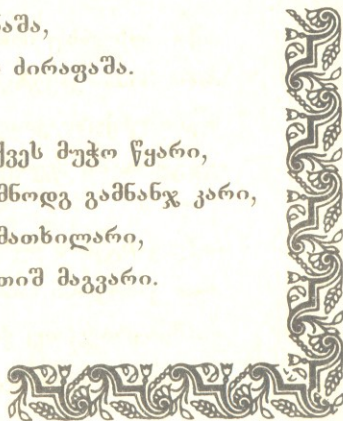
მეჭარუ: „წებკითხია სქანი ნაჯარას ჩქიმი ცქვაფა,
სი მიწორე მა მოკოდ აიშახ სქანი შეხვამლაფი,
სითი გოკო მათი მოკო ართო ეკოხვამილაფა,
ვარა მუსუ შეულებუ ათე აზრიშ ეკორღვაფა.“

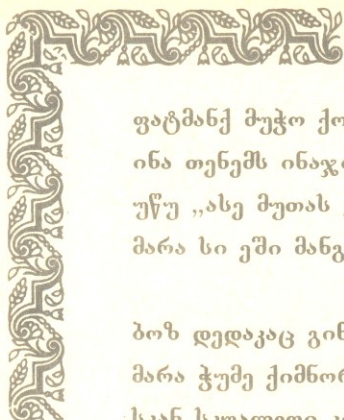
ვატმანს მუჭო ახიოლუ ინა აში ვეგნიჩინე,
მეუჭარ „ჩქიმი ჩილაპური რახანს სი ვამიდინე,
გაჯინექი ართი დიხას ათენა მა მაქიმიჩინე,
ეკისერუნ ჩქიმდა ქმორთი დლაშით კოჩი ვემიჩქვინე.“

თი სერს მუჭო ოჯანაფალქ წერილ ქაშუ ინას ხეშა,
მონაქ შარას ქეწახად სოიშახ მიშ იში ყუდეშა,
„ამუსერი ვამობრთავა ვამღუნია დუდი ხეშა,“
ბოშკოს ეწყინ „თაში ვარია“ ვართი გირთ მუშ ყუდეშა.

ჯანაფილქ აში ვაგირთ თეში მეურს მუში შარაშა,
ვატმანი მოწყენილი ხედ ავთანდილიშ მინულაშა,
ქეშიატყუ ენა მარა ვაუთქუალ ითინაშა,
შიში გეგნიდუ ქიდისკვაპუ იქ თიში ძირაფაშა.

ართო ხენა ხუტოლ, ჯუნა თემ ეუშქვეს მუჭო წყარი,
ათაშ ართი ახალგაზრდაქ კუნხი ქიმნოდგ გამნანჯ კარი,
ლექურამი მონა მოყუნს ორე თიში მათხილარი,
ავთანდილი ეშეძირე კირდე გიძირ თიშ მაგვარი.

ფატმანქ მუჭო ქოძირ ინა აშკურინუ ცანცალანს,
ინა თენემს ინაჯინე დო თოლემს უჟარჟალუანს,
უწუ „ასე მუთას გორჩუქ, ულაყაფეთი ართიანს,
მარა სი ეში მანგიორს ანწი გოთანა მოგიდანს.

ბოზ დედაკაც გინმორთინე ქიანაში გაჯინალი,
მარა ჭუმე ქიმნორცენსუ სი დაჩხირი მაჭუალი,
სკან სკუაღეფი კიბირით კნი სი გაყი ოჭკუმალი,
თექ ვამაქიმინუდა თოლი ვამუჩას განჯამალი.“

დუცანცალუ მუში ბუაკეს თქედო ორე მიკორთელი,
ფატმანი დვას იტყაბარანს საცოდალო გინორთელი,
ჩილაბური თეში მანტუ დალი ორდას მოძინელი,
იძას „პილით ქუას მთხორით ვავორექი დატებელი.“

ინგარს „ქომონს უდალატი ბაღანეფი გობჭყვიდია,
წყარს გემიციუ ქონებაქ ოქრო რკინათ დობჭკადია,
გაგმუეთხი ყოროფას მარდუსუ დო ნამუთი ბრდია,
ყუჩა ღურუ გამნიპონი მა სიჰამეს გეპუნდია.“

ავთანდილი ათეს ურჩქილედ ოდო ორე გაკვირას,
კითხუ: „მურე მუქ გაღოლ მუშენი ინგარქ აში ნწარას,
მუსუ გუდუ მუს გორცქინანს აში თი კონი მანგარას,
ვარა მირე, დერჩქალი, მეჩი მუს გილეგაგ ე შარას.“

ოსურქ უწუ „ჩილაბური მოხორცქ ნჯილო ჭკუა მალე,
მუ მიჭირსნი ვართი ბკითხა მა ნინაშა ვადმავალე,
ჩქიმი ხეთ გობჭყვიდი ჩქიჩქუეფი ეს ვახვარ მეწამალე,
მა მიბღინე ჩქიმი დუდი სქანი ყოროფაშენი სვალე.

თენერი დღა მოდვალუდას ვემლადვინე ნამუს ნინა,
სალამუსო მის ვაფულე შერი, ხანგა ორე თინა,
ეგებ მუთუნს მიმეხვარე ირფელ ამბეს მუგოშინა,
მუშ ზისხირიმ მაშუმალი მითინს ვაწამალე ინა.

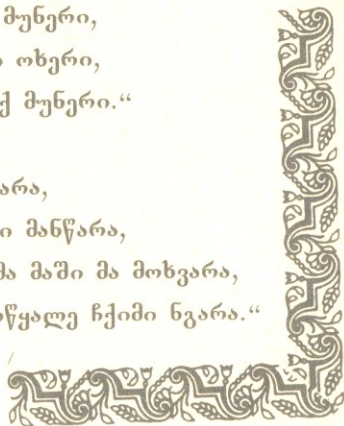
მეტი მუთუნი ვახვარ თეს ქოქიშინი ჟირშე ართი,
ოკო ამსერ მეტყობილო ითი კოჩი დოყვილათი,
ჩქიმი ოჯახი დო ჩქინქუემქი იყი უკულ გებსქიდათი,
დორთელს ათე სალამუსო თქუალირი მაყი მათი.

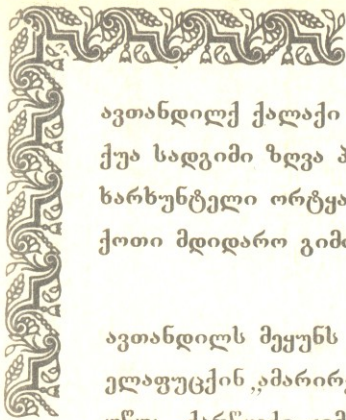
ვარა ამსერი მეუ მიდართ გეკოკირი სკანი ბარგი,
ქიდიტე თე არდგილი დო ასე ხოლო გეგნიბარგი,
თიშათ მოშკურ სით გეცვილე ითამ მუჭო ჩქიმი მანგი,
იქ ხენწფეშა ქიმერთუდა გებშერებუქ გეგნიბხანგი.“

ვათვინებუ ავთანდილსუ გუნებურო ორდ თიშენი,
იარადი ქიდეკინ ოსური ოცოდ თე დღას რენი,
თიში გაგება ოცხვანტალ თქუ „მუთუნი დუარკენი,
შურდგიმილი კოც ქოუნქუნდა, ვამიჩქდას მა მუშენი.“

ფატმანს უწუ: „კოჩი ქომეუნე თიში ყუდე უჩქნფერი,
მა იქ შარა მოძირუას სოლე მეურს დო მუნერი,
ვამოშქურ მა თიშა ჩქიმი მანგი ვარე ი ოხერი,
თაქ დობხვადი მა მოიღანქ ამბე იყი თექ მუნერი.“

ოსურქი მონა ქოუყუნუ ოძირას თიში შარა,
ეკაძახ: „რახან დაჩხირი იგარგანჯ თეში მანწარა,
მუ ბორჯის ნტერს დოყვილუნქი თინწკმა მაში მა მოხვარა,
ჩქიმი ბეჭედი მაგუ ქმომილი რთხინქ მოწყალე ჩქიმი ნგარა.“

ავთანდილქ ქალაქი გიშელ მეუქანცუანს ზღვინდალ ტანს,
ქუა სადგიმი ზღვა პის ეკოდგ ჭითა წვანეთ ნერს ირთანს,
ხარხუნტელი ორტყაფუ გოყუნს ბირკული ხანტნს ასქვამანს,
ქოთი მდიდარო გიმონწყილი ფერს ანდანერს ოძირანს.

ავთანდილს მეყუნს მონა შარაში მაწურაფალია,
ელაფუცქინ „ამარიე გორუნქ დოხოზე ცალია,“
უწუ: „ქარწყეკი ჟიმოლესე სო გიმადგ მაღალია,
ვარდა ხენდო ვარდა ჯახუ ვაუდ ეს იორთალია.“

მინალი კარს ის მოყურანდე მათხილეთ ყუნდუ ჟირი,
ყმაქ მიოტყობ ვეგინანი ტყობას ორე მოულირი,
ჟირხოლო გოწიმინდუ ვადუბუნუ ეში ზისხირი,
დუდ დუდშა ქიმკურანგუ ტვინი თუმასრე გინულირი.

კოჩი შქართუნს მიშაჯანდ გური აფუდუ შინაფილი,
ავთანდილ დუს მუნარე ხე ზისხირიში გოღაფილი,
თეშ ქიმნაყვილ ვართი აფუ ინოჯინა ჭიშაფილი,
ქიქთარაგუ ოდო ხამით ეკოჭკირუ შქვიდაფილი.

გაჯინალო ბუასი გდ მარა ლიმას მოგენს ხეცისია,
დოყვილდო ქიმოიკვათუ ბეჭედი მაგდ კითისია,
აკოშკაშე ქქთაყათუ ქიგიორაგუ ქვიშასია,
იშო ვართ საფულე რე, ვართ მანთხორალი მეურსია.

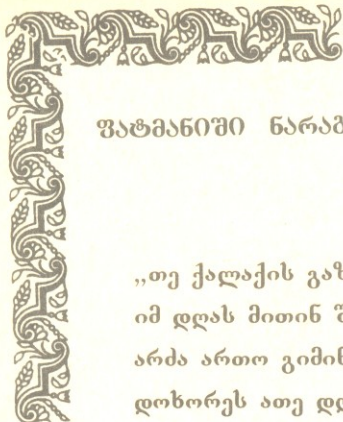
ინეფიში ღურაშ ამბე მითინს გაგებული ვაფუ,
ვარდი ჰამას თეში მურს გური შეწუხებული ვაფუ,
თაში სკვამას მოხუჯურო ის ზისხირი ხირილ აფუ,
თი შარაშე აშო მოლართ სოთი ნაულერი აფუ.

ფატმანიშა ნჯილოქ მინილ ბჟაშ უჯგუში ორე სქვაში,
თქუ: „ყვილირ მაფუ ბჟა ანწ იშო უჩა ორე დო წკვარამი,
სქანი მონა ორწყედუდო უჩქუ ენა გვალო ძამი,
აჰა კითი დო ბეჭედი დო ჩქიმი ხამუ ზისხირამი.

ასე ქოთქვი მუს გორცქინანდ სით მუშენ გეხანგი თაში,
სალამუსო ქომჩქდას მოკო თქვანი ართი მაჟიაში“,
ფატმან კუჩხის უჯუნუნს „ღირს ვავორექ სკანი ჯინაში,
გინუოსკდი ტუალას ნება მიდუ ანწი რინაში.

ჰუსენი დო მა სკუალეფით ასე დებაბდითია,
ჯილო სკანი ოცქვაფალი მუ მათქუენა ჩქითია,
რახანს ნტერი ღურელი რე ანწი დღას ვაბძირუნთია,
ირფელს ართო გეჩიებუქ ქოთი მარჩქილი სითია.“

შატმანიში ნარაბაღ ავთანდილიშა ნესტან ღარეჯანიში
ა მ მ მ

„თე ქალაქის გაზარხულს იჭყაფუ თაქ ახალი წანა,
იმ დღას მითინ შარას ვაურს ვართ დუქანემს მიკანჯანა,
არძა ართო გიმინწყუაფ მიდვანა დო დუს გირთვანა,
დოხორეს ათე დღახუს ხენწიფეში ჯარს შაყარანა.

იმ დღას დიდი ვაჭარეფი ძღვენს მიღანა დოხორეშა,
საგამათი ბრელს მეჩანა მიღესნი ითიში გეშა,
ვით დღა სერსრე ბირა ქეიფ ოჭმარეშე სისერაშა,
მინდორს ბურთი, ცხენ თარჩია აჯინინე ნამუს ეშა.

ქომონჯი ჩქიმი უსენ ჯღონს მით რე ვაჭარი მოწვეული,
მა თიშ ოსურემს ბშაყარა ვამკო ეშენ მოციქული,
დედოფალს ძღვენს არძა არძენს უდუ - ვაუდ ვალდებული,
თაშ ხიოლით დოხორეშე ამ მიკიბრთუთ ხიარული.

დედოფალს ართშა ახალ წანას კინ შეფხვადით დოხორეს,
ძღვენი უთვალ მეუღით ქოთი მანგიორი მითირეს,
მუში დროქ გეთუნი ხიარულო ჩევერცხით დოხორეს,
მა ჩქიმი ყუდეს უმენძელი თეურენ დორთელს მოჯგირეს.

ონჯუა ბორჯის არძაქ ართო გიშებლით ჩქიმი ბახჩაშა,
ოსორიშე თაქ გიმვონწყი აშო მულა თაქ ჰავაშა,
მობირეფი თეში იბირა ეკნელი ვაფ ხუმაშა,
იბიბრდი დო იბთირანდი კინაკირალს მა თუმაშა.

ბახჩას სქვამას ყუდე ორღუ ბირკულამი ეგაფილი,
ზღვა თაურეშე თეშ გიშჩქ იბურჯანდას ერღვაფილი,
ჩქიმი სუმარეფ არძა ართო აშო მაფუ ყუნაფილი,
ვაგინძორით ქეიფობა ნამ მაფუდეს დოჭყაფილი.

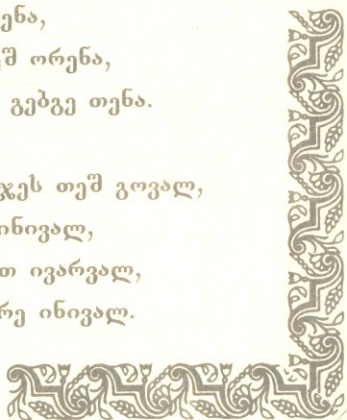
ვაჭარეფიშ ოსურემს მა თაში ართხანს უმენძელი,
თაშ უნელო გურქ ემეჩქარ ვატყუქ მაფუ მოძინელი,
სუმარემქ ეკოციის მუჭო ბძირეს თაში რინელი,
ხვალე დობსქიდი დო უფრაშო იპი ქოთ გინორთელი.

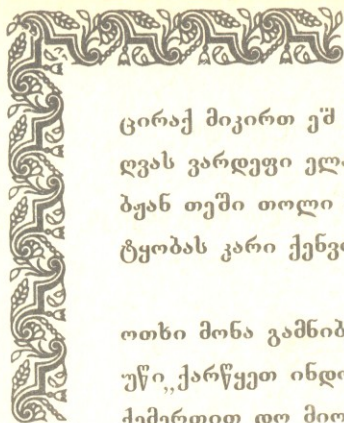
აბარწას ეწვოხედი თეში უჯინედი შორს შარას,
შურს ათაში გინუორთუანდ თეთ ვატყუდი მოხვარას,
ვორწყექ ზღვას შორს მონჩურუნს ვართი ხოლო თეში ჩქარას,
მუ ოკორდას უგურუა ითამ ხეცის დო თიჯგურას.

ხოლოს ქობძირი ნიში ყოფე შორშე მონჩურუნდ თინა,
ჟირი უჩა კოჩქი ეკილ გაშკურინე ინოჯინა,
მელე მოლე თეში ელურდეს შქას მიშარდნ ვაჩქედ ინა,
მაკინეს ფერს ინვოჯინი, ვამძირ ენერ ენარჩქინა.

გეკოზინდეს ათე ნიში ათაქ ბახჩას მიშარენა,
მითინქ ვაბძირანიადო იშო აშო იჯინენა,
რახან მითინი ვაძირეს ვაშქურუნა თეშ ორენა,
მუს იქნა ტყობშე ვორწყექ ანწი მოკო გებგე თენა.

ართი კიდობანი გეშედეს დუდ გამნანჯეს თეშ გოვალ,
იშე ცირა გეშეყუნეს ტანი ხანტილი ინივალ,
მოლაღურიში ფსუაში ფერი ქიცა გართ ივარვალ,
ბჟას სისქვამეთ ვიალენ ფერ ზისნახერე ინივალ.

ცირაქ მიკირთ ეშ ჩხორია კირდეს მიკარდ მუჭო ვალი,
ღვას ვარდუფი ელაფინუდუ დაჩხირიში რდკო ალი,
ბუან თეში თოლი მომიბარჯდ ვაშუჩ შურო განჯამალი,
ტყობას კარი ქენვოკილე კოჩ ვარდ გურიშ მახამალი.

ოთხი მონა გამნიბჭანე მათხილარო პუნდუ მანი,
უწი „ქარწყეთ ინდოელებს ბუა ჭოფილი მოყუნანი,
ქემერთით დო მიოტყობით თეში გური ვაიჩანი,
გეგწოყიდით ვევაჭრათი მუდგა ფასი გეიდვანი.

ვემერჩესდა გეკოჭყვიდით ვადიტუათ ვაზოგათი,
უწი თუთა აში მიყონით მეხვარით ვეჯინათი,“
ჩქიმი მონექ თეშ ქიმნაფურინ ვართ იგინეს მეულათი,
ვემეყიდეს კონწარობაშ ზანგის უდუდ მეჯინათი.

გეგორდი დო აბარწაშე ვორწყექ ვემეყიდეს ვარი,
გეკოჭყვიდით“ დუძახილო ეკონთხაფა რე მანგარი,
ინეფი ზღვასი ქენარღვეს ცირას გურე მათხილარი,
ქიმიბრული გაგწუყონი აშ მიკიბრთი კინ ამარი.

მუ მათქუე მასქვამაში შემღებუნო იში ცქვაფა,
იფუფჩ „ბუას მუშ სინთეთ ვარ თე ცირათ უდუ გონათაფა,
მის შეულებ თიშ ჩხორიაშ ჯინა თოლიშ დოყუნაფა,
თიში ჩხორია დობჭუნდას თენა იყი ჩქიმი ჩხონაფა.“

გაშწარსულუ ორაგადე ფატმან ინგარს იჭუდუა,
ავთანდილისით დუდ ვაჭოფედ ჩილაპურით ინგარდუა,
შერიცალო თეშ გინირთეს ართმაჟიქ გაჭყორდუა,
თირ დანდღულუ ეშ ჩილაპურქ ეთაკათ ფერ მოურდუა.

დერჩქალეს ბოშკოჩქ უწუ „ვემიოტუა ორაგადე“,
ფატმანქ იჩუ „ქაწვაზადი ვახუტოლი დურაგადე,
უჯუნი მუთუნ ვადომტებ ხე გიდვედო ირაგადე,
ჩქიმი ტახტის ქაშვოხუნე მოკო მუთუნს მეუხვადე.

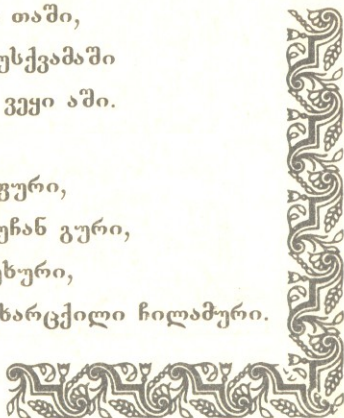
ბკითხი მირექ ბჟა თეჯგურა, მიშ სქუარექ მუ ტომიში,
ვარა ხანგებს სო მეყუნდით სი სქუა რექ ღორონთიში,
მანგიორი მუთუნ ვაძწუ მუთ ქობკითხი მა ითიში,
მიშ, მიშუ ჩილამური მეჭოთი წყარი წყურგილიში.

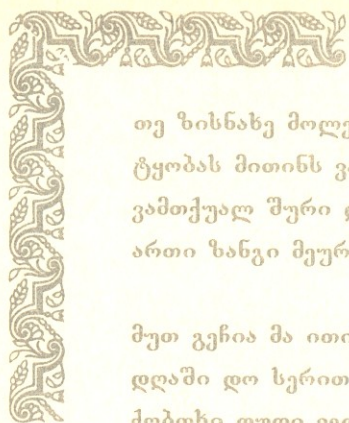
ვადუეთხი გურ შეუწუხი ესხი კილაკითხირით,
ჰამო ხუმათ გამწუტირხ ნგარაქდო, თოლს მანტუ ზისხირით,
ბროლიში პის, ქარვაში ღვანწკის, გიმე გიმემ კისერით,
თეში მანტუდუ ჩილამური ვაჯინინე კოს გურით.

მიწუ „სქანი დუდი დიდაში უმოსი დიდა მაფუ,
მა თიჯგურა ფარსაკი მოჭირ არიკისი ვეყუაფუ,
მუშო გოკო გიჩქდას ღარიბი ვორექი მადინაფუ,
ჩქიმი დუდი ჩილათაშენ ღორონს დასაჯებული აფუ.“

„ვეშილეზე ვეყუაფუ - ბოქვი - ეულა ძალათ ბჟაში,
ვადუჯერე გეხანგებუ შურო ვერგუ ენა თაში,
ამბე დროული ნარაგად ორე უჯგუში უსქვამაში
ე ზისნახეს კილაკითხე ამდლა ვაგურს ვეყი აში.

გამნიბონი საოცარი თე ზისნახე ოცქვაფური,
ონდეთ ფუბლი ვაძირან ეშ ჩხორიას ვაუჩან გური,
დარაია შილით ფობრი ოჭკორიე დო მუხური,
ვარდის რგალნდ გიანთხუდუ თოლს მოხარცქილი ჩილამური.

თე ზისნახე მოღებონი თოლი ვადმათხინე ეშა,
ტყობას მითინს ვაუძირუ თეშ გამნიპონ მა ყუდეშა,
ვამთქუალ შური დგიმილი კონი ადამიში ძეშა,
ართი ხანგი მეურჩქინი თიში ნინალაში გეშა.

მუთ გენია მა ითიში მუნერირდუ მოქმენდალა,
დღაში დო სერით ინგარს დო „ეკომოლუ ყუდე ხალა“,
ქობთხი დუდი ვედიყვილა, ცოდა ვორექ ვაგმაწვალა,
თიში უშშო მუჭო გაბრზი ვარა მუჭომ ნობდვე ძალა.

მუშა მინიბლი კინი თეში ინგარდუ დო მუკოხედ,
მელანიცალო მუშ წარეფი მელე მოლე მიკახედ,
ჟირი ხოლო თოლიში ღუბას ჩილაპური ინოხედ,
ქარვა ბროლი დო მარგალიტის აღმასი შქას მიშახედ.

ვემაგორუ მუჭო ბკითხა მუჭო გებგე თეში ფულირს,
მინორე დო მუქ ალოლუ თეში მანწარა მუ უჭირს,
ჩილაპურსუ უკათუანს ომალურეთ მუში ზისხირს,
ვამწონებუ მა მითინი ათაში გურზუდ მუთუნ ჭირს.

ინგარს დო მუთუნი ვაკო გიონჯირალ დაქუნალი,
მუში ქიცას მუნიქუნანს თინარე მუშ მაფორალი,
კილეშა დუდი გილუძნდო ვართი ოკო მაძინალი,
ხვეწამ თუდო ონდეთ ქობჩი ბუცუცია ოჯკომალი.

თიში კაბა დო თიში ქიცა ფარსაკიდ მოძირაფა,
ხეშა ქიდეკინიკონი გეზარებუდ ჩარცხინაფა,
მუთი მიძირნი აკას ვაგდ კაბა ქიცაში ორდ მაფა,
ქოთ მანგარი, ქოთი ლიბურდ ვეშმაღებე იში ცქვაფა.

ათაში მაფუდ თე ზისნახე ართი ხანს მა ფულირი,
ვაგვანდ ქომონს მორიდდ ვაყუკო სოთინი თქუალირი,
ქოუწუე დო ქოთქუას დოხოორესი თე ფულირი,
თეს მიშებრთუდ მუდაკაშა ვორდ მინულირ - გიმულირი.

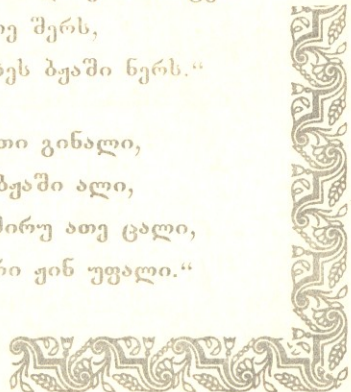
ვაუწუე მუ ბქიმიხა მურე თეშა მუმახვარე,
მა ვამიჩქ ეს მუ უჭირს ვარა მირე ეში მოხვარე,
ქომონჯი შიტყვენს დოპილუნს ვეშილეზე ვეშივარე,
ბუაშ ჩხორია მის აფულე ეშ ადგილი აქი ვარე.

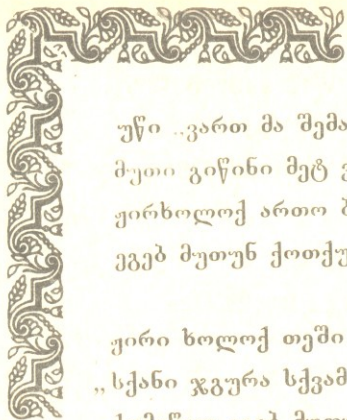
ვამიჩქედ მუბქიმიხე დახხერი მონტუდუ მიჭუნდ გურს,
პუსენს თენა გუანდადო თეთი ქიმშვანთხე უბედურს,
ვათქუას ვოფუჩუა დალატიშა თაში მუჭო ურს,
იფუჩუნი თის უდალატას გვალო თაში მუჭო წურს.

ხვალე ქემებრთი ჩქიმი ქომონს დულაყაფე მოუფერე,
უწი ამბეს ეფერს გიწინქ ქმოფუჩი ფერი საქმერე,
შურდგიმილი კოს ვაუწუე ორდე თეში მოკისერე,
„იფუჩ კირდეს ინიფქოსა გებსკიდიდა ვორდა ყვერე.

თეს ვაუწინქ ჩქიმი შურდგმას კოჩთაგანი მუთუნი ნერს,
ვართი ორდალს, ვართი რდილს, ვართი დო ვართი ნტერს“
ათეშ უკული ვვაყუნი ირფელ ვეჩი ათე შერს,
„უწი მოღართი დო გოძირანქი ზისნახეს ბუაში ნერს.“

გედირთუდო მიდმაყუნუ გინიბლითი თი გინალი,
პუსენქი გალ ქოძირუნი მონტებუელი ბუაში ალი,
თქუ: „მუ ბძირი მურენია, დღას მიქ ძირუ ათე ცალი,
თენა კოჩიშ ფსკირენდო ვარ გიმულირი ჟინ უფალი.“

უწი ..ვართ მა შემატყვიანუ რენდო ვარი დანაბადი,
მუთი გიწინი მეტ ვამიჩქ მუ კონიში ორე ნარდი,
ქირხლოლქ ართო ბკითხათ მუში უღუ თეს თემნერ დარდი,
ეგებ მუთუნ ქოთქუას დუს ვაუჭუანს ჩქიმი მარდი.“

ქირი ხოლოქ თეში მინიბლით ურიდანთუ ხე წუხენს,
„სქანი ჯგურა სქვამი ზისნახეს მურე ბკითხით გაწუხენს,
ქომიწით ეგებ მუთუნ სოთინი წამალი არსებენს,
ბროლ მარგალიტი ქარვას მურე მუში ნერს ვეგოტენს.“

ვარჩქილედ დო ვართ ვეგეგონუ ბკითხითნი ვამიჩ თენა,
კიბირ კიბირს ქიგედგუდო, ჩქი პასუხის ვამარზენა,
ნგვერქი აკიდროკას იში ხოლოშა ვემმართენა,
ბუა გვერშაპის გეგნუყინტუ კით თოლიშა ვემმადენა.

მუთას გობრთით მადო ჰუსენქ ჩქინი რაგადი ჩიებათი,
განწარებულ ყილო ხედას თინერ უღუ მეჯინათი,
კინი გამწუხორცქ ჩილაპურქ ჩქინი რაგადიმ საგამათი,
ონდეთ ქოთქუ „მუთუნ ვამიჩქ“ ქორთხინთია ჩემერცხათი.“

თინაწკმა ჩილაპურაში თექი ვორდით დოხუნელი,
მუთ ბთქვით თინათი დემნარდით შხვა ვაბშკიდეთ მოძინელი,
ბრელი ხვეწება თხუალათ დუაწყნარით სანატრელი,
ხილი მოუღით ვამაჩეს თეში ორდუ გინორთელი.

„ირფელი ჭირი გომჭყოლიდუ თე დღაქ ჰუსენ რაგადანს,
ეში დვანწკეფს კონი ვარი ოკო ღორონთი ჯუნუნდას,
მუ ოკორდას თეში მანწარა ნამუთი თეს უჭირდას,
თეშა სქუა მისხუნუდა ვამუჩას ღორონს ქოყუნდას.“

უჯინით თაში ბრელი ხანს დო მოლაბრთით გური ჭვილი,
ძირაფა მოხიოლდ მარა ჩარცხათ გურ მავ წყუნაფილი ეროვნული
მემკვიდრეობა
მუჭო მიბზოლუანდიდო თექი ვორდი მილასკვილი,
ჩქინი გურით თეში ინგარდ მუჭო ითი ბედიჭვილი.

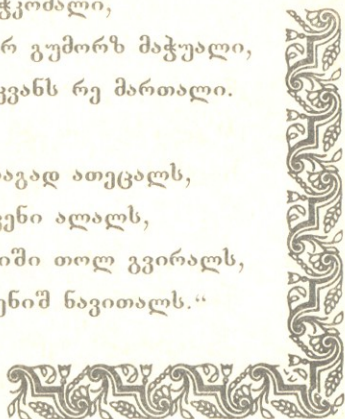
ათაში მიკმიშუ გიმოთირანდ სერს დღა დო დღას სერი,
პუსენქ მიწუ „მუსხანირე ვამძირ ხენწვე ბედინერი,
სი მუს თქუა ბკითხ ქობძირე ძღვენით მილუ ოსქუნფერი.“
მოღშინ „სქან ნებარე ზოჯ გოკონდა მეუ ემერი.“

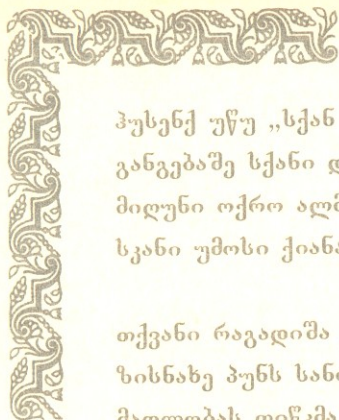
პუსენქ გამკიდ დო ქენანწყუ მარგალიტი ძვირფას ქუა,
„დოხორეს ბრელ იყუაფ უწი თავადი ჟინოსქუა,
შევეხვეწი „ქემურქუნი თეში ამბე თექ ვათქუა,
„ბოქვიდა ლეკური გემთხაფუდას“ კინ მიფუჩ თაში თქუა.

პუსენქ ხენწვემა ქემერთუ, ხენწვეს ნოღვე ექ დიარა,
ხენწვექ ხასლას ქელეხუნუ თიწკმა ყოფე ჩქიმი ჭარა,
ძღვენ მიაართუ მარგალიტი ვარჩხილ დო ოქროში ფარა,
შუმილ ვაჭარქ მუ იჩუ დო მუჭო უკებ დუდი ვარა.

ხენწვექ პუსენ ქეწიხუნუ დო მიაართუ ოშუმალი,
კნი შვეს შუმაში უკული მეუძინეს ოჯკომალი,
პუსენს მუში ფუჩიქ გაჭყორდ, დაჩხირ გუმორხ მაჭუალი,
გრნს ქალეფი, ყვარიას ვარდი ვადასკვანს რე მართალი.

პუსენი შუმილს ხენწვექ დოუუჭყ ურაგად ათეცალს,
„მიკვენია სოლე მილა ათეჯგურა ძღვენი ალაღს,
მარგალიტი თენერი ჭკადილს აღმასიში თოლ გვირალს,
ვებგანქია ვამღუნ თიშენი სქანი ძღვენიშ ნავითალს.“

პუსენქ უწუ „სქან უმოსი ქიანას მი იყუაფუ,
განგებაშე სქანი დუდი ბჟაში ნერო მაყუაფუ,
მიღუნი ოქრო აღმასით უსკანეთი ვეყუაფუ;
სკანი უმოსი ქიანას უინი ბჟათი მა ვამაფუ.

თქვანი რაგადიშა ვადირ მოღალირი ჩქიმი ძღვენი,
ზისნახე პუნს სანოსალოთ თქვანო მოკო გიწუენი,
მაღლობას თიწკმა თქუანთ ბჟა გიმუღირი ქოძირენი,
დო თეთ ხოლო თქვან დიდება ეიკინანს მუჭო რენი.“

მუ გაწუხა პუსენქ გოტახ ფუჩით დო მუში კონანა,
თი ცირაში ამბე უწუ ბჟა მუთ გიძირ თიმ მაგანა,
ხენწფეს გურს მუხვარხვალუ რხინი უღუნა იძიცანა,
ზოჯ ხენწიფექი ზისნახეს დოხორეშა მუყონანა.

ვაბწუხენდი ყუდეს ვოხედი გური მაფუდ ხიარული,
თემ მონეფიმ უნაშიქ მორთ ხენწიფეში გოტებული,
სუმენქ მონა ეკოყუნს მუჭო წესი მიღებული,
მაშქურინუ ქოთ ვამინქ მუშენი აფუ გოტებული.

მიწის „ხენწფეში ზოჯუათი ჩქი მობრთით სკან ყუდეშა,
პუსენს ცირა სკვამი ნოყვე უჩუქებუ ხენწიფეშა,
ქომუჩითი ცირათი დო სით მოღართი დოხორეშა.“
ცაქ გიმანთხ გებგონინი მა თი გაჭირებაში გეშა.

„შერიცალო უჯინექ ბკითხი „მუმ ცირა მუ ზისნახე,
მიწის „პუსენქ ხენწფეს აჩუქ ოსურსქუა ართ ზისნახე,
მუ გბაღედ შურქ ეკომილუ მოშკურ გვალო გინიფხანგე,
ვართი გემარინ, ვართი მიჩქ დუდი მუსუ მიკვოტახე.

მინიბლ ქობძირი ი ზისნახე ჩილაძურს მიშეფაფუ,
უწი „ბუდიქ მილატეს, რინა ანწი ვეყუაფუ,
გუმატყორუ განგებაქ დო ცა დუს გენთხაფილი მაფუ,
ხენწფექ გეგუ დო რთხულენს თიშენი გური ჭვილი მაფუ“

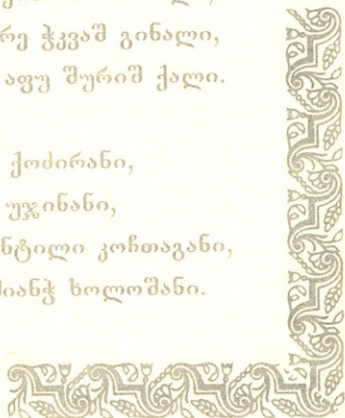
მიწუ „დავა ვაიკვედას სინწარიე ათეცალი,
ჩქიმი ბედირე მა მოუბად სიავე რე ჩქიმი იღბალი,
ჯგირი გიკვედას გალოლდა ფურს ვაუდუ იორთალი,
ჭირქ ჭირშა მუშაძინას ენა ვარე ქოთ ახალი.“

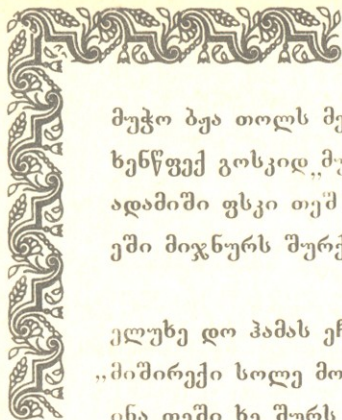
აღმასი გიძირ უფერი თოლს მაკვარკვალ ჩილაძური,
ქომოლურო გამწოდირთ გერგესი ყილო თიშ მაგური,
ვართი რხინი გურს მიკარე, ვართი ჭირი, ვართი ფური,
მიფორ ბიჯი ქიცათიდო კუნხი ქიშწოდგ ქომოლური.

მინიბლი დო კიდობანს სოთი მუ მაფუდ ჩუბლირი,
მარგალიტი გეგმაზგორი ფასი ვარე გედვალირი,
თითო ქალაქიშა ღირუ თიჯგურა ორდ ინა ჯგირი,
ქითუორტყი უღუდუკო მოკოდ ჩქიმი ჭყოლოფირი.

უწი „თენა ვიდუდას ეგებ მეთუნი შერჩას ძალი“
თაშ ცირა მონემს ქემეზნი ჭვილი ჩქიმი სამართალი,
ხენწიფე მოურს მიგორგოთ ხუმინორე ჭკვამ გინალი,
ცირა მეურს, დუს ვეუკუნანს ვართ აფუ შურიშ ქალი.

ირკონ მისოფ ზიმოთირე ათე ცირა ქობირანი,
ვემარგინე ოსურ - კონი არძას ოკო უჯინანი,
მუ ბორჯის ხენწიფექ ქობირ თე ხანტილი კონთაგანი,
„ბუას დოუხუნუ აქ მუნერო“ თქუ მიანტ ხოლოშანი.

მუჭო ბუა თოლს მერტკიროუნს თეში ათეში ინოჯინა,
ხენწფექ გოსკიდ „მუ ბძირია, ორაგადე ვაუდ ნინა,
ადამიში ფსკი თემ უჯგუმ ღორონთს დოუჭყუდას თინა,
ემი მიჯნურს შურქ ქასკიდდა შერი იყი ანწი ინა.“

ელუხე დო ჰამას ეჩიუ ვაკო მუთუნქ ეწყინას,
„მიშირექი სოლე მორთი, სო მოხვად ჩქინი ქიანას,“
ინა თეში ხე შურს ველებუნს ვართ უთირანს ეს ნინას,
დუდგიმე ხე შორს მიშეფაფუ მუში ფიქრი ნასხუნას.

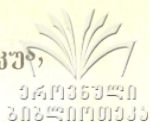
ხენწიფეში ათე ნარაგადს ინა ყუჯშა ველეშქვანდ,
მუში გური შხვადო მიშევაღუ იგონენდ გინიღანდ,
ვარდის ნოყური ეკუჭაბუ აღმასის აშ ვარჩქინანდ,
ირკოს უკვე მითი ორწყენი მურენია იკითხანდ.

ხენწიფექ ზოჯ „ეში ამბე გვალო აში ვაგეგინე,
ჟირ საქმერე ნამრენ თიშა უმოსოთ გური იჩინე,
ვარდა მიჯნურიე თენა თიშენი რე თაშ იჯინე,
დო თემ გამათ მიდგა ვარდას ინა მითინს ვამკაჯინე.“

ვარდა გვალო ჭკვერი რენდო გოხოლნა მესიაკონი,
ვართ ჭირი ჭირო მიორჩქ ვართ რხინი აფუ მოსაწონი,
ჯგირი დო ფურსუ თეში უჯინე არიკსრე გნაგონი,
ტორონჯ გიძირ ეში ჭკუა მეფურინუნს სოლე სონი.

ღორონთიშით გუმორძგვილო სოიშახ სქუა მოურდას,
ე ზისნახე თი სქუაში თიში მულაშა ქობუნდას,
ჩქი ქიგებგენტ ირფელი თიშის ფულირს ქოძირ თქუანდას,
თეიშახ თუთა ბუაში ნარკულო თაქ ყუდეს ქოხედას.“

ჩქნი ხენწვეს ჯგირი ბოშკოჩი ახალგაზრდა ყუნდუ სკუბ,
გოჯინათ სისკვამეთი ხოლო უჯგუში უღუდ ჭკუბ,
ოლიმუშა ჯარს მეყუნდუ ათე დროთი თაქ ვარდუბ,
მუშ სკუბაში საოსუროთ ათე ცირა ოკოდუბ.

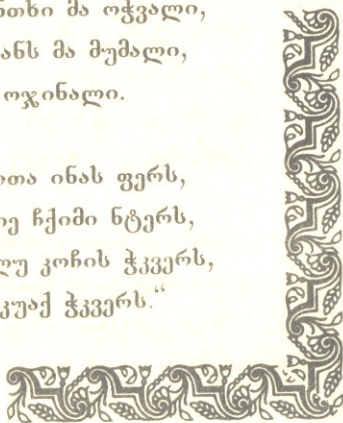
მუკაქუნალი ფერი მოუღეს მუთი ოსკვანს თიში ტანს,
თოლი ინოხე ეში კაბას სინთეს ინუკათუანს,
დუს გიორთვეს ოქროში მონწყილი ივარვალ ნერს ირთანს,
ვარდიშ სინთეს აღმასიშნერი ნერი ონძალ ვარვალანს.

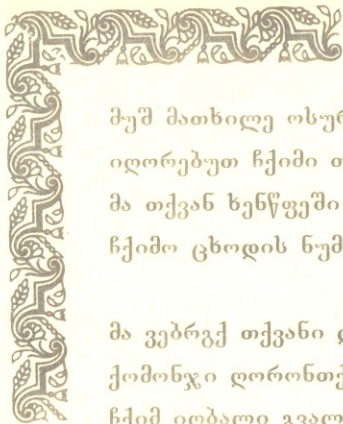
ხენწვექ ზოჯ მოკვანწესკონი, ზისნახეში დანჯირალი,
ოქროში ტახტი დოუდგეს თექ გეურჩეს დაქუნალი,
ხენწვექ მუში თოლით ქოძირ თი ფარსაკი გაჯინალი,
ცირა მუშ ხეთ გემნიყონუ მეურჩქინუ დახუნალი.

ჩხორო ოსური გეურინუეს მათხილეთ ინას კარს,
მეფექ დიჭყუ თემ ქეიფი მუჭოთი ოსკვანს მუში გვარს,
ზისნახეშენი მის ათვალე ჰუსენს არძენს საჩუქარს,
ჩონგური ბირა ზარ - ზიმოთი გიშესიძე ართ ხონარს.

გეგინძორუ დიარაქ სადღეგრძელო უღუ ახალი,
ცირა ხენდო დუს იჭყენს „სო მიშუანთხი მა ოჭვალი,
სოურენქი სო მობზვადი, მუს მომიდანს მა მუმალი,
მუ ბქიმიწა, მუ მიძელუ, მუშა მაფუ ოჯინალი.

ვართი ვარდის ვოხუშუბა, ვართი უყოთა ინას ფერს,
ეგებუ დორონთქ მიძებვარას, მივერიე ჩქიმი ნტერს,
დღაში მულაშა მუში დუდი ვაუყვილუ კოჩის ჭკვერს,
ვაგიჭირდუნი ოკო ჭკუბ ელუჩასი ჭკუბქ ჭკვერს.“

მუშ მათხილვ ოსურს ეჩიუ „უჩითია გურ ჭკვერას,
იღორებუთ ჩქიმი თხილუაშენი გიჩქდანი თქვა ნწარას,
მა თქვან ხენწფეში ნოსა ვეპიქ ეშგურშენი ვეღორას,
ჩქიმო ცხოდის ნუმ შაყარანს ტყურათი ონწყონს დიარას.

მა ვებრგქ თქვანი დედოფალო გვალო შხვადო გემიძ შარა,
ქომონჯი ღორონთქ დამიფარ ის ვაბწონენქ შურო მარა,
ჩქიმ იღბალი გვალო შხვარე, ეკოჭვილი მაფუ შარა,
ვომიტეთი მა აქ ვებრგქ, ასე მოკო თქვანი მოხვარა.

ვარდა დუსუ ქაწგოყვილანთ მა ათაში მოკონია,
თქვანი მინჯე თქვა გორჭყვიდნა რინა თქვანით ვეყინია,
ათეს ქუჯგუ ოქროს მერჩანთ ამარი ტანსუ გობძნია,
მორტინეთ ასე ვარა უკული გვიან იყინია.“

გამინწყ ოქრო დო აღმასი მუთ ქუღუდუ თიშინერი,
ქუდი გეინწყუ მარგალიტით ივარვალნ ანდა ფერი,
ქიმეჩ უწუ „გურით რთხულენთ მა თე ამბეს დამიჯერი,
თქვანი ღორონს ქიმიოჯინით მორტინეთ ამუსერი.“

სიპარამეთ მონემს ოქროშ თოლიშ სინთე ვაუღუდეს,
გიჭყოლიდეს ხენწფეში შიში თითი მუს ონინალდეს,
თე ზისნახე ორტინუანი ეთი საქმეს ეცადეს,
ოქროს ძალა ეშმაკიში უღუ, ეშენი მუს ვართდეს.

ოქრო სვანჯის უდინუანს ქიანას მითინს ვახარენს,
სიპარამე დღაშ მულაშა კოს კიბირემს ვეგიოტენს,
აში უდინ იცხვანტალუ თაში აწვალენს ატანჯენს,
მიკოკირილს თექი ეუშქვანს ბორჯის ცაშა ეშელენს.

ხათუნემქ შეურსულუ მუთი ითხუდო, მუს გეყუნსუ,
კაბა მეჩეს, გოქუნეს ვეჩინანი თეში მეურსუ,
დობორეს დიარარე, რხინი რენდო ირკოჩი შუნსუ,
ვეგნაყინტ ნტერეს ეფშა თუთაქ იში სინთე შორშა ურსუ.

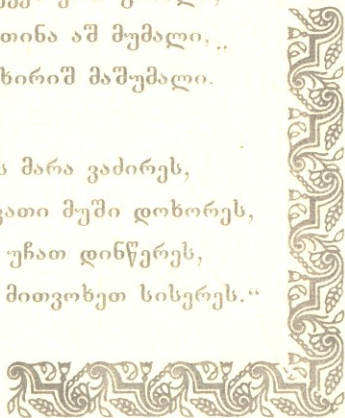
არძაქ ირტუ თემ უკული აკა ვარე მათხილარი,
კოს ვაუგინაფ თემ დიძახ „გომინჯია ყუდეშ კარი,“
გინიბლ ქიბჩინი ქუახუტოლ მუჭო მორთ ვაძკვე ვარი,
აშო ვაძნორთ „ვერგუნია თეში ქიმნიჭყ საჩიარი.“

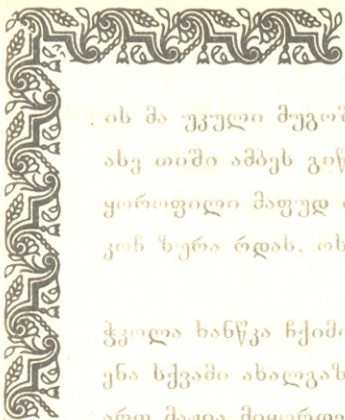
მიწუ „დეუდი გეშეპიდი ოქრო მუჩი ითინათი,
ჭყოლოფუა ათეშენი დორონთქ მერჩას საგამათი,
ცხენი ქომუჩი დო მორტინე ვერგ აქი იბჯინათი,
სოიშახ ხენწფე შეიტყვენდას მირუდედას თიშ კათათი.“

უცბას მინიბლი გეგშაბგორი ცხენეფიშ უჯგუშ რაში,
მოუკაზმი ქიგვობუნე ხიარულო მა ათაში,
მეფურინუნს ნჯილოს მეყუნს ბჟა გიმუელირ ჟინი ცაში,
ნამუს ხანდა გევოდინე გაგწომიოლ ხეშე თაში.

ეკისერუ არძაქ ქიგეგ უთხოზინეს მაგორალი,
თელი ქალაქი კუნხის გერე გეკნოსქვეს ქოთ გინალი,
ბკითხესნი ბთქვი „ქომძირუნდა მა ითინა აშ მუმალი, „
ხენწფემ ვორდა მოღალატე დო ზისხირიშ მამუმალი.

ირფელი ართო გემნართინეს, გორეს მარა ვაძირეს,
თემ უკული ხენწფე ირგნს დო შხვათი მუში დობორეს,
თეში ართიანს ქგაკვარკვაშუ არძაქ უჩათ დინწერეს,
„ჩქინი ბჟაქ მერტეს დეუკმელუ დო მითვოხეთ სისერეს.“

ის მა უკული მუგოშინა მექ მოხვადუ ზისნახეს,
ასე თიში ამბეს გიწინქ თოლს მოძირანდ ნამუთი ჩხეს,
ყორთფილი მაფუდ თინა ულუანდი თიში სახეს,
კონ ზურა რდას, ოსური კახმა, ჟირიხილო წიკუნს ხეს.

ჭკოლა ხანწკა ჩქიმი ქომინჯი ვამიყორდ ინა ვარი,
ენა სქვამი ახალგაზრდა ქოთ დოხორეს ორდ სუმარი,
ართ მაჟია მიყორდეს ინა დღაში ორდ მაღალარი,
სი რექ ჩქიმი ოფუჩერი თიში ზისხირით მაზიარი.

**ათე ამბე ოსურულო მაფუდ თიშა ნათქუელი,
მა ვონტინე, თი ზისნახე სერით ორდუ მუნაველი,
გური მალედნი „ბთქუანქია“ რაგადანდ ითი ტყელი,
დუდი იბრსხი ვამოშქურუ ინა ორე ანწ ღურელი.**

ირცქინაფუდ შედაკაშა მიშმალედეს ჩქი რაგადი
ინა მიშუ ვამჩქედ ვარა სი აქ ვაიჭანუანდი,
ის ქუმურთუმე, სით ქმორთი, თინარდ თაქი ეკოხვადი,
თიშენი რდ მონა გუტე, ვამორთიკონი ვიჩინანდი.

ბორჯის სი მინილინი, მა გეხხარი სკანი მულათი,
თქვანი ჩარცხა ხვალე იყიდ ლეკურიში მორქიათი,
მაშკურინუ, ვამიჩქედუ სო იბდიკო ვარა მათი,
ის ოკოდუ ართი გურით ჩქიმი დინაფა, ჩქიმი ღურათი.

სი ცოცხალო დიტკონი, ინა ქიმიშ ხენწიფეშა,
ირფელს ართო ქეჩიებუდ ჯარი უღუდუ თიშ გეშა,
დაჩხირით ხენწიფე ქიმიშ განწარებულ ჩქიმი ყუდეშა,
გობტყვიდუნდეს, გეგნობტუნდეს ვამარტინედ მა ათეშა.

ჩქიმი რსხებაშენ თეში მანგიორს ღორონთ გიგანს სი ეფერს,
ღომირთინე მა რინადო ქოთ, გამმოსოფი ეთი ნგვერს,
ჩქიმი ნატრი ეულირიუ მუ მიჭირს ანწი ბედინერს,
შიში ვამიღუ ვავორწყეჟი ვაყვილექნი მა თინერს.“

წიგნის თაშ ჭარ ავთანდილე თქუ „ანწ მარჩქილი გეჩიენი,
მოჯგირე ნტერ - ნტერიშ უფრაშ ნტერი ორე გურ უჩენი,
ვართ მუშ მუთუნ სალაშესოს ვაგანდენს მით ჭკვერ ქორენი,
ანწი ნემ გომქერ ღურეღირე ქოიჩქ აქ ვამართენი.

თი ცირაში ამბე მეჩი ნამ ტყობაშე სი ონტინე,
მუ გეგონი ვარა მუ ძირი ნარაგადს გეუძინე,
ფატმანს ქუცუ ჩილაბურქ დუდი ვაჭოფუ ანგარინე,
თქუ „ბუაქ მირგალ მუშ ჩხორია კინ ახალ ვამარინე.“

ამბე ნესტან ღარეჯანიში ჰოფუაში ქაჯევიშე დო იე
ამბეში ჩიეპა ვატმანიში ავთანდილიშა

„სქანი უღამი დო ღალატით კოჩის ვენდე სი ქიანა
ვართ გაგინე სქან ღალატი ხურგი ვემენქ თიმ მაგანა
შე გინუჭყვიდი ზისნახეს ჭუნქ დო ვარ თეშ უყოთ ჭყანა,
დორსხ-უაფილ თინერ გაფუ ბოლოს უჩათ იძირანა.“

„ჩქიმი ბუაქ დოშკირტ წემენწარ ფატმანი თაში რაგადანს,
სინთელეთი თის ქაუყუნე რინას მურე გინიდანს,
ჩქიმი თოლეფს ჩილაპურეფი ვაჩარცხებუ თესხი ხანს,
ღონე ვამილუ მივერე ვართი დუდი დო ვართ ტანს.“

ყუდეს არძაქ ეწმაძირე სქეა, ქომონჯ ვამიყორდუ,
თის იბგონე ბლურს ვარ კურცხას თოლს აწომირდ თეშ მიყორდუ,
პუსენ ფუჩიშ მოღალატე რჯულს ღალატით ნამ მიორდუ,
ჩქიმი ხოლოშა ვამართედუ უჩქედ შუში ბრალი ორდუ.“

„ართ ონჯუას, ბუაშ ელულაში ბორჯი ორდ მიკულირი,
სასუმარო ყუდეში კარს მიკვოჯინი, დევეკვირი,
თის მიშებრთუქ, მიშეფსოფუქ ნამშე მაფუ გურ ყვილირი,
ბთქვი „ქომოლიშ ფუჩის ონდნ ის საქმე აფუ წაულირი.“

ქობძირი სუმი კოს ართი მონა მუნემს შქას ეშურდეს,
მიკაქუნდუ თიშინერი, ნამუთი შხვას ვაუღედეს,
ოშუმალი, ოჭკუმალი, თით ნაყიდერი აფუდეს,
მუს ჭკუმენდეს მუთარდ მარა ართიანს ჰამას ოქცუდეს.“

უჯინედი, ვამორწყენა ინემქ წიმიტყე ამბე თაში,
„რახანს ეკიბჯიმალითი მაყალემქი ჩქი შარაში,
მი ვორეთი, მუ მიჩქნა მიჩქდანი ართი მაჟიაში,
ქუარჩქილათი ართიანს ქიდიბტყათი აბა თაში.“

ქიმწიტყეეს საჩიარი, მუტო თქუანს შარაში მალი,
მონაქ უწუ: „ეფერს გიწინთ ვაჩქნა ეშ ნავითალი,
დღას ვაგაიგონებუნა, გიძირნა ვართი იცალი,
მირჩქილით მუს ბთქუანქნი ითინარე ქოთი მართალი.“

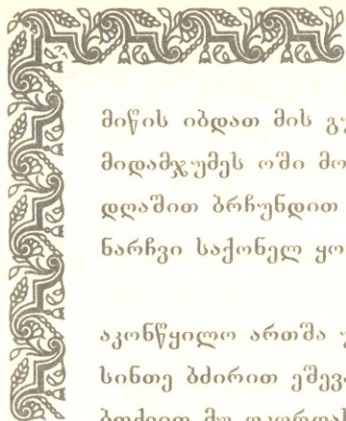
„მა ვორექ მონა ხენწვეში ქაჯეთიში ქიანაში,
ქაჯემს ჭირქუ ქეშაკათუ უსაშველე ლახალაშა,
დომღურეს მოგურტულექ რქვი იშბოლი დო თიჯტუაში,
ოღალქ მაძინ დედოფალს სქუალეფიში რდეალაში.“

დულარდუხტ ჯახოდ სახელი კირდე ჯგურა ორდ მანგარი,
ნტური შიშით იცანცალდ მის კიანთხუდე იში ზარი,
ჯიმაში სქუალეფს რდუნდ როსაში ჯახოდ დო როდაში,
თინეფ ასე ქაჯეთიში ხენწვე რენა დო მთავარი.

ამბე მიდეს ზღვაში მელე ხენწვეში დაქ დოდურეა,
დოხოორეს ნგარა რენდო უჩათი დინწერ დიფორეა,
მიქ უწუას დედოფალს ეფერი კოჩიშ რე გორეა,
როშაკ ჯარიშ უნჩაშირე ირკოჩქ თინა მიგორეა.

როშაკიქ თქუ: „დურათ მეძოჩქ მა ნგარასი ვაგურხუქუ,
გეგნობლუქუ ოშიბკუმა მიდგასიყინ გევანთხუქუ,
ქონებასით დოშმაყარა, ქოთი მუშ დროს აშ გიბრთუქუ,
მუტო შხვანი თეში ონგარშა დედოფალს ვაყუნუქუ.“

მიწის იბდათ მის გურ ელამ ნამუთირექ გიმონწყილი,
მიდამჯუმეს ოში მონა მარჩუალო აკონწყილი,
დღაშით ბრჩუნდით დო სერით ლური მაფუდეს დინაფილი,
ნარჩვი საქონელ ყორეთ წიმომ ქარავან ვონქვანქვილი.

აკონწყილო ართმა უკმელას, ეშაპუნდით შქა მინდორს,
სინთე ბძირით ეშევარვალუ ოჯინუსუ ჩქინდე შორს,
ბთქვით მუ ოკორდას ბუა ქორენდა მუქ დახუნუ აქ მინდორს,
აბორჯებულ თაში ართიანს უჯინეთ შორი დო შორს.

ართგანქ თუთას უგურუდო მინქ რენია თქუ ალონი,
ართო ბსხუნით ხოლოს ბძირათ მინორე დო მუ ოკონი,
ქუგუდირთით თე ციცნათელს არძას ოკოდ ძირუკონი,
თე ბუაში ალი მონტებულქ რაგადუკო თაშ გებგონი.

დიძახ: „მირეთი ცხენამეფი მი მუ კათა რეთია,
გულანშაროს მეურქ მოცქულ დაკინ მომითხილეთია.“
ათეთ ქოთქუნი მევაკინით ართო გოურეთია,
ზისნახე ცხენს გეხუნელს უჯინეთი, ალურეთია.

ინვოჯინეთ სახე, პიჯი სარკეში ნერო ივარვალ,
ეში სინთე მონქ თელი მინდორს გიშეძირე, გინივალ,
ხშირას ვარნი თეში თქუანდ ჩე კიბირეფი მილავალ,
დო იში სინთე, სახეს, წარს ყვადო, თუმას გინადვალ.

ჩქი თე ბუასი დურაგადეთი კონწარო ვარნი თეში,
მონა ვარდუ ტყურას თქუანდ ატყუდ ორდუ დიდ საქმეში,
როშაქ ორწყე ცირა რენი ქალუდირთუ ცხენით თეში,
ხე ქემებთხით გინობჭყვიდით ჭოფუა თე ზისნახეში.

„მართალ ქოთქვი უწით მირექ სი ზისნახე ბუამ მკრქნი
მიშ რექ, სონ რექ, სოლე მორთი ნოთე სერიშ სი ოსური,“
მუთუნი ვათქუ მანგიორო მოხორცქ თოლს ჩილაპური,
მუმ მაცოლა ნგვერქ ყინტას თუთა ათაში უმინჯური.

ვართ იჩიებ თეშ იჯინე ორაგადეთ ოფულარი,
მიში ნაღალატებურე, ვარა სო უდ ოულარი,
გაკიოშუ ვაკიოთუ ართი სიტყვა ხოლო ვარი,
ნგვერიშ ნერი თოლს ონჯანს ეკორღვაფილ აფუ წარი.

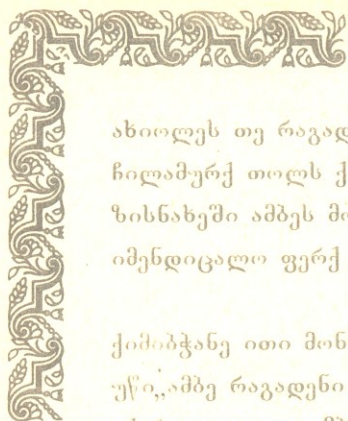
როშაქიქ თქუ „ვაკითხათ ალბათ ნწარე ფერი აფუ,
ცხოვრებას ფერი უჭირს, ორაგადეთ უფრაში აფუ,
ხენწფეს დღა თიშნერ უღუ ონატრებელი მითინს ვაფუ,
რახანს ღლონთ ეფერს მეჩანს უმოს გასაკვირი აფუ.

ჩქინი ხენწიფეში საძღვენოთ მოუყონაფ ღლონს თენა,
მადლობელით მაყინანდო მეუყონათ ჩქი ათენა,
ეში ფულუა ეწყინებუ ხენწიფეს გამიგენა,
ღალატცალო დომთვალუნა უარესი იყი ენა.“

მიბრაგადეთ თაშ ბსხუნით გეუდვით თენერ განჩინება,
ქაჯიშ ხენწფეს ჩავაბარათ ათენარე ჩქინი ვაგება,
მეურთ შარას ვაურაგადთ ვაუგინაფ შეწუხება,
ინგარს მანტუ ჩილაპური უბურჯუნს წუხარება.

როშაქის ბთხი გომიტუკო ჩქიმ დუდიშო ჩქიმ საქმეშა,
გულანშაროში ქალაქიშა, ართი ჩქიმ მოჯგირეშა,
იქ გომიტუ თაქ მობრთი ნივთიში ოღალიში გეშა,
ეს მიდებღა კინ გიბრთუქუ ქაჯეფიში დოხორეშა.

ახიოლეს თე რაგადიქ ეტყვებუდე ინემს თინა,
ჩილაძურქ თოლს ქამოსქირუ გებგონინი ათე ნინა,
ზისნახეში ამბეს მოგენდ ჩქიმდე ყურე ორდ ნანტინა,
იმენდიცალო ფერქ ქმაშუ რაგადიშა ვართ ღირ ინა.

ქიმიბჭანე ითი მონა გამნიპონი ჩქიმი ბინაშა,
უწი, ამბე რაგადენი მათ ქომიწი სი აკაშა,
იქ რაგადუ ათე ამბე მათ მიბრჩქილე მაჟიაშა,
მენდიქ მაშუ მოხიოლ მუთა მისხუნ ეში რჩქილაშა.

ჟირი უჩა მონა პუნს უღუნია თემ მოქმენდალა,
მუთუნი კონქ ვეჩინას თეში ამბეში გილაღალა,
უწუ „მეუ ქაჯეთიშა გეგნირულით ზღვა დო გვალა,
ქეშემტყვიითი თიში ამბე ვადაზოგათ თქვანი ძალა.“

მორთეს შარას მუნოვედეს სუმი დღა დო სუმი სერი,
თქვის „ქაჯის ხენწვე ზღვაშ მეღერე ცირა თექ ხე ბჟაშ ნერი,
კონქ ვაძირას თიმ გურშენი სოთ უხენა რე კილერი,
საოსურთო მეურჩქინუ როსანს ათე მშვენიერი.“

როსანს თენა მიათხუანი უხოჯ თაში დედოფალს,
„დიარას ასე ვებქნქია ჩქიმ გური იჭუ დაჩხერ აღს,
დინართის ნოსათი დებკინენქ ათე ცაში ბჟაში ცალს,“
ჯინას ყუნა ოსური თხილანს ათე ჭოფილ საცოდალს.

არძა ართო შიდუყუნაფ მუთ ქოყუნდე თექ მისანი,
ნტერს ელდ თიჯგურას დო ბართი უღუდე შიშუანი,
თაქ ქიდიტუ ჯარი ბრელი ნამუთ ჯჯირო ლიმენანი,
თეში შიდართუ დედოფალქ ქედოსკიდე ართი ხანი.

დღას ვეუჭოფ ქაჯიშ ქალაქი ამდღარიშა მუღირ ნტყვას
 ქალაქ მიშაკეთებული ქარიატასრე კირდუნერს,
 კირდემი თუდო გვირაბით ეშალი უღუ უი ციხეს,
 თექ მეურჩქინეს დახუნალი ათე ცირა ზისნახეს.

თი მინალ კარს ჯარი გერე გიშნაგორა ნყილო ჯგურა,
 ვითი ანთასი მახანეფი არძა ართიანიშ ჯგურა,
 სუმ მინალს სუსუმ ანთასი ჯარი გერე ეთიჯგურა,
 თენა გებგონი შევოძახი „სი მუ გოხვარ, ჩქიმი ღურა!“

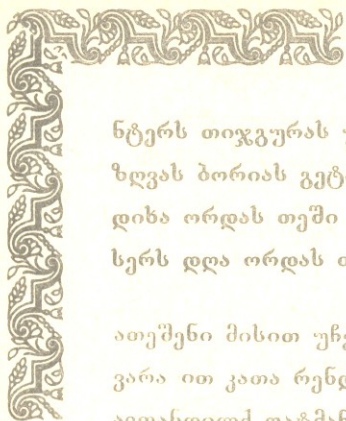
ათე ამბეს ავთანდილი ბჟაშ ჩხორიაშ გორინელი,
 ოხიოლუ მარა ფულუნს მუჭო აფუ სანატრელი,
 ღორონს ხვამანს ათეშენი ღორონთიში მადლობელი,
 მუჭო ქარაგადაფუა ათე ჩქიმი ორსხებელი.

უწუ: „გურიში მალამორექ გოლვაფირო მა ქგალე,
 ეფერი ამბე გმაგონი ვამიჩქ მუჭო განინალე,
 მარა ქაჯეფიში ამბექ ვავმაგინუ ათექ ხვალე,
 ქაჯი ავაგა კონ რდასნთეშ შიღებენო კონი თვალე?“

ათე ცირაში სიცოდილი დაჩხირს ინომირზანს გურს,
 ქაჯეფი ხორციელი ვარე, მუშენი გორნს ე, ოსურს?!“
 ფატმანქ უწუ: „აშით ვარე, მუჭოთი სი თეს უჩანქ გურს,
 ქაჯი კათარე, ქოთი ონჭ კირდემი წვანჯი დო თიმ გურს.“

ენეფი ბრელი იღვარღუნა თაში ძეთ რე ქაჯეფი,
 ქოთ მესიაკონი რენდო, ქოთ ორუნა შხვას ინეფი,
 ირო შხვას ამარცხენა, გუმორძგვილო სკიდ მუნეფი,
 გემანთხაფალ აშ მირულე მინს ხე ვაულ, მინს თოლეფი.

ნტერს თიჯგურას უსხუნუნა, სინთეს მეუდინუანა,
ზღვას ბორიას გეტახნა ხომარდის მინურთინუანა,
დიხა ორდას თეში მეულა, წყარს გემასკირუანა,
სერს დღა ორდას თეში გაჩქვანა, დღას ეკასერუანა.

ათეშენი მისით უჩქნი ენემს ქაჯის უძახუნა,
ვარა ით კათა რენდო ჩქინიშნერო სორცი უღუნა,
ავთანდილქ ფატმანს უწუ: „სი მუთი მეჩი ამდღა მავა,
ექ დაჩხირი დამინელ ვამიჩქ მუჭო გინოიგავა.“

ავთანდილი ჩილაპურამ რენდო ოხვეწ ღორონსია,
„ჭირი რხინო გინომიჩქვი ღორონთი სკან მარდისია,
ვამჩქუნ ფერი სი ფარსაკი ამდღა თენა მორჩქინია,
ჭყლოფუათ სკანით ვორექ მუთ ქიანა ქორენია.“

ათე ამბეში გაგებაშენი ჩოქ ღორონს ადიდენდ,
თიშენი ინგარს ავთანდილი ფატმანი თეს ვეფიქრენდ,
ავთანდილი იში ყოროფას ისკვამუანდ შხვას ფულუნდ,
თეში ფატმანი იში კისერს ოღურყოლდ დო ჯუნუნდუ.

ფატმანი დო ავთანდილი თაში ჯანუდეს ართო სერს,
გური უგურეთ უფერუანდ ოღურყოლედ იმ კისერს,
თინათინი თოლს აწურე ოცანცალუ ათაში სერს,
გურით გენწარუ ტყარიშნერო ტყარს ათხოზას ოკო ჭკვერს.

ჩილაპურს ფულუნს ავთანდილი, ვარ მიშახე იში თქორს,
მელანიში ტობას მონჩურუნს აღმასიში ნიში შორს,
თქუ: „ქოძირით მიჯნური სორე ვარდიშ გამათ რე საფორს,
ვარდის მახორცქ მაფშალიაქ სორე ამარი გეხე ნძორს!“

დნაბუნა ეში ჩილაბური ყურუმ ქუას დაღბუნას,
აღმასიში ატარი ეფმას ვარდის გილანურუნას,
ფატმანი გახარებულ ორე ხე დო დუსუ გულუნას,
ვარდი შიბული ნძერა დუსუ მაფშალიათ მირჩქინანს.

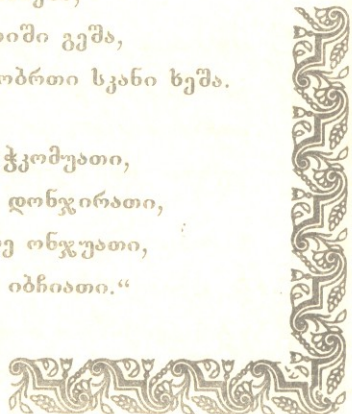
აბანოშა აღონს მეურს, ბუას ჩხორიაშ გინთჷ აღი,
ოსურქ მოუდ მიკათირალ, გოორთუმალ, გაქუნალი
ანდა ფერით ნაქარგა, ოსარეთი თიში ახალ-
„კონჯღორა მიდეღია გაფუნია სი აღალი.“

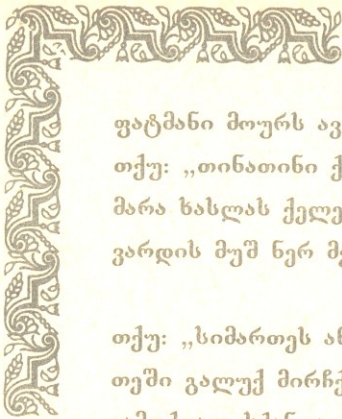
ავთანდილქ თქუ: „მა ჩქიმი დუდი ამდღა მოკო გიგვორჩქინე,
ვაჭარიში მიკაქუნალ თქუ ვამოკო ვეგლმადინე,
ქიპკიქუნუ ტანდო კუჩხი მუთ უჯგუში გილაღინე,
გესქვამუ ნჯილოქ იბარჩხალუ ბუას მოგენს ინაჯინე.“

ფატმანქ გოუნწყუ ტაბაკიდო ავთანდილსუ უჯინედ,
ქოთი ქუმორთუ მოკვანწილო ხიარულო იჯინედ,
ფატმანქ ქოძირ შხვა მიკაქუნს, აშ ვაუძირუ ვეჩინედ,
„თაში უსკვამაში ორენია“ უძიცანს უჯინედ.

ფატმან ოკვირ ქოთ უჯინე თოლქ ქუსკიდ ეშ სისკვამეშა,
იქ მანგიორი ვაუწუ ინაძიცუ ის სახეშა,
ვაშჩინუა თინა უკვე თაშ იჯინე თიში გეშა,
სკან ყოროფაქ მომიყონ თიშენი მობრთი სკანი ხეშა.

აკოცის მუჭო გათის შუმა, ქეიფი ჭკომუათი,
აშო მოლართ, ოხიოლუ ანწი ოკო დონჯირათი,
გიკურცხინუ, მორუმელე ქოთი ორე ონჯუათი,
ფატმანი აშო ქიმიჯანუ „ქმორთია იბჩიათი.“

ფატმანი მოურს ავითანდილს ელასიმე შურიშ ღალა,
თქუ: „თინათინი ქარწყედას გეთებუდ ჩქიმი ყაზაყალა,“
მარა ხასლას ქელესუნუ მოშაყარუ მუში ნძალა,
ვარდის მუშ ნერ მედინაფუ მობჟღირაფუ უდ ლახალა.

თქუ: „სიმართეს ანწ გიწინქ აიშახ ფუბლუნდი მა სახეს,
თეში გალუქ მირჩქილუა ნგვერქი გაჩუკო ითამ ხეს,
ვამთქუალ სქანდა ინა მუშენი იბჭუდი მა სინჩხეს,
ჩქიმი გურ უკებ უნა წარამ ბროლ აღმასიში ზისნახეს.

სი მა ვაჭარი გოგონქ ქარავანი დო თიშ უნაში,
მა სპარსპეტი* გოხოლქ როსტანი ხენწფეში ქიანაში,
თავადი ვორექ თე ჯარიშ ძალაში დო შელებაში,
ქონებათი უთვალ მიღუ მინჯე ვორექ ხაზინაში.

გენდებუქუ სალამუსოს ქოთ ღირსუანი იყუაფუ,
როსტანი ხენწფეშ ოსურსკუა ნამუთ მა ხენწფეთ მაფუ,
თინა მიყორს თიშენით დუდი გინოდვალირი მაფუ,
თიქ გომიტუ მა თაქ დო ყუდე წიმოტებული მაფუ.

თის ბგორუნქ ცირა ნოყვენი თიშენ ვორექ გინულირი,
ვადომტებუ თელ ქიანა ზღვა, გვალა მაფ ეკულირი,
მიძირ თიში მა მიჯნური გილაკუსანს გურ ყვილირი,
ქეკალიუ მუში ძალა რე ქიანაშ გურ მუღილირი.“

*სპარსპეტი - სარდალი.

ავთანდილქ ფატმანს ქეჩიუ დუდღობოლო ფულთა
ტარიელიშ ყოროფა დო ამბე ყილო დო ტყებიში,
უწუ „წამალ გიჩქნია ვეჩინენქნი თიში ჭირიში,
წარი დო თოღს სინთექ დართასი იყუას რინაქ თიში.

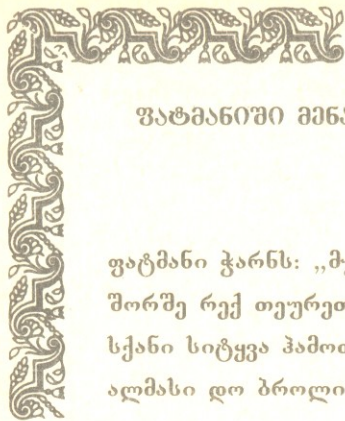
მორთი ფატმანი ვეცადათი თენეფიში მოხვარას,
უშველათი ეგებუ ინემქ ართიანი ქოძირას,
მითი ათე ამბეს გეგონენს დომიჭყანა ჩქი ცქვაფას,
ართი მაჟია ქოძირან გინუოტუათ დინაფას.

გუტუათ ქაჯეთიშა ეთი მონა სკანი მისანი,
ეთი ცირას მეუჩინათ მუთი ჩქი თაქი მიჩქნანი,
იქ მართალი ქოშწუანი მუჭო რენდო სო ყუნანი,
დორონთქ თქუდა ჩქინი ხეშე ეგებუ ქაჯემქ დემარცხანი.“

ფატმანქ უწუ: „უღორონთეთ საქმე ვეყი მუთუნ ნერი,
სი მა ამბე თაქ მეჩინი ვაგამგონებ იმინერი.“
ქიმიჭანუ მონა მისან უჩა ყვარიაში ფერი,
უზოჯ „ქაჯეთიშა მეუ შარა გეიდ სი ეფერი.

ასე ბძირ სქანი სიფარსაკეს მისანობა სქან ყურენს,
ათეთ გურშე გამმოსოფა ნამუთი სვანჯის ვამარზენს,
ეთი ბჟასი ქეჩი ნამდა მოურს ნამუთი მუს ირსხენს.“
იქ მაშინუ „ამბეს მოიდა ჭუმე ხოლო თეურენს.“

ფატმანიში მინაჯარა ნესტანი ღარეჯანიშა

ფატმანი ჭარნს: „მურიცხი რექ მიკნახარცქა ბუაშე ბუაში,
შორშე რექ თეურეთ ონჯ სქანი დაჩხირი ყოროფაში,
სქანი სიტყვა ჰამოთირე ნარაგადი სქან ნინაში,
აღმასი დო ბროლი რექი ეკონწყილი სი ათაში.

მა ვამიწი თუმცა მუთუნი სქანი ამბე თაქ სია,
მა იშენი ქემეხვადი მუჭო სი მუ გოჭირსია,
ტარიელს ჭვილს ქიმკარჩქილი გილარგორუნს ინგარსია,
კინი ქოძირუნთ ართიანს ინა ვარდი დო სი ია.

რგორუნს ტარიელიში კოჩი ჯიმათ აფუ ის ყონილი,
ავთანდილი არაბეთის გიშარჩქინელ დო ცქვაფილი,
სპასპეტირე როსტან ხენწფეშ კოჩი ახალგაზრდა რდილი,
სქანი ამბე ქუმობჭარით ჭკვერას გური გონამილი.

სქანდა გუტეთი ითი მონა ქემერთას დო ქორძირას,
ქაჯიში ჯარქი დირთუ დო ვარი გეგას დო ქოძირას,
ქალაქი დო ჯიხაშ აკანს ჯარი მუსხირე ქოძირას,
სქან მათხილფე მუსხი ყუნა უნჩაში მირე თით გორას.

ქაჯეფიში მუთი გიჩქნი ქემმოტყვინეთ, ქუმობჭარი,
უკული სქანი ყოროფილს მუჭო რექი ქემეჭარი,
გაჭირებაქ მოხვადესი მულექინე დოუწყნარი,
ლორონთ ვექუნს ვაძირათ თქვა ართიანი ვეყი ვარი.

ჰე, ნაჭარა ქოფურინი, გეგნოფურინ კირდე გვალა,
მონჯარ სქანი სი დორხვად თუთა მურიცხი ბჟა ბარხვად
სი იღბალი უჯგუში გილე სი რძირნს თოლი ვარვალა,
სქანი უმუშოთ რინა მიჭირს გოცოდდა ვაგმაწვალა.“

ფატმანქ ათე მუში ნაჭარა ქემეჩ მონა თი მისანს,
უწუ „ათე ჭარილ ქემული თე ზისნახე ბჟაშ თაგანს“,
მონაქი ენა დატყობინუ დინახალე მუში ტანს,
იქ გეგნოდინ გეგნოფურინუ ოულარი მოედანს.

შურდულ ცალო გაგთოსხაპუ მისოფ მეურს უზოგარი,
დლა დო სერი ეკმანთხედუნ თეში გამნანჯ ქაჯიშ კარი,
მითინ ვარწყე თეში მეურს, ვართი კარიშ მათხილარი,
დო ზისნახეს ქდაკინუ მუშ მყალეში ნახელარი.

ჯიხა თეში მინილე ითამ რდუკო გონჯამილი,
უნა ზანგი თუმა გირძე ტანი უნათ გოსურდილი,
ცირაქ გალე აშკურინუ იფიქრ ვორექ დინაფილი,
გეგმათირუ თოლქი, სახექ, მუჭოთ გური წყუნაფილი.

„ნუმ გოშქურ, ნუმ გიმითირუქ“ - ზანგიქ ათაშ მაშინუა,
„ფატმანქ გომტუ მა სქანდადო თე ნაჭარა მოყუნუა,
მუჭო მართალს გირაგადქ თექი ჭარ ინა ვადინუა,
ვარდის პირს ნუმ იბჟღირუა ბჟაშ ჩხორია ვედინუა.“

ზისნახეშო ათე ამბე სარიკორე ქოთი ვაჯერს,
ჭიჭე ჭიჭეთ იწყნარებუ ირთინუანს მუში ნერს,
მონაქი ათე მონაჭარა ქიდაკინუ მუში ხეს,
კითხულენს დო ჩილაპური მოურს ბონუნს იში სახეს.

მონას კითხუ: „ქომიწია მირე ჩქიმი მაგორალი,
ხოლო მითინს მევოჩქქო შური დგიმილი მა ცოცხალი,“
მონაქ მაშინ „მა მუთუნი მიჩქ ენა ორე ქოთ მართალი,
სქანი უკული ჩქიმო დისერ ბუას ვაუდ მუში ალი.

ფატმანიში გურს სქანი უკული ირიათო თნს დო ჭვენს,
ჩილამურს მიშახენდო ქოთი, ინგარს ქოთი გიგონენს,
სქანი ამბე ართშა მოული ინა თით გურს იკინენს,
ჩილამურ მუჭო ვასქირაფუ ღორონთ ორწყე მუს ტანჯენს.

ბოშკოჩქ მორთუ მიდგარენი ქოთ სქვამირე გოჯინელი,
თქვან ამბე ფატმანს ქეჩიუ, ჭირი თქვანი გორინელი,
ითინარე რგორნანი ზღვა, გვალა აფუ გოლინელი,
მა გომიტეს მალას ოკო იპუენი კინ გორთელი.“

ცირაქი უწუ: „ასე ბჯერს ათე სქანი ნარაგადი,
ფატმანს აბა მუ უჩქედუ მა მიჭირდუ მუს შეფხვადი,
ალბათი ასეთ გილენგარს ჩქიმი მაჭუალი, დნაბადი,
მათი მებჭარუნქ, სითი ქეჩი მუ დაჩხერს გინიბდანდი.“

ნესტანი ღარეჯანში მენაჯარა ვატმანისა

ცირა ჭარნს „აჰა ხათუნი, ოსხუნური სი დიდაშა,
ქარწყექ სოფელი მატანჯენს ვამანტინე მა ინაშა,
ნაჭვის დულა გუმობანი, გენოჭარე ჩქიმი ყვაშა,
ჭიჭე გური ვინუორთე ითი სქანი ნაჭარაშა.

სი ქოთ ჟირშა მომლექინე გაჭირება ძირაფათი,
აქ ქაჯებს ჭოფილ ვაფუქ თებულ მაფუ დინაფათი,
ხენწფემ ჯარი თისხი გერე ვეშმალებე თვალუათი,
გლახათ მეურს ჩქიმი ამბე ათე ჩქიმი ნასხუნათი.

მეტი ამბე აქიანი მუ მაჭარე აურეშე,
ქაჯიშ ხენწფეს ვაგურთინუ, ვართი ელნა ის დიოშე,
მარა ჩქიმი მათხილარი უმოსი რე ანთასიშე,
ჩქიმი დარსხება ათაურე ვამოხვად მუთუნიშე.

მიქი შორთ ჩქიმი ოგორშა ტყურათირე შულადირი,
ჩქიმშენ დაჩხირს ნუმ მიშეჭუ ვევიძინას ჭირშა ჭირი,
თინა მონატრ თის უძირე ყოროფილი ჩქიმი ჯგირი,
თიში უმუშო რინა ჩქიმი ახავაი მუშა ღირ.

მა ვაიწი ჩქიმი ამბე დო თიმ გურშენი დოიფული,
ვამობადლ ძალა თეში ჭვილი ვორდი თიმ უკული,
ჩქიმი ყოროფილს ქემუჩინი რთხულე შური გოტებული,
ვაბგორას ასე ხოლო გოუტე თიშა მოციქული.

ვეგემძინას ვაპილას მუთი მოჭირსნი მობაღ თინა,
ჟირნერი ღურუთ დობღურუქ ღურელ ბძირე ბორჯის თინა,
ტყურათ მითინი ვამოსვარ მუ ეფერი ვაბქიძინა,
ვაღეჯერდა ქუას დომთხორი თით გეთებუ ჩქიმი რინა.

სი მომჩინი სანიშანო ასე ეთის მეგოჯღონა,
მუშ ნახუქერ ქიცაშ წვანდიშ მიკნაჭკირას მეგოჯღონა,
თენა ჩქიმო ძვირფასი რე თიში დუსუ გიმოშინა,
ფერი ჩქიმი იღბალიში „უჩა“ გინომ მუგოშინა.“

ნესტანიში მენაჯარა მუში ყოროფილიშა

ანწი ყოროფილს უჭარნს გური ნკირილი ფუნაფილი,
დაჩხირი გარზ თიშო ინგარს მითი აფუ დინაფილი,
გურს გორგინჯნს თე ნაჯარა ყუჯიშა ელასიმაფილი,
ვარდის ბროლი გიშეძირე ქარვათ გინორთინაფილი.

„გოლვაფირო ჩქიმი ჭარილი, ჩქიმი შურ მერყუნს დამიჯერი,
ტან კალამო მიკებუდუ, ნეშ მელანიო რჯარ ეფერი,
გური გურით ეკობჯაბი ქარლადირე თიშ ნოჯკერი,
დორკირეს ვამკოსოფა ქოკირუდა გური ოხერი.

ე, ქიანა მუხ მორთნა ქარწყექ ჯგირო გური უჩენი,
მიკიბარჩხალ იში ნოთე* რუმე მაფუ მა იშენი,
მესიაკონემქ ქიჩინ წონენს ოწონებულ რდნ თიშენი,
უსქანეთი შური მიდგდას მა ვამოკო იშენშენი,

ქიანა - ბორჯიქ აკოფსოფეს ჩქინო ინა ორე ჭყელი,
ჩქიმი ყოროფილს ვავორწყექი ნამუთ მაფუ სანატრელი,
მუ ბქიმიანა გური ცანცალანს ყაბა გემ ლასირელი,
სალამუსო გაგიცხადი მუთ ვამაფუდ ნათქუელი.

*ნოთე - ნათურა.

შურდგომილო ვაძწონებუდი გიფუჩ ბუა დო განგებას,
ძალაქ შემდინუ რინაში დო ვართი მნატრე ცხოვრებას,
მარა გებგონი ცოცხალი ყოფექ, ღორონთ სკან შელებას,
სახიოლო თენა ორუ ირფელი ჭირს დო წუხებას.

სქანი რინა იმენდირე, თენა ობად ჩქიმი გურსუ,
ოჯვაშეთ კილნაჯვა დო თხუმურელი ჭყოლირი გურსუ,
სკანიშენი დინაფილი ქორშდას სი ჭიჭეთი გურსუ,
ყოროფაში თასი დოდუდო ულუანს ამდღათ რდუნსუ.

მუ მერჭარა ჩქიმი აშბე ვეგნიდინე ქარდადიშა,
ნინა დოსკირ ვერაგადე ვერჩქილინე ვართი იშა,
ფატმანქ მირსხუ მანგიორ თიშ დუდი მიბარ ღორონთიშა,
კინი სოფელქ წამინწარ, ვამარტინ თიში დალატიშა.

ათე ქიანაქ უნწარაში მომიძინუ ჭირი ჭვილს,
ვამბადინუ გაჭირება აიშას ბედი ეკოჭვილს,
ქაშუყოთუ ჩქიმი დუდი ქაჯინ, ეშმაკის აკოსკვილს,
ბედიქ დოჭუ ჩქინი იღბალი ნორცხვა გეუძინ დუღათ ჭვილს.

კილერს პუნთუ ციხეს მაღალს, თაქ ქაჯეფი ინორენა,
დიხაშ თუდო ფულირ შარას მათხილეფი გეურენა,
დღაშით, სერით თხილანადო ვამოთხუნა თაქ გერენა,
გემანთხაფალს გოჭყვიდუნა არძა დუცუ ქიმნაცენა.

სი თინეფი ვაიჩქდას ჩქინობურათი ლიმენანი,
ჭირშა ჭირი ვეგემძინა მობად მუ დღა მიდუ მანი,
ობედინი თეშ დიბჭუქ დურელი ბძირე დუდი სკანი,
გომჭყოლიდე ჩერცხი თენემს, გილუდას გური ქუაში.

გოლვაფირო შხვა მუთუნი ვაგილუდას თაში გურსუ,
ითამუდა სი ვაბმუდე, შხვასი უნწყნდე ჩქიმი გურსუ,
უსკანეთი ჩქიმი რინა ვეყუაფუ დო ვაიშურსუ,
ვარდა ფაფალას გევნობლუქუ, ვარდა ხამით დიპილ დუსუ.

სქანი თუთა შხვას ვაში, იფუფჩ მუთ მიღუ ოფუჩური,
სუმი ბუაქ ართო გეკანთხას ჩქიმი დუდი ვაშ უბედური,
კირდეშა დუს გევნიბოთა, ღურა მაყი წვალებური,
ფსუა აში ქოფურიუნს ცას იყუაფუ ჩქიმი შური.

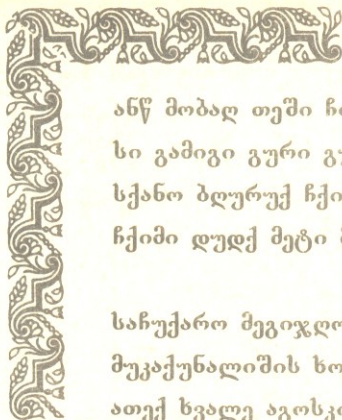
ღორონს ქობთხინქ დამირსხას თე ქიანაში მიშარინს,
დაჩხირი, წყარი, დიხაში დო ბორიაში გოსოფინს,
ფსუა ქომუჩას მაფურინე, მივანჭუდე ცაში ჟინს,
ღღაშ დო სერიოთ უჯინედე, ბუაში რსიოლი დო სოფინს.

სი ბუაში მუკნახარცქა რექ, ბუა უსკანეთ ვეყუაფუ,
სითი ბუასი გარსიოლქ, თიშნერო ბედი ჭვილი გაფუ,
სკან აგაგას თექ ქობძირუნქ გური თინჩას მაყუაფუ,
რინაქ გუმენწარუ მარა ღურა ჰამო მაყუაფუ.

მა ღურაშა ვამოშქურუ, სი გაბარე ჩქიმი შურსუ,
მარა სკანი მა ყოროფა ინმოსქიდე ჩქიმი გურსუ,
გუმაშინე ჩქინი ჩარცხა ვობუნქუ ზისხირს ჩილაბურსუ,
სუ ნუმ ინგარქ, ნუმუ ირგონქ სკანდე უღირი ჩქიმი დუსუ.

ჩქიმი მარდუალეფიში ასე მეუ ინდიაშა,
ღღა ქუძირეს ქოუცის ტერი გეურე ირ დიხაშა,
ჩქიმი დინაფა გურიშ ჭუა მულექინე სი აკაშა,
ვართ მა გომიჭყოლიდეა მითუღირი მუნაფაშა.

ანწ მობად თეში ჩიება მუჭო იჭუ ჩქიმი იღბალი,
სი გამივი გური გურმა მეურს ვაულ იორთალი,
სქანო ბღურუქ ჩქიმი ნძორი ძერას აყი ოჭკუმბლი,
ჩქიმი დუდექ მეტი მუ მოგილე წვალება დო ონგარალი.

საჩუქარო მეგიჯღონა მუკნაჭკირას სკან ქიცაში,
მუკაქუნალიშის ხოლო გასაშინეთ ყოროფაში,
ათექ ხვალე აგოსკიდას იმენდო სკან ცხოვრებაში,
კონწარო დუს ქიგმანთხეს შკვითი მურიცხიმ ბორზალქ თაში.“

ნესტანს უკებუ ყოროფილშა გურს ელეღნ თი ნაჭარა,
ქიცა გეგინწყე გამოჭკირუ ნამუთი აფუ გნანგარა,
შუშელი დუს თუმა ოსქვანს თიმ მაფშხირა ნაშაყარა,
კიპაროზიმ შური ინთხანს ძერაშ ფსუაში დნაბარა.

შარას გერე გულანშარიშ მონა მისოფ მოურს თაში,
ფატმანიშა თემ ქუმორთ ვაუზოგებუ სერი, დღაში,
ავთანდილქ ამბე მუჭო გეგ მუთ ოკოდნი თი ცირაში,
ღორონს პირჯვარს მიაწერს, მონდომათი მუში ჭკუაში.

ფატმანს უწუ: „ემესრულუ ბედი ნოდვე ჩქიმი იღბალს,
თქვანი ხანდა ვამაგინე ქოთი ვორექი თქვანი ვალს,
წანა ითებუ გეცადინი ვერგუ ულა მიჩანს ძალს,
ქაჯეთიშა გეკლებუნა მუში მაფსირალ - მაჭყვიდალს.“

ფატმანქ უწუ: „ინიკარკატ, დაჩხირი ინორზ ჩქიმი გურსუ,
ღღას სერო გინოუშქვანს სკანი ჩარცხინა ჩქიმი დუსუ,
მეუ, მიანჭე ტარიელს, მიოჭიშე იში შურსუ,
უწორეთ ქაჯის ვარა, უკული ღიმა ექ ვაგურსუ.“

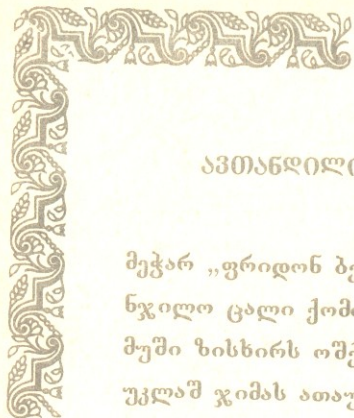
ფრიდონიში მონემს დუძახ ბოშკოჩქ მალას მიდართანი,
უნუ: „შურქი მუმადგეს, ანწი ვართი ბღურუთ გიჩქდანი,
ითიში ამბე ჯგირო გეგბით, მის ბგორნდით თესხი ხანს,
ღურათ ტერს ვაგუახარენტ, ვარ მენდი ვაუღუდანი.

მეურთ ფრიდონს ირფელ ართო ქეჩით ათე საჩიარი,
მა ვაბზოდუ ოკო იბდე, შარა გემიძ ოულარი,
ანწ იძახას ძალ მუთ უღუ ხმა ეკინელ დო მანგარი,
ჩქიმდე ყურე ძღვენი მიდეღით მუთ ქორე ოღალარი.

პატი ბცით თქვა მანიხალით მა ითინას ვევიბტალე,
თეში მეტი ქვაშინა ფრიდონი ბძირე ჩქიმი მაყალე,
ყურსალეფიში მიდნაღელი მიდეღით ხვათახვალე,
მეტი ვემაჩე ოსოგთე ხემ მონჭირათ დომითვალე,

გურ დინდარი მაფუ შხვაში ქიანას მუ მუჩანს აქ ფარას,
ართი ხომარდი საქონელი მერ მუნემქი მიხვარას,
უხოჯ იდით ვართი ვევიცადათ მუთუნით თქვა შარას,
ფრიდონი ხენწუფე ჩქიმი ჯიძას მეუღანთ ათე ნაჭარას.“

აპთანდლიში მინაჭარა ფრიდონიშა

მეჭარ „ფრიდონ ბედინერო ხენწვეებზე ერჩქინელი,
ნჯილო ცალი ქომოლ კოჩ ბუაშ ჩხორიაშ გერჯგინელი,
მუში ზისხირს ოშქვიდუა მით ნტერო გაფ მერჩქინელი,
უკლამ ჯიმას ათაურე შორშე აფუქ გოშინელი.“

„მუთი ჭირი დო წვალება გინაღელი მუთი მაფუ,
ემესრულუ ჩქიმი ნატრიქ ოგორალი გორილი მაფუ,
ქუმოგორე ზისნახეს ქაჯემს ყუნსუ ჭოფილი აფუ,
წკვარამიშე დერსხენს ჯილო დუდი გინოდვადირ აფუ.“

„ქაჯემს ყუნა ე ზისნახე ქაჯიშ ხენწვეს აფ ჭოფილი,
აქ ინიბლენთ იში ჯიხა ლიმათ იყი ეჭოფილი,
ბროლიშ ჭვიმას, ქარვამ დვალეფ მეღემოლე აფ დვაფილი,
ქაჯი ვარე, მათხილეთი ჯარი აფუ გორდვაფილი.“

ხიოლით გური ფურიუნს, ჩილამურქით გოსკირუ თოლს,
სოთ სქანწკამა სქანი ჯიმა რენი ეიალეთ ირ იოლს,
ვეყი ეფერ მუთუნი საქმე ვაქიმიხას ჟირხოლოს,
კოჩი ვარი კირდე ვაგურს მუ ეწუდირთ ჟირი ნჯილოს.

ვაიძირენ ვეგეწყინას ათე ამბე ვაგამდღანა,
თუთა ჭოფილს ოკო რსხება ოლო ქაჯეფ ვენჭუანა,
მუ ბორჯის აკიბკათუთ ხიოლს თინა მომიღანა,
მეტ მუ რჭარა ჯიმალობა ჯგირობუას მოძირანა.

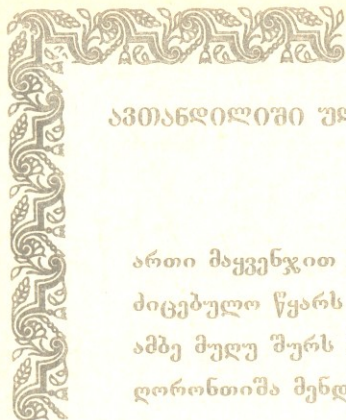
თქვანი მონემქ მანინალუ ვეგინე იშ ღირებული,
გური თინჩას გაფ გიჩქ მირე დო მუშენი გოტებული,
თქვან ხეშ თუდო რდილს ვოცქუე ენა ვარე მართებული,
მანგი მანგის აბადენსნი ჭკვერიშერე გაგებული.“

მუჭო გათუ ჭარუანი გეკოკირუ თე ქარდადი,
ფრიდონიშ მონას ქემეჩ ათე კირილი ია - ვარდი,
ვაჭარდნი ეფერი ხოლო გინონ ნინათ იქ რაგადი,
ბროლ, მარგალიტი გშაძირედ თინერ უღუდ ნარაგადი.

ხომარდი დოგორ ნაძუთ მორთ აშო ათე ქიანაშა,
თეშ ივარვალ ვეგშაგორე ვართი ბუა დო ვართ თუთაშა,
ფატმანს გური უგვარგვალანს დოფა გეუძ ის დუღაშა,
ზისხირი მანტუ თოლეშს დო ღურა უსხუნ მოთხინაშა.

ფატმანი, უსენი დო მუშ მონა კილენგარს ართო ჩხეთ,
რაგადანა „მუშენი დობჭვითი დაჩხირით, ნორცხვა ჩხეთ,
ჩქინო ანწი ვაგოთანდ, ვართი ბუა იყი მუში სინჩხეთ,
სქანი ნანთხორა საფუულეს ქითმონთხორით სქანი ხეთ.“

ავთანდილიში ულა გულანშაროშა დო ტარიელიში
შხსვაბილაშა

ართი მაყვენჯით ავთანდილქ მაულარო ინილ ზღვაშა,
ძიცებულო წყარს უჯინე შური ოლეუ ეკულაშა,
ამბე მელე შურს მაყათანს ტარიელიშ ძირაფაშა,
ღორონთიშა მენდებულს ხე ვკინელი აფუ ცაშა.

იჭკვაჭკუდ ვარდი, გოფალირი ითაკარდ გაზაფხული,
ვარდ ითირანდ მუში ნოყურს მოყანჯაფარდ მართებული,
თუთა გინმში ითირუდუ ადგილ აფუდ დოტებული,
შური გოკაშ, ვარდი ქოძირ ფალირიუ დიდებული.

ბროლიშნერი ჟიშე ცუნდანდ ცა იხუმინ, გურგინუნსუ,
ვარდ უკებუ გიშაჯინე შურს უნთხუანს დო ჯუნუნსუ,
ურაგად „სქან მაჰამას თოლი უჯგუმის მუს ძირუნსუ,
ითამ მა ბუას ვორწყედენი გური თეში ფურინუნსუ.“

ქუგაშინუ მუმ მაყალექ ჩხე ჩილაშური მანტუ თოლს,
ტარიელშა შურს მაყათანს უზოგარო მისოფუ ოლს,
ვართი წკვარამი რობუსუდო ვართი ჩეგეში მიოლს,
ჯილო, ყილო ქიმიოსიროტ ვამკიტუ ხეში მიოლს.

კირდექ ქორჩქინდ სოთ ქვაბურდუ, მიოძახ თენა ორენია,
მიშენ თესხი იმგარინი თი მაყალე სორენია,
ქობძირუნქ ვეჩიებუქ მუთი ბძირი დო ვებგონია,
ვაბძირიდა მუბქიშინა მეძდინ მუთი, იფხანდია.

უღირენდა იშენითი ვეგიცადუ ესხი ხანს,
სოდგაყინი ტყას მითიყი, ნონტყეეცადლო იღენს ტყას,
მათი თაურე მიშგაყუნე, თაშ მეფიქრენს, რაგადანს,
თეთი ქოთქედო მიკირთ ტყაშე ეგებ ღორონთ მოძირანს.“

მიბირს ქოთი მითუხარიკ, ხიარული აფუ გური,
სახელს უძახ მოკიჟინუნს უფურინუნს ართო გური,
წიმაკინუ ბუა ქოძირუ იბარჩხალუ გიმულირი,
ტარიელი კუჩხის გერე უკინებუ ხეს ლეკური.

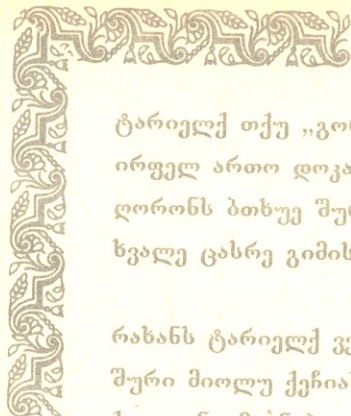
ტარიელს ქილო დუყვილ თიში ზისხირ გოდგ იშ ლეკურსუ,
ჟიშე მუ მიკორენდო ცხენი ელარდუ რობუსუ დუსუ,
არჩქილედუ ის ძახინი, უკვედ ენა სოლე მურსუ,
მიკაჯინუ, ქოძირ , ქიჩინ, ირულ ჭკუას გინმოურსუ.

ტარიელქ ლეკური ქაყათ, ქიძირულ მუში ჯიმაშა,
ავთანდილქ ცხენშე ქიქთოლ „ჭაიტ“ თეში მამალაშა,
ოხუტოლ კისერი კისერს გინუძ ართის მაჟიაშა,
ვარდიშ პირშა პიჯ უგუნა, ხუმა თოფურ მაჰამაშა.

ტარიელი მოთვალნს, ინგარს თეშ რაგადანს მასკვამათი,
ზისხირი მანტუ მაკვარკვალ, ღაფილ აფუ სახე ღვათი,
ჩილაძური ეთეში მოურს სკიბუს დურთანს თიჯგუათი,
„სი ქორძირინ გუმოჭყორდუ ირფელი ჭირქ ანწი მათი.“

ტარიელიში ნგარას ორწყე ავთანდილს აძიცინე,
ბროლიშ კიბირ „ვალინ“ თეში ოსინთუანს ინაჯინე,
„ოთიშ ამბე გებგი უწუ ვახიოლე გურ გაჩინე,
მობჟღირაფე ვარდი მარა ანწ მუშ ნერი მიკირთინე.“

ტარიელქ თქუ „გორწყექ ამდღა სახიოლე ფერი მატყუ
ირფელ ართო დოკათუე ათეში უმოსი ვეყუაფუ,
ღორონს ბთხუე შური მოლდას შხვა წამალი ვეყუაფუ,
ხვალე ცასრე გიმისხუნუ, დიხას მუთი იყუაფუ.“

რახანს ტარიელქ ვემუხვად, ავთანდილით ვათხუ აში,
შური მიოლე ქეჩიას ითი ამბე მუში ბეაში,
ქუდაკინუ მუკნატკირა ნაჩუქერი მუშ ცირაში,
ტარიელქი ქოძირუ ქიჩინ, ქაუსქიდუ თოლქ თაში.

ქიცა უკებ, წერილი გონწყუ, ქიჩინ ჭარილ ახანგენს,
პიჯშა ქიმკიდ ვარდის ნერი უდინუ დო ვავარდენს,
ქიდიქანცუ, დუდ ვამარგინ შური ეთხუებ, ატანჯენს,
ვეგნადინედუ ათე ამბე ვართ სალამან, ვართ კაენს.

ავთანდილი უჯინენდო ორწყე შური მაღაფუსუ,
ქიმნალუ დო უსოფუანს გაცხვანტალუ იში დუსუ,
ვართ ალაპათ მახვარინე მუშ დაჩხერი მუსუ ჭუნსუ,
თიში ვაგონაშენი ღურუ ვახოგენდ ნაშშენ დუსუ.

ავთანდილი ხე დო ინგარს, იშ ხმა გიშაჩქ მუჭო ზარი,
ყვარიას გურსუ მესოფუნს, ღორონს თხულებს ქიმეხვარი,
გოსოფ, გორგინჯ ქარვა, ბროლი, გუნწყუ მუში გურიშ კარი,
ზისხირი მანტუ თოლს, სახეს მიკვარკვალ მუჭოთი წყარი.

ღურას ორწყე მუშ მაყალეშ იტყაბარანს ვაკო რინა,
„ენერ ხანგას ვაუქიმინუ მუქ მალოლ მე ბქიმინა,
დუდათ ჭვილს წყარი გუობი შილებენო თეში ჯინა,
უცბას გეგას სახიოლე ვეგნადინე გურს თინა.

მა დობილი თეში ნამდა მიშა მათეუ ოთქუალი,
მა ვორექ ჩილათირი თოლი ვამათეუ განჯამალი,
ბანძილი საქმე აჩქარათ მუჟამს ორდუ დანწყუალბ,
წიმოლაფირს თინჩი უჯგუ ენა ჭკვერემს უთქუალუ.“

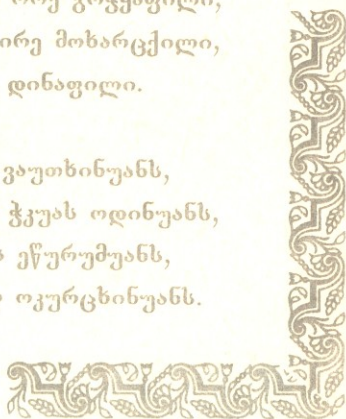
შური ვენაქანც ტარიელს მარინჯიშა ვაუგ ნერი,
წყარს იგორუ ავთანდილი გეგნირულუ ფარყ - ენწერი,
ნჯილოში ზისხირ ქოძირდო მოუდ სურათ ალიშ ფერი,
კიდირს ქიგნაბუ მუშ მაყალეს ივარვალნ თიშინერი.

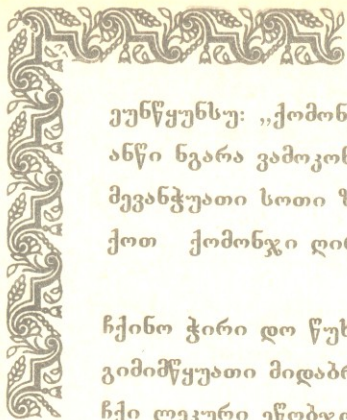
ავთანდილქ კიდირს ქიგნაბუ ნჯილოშ ზისხირი კინ ჯილოს,
ტარიელქი ქიდიძანძუ გაზარზალუ ინდოში ტომს,
ძალაქ ქაშუ წიმოხუნაში იშო აშო ონჯანს თოლს,
ბუამ ჩხორიაში მიკნარქიელ გიშმეძირე თუთა შორს.

ზოთონს ვარდი გინმოსუმუ თაში ორდვანს მუში ნოყურს,
ზაფხულს ბუა დუს გიოთაკარ ონდეთი უვალუანს შურს,
მაფშალია იშენ უბირს გალაყაფუ მუშ ოსხუნურს,
სინჩხექი დოჭუ, ჩხურუქ გოყინ ჭუა ჟირინერო ურს.

ათაშირე კოჩიში გური სარკილით მუნაფილი,
ჭირს უჭირს, რხინს იხანგებუ თაში ორე გოჭყაფილი,
მით თეს ვარწყე ართო რდას ქიანასირე მონარცქილი,
დო მითი ონდ ე ქიანას გვალო ორე დინაფილი.

მუში დურუში ნახელი ძირუ თოლს ვაუთხინუანს,
ქოთი კითხულენს იბორჯებუ ორწყე ჭკუას ოდინუანს,
ჩილაბური სინთეს ვაძირუანს თოლს ეწურუმუანს,
ავთანდილი მუშ მონდომათ უზუკოლ ოკურცხინუანს.

ეუნწყუნსუ: „ქომონჯქ რჩქინელქ ვებორჯას თეში ორჯონას,
ანწი ნგარა ვამოკონა ძიცა ოკუთნუ ჩქინი რინას,
მევანტუათი სოთი ზისნახე გელნანდო წირდ ჯინას,
ქოთ ქომონჯი დირსუანი შეხვადუქ სქანი მაგანას.

ჩქინო ჭირი დო წუხება ანწი გიბჭყოლიდუათი,
გიმიმწყუათი მიდაბრთათ დო ქაჯეთის გევანთხათი,
ჩქი ლეკური ეწობჯღუნდან მოცილე გობწიმინდუათ,
ქაჯეფ გეკობსიროტათ გუმორძგვილო აში დიბრთათი.“

ჭიჭე ჭიჭეთ ტარიელქ დეწყნარ, ამბე კითხ თექიანი,
ჩილაბურქუ ქაუსქირუ თოლით უდუ სინთუანი,
მუჭო ბჟაშე აღმასინ თეში მუთი რე ნერუანი,
განგებაშ ჭყოლოფუათ თიშნერი ჯგირი დირსუანი.

უფერუანს ავთანდილს ქოთი ურაგადუ მადლობას,
„სქანი ცქვაფა ბრძენს გაუჭირდ მა მუ მუხანს ეშ შელებას,
ლაკადაშ წყარი გიმუღირი ბახჩას მეჩანს რხენს რსხებას,
თეში ჩილაბურ გელამსქირე გამმოსოფი წვალებას.

სქანი ხანდა ვამაგინე გინოგიგანს ღორონთ ცაში,
ზეციერს მეუჩამუდას ირ სიკეთე სქანდა თაში,“
მოლართესი მისოფუნა მოფურინუნს ეში რაში,
ასმათ ოკო გახარანი განწარებულ ხე რინაში.

ხვათახვალე იჯინედუ, ასმათი ხედ კარი მინალს,
უჯინ, ქიჩინ ტარიელი ბოშკოჩი მოყუნს აშ მუმალს,
მოულანდო თეშ მიბირა მაფშალიანი ეთიცალს,
გეირულუდო ქეწაზადუ ვართი გორუნს გაქუნალს.

აიშახ მიშუ ტარიელს მანტუდ თოლემს ჩილაპური,
ასე ორწყე იძიცანს ვაუძირუ თეში მაგური,
თიშინერო გალე ქიძწოლ შუმილ გიძირ ფერ ხანგური,
ვაუჩქ მუშენ ენერორე სიარული აფუ გური.

მუჭო ასმათი ქოძირეს უძახუნა, იძიცანა,
„ეჰე ასმათი განგებაქ ქუმოძირეს ჩქი გოთანა,
თუთა ბძირით დინაფილი, ანწი ჩქი მუ მოყოთანა,
ბედიქ აიშახ მუთ ბჭვესნი ანწი მოსკილიდუნა.“

ავთანდილქუ ცხენშე ქიქთოლუ ქალურჟოლუ ასმათის,
მუჭო ცურუ თეში ქუგაკირ ინა თესი ენა თის,
ჯუნუნსუ დო ქოთ ჩილაპური გოყუნს ჭირი ძირაფილს,
„მურე გეგონი ქომიწია ჭვილი გინოდინაფილს.“

ასმათის ქიდაკინუ ითი ჭარილი თი ცირაში,
ვარდიშ ნოყურ ბეინაფილი, ფერ მორგალირ ჟინ თუთაში,
„ქოძირია თე ნაჭარა ჭირიშ გოჭყოლიდაფაში,
ბუაშ გიმულა დიხაშა დო ჩარცხინაფა მუნაფაში.“

ქოძირ ჭარილ უკინებ მიშრე ქიჩინ, ქიმიოგორუ,
გაქანცალუ ქეწასერ ძალა უდინუ ქეშეფორუ,
დუს გიაშქენ ნარჩა კუნხიშა კილაყათ, გუდიორუ,
თქუ „მუ ბძირი მუს ვორწყექი ვარა მუჭო მიოგორუ.“

ავთანდილქ თქუ: „ნუმ გოშქურუ მართალირე მუთ გეგონი,
წუხებაქ დემეთხის დო რხინი მაშინა მოსაწონი,
სერ უკმელა ანწი ვეყუაფ ბუაქ მაკინ იჭყ ალიონი,
ჯვირქ სიავეს გინარჯგინუ რინაქ დოგორ მუში ფონი.“

ინდომ ხენწფე გახარებული ასმათის გალუაფუ,
თემ ქახუტოლ აფუდას ოში წანაში უძირაფუ,
ვარდიშ ნოყურს ყორანიში ფსუა მუში გოკირაფუ,
ღორონთ კოსი ვაყათანს მის დუდი გაგებული აფუ.

თქვის: „მარდ ღორონს ის სიკეთე თეურერე ერჩქინელი,
ცას ღამაკურქ დისხუნუდა ღორონთირე მარსხებელი,“
ინდომ ხენწფე ღორონს ხვამანს ხე ჟი აფუ ეკინელი,
ხიარულო მინილეს ასმათირე ეში მენძელი.

ტარიელქ ეჩიუ ავთანდილს, გიწინქია მა ეფერს,
„აიშას სკანდა ვამთქუალუ თინერ ფარსაკიშინერს,
მუ ბორჯის ნდემეფი გოჭყვიდი დო მინიბლი ნალიმერს,
ბძირი მიარე ოქრულობა ნოდვედეს თექი კილერს.

ვაბძირ ეშ დუდი ვამილუდუ ვაგომჯინუ ე ყუედეს,
მორთი გომწყათი ქობძირათი მუნუეს მუ უდუდეს,“
ქემერთესი ასმათი მეყუნს სოთი უწონებუდეს,
ჟარნეჩი კარი ეკონქვაჩქვეს ღიმან თეში ირქენდეს.

კოს ვაუძირნ ფერ ქონება ჩუალირი თექ ნოდვენა,
რეყემ ქუას გნფერ აღმასი დო მარგალიტი აღნოძენა,
ბურთიში მაშხვა ძვირფასი ქუა მუშ დუდშო გეძდ ენა,
ოქრობუა თისხი ძირეს ვართი უჩქნა ათვალენა.

ჟარნეჩი თოლი ეფშა ორდუ ქონებათ გოკასილი,
ართი თოლი მუში დუდშო იარადით გომგიბილი,
შხვადო შხვანერი ფულანდიშ იარადით ინონწყილი,
ართი კიდობანი მიშადგდუ შურო ვარდ გონწყიმილი.

თის გეჭარდ: „უიღობიშე ინომ ევერ ფარსაკი ცალი,
ჯაჭვი ზონო დო ლეკური ფულანდიში მაჭკირალი,
ქაჯიქ ნდემს გიანთხუდა თინწყმა იჭუ იში იღბალი,
თეიშახ თეს მითი გონწყენს იყი ხენწყეში მაყინტალი.“

სუმი დუდი ფერ ქოძირეს ბორჯის გონწყევს კიდობანი,
სუმი მალიმარს მუთ ობად დო ეჭოფუნს იში ტანი,
ლეკური დო ჯაჭვი შილი თიშ მაგური ფერ საგანი,
ზონო დგდ ფერი კიდობანი ქუა ინომ პატიოსანი.

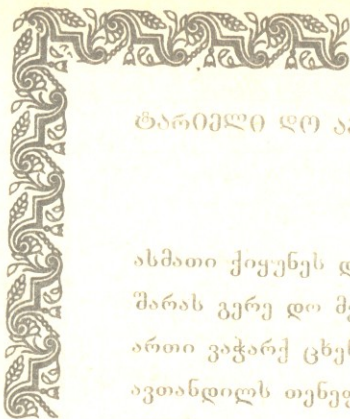
გასამორსეთ მიკიქუნეს ჟირი ხოლოს მალე ძამი,
ლეკურს ჯაჭვი დო რკინაში გაკირალი მოყუნს სქვაბი,
რკინას ეთეში მეჭკირუნს ბამბეს მოურქიე ხამი,
ვეყი უმოს ღირებული დედომიწა მილე ბუამი.

თქუეს „ენა მობალუნა ჩქინი იღბალი ყოფე თაში,
ღორონს ვაგუჯოგუაფუთ ნება ორე ჩქინი რინაში,“
თითოქ თითო გეჭოფეს უჯგუში ართი მაჟიაში,
ართი დოსკვეს ფრიდონიშო ოღალარო ძღვენი თაში.

ოქრო ზონო თეშ ეკანწყის უღამუნა თიში ღაღა,
ჟარნერ თოლი ეკოჭკადეს ვართ შილებე გიმოღაღა,
ავთანდილქ თქუ: „ამღლა ოკო ლეკურს ჯგირო ლასირაღა,
ამსერ ვორდათ დო გოთანას მაულარი მიბჩათ ძაღა.“

„ქე მახანტალი სი დობანტი თენეფიშ ჯიმაღობა,
ნამუთ ცაში მურიცხეფიშ უკებუნა მიჯნურობა,
თე ჟირხოლო გერგეზეფიშ შინელი რე ქომოღობა,
ქაჯემს დუსუ გეკურქვაჩქუნს ქოთ ძაღა დო კონწარობა.“

ასმათი ქიეუნეს დო თუში ეყარეს ვოთანაშა,
შარას გერე დო მეულა ნურადინიშ ქიანაშა,
ართი ვაჭარქ ცხენი ქემუნ, ქემეყიდუ ბრულ ფარაშა,
ავთანდილს თენეფი მეყუნს გოჯინელი რე შარაშა.

მოულან თუშ ქემეხვადეს ორინჯი მურაყ მეჯოგეს,
ჯოგი ჯგირი გაჯინალი ქოძირეს ქოთი მეწონეს,
ინდოქ უწუ ავთანდილს: „ქობქიმინუ ართი სიხანგეს,
მორთ გარძახო ქიგუანთხათ დუძახუნა მუში ხენწფეს!

ჩქი გეკანთხათ, შიტყვენანი ინეფითი წიმოცუნა,
მალიმარო აკონწყილი მაჭყვიდალო შირულენა,
გეხანგებუ მეჭო არძას ათენერო მიხინენა,
ვიბძიცანთ, ლაყაფ ძიცა, მოხუჯური გურს აფუ თუნა.“

ქეშაკათეს ჯოგიქ გეციუ, კიეინით მოთხოზუნა,
ჭყვიშეფი თუშ გიღერულე სო იდანი ვაუნქენა,
იძახუნა „მუ კათა რეთი მეს მორჩთ, მუ გეიძენა,
ჯოგი ხენწფემ ვოხოლენა ქემურს დესუ შერკვათუნა.“

გამაღეთი ეკაძირეს ჭყვიშემს მეჭო მაყვილარი,
ჭყვიშემქ გეცის მოღვარანა დუდი ვაზოგ აკას ვარი,
„ქიმეხვარით ყურსაღეფი მოფთხოზუნა თაქ ამარი.“
ფრიდონი ხენწფე გამწყაფათეს ოჭირენა თიშ მაგვარი.

ფრიდონქ ქიმნალ მუში რაშის უკინებუ ხეს ლეკური,
ჯარ გამწარდვეს მალიმარო ისოფ მისით აძახ გური,
ამო ქუხვად ჟირიხლოქ მუს ეწურე ბუაშმაგური,
თოლი, პიჯი, ვაუჩქნთეში ეკირილი ეშმაკური.

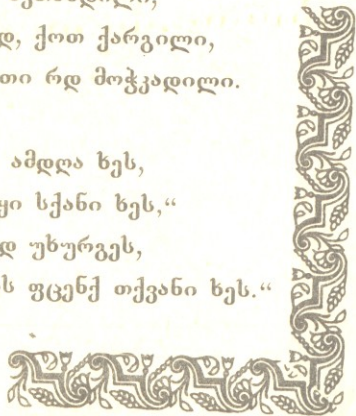
ფრიდონი ორწყე ტარიელს თქუ: „ქობძირი მოკონ თინა,
მუზარადი ჩერცხინუდო ოსქვანს ძიცა, ინოჯინა,
ტარიელქ თქუ: „მუს მორჩთ, მუშენი გოწყინუ ჩქინი დორთინა,
უნამელა მენძელს ლეკურ ჯიმ - ქობალშა უსხუნ ინა.“

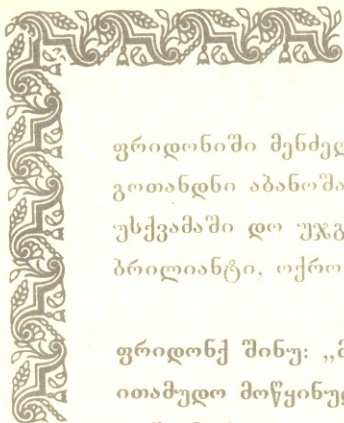
ფრიდონქ ცხენშე ქოლ ვაღინ თეში მარდის იგანს იხვამანს,
ოღურუოლუ, ოხუტოლუ ქოთი ჯუნუნა ართიანს,
ფრიდონი ხელეფი ეკინელო ახვამანს მარდიანს,
შხვათი მითი თექი ქიგერდუნი ქვაშაყარ თიში ტანს.

ფრიდონქ უწუ: „მუს იზამხ. გელუდითი ამდღარი დღაშა,
ხაზირ ვორექე გური ვეკომწყინდ დღას თქვანი ნინალაშა,
ჟირ ბჟას თუთა მიმარდკო თეშ მიშურდეს ფრიდონი შკაშა,
სუმი ქომოლი თიშნერი რე ველეზიძე მითინ შხვაშა.

დობორეშა სუმარეფი ფრიდონქ მიყონ გიმონწყილი,
მუჭოთ ჯიმათ მეფუჩელი მუს ელუხე ავთანდილი,
ტარიელიში დახუნალი ქოთ სკვამირდ, ქოთ ქარგილი,
ფრიდონს აბჯარი ფერი მუდეს ოქროთი რდ მოჭკადილი.

უწუეს: „თქვანი ოსკვებური ვამიღუნა ამდღა ხეს,
ბრელი ქონება კილერსირე შორსი ვაყი სქანი ხეს,
ფრიდონი ჩოქუ დო მადლობას ურაგად უხურგეს,
ურაგად „ძღვენი ჯგირირე მეტი ჰატის ფცენქ თქვანი ხეს.“

ფრიდონიში მენძელობათ თუქი მისვანჯეს ითი სურს,
გოთანდნი აბანოშა მიდართეს, გიბონეს, გირცხონეს,
უსქვაშაში დო უჯგუში მიკიქუნეს ქოთი მიდვეს,
ბრილიანტი, ოქრო, აღმასი ბარქაშითი შიართეს.

ფრიდონქ შინუ: „მა მენძელქ ბთქუე ვევი პატიოსანი,
ითაშედო მოწყინუდას გეცადინი ბრელხანს თქვანი,
თიშა მოშკურუ დროქ იდას, უარესიქ მყუანი,
ქაჯემქ თაურე დირთესდა, გაჭირდუ ლიმა გიჩქდანი.

ჭიჭე ორდას მარა ჯგირი ვართი იპონანთ ბრელი ჯარს,
სუმოში კოჩით მიდაბრთათი გეკუქქვანქუნთ ინემს კარს,
ჩქინი ლეკური ქაჯიში კისერს ქაძირანს ნახელარს,
მიშენ დუსუ გინობდვანთი მალას ბძირუნთ იშ ტან დო წარს.

ქაჯეთის ართშა პოფექ ჯიხა გეუდგუ ის მანგარი,
მიკი - შუკი კირდუ გოყუნს ვეგირინუ მალიმარი,
ტყობას ოკო მინიბლათი ვაგურს კიდირძალი ვარი,
ათეშენი ვამოკონა იპონათი ბრელი ჯარი.“

შირიხლოლქი დეყაბულუ ნათქუელს ფრიდონიში,
ულა მუნემქ გინოჭყვიდეს დო დოტება ასმათიში,
სუმოში ცხენაში გიშაგორუს ართინური ფულანდში,
ჭირს პირველო გურზ - გინიდანს გუმორძევა იყი თიში,

სუმხოლოქ ზღვა გეგნონურ ართიანს დუსუ გეუდვას,
ფრიდონს მყუნს სერით - დღაშით შარას ვაწილითუნა,
ფრიდონქ უწუ: „ხოლოს ვორუთ ამარი რე იშ ქიანს,
ანწი სერით ოკო იბდათ, დღაშით გურსუ ქოუჩანა.“

გინოტყვიდეს ფრიდონში ნარაგადის ურჩქილანი,
სერით ხვალე იდანი დო გოთანასი გიცადანი,
ქობირეს ჯიხას ქაჯემს ბრელი მათხილე გოყუნანი,
კირდეს აშო გინისიმე ხმა ინეფიმ, თხილანანი.

ჯიხაში კარს მათხილეთ ჯარი გერე ვითიანთასი,
თუთაში სინთეთ ნჯილო ორწყე ელმოლდო თელ ჯიხასი,
„მე ბქიმინათი, მუჭო უჯგუ“ გეყუნა თემ სხუნუასი,
მოხთუქ კოს დასხუნუდა რჯგინელი იყი ოშიანთასი.

სსუნუა ნურადინი ვრიდინიში

ფრიდონქ უწუ: „ართის ფთქუა ფიფქრენქ ვეყი ჩილათირი,
ბრელი ვავორეთ დო აშ ვაგურს არგამათ ძალკიდირი,
ჩხვინდო - პის ქუარაგვათნი ვეკმალენა ვეყი ჯგირი,
ანთას წანას გუვართათი ჯიხას ვეპით მინუღირი.

ბაღანობას მარდუალექ გიმობრწაფეს დო თეში ბრდეს,
ირ სიავეს გაურზიკო ითიშნერო ბრწაფუნდეს,
თოკის თეში გიღებრუღედი თოლსით ვაკინდუანდეს,
მითი თეს ორწყედ მახანეფი ირკოჩი თეს ნატრენდეს.

ასე ნამ შიღებუანს თოკი ქუყლთათ ჩქი ჯიხაშა,
ართი დუდი ქიმკიმარგას ნტერიმ ჯიხაშ ართ ქუაშა,
მა ეი თეში გეგნიბრუღექ ინეფიში ძირაფაშა,
ქეშვაკათუქ თეში ნამდა ვარსხინანი დედქ ღურაშა.

იარადიმ ინოდალა გვალო ძამი ეფი მაფუ,
დინახალე ქენობლქ მუ შარდენი ქირი ინონთხაფუ,
ჯარს გუჭყვიდუნქ მინალ კარი გონჯამილი მაყუაფუ,
თქვათ თექ მორთით სოთ ჩხუპი დო, სოთ კიჟინი იყუაფუ.“

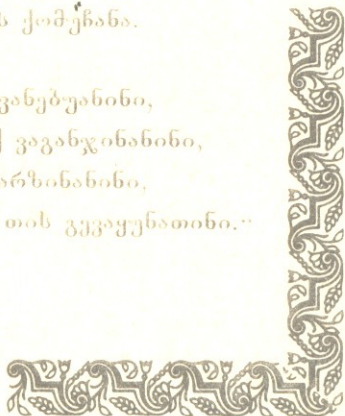
ავთანდილქ თქუ: „ქომიჩქნა ფრიდონი სქანი ქომილობა,
ნჯილოში დონე გიჯიკუანს, ქოთი გიჩქ ჯიმალობა,
ნტერს გოსირუ ჯგირიორუ თე სხუნუაშ დონწყილობა,
ხოლოს ვორეთ ქობძირენა აში ვაგურს მონწყილობა.

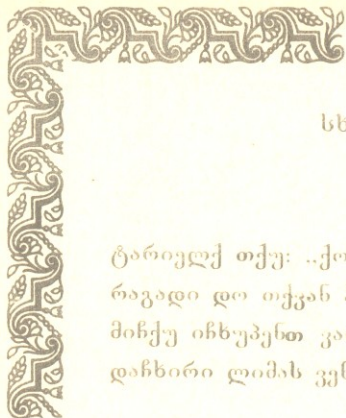
სი შეურქუნ ქელასიძას აკაბურცხაქ ინემს ყუსუ,
უცხას თოკის შეკვათუნა ქენანთხუქუ სი რობუსუ,
ირფელი წყარშა ქიგეიცენს, მიდინუა სქანი დუსუ,
ეს შხვანერო დუსხუნათ ათე ამბე აში ვაშკურსუ.

თქვა დიტყობით თაქი ქორდათი ვარძირანი თეში შორს,
ინეფი კარშა მინაშქვანა ვაჭარი დო მუღირ კოს,
ვაჭარი ვორდენი თეშ გეგმიშყექ გეუბორჯ ინემს თოდს,
იარადით დობხარგანქედო გემნიბონა თეში ჯორს.

სუმხოლოში ულა ვერგუ ხეთე გურსუ ქოუჩანა,
ვაჭარ ვორდე თეშ მინიბლე ვევატრებუქ მეს მქანა,
იარადით თეში მიმწყო ვაჭიშენა გურ გონაძა,
გობსირიტუ განგებათი გუმორძეკას ქომქანა.

დინახალე თეშ გობჭყვილე ჩქიმდა ვანებუანინი,
გალეშე თქვათი ქიგიანთხით თოლქ ვაგარჯინანინი,
გეკობტახუნქ ოკილარემს ინემს ვაგარზინანინი,
უჯგუნ ფერი თქვა ქოთქვითი ჩქით თის გევაყუნათინი.“

სსუნუ ტარიელისი

ტარიელქ თქუ: „ქომოლობა თქვანი ქიბჩინი მიღუ გურსუ,
რაგადი დო თქვან პიჯალა ოსკვანს თქვანი ქომილ გურსუ,
მინქუ იხსუბესთ ვართი ტყურათ დაკინენტ ხეს ლეკურსუ,
დაჩხირი ლიმას კენტებუთუ, ელუდირთეთ ჩქიმი დუსუ.

მარა თქვანი გური თეს ქუჩით ჯგირო ორდათ გოჯინას,
ჩხუბიში ხუმა გეგონას, ჩქიმი ბუაქ გეგას უჯინას,
თქვა თაქი ლიმა გიღუდანი, იქ ხეჭკურელს მიჯინას,
ვაბლოლუათი თენერი ამბუ ოხუ ჩქიმი კოჩანას.

მარჩქილით თაში მისხუნუ უჯგუ თენერ ბქიმინათი,
ომ - ოშოშო ამუსერი, ჯარი სუმო აკობრთათი,
სუმხოლოქი სუმი მუხურს ცხენეფით გევანთხათი,
გავმოცენა ქეშვაკათათ ნტერ ლეკურით გობჭყვიდათი.

კარქ ვაკილან თეში ქიმნვოლათ მუთ გიძირ ელდოვალი,
დინახალე ართ იხსუბენს, ჟირ გაღეშე მაჭყვიდალი,
ართ ზისხირი ქოფუნს იყი თიში აკმასიროტალი,
ჩქნი ნჯარი იყუაფუ ართო აკმაწიმინდალი.“

ფრიდონქ უწუ: „ასე მოგონ მა სინწარე მუმალ დლაში,
მა მერჩინი ეთი ცხენს ვაჭიშუანს მეთენი რაში,
ქომქდგო მუმალ მაყიდ ქაჯეთიშა მა ათაში,
მა სი შხვა ცხენს ქემერჩანდი მანგიორო ეთინაში.“

ფრიდონი თენემს შქას მიშუხე ლაყაფენს დო ხუმაღ
იძიცანა, რაგადანა თაჯრენი დო თეურენს,
ართ მაჟიას გაღაყაფეს, თქუეს მუთი ახარენს,
დეიარაღეს დო კაზმუნა რაშიმ მაჯურ მუშ ცხენემს.

თეიშახ მუთი იჩიეს ჰამას ართიანს გაშინეს,
ტარიელქ თქუნი თიშინერო გიშინანი დოსხუნეს,
ჯარი გეკორთეს, ოშოშო კონი, ეკანწყის, იფონეს,
ცხენს ქიმნაღეს იარაღეფი მუშუში ხეს დეკინეს.

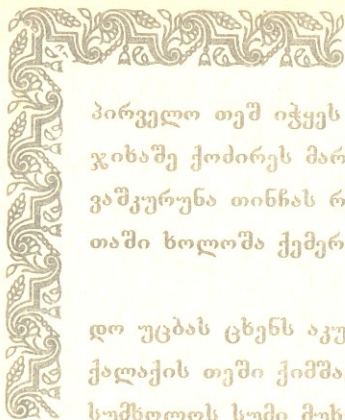
სუმი გერგეზეფ ბჟას სინთეს დო ჩხორიას შიდუღანა,
შქვითი მურიცხით თენემს თხილანს მუშ ტიბინს მოურღვანა,
ტარიელი უჩა რაშის გეხე, გიშიძირე თიმ მასკვამა,
მოჯგირეს ვერსუ უხარენს, ნტერს ზარს მივეუთანუანა.

თე სუმი გერგეზის ოკუთნუნი თინერო ბჭარ გიჩქდას,
უიშე ჭვენდას დო მუნაფა უჩათი ირუმუნდას,
წყარ მოძინელი ლაკადაშე გიმე გიმასოფუნდას,
ზღვას ქაკათუნი დეთინებუ მუდგას ვეგლებურჯანდას.

ფრიდონი დო ავითანდილიშ გერე კონი ვეჟუაფუ,
ტარიელი ეფერირე ნტერს მუ მუხი გინონთხაფუ,
ბუა მურიცხის გეგნოფორნს სინთე აღბათ იყუაფუ,
დეკვირით დო უჯინით მუჭლოში ლიმა იყუაფუ.

სულო გორთეს დო მუშუში ქიშირჩქინეს თითო კარი,
ქდანწყის მუშ ხეში თუდო სუმოში კონი მუში ჯარი,
სერით იდეს მიკისურეს ოულარი დღამით ვარი,
გოთანდუდო გეგმანწყის ქოთი დოგორეს ექ საფარი.

პირველი თემ იტყვეს უღა, ითამ რენა მეშარეფი,
ჯინაშე ქოძირეს მარა, ვაფიქრენა რე ნტერეფი,
ვაშკურუნა თინჩას რენა ინეფიში მათხილეფი,
თაში ხოლოშა ქემერთეს ქიდეკინეს ლეკურეფი.

დო უცხას ცხენს აკურქის მათრახი რშეინუნს შორქიელი,
ქალაქის თეში ქიმშაცის ირფელირე გინორთელი,
სუმხოლოს სუმი მუხურს დაჩხერი აფუ ინორზელი,
გეკირანგუ, გეტირხ კიეინქ ქაჯეთირე ტატარელი.

ქაჯემს ქიმნანთხ, ქიმნაქოსუ ჯოჯოხეთი მაჭუალი,
კრონოში ნაჭყაქ გამნართინუ ინეფიშ ბედ იღბალი,
თიში ზოჯუათი დაჩხირქ დირზ იკარკანტ თით ალი,
ყვილირეფი ვაშწინტირე კოჩი ვარე მანთხორალი.

ულეკურეთ დარაგუანს ტარიელიშ ხმა ნტერს ხვაღე,
ფულანდ ჯაჭვის ართო ჭკირუნს ეშ ლეკური ნტერს მუგაღე,
სუმ კარ გოსოფ სუმ ჯიმაღემქ ნტერქ იწიმიდ ვემკავაღე,
ვაგურზ ჯინაქ, კარ გოსოფეს, მითინს ხეშა ვადავაღე.

ავთანდილქ დო ნჯილო ფრიდონქ დიკათ მუჭო ჯარიშ ნჯღვერი,
ზისხირით ღაფილი რენა, გოსიროტეს ართო ნტერი,
ართიანი გეკოძირეს, ყირხოლო რე ბედიწერი,
„ტარიელი სორენია“ გიგორეს თექი ემერი.

ვართი უჩქნა სოდე გორანი, გიგორუნა ტარიელს.

დუდ კარი ციხეშ ქოძირეს, ნტერშა ვაშქურ გერჯგინელს,
ნალიმ ჩქვანქვილ იარაყის ყორეთ ორწყე შაყარელს,
ვითი ანთას კოსი შურ ვენაქანც, მინ ჭკირილს დო მინ შკვიდელს.

ციხეში უნჩაში დო მათხილე თექ გეძდ გოჭკირილი,
დედი, კუნხი, ეკოცალირ იარადი გონქვანქვილი,
ციხეშ კარი ეკოტახილი, გოსოფილი, გონწყუმილი,
„ათეს ტარიელი იქნდუა“ რაგადანს ავთანდილი.

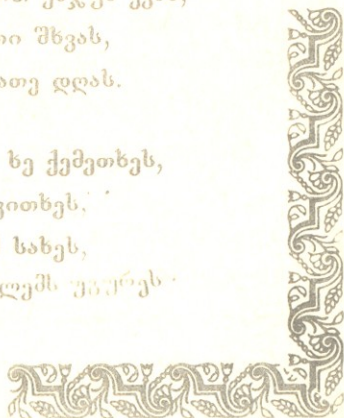
ჯიხაში თუდო გითონთხორილს მიდართესი შარას ფერს,
ბჟაშა გუტუბ ქოძირესი თუთა ჭოფილი უჩა ნგვერს,
ტარიელს ჯაჭვი გინუნწყუშუ ოღურჟოლო ბჟაშინერს,
კიდირ კიდირს ქიმკონდღულაფუ დო კისერი იშ კისერს.

ოხუტოლნა ართიანს, ქოთი ჯუნუნა, ქოთი ინგარა,
თაქ ამბერდ, ზუალ მუშთაში კათუას რდნი თიშ მანწარა,
ვარდის ბჟა დუს მინადირთუნ იშ უსქვამაშ მურე ვარა,
აიშახ ჭირი ძირაფილემქ, ქოძირეს ანწ გახარა.

კისერს კისერი გედვალრო კინ ჯუნუნა ართიანს,
მუჭო ვარდი მუში ნოყურს თეში პიჯის პის მიკოდვანს,
თაში ათენემქი ქემერთეს ელურენა ართიანს,
გუმორძგუა ქიმიახვამეს თუთასი დო მუში ბჟას.

ქეწახადუ ზისნახეს ვარდი ელაფინუ ეში დვას,
„მაღლობავა მარსხებელეზს“ უწუ ქემერთ ქაჯუნ ყვას,
ენემქ მუჭო მუშიანი თეშ უჯინეს ვართი შხვას,
საჩიარი ფერ წიმიტყეს მუთი ოკუთნუ ათე დღას.

კიპარიზიში მათანგა რდილს ტარიელს ხე ქემეთხეს,
მიახვამეს გუმორძგუა ართიანი თეშ მიკითხეს,
სოთინ ვარე მიკოტყოლირი უჯინენა ეშ სახეს,
ხჯილოთ დუდი დითვალეს ქაჯი თხალემს უკურეს.

სუმოშ კონშე ოში სუმენეჩი ცოცხალქ ხეს ქასქიდეს,
ფრიდონს ოჭუ დინუნ თინა მარა ხიოლ უღუდეს,
ლიმას ნამუქი ვინასკიდუ ეკოჭოფეს გოჭყვიდეს,
ვეთვალენი ფერი ქონებას მიოგორეს, შეხვადეს.

ჯორი, აქლემი დოშაყარეს მუთ ქორდუ გიშულირი,
სუმიანთასი ხარგეს ოქროთ, აღმასი ორდ თოლირი,
იაგუნდი აღმასიშნერ თოლ გუნოხე ეშულირი,
ტახტი ზისნახემ ინანჯირალ გონწყილ მუჭო ვარდიშ პირი.

სუმენეჩ კონ ქიდიტუეს, ქაჯიშ ციხემ მათხილარი,
მოლეყონეს ი ზისნახე ნამუშენი რდეს ნალიმარი,
ზღვაში ქალაქიშა მულა ბრელ უღუნა ოულარი,
თქუეს: „ფატმანი ქობძირათი ქემეზჩათ საჩუქარი.“

ტარიელიში მუულა ზღვაში მუფუმა

მასარობელი გოუტუ ტარიელქ ზღვაშ - ხენწფეშა,
მეუჩინუ: „ნტერ გობჭყვიდი, ქინვოსიროტი ძეშიძეშა,
მოპუნს ჩქიძი ბუა ჭყოლირ ვორდი ნამუშ გეშა,
პატის რცენქ სქანდა მურქი მუჭო სქუა მუქამ ხეშა.

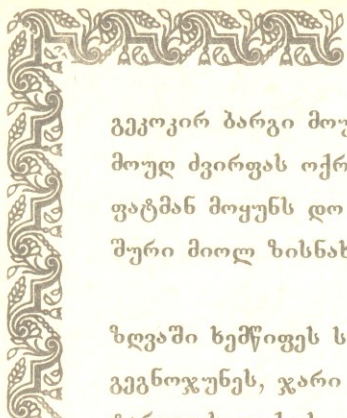
ქაჯეთიში ელი მოლუს ქენვორინე მა თექ ნძალა,
თქვან ვალი გებძ მა ათეშენ მუთ მაგინე ენინალა,
ჩქიძი ბუას ფატმანი მოხვარებუ უქიძინუდ დიდალა,
თეშ მანგიორ მუ ბქიძინე მიღუ ასე თეშ ლახალა.

თქვანი ძირაფაშ გურიშენი გილაპუნქ თქვანი ზღვა პის,
ძღვენი მერჩა დუგახვამა თელი ქიანა ქაჯეთის,
სქანი კათა თექი ქენარინე ჯიხას დო მუში თის,
მა მოჩქარუ, სი ქუმმაზადი ქეშეპხვადათ შარა პის.

უხოჯით, მოლართანი უსენი დო მუში ოსურსუ,
ახოლე ქოძირნს, ნამუთი ნარსხეპი აფუ შურსუ,
თიში გარდა სახიოლოს ინატრნი ფერს ქოძირუნსუ,
ნამუთ ბუაშნერ ინივარვალ ბროლიშნერი იში გურსუ.“

მუ ბორჯის ზღვაში ხენწიფე ტარიში ამბეს გეგონენს,
გური აცანცალ მუჭოთ წესი სახიოლეს გეგონენს,
ღორონს ხვამანს, თიშენი ნამდა, სიძართულეს ამორძგვენს,
ვეკნუჯინუ შხვამანი თეში მოურს ქიძნალ მუში ცხენს.

გეოკირ ბარგი მოუღ, დო თეში მოურს დიარაშა,
მოუღ ძვირფას ოქრულობა, უჯგუშ ართი მაჟიაში,
ფატმან მოყუნს დო მოულა ადგილიმა ვითი დღაშა,
შური მიოღ ზისნახე დო თი ნჯილოში ძირაფაშა.

ზღვაში ხეშწიფეს სუმხოლოქ ქეწაზადეს ხიარულო,
გეგნოჯუნეს, ჯარი დანწყის დო მით ქორდუ თექ წვეული,
ტარიელს ოცქვეს იქ გამათ თქუ „მა ვორექ ვაღდებული“,
ე ზისნახე ქოძირეს ბჟაში ჩხორია მონტებული.

ფატმან ცირას უჯინენდო გუთმარზამუ აღ დაჩხირი,
ქახუტოლუ გეგნოჯუდუ კუნხი, ხე, დო ბიჯ, კისერი,
ღორონს ხვაბანს, სკანი ძალაქ დამითხინუ უჩა სერი,
უბადობას კუნხი ვაუღ კეთილირე ბეღინერი.“

ცირა ფატმანს ოხუტოლუ ურაგადუ თაში ჰამას,
„ღორონთქ დამირსხუ, გურქ გენათუ გინვოსკიდი დინაფას,
შურქ მუმადგუ ვარ გევორდი, მა ცოცხალ სკირაფას,
ბჟაქ ჩხორია ქამოჭიშუ ვარდი გინვოტე ხომაფას.“

ზღვაში ხენწიფექ მუშ სუმარემს დიარა ღოღ ღირსუანი,
ქაჯშენ დუმარდ - შკვითი დღა დო სერს ვაუტენს მიდართანი,
ძღვენი დურიგ თისხი ნამდა ობად ოღალ ეჭოფანი,
ოქროში ფარა ქდარღვეს ივარვალ მოედანი.

გიოხურგეს დო ქიმიღეს აბრეშუმი ანდა ფერი,
ტარიელს უძღვინესი გართუმალარი ოქროშ ნერი,
თოღეფი უღუ აღმასიში, ივარვალნ თიშინერი,
ართ დახუნალი ქიმიღეს ჭითა ოქრო აღიშ ფერი.

ნესტანს კაბა მიართვეს დო ხოლო ართი გაქუნალი,
მარგალიტი ოქროთ გონწყილ უჯგუშ ვეყიდ გაჯინალი,
გევმანწყუეს დო ჟირხოლოს ართო მეჩეს დახუნალი,
მაძირაფუს თოლს მუჭკირუნდ მიკნარქია იში ალი.

ფრიდონი დო ავთანდილს შხვაში უჯგუში მეჩეს ძღვენი,
ონანგერი გონწყილი დო მაფურინე რაში ცხენი,
მიკაქუნალი მოუღეს ართ მაჟიას უჯგ ფერი,
მადლობა თქვის ჟირხოლოქ თისხი ნამუთი ვეთვალენი.

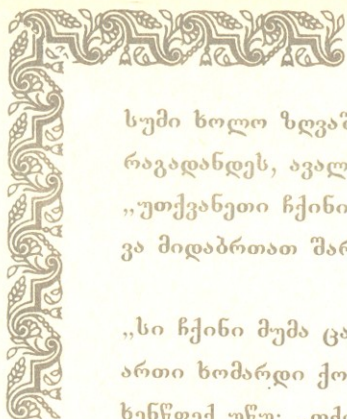
ტარიელთი ჰამას მადლობას ურაგად მუში ნინათი,
„ხენწფე ნაბტან გამახართ თქვან მოულა ძირაფათი,
უკულ თესხი საჩუქარი დო ძღვენიში მოღალათი,
თაქ გიბტადითი ჯგირქ იყუ თქვანი აშო მოულათი.“

„ხენწფე ორექ ნჯილო გერგეზი - ურაგად ხენწფე ზღვაში, -
სქან ხოლოს კოს შური უდგუ, ძალა უღუ გიღულაში,
თქვა გოსკვანან ეფერი ძღვენი მუ მიდინე აქ თაში,
სი მიდურქნი, მის უჯინათ, მიყი სქანი უსკვამაში.“

ტარიელ ფატმანს ურაგადუ: „სი ორექ ჩქიმი დავა,
სქანი ვალი თისხი გეგმ ვართი მაგინე ინა მავა,
ქაჯეთიშე მუთი მიბღი ქონება დო ხოლო შხვავა,
ინა სქანდა დომიხვაძე, სქანდე ვამკო მუთუნ მავა.“

ფატმანქ გამათი ტარიელს სიტყვა უწუ თიშინერი,
„ჰე ხენწფევა თქვან ძირაფათ უშკირატუ ბჭუნს დაჩხირი,
თქვა მიდურთუ მუბქიმიინა დობსქიდუქუ მუჭო შერი,
განინალათ გაყუნენი, თიწკმა იბიქ ბედნიერი.“

სუმი ხოლო ზღვაში ხენწვეს ურაგადუ გური ჭვილი,
რაგადანდეს, ავადდეს ბროლიშ კიბირი გერანწვილი,
„უთქვანეთი ჩქინი თოლს ჭყანა აფუ დინაფილი,
ვა მიდაბრთათ შარა ვარე, დრო მაფუნა დინაფილი.“

„სი ჩქინი მუმა ცალი რექ, ჯგირი მოჭნა სქანი გეშა,
ართი ხომარდი ქომუჩით გესკილადირ ვორეთ თეშა,“
ხენწვექ უწუ: „თქვანიშენი ცოცხალო ურქ საფულეშა,
ვეცადო ძალი მემიჩას თქვანი ლეკური დო კილეშა.“

ხენწვექ ხომარდი ქელარინუ, ზღვას ხოლოს ოჯინეს,
თე სუმი ხოლო გულადო ნგარას ნწარას მუძინეს,
თუმა ტვიტვეს, მინჭეს, მიგეს ართ არიკი ქიძინეს,
ფატმანი ინგარდ, იშ ჩილაბურქ ზღვას მოუძინ ეუკინეს.

მონწურუნა სუმ ჯიმაღეფი უგუყრელი ჯგირ დო ფურსუ,
ართიანს კინ უფუნუნა ყოროფა დო მუში გურსუ,
ქოთ ძიცა, ბირა, რაგადი ოსკვანადო გურს ჭოფუნსუ,
პიჯშე სინთე მიკავალუ ბროლი ქარვა მიკოურსუ.

კოჩი გოუტეს მახარებელ ასმათის ქეწუანი,
თეში თავადებს გუმორძგვილო გორთეს დო მოულანი,
მაჩინეს „ბუა მოპუნა დო ქოთი სინთე მიღუნანი,
აიშას რინა ნწარე რდნი ანწ მაყინა გემუანი.“

ზღვათი მოულა, ნესტანს ტახტი გიმუნწყიის გინუღირს,
გიშინანა რაგადანა სო შეხვალამუ მი მუ ჭირს,
თეში ქმორთეს, თი გერგეზი ნურადინიშ ქიანაშა,
ქეწაზადეს შური მალნა არძას თეში ძირაფაშა.

თავადეფ ჯღონს შეხვალამას, თაში ორე თქუალირი,
ასმათი თენემს ეშაყუნს გოჭყოლადირ აფუ ჭირი,
ნესტანი ქოძირ თემ ქვთაკირ ვაიჩქ ართრე ვარი ჟირი,
შეუსრულუ განგებაქ, ნატრი აფუნა ეულირი.

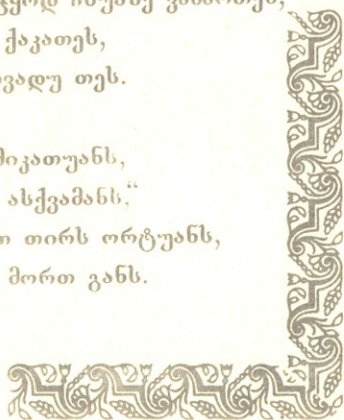
ასმათის ოხუტოლუ ჯუნუნს ნესტანი ხოლო კინი,
ურაგად: „ახავაი სი ჩქიმი ჭირი გინიღინი,
ანწი ღორონთქი დამირსხეს, ჭირი ვარი იყი რხინი,
ვაძაგინე გიჩქდას სი ჩქიმი გურშენი ქიმიღინი.“

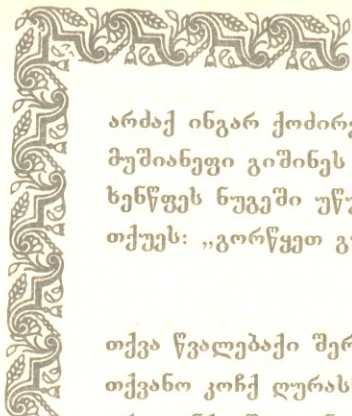
ასმათიქ თქუ: „მარდი ღორონს ვარდის ვორწყექ ვახუმაფე,
ფულირ ჭკუა მეხვალამე საქმე თაში დონწყუაფე,
ანწი ღურა მუთი მემოჩქ სქანი დუდი ვადინაფე,
პატონი - ჭყორიში ყოროფათი ართინერი დღას ვაყოფე.“

თავადემქი დიშაყარეს დო ქუდუჭყეს ენემს ცქვაფა,
„ღორონთქ თაში გამახარეს ვაყაფედას იშ დინაფა,
თქვანი დუდი ქობძირითი, ჩქინი სინთეში მოკათაფა,
განგებას შეუღებუ მუმ ნაჭყოლაში სკილიდაფა.“

გოჯუნეს დო გოსხუპეს თითო თითოთი თემ მორთეს,
ხენწიფექ თქუ: „ჩქინი ჯიმაღემქ გოჭყოდ ჩხუპშე ვამართეს,
ათე რინასი გემუთხუეს დო ზეციერს ქაკათეს,
თითეულო გომინადო, ოში დიდება ხვადუ თეს.

მა მუნეფიში ღურა მონტუ ჭუას მომიკათუანს,
მარა ინეფი მუში სახელით განგებას ასქვამანს.“
ათეთი ქოთქუდო ქანგარინუ ბროლით თირს ორტუანს,
გიღესოფუ იანარი, ვარდი ყინუ მორთ განს.

არძაქ ინგარ ქოძირეს მუში ხენწიფემ ჩილაპური,
მუშიანეფი გიშინეს იში ღურა წვალებური,
ხენწვეს ნუგეში უწუეს ქიდიხუნეს ნგარათ გური,
თქუეს: „გორწვეთ გუმორძგვილს ნგარა ვარე ანწი კუთხური.

თქვა წვალებაქი შერხვადეს ვაუძირუ კოს იცალი,
თქვანო კონქ ღურასნი თენა იყუაფუ სამართალი,“
ფრიდონქ უწუ: „ენა ვარე ოწუხებელ ონგარალი,
ანთასიშა ჯგირს გოძირანს განგება დო მუში ძალი.“

ავთანდილქ თქუ: „გურსუ ბჭუნა ინეფიში ჩქი დინაფა,
ხალხი იძახ აქ რხინი დო ღურელემს თექ მოშინაფა,
რახანს ნჯილოქ დინაფილი ბჟაშ შილღებუ დორთინაფა,
ჩქინო ანწი სარკილირე, ჟი ვამნორე ცას მუნაფა.“

ქუმორთეს მულდა ხანზარიშა, ფრიდონიშ ქალაქიშა,
ოყემ დო ზარიში ხუმა გინმისიმე შორ შორიშა,
ანთასნერი ხმა ისოფუ გინმიგურგინ რხენ სუკიშა,
ხალხიქ გეგონ ეყარუდო ქიმშაციუ ქალაქიშა.

ვაჭარეფი შუკათ დო ზოხო ხალხი ხოლო მურსუ,
მათხილარეფი იარალით შორიშე თაქ გოყუნესუ,
მაკინეს აშო აშო ირკოჩი ართო ოჯინუსუ,
ირკოს ოკო ქოძირასი წიმუკინას მუში დუსუ.

ქუმორთეს ფრიდონიშ დოხოლეშა, გიჯინეს მეწონეს,
ოქროშ ორტყაფ მარტყნი ფერი მონეფი ეწუზადინეს,
თუდო დიხას შილი ქარგილი აბრეშუმი ურჩუდეს,
კოჩიში კუჩხიში დადგმალს ოქროში ფარას ორღვანდეს.

ნესტანი ღარეჯანი დო ტარიელს მუჟო ბიმუნჟუ
ღიარა ფრიღონჟ

გონწყილ ტახტის ძღაბ დო ბოშის მეურჩქინეს დახუნალი,
ანდა ფერთ გიმანწყუეს დარჩაფალი გაქუნალი,
ყვინთელ რუმე ფერთ განწყის, ავთანდილშ დახუნალი,
ქუმორთესი, ქიდინწყის, უჯგუში ვეყიდ გაჯინალი.

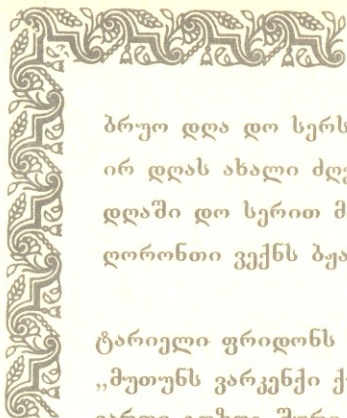
დოშაყარეს მაბირეფი, მუშ ჰამო ხმათ იბირანი,
ატლასი, ოქრო, ძღვენი მიღეს დიარას არიგანი,
ფრიღონი ონწყუნს თე დიარას ჯიმალობა უღუდანი,
მუში სისქვამეთ თოლით, წართ გიშარჩქელუ დარეჯანი.

ფრიღონქ ძღვენი გეკარიგუ ფას ვეგიდვენ თიშინერი,
ჩხორო კაკალ მარგალიტი კვერცხიშ მაშხვა ორენ ფერი,
ართი ქუა აღმასიში ბუაშნერი ივარვალნ ფერი,
უკმელას ხატი გიხანტედ, სინთე უღულ თიშინერი.

თითო თითო ძეწკვი აჩუქეს ნესტანი დო ტარიელს,
აღმასიში თოლი ინუხუნეს რწყინნს რდნ მეტი მოძინელს,
ართი ხონჩაში ეფშა ოქრო ზოხო მოულ თაქ მენძელს,
ავთანდილშო ნჯილო ჯიმა ელურდ ნამუთი ტარიელს.

მუთ მიღესნი წუწელ ოქრო დო მარგალიტი ხვათახვალე,
ართი გურით ფრიღონქ თენა, უძღვენ ავთას ოვარვალე,
აბრეშუმობა მოუღეს თისხი ნამუთ კოს ვათვალე,
თქუანს გამათ „მაღლობას“ ტარიელი თიში მაყალე.

ბრუო დღა დო სერს ქეიფირე გეყუნს მეტიშ მოძინას,
ირ დღას ახალი ძღვენ მუღუნა მუ უჯგ ეში გოჯინას,
დღაში დო სერით მიოგანა ჩონგური დო ჩაღანას,
ღორონთი ვექსს ბჟა დო თუთაში ართიანიშ დათხინას.

ტარიელი ფრიდონს წიმუჭყანს ათენური ჩიუბას:
„მუთუნს ვარკენქი ქუვორწყექი ჩქინი სიამოვნებას,
ვართი გოზოგ შური დო გური ვართი ზოგე ქონებას,
სი წამალი ნამუთი მუჩი იყი ჩქიმი გუნებას.

სითი ქოინქუ ავთანდილი ვაზოგენდ ჩქიმო დუსუ,
მათი მოკო დუდ გუმორსე ვენინალე იში დუსუ,
სი გამიგი, მუს გეყუნსუ, მუს ოხვილუ, მუ უჭირსუ,
მუჭო მუქი მა მირსხნი თეში ეთუდირთქ იში ჭირსუ.

ინა დღას ვამაგინე ის გინალელი ჭირი აფუ,
მანგიორს ღორონთი ქოძირნს განგება რე უდინაფუ,
მუდგაყინი მანგიორი მა ვაბლოლე ვეყუაფუ,
ვართი თეიშახ ჩქიმი ყუდეს რინა ჰამო ვეყუაფუ.

ქიმიკითხე მუ ოკონი ჩქინდე მუთუნს ოხვილუნდა,
არაბეთიშა მიდაბრთათ ჩქინი ულა თაშ უჯგუნდა,
ძალა ქიმიბრინუათი ჰამო ნინაქ ვაგორთუდა,
ჩქიმი ოსური მა ვამოკო, მუშ ყოროფილქ მუს ვაშუდა.“

მუჟამს ფრიდონქ ავთანდილს ეჩიუ ითი მუნაჩინა,
ავთანდილს გაძიცინუ ოსკვანს ძიცათი ინოჯინა,
თქუ: „მუ მიჭირს მახვარებულ ბედნიერი მიღუ რინა,
ჩქიმი ბჟა ვართი ქაჯის ყუნსუ, ვართი შხვადო უღუ ბინა.

ტახტის გეზე ჩქიმი ბუა დო გოხოლუნა დედოფალი,
მოჯგირეს გურს უხარენს, ნტერიშ დაჩხირი მაჭუალო,
ვართ ქაჯის დო თილისმას აქ ვაუდუ მუთუნი ძალი,
თეშენ ვამკო მა მოხვარა ჩქიმი საქმერე ათეცალი.

განგებას მუთი ვაკო, ითი საქმეში ვეყი ძინა,
ღორონთი მუჟამს ინებენს თიწკმა იყი წიმიძინა,
ჩქიმი გურსუ ბუა მოხვადუ უდინაფუ მაყი რინა,
ოსოგიეთე გილესოფუ დღამ მულაშა ვეყი ინა.

მეუ მაშინი ტარიელს ათე ჩქიმი ნარაგადი,
მუშენ წუხენს ხენწფე ჩქიმი, მუშენ უდუ ჩქიმი დარდი,
მა მუს მოკო აღუდირთე მიჩქუ მა ის მეუხვადი,
ღურა დღაშა მუს ვალინე, თენა იყი ჩქიმი მარდი.

გიხოჯნა ართო ვორდათი მადო ჩქიმი ყოროფილი,
ეს რაგადანს თქვან კოჩანა ოდო თქვან გურ კეთილი,
ყოროფას ლეკური ვაგურს ვართ ჩქინი ნინას უდუ ძალი,
მა განგებას უჯინექი მუს უჩქ მუში სამართალი.

ონატრებელი ართი მიდუ ათეთ იბჭუქ გიჩქდას,
ინდოეთიში ხენწფეთ ხედუ დო ქიანა სქანი რდას,
ხასლას ხოლო სქან ზისნახე ელაიხედას დო რყუნდას,
ნტერი გინორაყილი დო მოჯგირეფი ელაირდას.

მუჟამს ათე ჩქიმი ნატრი ემესრულებ, იყუაფუ,
არაბეთშა ქოთ მალინე, ჩქიმ ბუა ხოლოს მაყუაფუ,
მა თი დაჩხირს ვეშმებტკენი ათე საქმე ინწყუაფუ,
ვართ მუთუნი მა ვამოკო, შხვა ვაწუხე ვეყუაფუ.”

მუჭო ეჩის ტარიელს ავთანდილიში ნარაგადი,
თქუ: „ასე ხოლო გევაფუნუქ ანწი ვაკო ეს რაგადი,
მუჭო მუხმა მოძირუდო მა ჩქიმი ბჟას ქეშეხვადი,
თეშ ჯგირ დო ფურს ალუდირთუქ მუჭო ჯიმა აღნაბადი.

ავთანდილს ქეჩი ქუწი ვაბჟანს სიტყვაში მიკორთაფა,
მუმ მორდუშა მეფრთე, მოკო, მოინტერეს თიშ ძირაფა,
მართალირე მონეფი გუჭყვიდი, თიშნერი რდ ეკონთხაფა,
მა თის ბთხინქ, თიშენი მეურქ, მაპატიას მა ჩილათა.“

თეთ მაშინი „გირძე სიტყვას, უჯგუ კუნტას თქუალირი,
გოთანდუდო მოლიას თაურე იპიქ გინულირი,
მუშენი გუკვირდ იში ხენწფეს ჯიმალობა ჩქინი ჯგირი,
სოიშახ ძღაბი ვამუჩას აშო ვეპიქ მა უღირი.“

ავთანდილს ფრიდონქ უწუ: „ტარიელი კინ თის გეყუნსუ,
ანწი ვადირ ვართი დეჯერს ვაუარა ანწ ვაგურსუ.“
ავთანდილქ ნაბტანი შიწუხსუ უწუხენა შურ დო გურსუ,
უნჩაშ, უკლაშალა ოსვენ, მუ ქიმიხას თის მეყუნსუ.

ავთანდილი ტარიელს ოხვეწ ეწაჩოქ ვეგოარინე,
კუნჩის ოსხუბუ უჯუნუნსუ თეში თოლს კენჯინე:
„წარმოწანას მუთ უჩირთი ხენწფეს მანი მიბადინე,
ხოლო მუთუნ გურიშ მალი ანწ ხენწფეშა ვემიდინე.

ძალა მეურიხენი ენა ვევი სამართალი,
ვოწყინუე მარდუალს თოლი ვამაში განჯამალი,
გური მეყონე მა ინას ქეშმიდინუ ხესი ძალი,
ჩქინი ლეკური ექ ვაჭკირნს, მინჯე რენდო მარდუალი.

ათე საქმე მუნდურუანს ჩქიმ ყოროფილს, ჩქიმი დუსუ,
ეწყინებუ თესი გეგონენს მიყონანს ჩქიმდე გურსუ,
ვართი ბკითხენს მუთუნსუდო, ვართ მოძირანს ინა დუსუ,
ვართი მიკირთუ ჩქიმდე ყურე, ვართი გომინწყენს მუში გურსუ.“

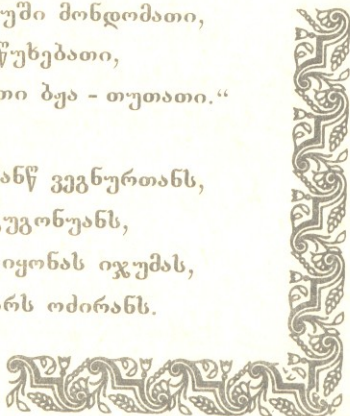
ტარიელქ ძიცათი უწუ ბჟაში ჩხორია გორინელქ,
ავთანდილი ქიხუტოლუ გეიოდგინუ მუში ხეთ,
„მა მუთი ჯგირი მოჭირსნი შიბული ორე სქანი ხეთ,
გურიითი მოკო ართო რძირე სი დო სკანი ზისნახეთ.

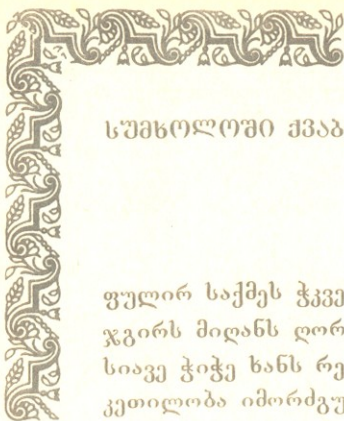
ბჯოგ ვამისხუნუ მეცანცალ მოჯგირეში ნამეტანი,
ვართი ინა ბწანს მოჯგირექი ვეჩინას მუშიანი,
მოჯგირექი გურ თხილუანი ართმაჟია დეკინანი,
ვარდა ართიან ვეკორინან, მუშუმ დუდშო თემ რდანი.

მა ქომიჩქუ თქვა ჟირ ხოლოს ართიანი გიყორანი,
სქანი ყოროფილს ვეწყინებუ სქანი წკმა მა ბძირანი,
სქანი ხენწიფეს მა თის უწინქ ვეგლალუას საქმე თქვანი,
მა მონატრუ მალას ბძირე ხენწიფეში სკამი გილუდას.

მეფეს მა თეს მუოშინა ხვეწება დო თხუალათი,
სი მერჩასუნი ძღაბი მუშ გურით, მუში მონდომათი,
მუჟამს თენა ქიყუაფუ ჩეგერცხებუ წუხებათი,
თუმი დაშვენთ ართ მაჟიას მუჭომითი ბჟა - თუთათი.“

ავთანდილი ქარწყე მუჭო ტარიელი ანწ ვეგნურთანს,
ქიმიდაყუნუ, მუთუნ ვათქუ, ქუჩქუ ვაგუგონუანს,
ფრიდონი კათას გიშმაგორუნს, მით იყონას იჯუმას,
ართო ულა, მეყუნსუ დო შარა ოულარს ოძირანს.

სუმსოლოში ძვაბიშა ულა დო თეურუშე არაბეტიშა
ულა

ფულირ საქმეს ჭკვერი დივნოს აარგამენს ათეშნერი,
ჯგირს მიღანს ღორონთი ვარა უბადოს ვარ მუთუნერო,
სიავე ჭიჭე ხანს რენ დო ჯგირ ირორე ირინერო,
კეთილობა იმორძგუეზუ იშო წიშე თაშინერო.

სუმ ჯილოემქ ბეაშ მაგურემქ ფრიდონი ყურე მოღართეს,
თი ზისნახე აღმასიშნერ მუნემქ აშო იყონეს,
მაღალურიში ფსუაში ფერი გინოდ ბროლი სახეს,
ბრილიანტი მიშმარწკინუნდუ თოლეფი დო იში წარემს.

ი ზისნახე ხედო ხეთი ტახტი გონწყილო მოყუნდეს,
შარა შარას, ტყარს ათხოზეს, ნამუ ქობირეს გოჭყვიდეს,
ქიანას შარას მიკმიშეს, მითი ძირუნდუ ოცქვანდეს,
მაგორაფალი მითინი ვარდ, ძღვენი, ორზოლს არძენდეს.

ბეაქ ელელ, თუთა მეხე, ბარქაშშორო მოჩქ ქიანა,
დღაშ დო სერით მეულანდო ჭკვერულ ამბეს რაგადანა,
კონ ვახორანს ვესისანდ, მინდორი ძირეს თიშ მაგანა,
ელმოდ კირდემ, ტარიელქ ქიჩინ, თაქ მითორდ ანდაწანას.

ტარიელქ თქუ: „მენძელი ვორდუ ვაღდებათ თენა მაფუ,
თაქ გევორექ სოთ აიშან გაჭირება მობძირაფუ,
ასმათ ტყარიშ ხორცის ბჩანა ინა ხაზირ აყუაფუ,
მა თიჯგურას მეგართვენთ ძღვენი უჯგუშ ვეყუაფუ.“

კირდემ მინე, ქვაბის არძას, დახუნალი მეურჩქინეს,
ასმათ უნწყუნს ტაბაკის ართიანიში ოჯინეს,
ძიცა, ლაყაფი, ქეიფით, ბრელი უღირი გიშინეს,
ღორონთს თიშენი უმარდუნა ჭირი - რხინო გირთინეს.

სუმხოლოქ ქეიფიანო კილერი თოღემს გაჯინენა,
ტარიელიში ნახუელი ქონებას უჯინენა,
თისხი ქორე ოქრო ვარჩხილი ვაკოროცხე - ვათვალენა,
გურ ჭიჭე ვაფ ვაუღუნა ქონებანი ვათქუნა.

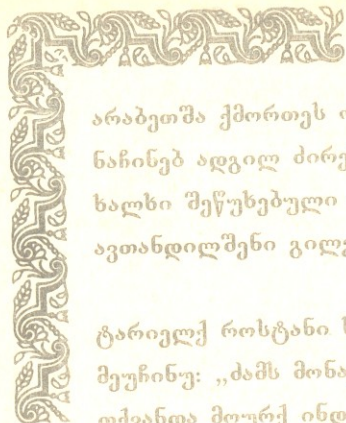
ტარიელქ არძას ქაჩუქ, არძას მეშეში ოსკვებური,
ვემჩნი ფერი ვამკუტებ მის უკებუდ ხეს ლეკური,
არძას თიზმა გაკურიგეს მუთი ორდუ ძალებური,
დოსკილადირი მეტი ორე მუსხი ორდ რიგებული.

ფრიდონს უწყ: „მა ამიორს ვამაგინე სკანი ვალი,
ჯგირს ქიმინსს ბოლო აში თენერი უღუ სამართალი,
თაქი მუსითი ქარწყექნი კილერი დო განჯამალი,
ირფელი ართო სქანი რდას თენა გაფუ სი ალალი.“

ფრიდონი ძამი მორდებულო ქოთ მადლობას რაგადანს,
„მუშენი მეფე თქვა ათესხით გეყუნთ ჩქიმი დიდებას,
თქვა გენირზანი მი გაბედუ, ვარა მუსუ გიშედანს,
თქვანი ხოლოსი ვორექინი თენა ირფელს დარჯგინანს.“

აქლემეფი შაყარუნ კათა გუტუ მუმ ყუღემა,
მუთ ქონება მეჩესნი მიდაჯღუნას დოხორემა,
მუქ ქაყუნუ დო მეულა არაბეთიშ ხენწიფემა,
ავთანდილი თუთა ნაკრული ბუას შეხვადას თიში გემა.

არაბეთმა ქმორთეს ორდეს ეიშახ ბრელი ნაველი,
ნაჩინებ ადგილ ძირეს, ქალაქ გოკო ვარ სოფელი,
ხალხი შეწუხებული ორე უჩათრე გოქუნელი,
ავთანდილშენი გილენგარა მიოჩქნა ქოთ ღურელი.

ტარიელქ როსტანი ხენწფეს კოჩი მეუჩქუ მანჯნ თეში,
მეუჩინუ: „ძამს მონატრუ მა ძირაფა დიდ ხენწფეში,
თქვანდა მოურქ ინდოშ ხენწფე სუმარო თქვან დოხორეში,
მოგიყონანთ დო გოძირანთ ვარდი პირელს სამოთხეში.

შხვაფარანს ჩქიმი ძირაფათ ვარდით ბრელი კმაყოფილი,
თქვა მინდომით დო გოკოდეს გაყითიკო მა ჭოფილი,
ჩქიმი ბრალი ვარე, ათეშენ ზისხირირე დოწიმილი,
ბრელქ დოღურუ, ქოთ დიჭყოლუ, უჩა დღას ორდ მითოჭვილი.

ასე მოკო ქუმობრთენი მა გუათე ჯვეში შარა,
მუთ გიჩირთინი ქმაპატი ჯვეშებურო ვეგენწარა,
ფრიდონი დო მუმ მაყვენჯემს ქუჩქუ ვამილუ თაქ ფარა
მარა ძღვენო თქვანდა მოპუნს ავთანდილი თქვან გახარა.“

მახარებელქ მუ ბორჯის ხენწიფეს თენა მაშინუა,
ვერაგადენი ის თიხმა სახიოლოქ მაძინუა,
თინათინს სინთექ მაძინუ მუში ნერი დირთინუა,
ბროლს აღმასი ეშახედას თემ თოლ წარქ გორწკინუა.

გეკორანგვეს ძახინით დოლი დო ოყეს მიოვანა,
სუმარს დახვამილუანი თიშო ცხოდის შაყარანა,
ცხენს ონანგერს მინოდგნა ქოთი ართიანს მიდმუდანა,
შხვაშ წოხოლე ქოძირანი ცხენემს მიორულუანა.

ხენწფე ცხენით მოურსუდო მუს ეკოყუნს მუში ჯარი,
დოსკილადირი მითინ ვარე ცხენიმ დო კუნხიმ მალი,
ირკონ ღორონს იფოთუანს თაქ წიმორე თელ ლაშქარი,
თქვის: „უბადოს ჯგირქ ორჯგინ, ტერ ახავაი სკანო ჯარი.“

მუჭო ქოძირეს ართიანი მუთმანჭუნა მოსოფუნს,
ტარიელს ავთანდილი თემი ურაგადუ ხმას ფულუნს,
„ემერი ქარწვექ მინდორს ტვერი მივორგოთუ მოსოფუნს,
თექი ორე დანხირი რზინი, ნამუთი მა გურს მიჭუნს.

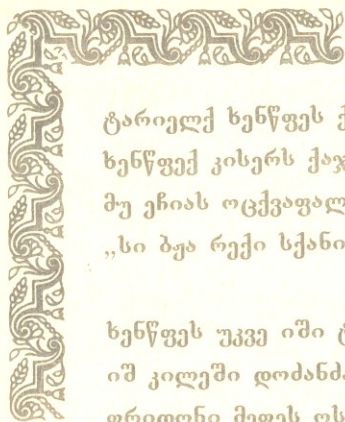
ითინარე ჩქიმი მარდუალ მუგაზადუ ამო მურსუ,
მა ვემმართე ონჯლორე მიჩქ დანხირი ონტუ ჩქიმი გურსუ,
ჩქიმი ნერო კოს ვაძირუ გაჭირებული უბედურსუ,
სი დო ფრიდონს გაბარენქ ჩქიმი საქმეს დო ჩქიმი დუსუ.“

ტარიელქ თქუ: „სქანი მინჯეს უთხილანქი ორე ჯგირი,
სი თაქ ქორდა დო უჩქიმეთ ექ ვემერთა ქიდეკვირი,
მა უწინქ სქანი ხენწიფეს მუჭო რექი თაქი ფულირი,
სქან ბუა მალას გოძირუე თემენ მაფ დუდ გედვადირი.“

ნჯილოშ მაგური ავთანდილქ ზოხო გიცად გეუდგ კარე,
თე ზისნახე დარეჯანი აღურენი ითინარე,
იმ წარ - თუმაშ ბორი იგანს მასქურ ენერ ხოლო ვარე,
ინდომ ხენწფე მეურს მიჯგვაჯგ ეშ მათანგა აკა ვარე,

ფრიდონი მეყუნს თაში მინდორი გინილეს ართი ხანს,
ხენწფექ ქიჩინ ტარიელი, მუქანცუანს მუში ტანს,
ცხენშე გიბელ ქაწეზად ნჯილოში მაგური კონთაგანს,
პატის ცენს ინდომი ხენწფეს მუჭო ოკუთნ დო ოსკვანს.

ტარიელქ ხენწფეს ქაჯუნუ ქიხუტოლუ მუში გურსუ,
ხენწფექ კისერს ქაჯუნუდო გუთმაჯინე იში დუსუ,
მუ ეჩიას ოცქვაფალი ეფერ სიტყვებს მეგორუნსუ,
„სი ბუა რექი სქანი ჩარცხა დღას შქა კვათას გოსოფუნსუ.“

ხენწფეს უკვე იში ტანდობა ქოთ სისქვაძე დო გოჯინა,
იშ კილეში დოძანძაფა თოლ სახეში ინოჯინა,
ფრიდონი მეფეს ოსალამ თიშ მახოლას გერე ინა,
ოცხვანტალ ავთანდილიში ხენწფეს მულა ინოჯინა.

ხენწფე ოცქვანს ტარიელს, მარა იშენი უჭირს გურსუ,
ტარიელქ თქუ: „სქანი ნინალას მა შებწირე ჩქიმი დუსუ,
მარა მიკვე თე სიკეთე ჩქიმდა მუშენი თქვანდე მურსუ,
ავთანდილი სქანი რენდო, შხვა ვემკორე სქანი გურსუ.“

ავთანდილქ ვამორთნივა გაიკვირდას ხენწიფე თაში,
ბახჩას ქედობდოხოდათი სიგემუანეთ ჩქი პავაში,
მუგოშინა მუშენი ვამართ მუ ჭოფუნს ინას თაში,
თექ მიზეზო ვეყუას, თქვანი გურიში მოულაში.“

ხენწიფეფ ხენა, ჯარქ გაშაყარ, კოს ვათვალე მინდომენი,
მინივარვალ ბუაში ჩხორია ტარიელს უჯინენი,
ეში სისქვაძე მოქმენდალა გვახანგენს დეკვირენი,
ქიშწიჭყ ჭკვერას საჩიარი, ეკონწყილი აფ თეშენი.

„მა მუთ მოკო გეჩიენი ვამობადუ ხენწფე ძალა,
მარა სქანდა მულირ ვორექ ვაქობთქუე ვარე შარა,
მა თიში მოციქული ვორექ, ბუას ორუნი თიში მანწარა,
ნამუქ ჩქიმი სერი განათ დო მოძირუ ოულარი შარა.“

თეს რთხულენთი, ჩქი ჟირ ხოლო თეში ვორეთ მათხუალი,
ავთანდილქ წამალი მიგორ ვამაგინე იში ვალი,
მა ელამდირთ მუში ვაშდ დანხირი ონტუდ მაჭუალი,
ბრელ რაგადით ვეგშგაწუხე კუნტას მაფუ ოთქუალი.

თქვან ძღაბი დო ავთანდილი იჭუ ართო ყოროფათი,
ავთანდილი გილენგარდ ვართი ასე რე გახარათი,
იბხოქუქუ თქვან წოხოლე თქვა ათენეფ ვადოჭვათი,
ქემეჩ ძღაბი თემ უჯგუშ მითინ ვარე კოჩანათი.

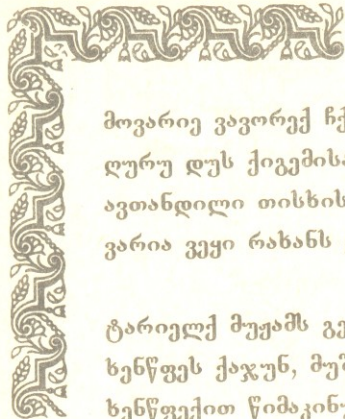
მა ვარშკიდა მეტი ვარ ბრელს დო ვართი კუნტა ოთქუალს“,
გამკიდ კისერს - დუდი გეგნუსკუ ართი ძგაშე გაკირალს,
ქეწაჩოქუ, თხულენს მუჭოთი მუმას მარდუალს,
ვაუკვენი ფერი ვარე მით ორწყე ათე ოჯინალს.

როსტევანს გაუკვირდუ ტარიელი ქოძირ ჩოქნ თეში,
გაშოდირთუ დო დიხაშა დუდ ქიმილე მუქით თეში,
უწუ: „ხენწფე ირფელი რხინქ გუმოჭყორდუ სისქვამეში,
დუდი მუშენი დემცირით მოწყინეთ მუშენი თეში.

თქვა ვარიას მი გიწინა, გონებუნა რახანს თაში,
ღურუშა მერყუნდას ხოლო ვემენარღებ მა ინაში,
შორშე მომიჩინიკონი ვაკეთენდი ენას თაში,
ცაშა ქოფუბრინენ ხოლო იშ უჯგუში მა სო მაში.

ავთანდილიში უჯგუში სინდა ვამაში მა ქიანას,
ხენწიფალა მეზჩი ჩქიმი, ცირას, ჩქინი ქიანას აჯღონას,
ჩქიმი ვარდი ბუღირუ ჭახან ქორე ეში ასე ქუნუჩანს,
ღორონთი ანწი ბედინერო ენეფიშ დუს მოძირანს.

მოვარიე ვავორექ ჩქიმი ძღაბი მონათ იყონენი,
ღურუ ღუს ქიგემისაფულას მოვარიე იპუენი,
ავთანდილი თისხის მიყორდ სინდა რდკონი ვარ იშენი,
ვარია ვეყი რახანს ყოფე ღორონთიმ განაჩენი.“

ტარიელქ მუჟამს გეგონ ხენწფეში სიტყვა ათეშენი,
ხენწფეს ქაჯუნ, მუში სახეს გინოდ გვალო შხვანერ ფერი,
ხენწფექით წიმაკინუ ღუს დოუკინი თიში ნერი,
ართ მაჟიას უმარდუნა სიტყვა იჩის ათინერი.

ავთანდილს ქახარასი, ქარულუ ფრიდონქ მუში ცხენი,
სახიოლე თიმ მაშხვარე თიშენი რე მირულენი,
ქემერთუდო მიდეყონუ, ეწოჯღუნს მუთი იშენი,
ავთანდილს ონჯღორე უჩქუ მუში ხენწიფეს უჯინენი.

ხენწფექ გედირთუ ქეწაზადუ ბოშკონქ ქიქთოლ მუში ცხენს,
ხეში გაკირალ უკებუდო იფორუნს მუში სახეს,
ბუასი მუნაფაქ მინულუდო ურუმუანს ვარდის ნერს,
მარა მითინს ვეშიაღებუ ეწაფორას სისქვაძეს.

ქაჯუნას ოკო ხენწიფეს ვართი ჩილაძურს ეიურდას,
ხენწიფეში კუჩხის ოხუტოლ ავთას ოკო მურიდას,
გედი უზოჯუ „ანწი ჩქიმდა სი ონჯღორე ვაიჩქდას,
ყოროფაქ ბშაყარეს ანწი მორდება ვაიღუდას.“

ქახუტოლუ გეგნოჯუნუ ვარდი ელუფინ ის სახეს,
უწუ „დაჩხირ დობშკირიტი ნამუთი გურსუ ინმორზეს,
ბროლს ბრილიანტი ეკოკათელი უკმელას ანათენს,
სი სინთემა შარა გეიბუ ჯილო ქოძირნქ ზისნახეს.“

ხენწფე კისერს ოღურუოლუ, ათე გერგეზი დო ნჯილოს,
უფერუანს, ურაგადუ დო ელურე მუში ხოლოს,
თეში პატი ცენს მუჭო ოსკუ ხენწიფეში სასინდოს,
ჭირ მიქ გინიდ, რხინ თიქ ძირას გეშაფუ ის ბოლოს.

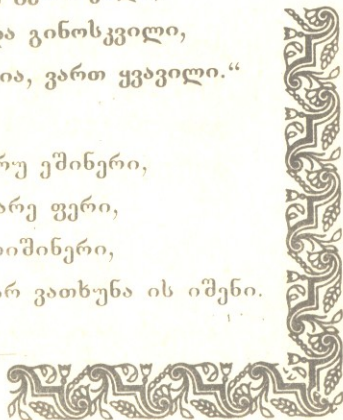
ავთანდილს ხენწფექ უწუ „მიკვე მუშენი ვათქუანქ,
მუშენი ვაგკო ბუა ქოძირე მუშენ აგვიანუანქუ,
ქეწახადი ქემერთი ქეწი მუჭო ყუჩა მიყონანქ,
იში ჩხორია გამნონათნს მუჭო ბუარენი ქოთქუანქ.“

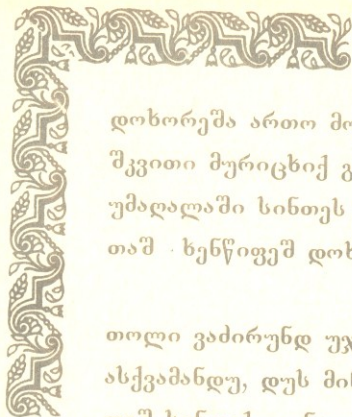
ზისნახეს მიახადანი ტარიელს უწის მიკირთეს,
სუმი გერგეზემქ ცხენეფითი ეყარეს დო მიდართეს,
ქემეხვადეს მის გორუნდეს, ქოთი ქოძირეს ქემერთეს,
ლეკურიშა ხე გედვალირ ართო ეთეში ქადირთეს.

ხენწფე ოსურს მარდის ოგანს, მუში წოხოლე გერენ ფერს,
თოლი ვაგურზუდ ინოჯინას სახეს წარი თიშინერს,
მიახადუ, ოსურს ქაჯუნ, გონწყილ ტახტის ხედნ ფერს,
ქაცქუასნ ოკონი თიშენ სიტყვას გორუნს ოსკუნფერს.

ურაგად: „მუთი გოცქუა ბუა ტაროსი დო სარკილი,
სქანი ცქვაფას ჭკუა ვაბად ნინა მაფუ გეპორკილი,
სი თუთარექ ბუაში სინთე ორე სქანდა გინოსკვილი,
სქანი სადარა ვართ ვარდი რე ვართ ია, ვართ ყვავილი.“

თოლს სინთე ფერ ინორე კოს ვაუძირე ეშინერი,
მუჭო ბუაშა ვართი თეშა ვენიჯინე ვარე ფერი,
ჯარი მისოფუ ქოძირას ფარსაკირე თიშინერი,
ემ თოლქ ენემს თოლეფი გელუჭუ ვარ ვათხუნა ის იშენი.

დობორეშა ართო მოურს მენძელი დო მუშ სუმარი,
შკვითი მურიცხიქ გოუსინთუ ენეფიმ შარა - კარი,
უმაღალაში სინთეს - ჭკუა ელანჭას ვეყი ვარი,
თაშ ხენწიფეშ დობორეშა მოულირე თელი ჯარი.

თოლი ვაძირუნდ უჯგუშის მერთეს ძირეს თინათინი,
ასქვამანდუ, დუს მინარდუ, ხენწიფეში ის გვირგვინი,
თიშ სინთექ ვეგნადუკო ფერ მუნილირი ვარდ მითინი,
ინდოშ ხენწიფექ თეში მინილ მუჭო ბუა დო გერგეზინი.

ტარიელქ დო მუში ოსურქ თინათინს მარდი გინაგეს,
ხედნთექი ქიმერთეს აჯუნეს ჰამას დოურაგადეს,
დობორესი სინთე ორდნი ენემქ უმოსი მუძინეს,
ბროლი ბრილიანტი დო აღმასი გოვარვალეს გოველეს.

თინათინი ხედ ტახტის მეფეში დახუნალს,
ტარიელქ უწუ „ვობუნუა ამდლა ნჯილოს ათე სქამს,
ამდლა თენა სქანი რენდო სქანი იყუაფუ შურდგმას.
მა ყილოქ ჯილო მოიყონი დო ელუხუნე ბუა თუთას.“

ყირი ხოლოს ხე მეთხეს დო, ტახტის ქეშახუნუეს,
თინათინს ავთანდილი ხასლას ქალუხუნუეს,
თეში მასკვამას მუს ძირუნდუ კოჩი მუთუნი ოჯინეს,
მიჯნური თეში მანწარა რამინი, ვისით ვეყიდეს.

ოსურს ვეხუჯ ავთანდილი მუჭო ელამხუნესია,
ფერქი დათირუ გურ ვენაცად ნამეტანს წუხენსია,
მეფექ უწუ: „სი ონჯლორექ სქუა ვადგაგურასია,
ჭკვერქ თქუა ყოროფავა ბოლოს მუშის იქნსია.“

სქუაღეფი, ღორონთქ მერჩანი ანთას წანას გახარება,
ჭირი ღორონთქ გაშორანი, რშიბუდანი თქვა ცხოვრება,
ღორონს ვეგმუთირუდას, თიში კანონი, თიში ნება,
თქვანი ხეთი ბჭარაფუდას სამარესი საფულება.“

ჯარს უზოჯუ „ავთანდილი მუჭო ხენწფე იჩინანი,“
თქუ „თენარე თქვანი ხენწფე თაშ ნებულენს განგებანი,
ჩქიმი ტახტი ანწი თეს უღუ მა დიბრჩინი გიჩქდანი,
ანინაღით თეს თიშნერო მუჭო მანინაღით აიშახ მანი.“

ჯარქთიდო თავადემქ ეწაჩოქეს მეფენ თემ იჩინეს,
„დუს ვაბზოგენტ სქანი შენი თაში ეჩის მაშინეს,
გაჭირებული გამდიდარი, მონირზეფი ჩამრცხინეს,
ნტერს ძალა მიქ მეუდინუ დო ჩქინი გურსუ ეუკინეს.“

ტარიელი ჟირ ხოლოსი ჰამო ნინათ გაღაყაფუ,
ოსურს უწუ: „ეკიკათით გური თინჩას მაყუაფუ,
სი ანწი ჩქიმი და იყიქ სქანი ქომონჯი ჯიმა მაფუ,
თქვან მაცილე დო ორგული მათი ნტერი მაყუაფუ.“

დიარა ავთანდილი დო თინათინიში გიმონწყილი

არაბეთიში ხენწფეშე

ავთანდილ ხე ხენწფეშ ტახტის - ხენწიფალა ის ოსკვანს,
ტარიელი თის ელუხე მუს ძირუ იში მასკვამას,
ნესტანი თინათინს ელუხედო ართო ხანტნს ართიანს,
კოჩი თქუანს ცას დუკინე აშ გიმულებუ ჟირი ბუას.

ტაბაკი განწყის ეიოფშეს ოჭკუმაღ ოშუმალი,
ჩხოლ, შხური ბრელი ყვილეს გეუძინეს ის თიცალი,
სუმარეშსი მიართვეს ძღვენი ატლასი გაქუნალი,
ივარვალ იში პიჯი მუჭო ბუან თეში ალი ცალი.

სენს ბრილიანტი დო აღმასი მიშარწყინანდ თეშ ჭირქას,
შხვა შხვა ფერთ მონწყილი ორდუ ართი უჯგუდ მაჟიას,
ჭკვერი ოკორდას კოჩი ეფერი დიარას ქაცქუას,
თექი ქორდიკო ქოთქუანდი „ვეჩვერცხიებუქი ეს დღას.“

ირი კუნთხუშე მობირეფი დოშაყარეს მიყონეს,
ბრილიანტი თოლირი ოქრო, გვალაცალო დადგინეს,
მაშუმალემს ღვინი მუდეს დო სასმისეფით მიართვეს,
გოთანაშა შვეს დო ჭკუმეს იქეიფეს, იბირეს

ვართი ქულა, ვართი ყვერე ძღვენიში უმუშო ვედიტეს,
ბრილიანტის დო ოქროშ ფარას მინდორს ართო ორღვანდეს,
იღბალიანი მით ქორდუნი ატლას ოქრო მიართვეს,
ნესტანქ დო ტარიელქი სუმი დღას თექი გაჩენდეს.

როსტანი ხენწფექ ე დიარა ვაგინძორუ მაჟია დღას,
ტარიელს უწუ: „სქანი ბჟავა სინთეს არძენს თვითონ
სი მეფე რექ, სქანი დედოფალი ასკვამანთ ართიანს,
თქვანი კუნხიში დნადგმა ჩქინი წკმა დოსქილადედას.“

„ანწი მეფე ვამოსქვანა, თქვანი ხოლოს ჩქი დოსუნა,
უჯგუმ ტახტი დახუნალი თის მიაართვეს მუთ უღუნა,
ავთანდილ დო მუშ ოსურით, თექ დახუნეს სოთ ოსკუნა,
ტარიელიშ საჩუქარო ძღვენ - ძღვენს მეყუნს მოულუნა.

როსტანი მეფე მენძელეხს, სუმარემს დუს გალუაფუ,
მინ თაქ, მინ თექ მიშუდოხოდ მეფენ თეში ვენწყუაფუ,
ირკოჩ ოცქვანს, ძღვენს არიგენს, ხელეფ გოფაჩილი აფუ,
ავთანდილი დო ფრიდონი ართ მაჟიას გალუაფუ.

დარეჯანი დო მუში ქომონჯის მეფეს ოკო პატი ცას,
ყოროფა უღუ ძღვენს არძენს მუჭოთი სქუას დო ნოსას,
ვითმა მეტი ძღვენი მეჩუ, არაგადე მუთი ნინას,
თითო ოქროში ბიგას დო თოლი ინოხედ ფერ ქუას.

თე ჟირს ბედო ოსკვანდნი ფერი მიაართუ მეფექ ძღვენი,
ანთასი ცალი ბრილიანტი ქოთომიშ კვერცხიშ ნერი,
ხოლო ანთასი მარგალიტი ტორონჯიშ კვერცხიშ ნერი,
გიშნაგორა რაშეფ ჯგურა ბირგულამი ანთას ცხენი.

ჩხორო ნისორი მარგალიტი ფრიდონს მეჩ ეკონწყილი,
გიშნაგორა ჩხორო ცხენი ონანგერით მოკვანწილი,
ინდოშ მეფე, მარდის ოგანს ჭკუათ აზრით კოჩ დონწყილი,
მადლობა თქუ ვაკმუცენს, ღვინი აფუ ბრელი შუმილი.

ესხი მუშა გეჩიათ თაში ქორდეს ართ თუთას,
ქეიფენდეს, კინი ახალო ტაბაკი დგუდ ირი დღას,
ტარიელს ძღვენს არძენდეს ბრილიანტი დო მუში ქუას,
ოქრულობა თეში ივალუდ მუჭო ალი ონტუ ბუას.

მუ ვარდი გიძირ გინოთილი ტარიელი თეში ინივალ,
როსტანს მეუჩქ ავთანდილი ულუ თიშა ოთხუალი,
მეუჩინუ: „დოხორეს მიღუ ოჭკუმაღ ოშუმადლი,
მარა ჩქიმი ქიანას ნტერი გასოფუ მაჭყვიდალი.

კონი მუ ეფერ ჭკვერი რდას უჩილათუ ვეყუაფუ,
თქვათი ვამოკო გაწუხათ ჩქიმდე ენა ვეყუაფუ,
ოკო იბდე გეცადინი თაქი გლახა მყუაფუ,
თქვან დუს ღორონთ კინ მოძირანს ირფელ ჯგირო იყუაფუ.“

როსტევანქ უპასუხუ: „ჩქიმი რიდი მუშენ გიღუნია,
მუჭო სქანო უჯგუდას თის გაყუნი ქიმინია,
ავთანდილი იჯუმედო ჯარი თაურე იყონია,
სქანი ნტერი მოჰარამე გოსიროტი გოჭყვიდია.“

ტარიელიში ულა გეგონ ავთანდილს ეწყინუა,
იქ უწუ „მუშენ წუხე ვარენი ფერი სი ვათქუა,
თუთა ბუაქ ასე იკათ ართიანს ვაჩაგირცხინუა,
ავთანდილქ თქუ: „ეში გურიშენ მა სი აქ ვადომტუა.“

„სი მა დომიტუე გოკო თეშ მიდართე სქან ყუდეშა,
უკული თქუე ოსურს ჩევერცხ ვაღინუა თიში გეშა,
გური ჭვილო დომიტუე გიღემგარდე სქანი გეშა,
მოჯგირეს კონ გაჭირებას, ვეშწიტაღენს მუთუნ გეშა.“

ტარიელს გაძიცინუ ბროლი მიღევალუ იში პის,
უწუ: „მეურქ სი გიტალენქ გური მაჭუ სქანი მეტის ჰვიტის
რახანს ვოკონი მოლმაყუნი შეგისრულე მა სი თის,“
ავთანდილქ ჯარი ქუდაწყუ დო მაულარო ეკინწყის.

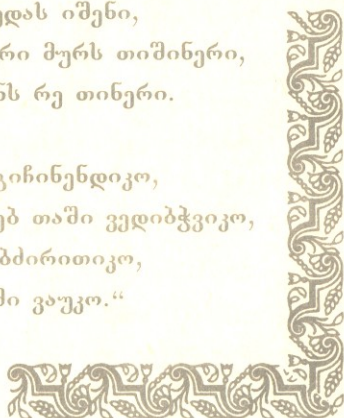
არაბიშ ჯარი დოშაყარეს ართ მამალა მორქიას,
ოთხონეჩი ანთასი კოჩი დონწყილი რე ართ დიხას,
იარადით, მუში ცხენეფით თიშნერირე ართი რდას,
მეფე როსტანი გური ჰვილო თენემს ცალკე ეკანგარს.

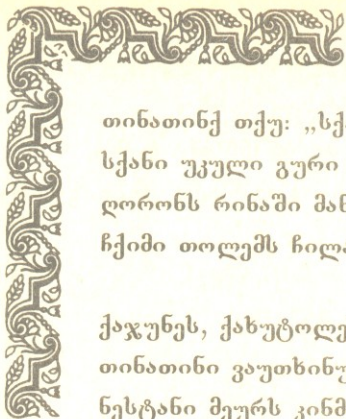
ყოროფილი ჟირი დაღეფი ართიანს დუს ვეგნატენს,
ბედიში ეკნაშაყარარე ართიანს ვაუმტყუნენს,
კისერი კისერს ქგაკირეს კიდირი კიდირს ქანდღულეს,
მითი თეს ორწყედ იზლოდუდუ, ჩილამურით ინგარდეს.

მუტო თუთაქ მოგოთანეს მურიცხის თეში ესწორას,
სინთე იშენი მუშუმ ქასკიდ, ეკოციან შხვადო რდას,
ქოთი თიწყმათი ოსინთუანს ცას ვაკოდას მისოფას,
გვალას ოკო გიმახედას, კონქ ჟირი ხოლო ქოძირას.

ეურჩქინუ დუბადებ მისით თენეფი ათეშნერი,
კინ ართიანს დუთხინუანს ვაუსხუნუდას იშენი,
ვარდი მერდილს გოსოფუნს ჩილამური მურს თიშინერი,
თენეფიში ჩარცხინაფა ღურუს მოგენს რე თინერი.

ნესტანქ უწუ: „ნიტე შურო თაში ვაგინინენდიკო,
სქანი ჩარცხათ ვვალო დაჩხირს ეგებ თაში ვედიბჰვიკო,
შორს იბილით, ნაჭარათი ართმაჟია ბძირითიკო,
თე წუხება ვამაშიდეს, მუ ეფერქ თაში ვაუკო.“

თინათინქ თქუ: „სქანი ჩარცხა უგნუღალუ მაცუაფუქ,
სქანი უკული გური ჩქიმი ირო ნარკე იყუაფუ,
ღორონს რინაში მანგიორო ღურა ბთხუე იყუაფუ,
ჩქიმი თოღემს ჩილაბური უმუხარცქუ იყუაფუ.“

ქაჯუნეს, ქახუტოღეს ოსურემქ ართიანს,
თინათინი ვაუთხინუანს მუში თოღემს მაულარს,
ნესტანი მეურს კინმიჯინე მიშმეჭუ დაჩხირი, აღს,
ნავითალი ვერაგადე კოჩქ სიტყვა უბადინუას.

როსტან შეწუხებულირე ორწყე მეურს ტარიელი,
ანთასიმა „ვაგას იძახ“ შურსუ კაშნს გური ღურელი,
მანტუ ღუღა ჩილაბური ქვაბის ორღას გვარგვალერი,
ტუტაშ ფერი სახეს გინოდ გურ ჭვილ მეურს ტარიელი.

ტარიელს ვარდის მიკმუჭყანჭყენს მეფე ჯუნუნს ხუტოლით,
ურაგადუ: „სქანი ხოლოს ვორექი რძღელი ხიოლით,
თოღს ჩილაბური იძინანს ოში ეჩიშახ სქანი უღათ,
სქანიოთ რინაქ ქუმაშუეს დიბსლოღუთი კინი სქანიოთ.“

ტარიელ ცხენს მინოხე მეთხუებუ დო მეურსუ,
ჯარი შაყარელი გერე არძას ჩილაბური გოყუნსუ,
„სი გელნა სქანი ქიანას სოურეშე ბუა ეღმურსუ,
საგამათ ტარიელქ თქუ „თაქი იბტალე ჩქიმი შურსუ.“

ეყარეს დო მიდართესი ჯარით, ბარგით თიჯგუათ,
ტარიელი, ფრიდონ, ავთანდილქ მუში სისქვამე დო ჭკუათ,
ჯარი ოთხონეჩ ანთასი ცხენეფ რაშეფი თიჯგუათ,
მეულანდო ართიანიში უღუ ენემს ყოროფათ.

სუმი თუთას თაში მიშეს ღორონთ დაბად ართინერი,
სოთ მიანჭეს ხეში ეკინას ვაბედუდ მუთუნ ნტერი,
შორს, მინდორს სადილი მირთვეს ოჭკუმალი შხვა - შხვანერი,
ღვინ უღუნა ოშუმალი იშ უჯგუში ვარენ ფერი.

ტარიელჲ ბებ ინდოეთიში მუჟუში ღურა

ვაჭარეფიშ ქარავანქ ქუმაღირთ ლაკადაშ მეღენ ძგას,
კონით, ჯორით გოსურდილი მიშახენა თეში უჩას,
თუმა ღუსუ გაკირუნა ათეშნერი ვაუღუ შხვას,
ხენწვექ ზოჯ: „გიოცადინეთ, დუძახით თაქი მორთას.“

ვაჭარეფიში ნჯღვერ მითი ორდ ხენწვეს მუჟონესია,
უზოჯ „მირექ, ვარა უჩა მუშენი მიგკორქუნსია,“
იქ მაშინუ: „სოურე მოზრთინი თექ თაშირე წესია,
ეგობტემე შარას მოურთ ინდია ქიკნიბტეთია.“

ტარიელს თეშით ოხიოლუ ინდიაში კოს ორწყენი,
მარა ღუს თეშ ოძირუანს ითამ გვალო მუ შხვარენი,
თიშნერი ნინას რაგადანს ინდიაში ვარჩქილენი,
არაბულო ურაგად ვაუჩინანი მუს თიშენი.

კითხ: „ვაჭარეფი, მუ გიჩქნა ინდიაში ქიანაში,“
უპასუხეს: „ინდიას მეხი გენტხაფილი აფუ ცაში,
დიდის, ჭიჭეს ჩილაბური თოღემს მანტუ არძას თაში,
უარესო გინორთელი ჭკვერი ორე ექ ხანგაში.“

გლახა ორაგადე ორე ამბე ითი ქიანაში,
ფარსადანი ხენწვე ორდ დაბადებული განგებაში,
ოსურსკუა ყუნდ ეფერი, ბჟაშ უჯგუში უსკვამაში,
თოლ - წარი კიბირი, თუმა, ხოლო უჯგუშ ნახანტაში.

ამირბარი დო თი ცირას ყოროფებუ ართიანი,
ამირბარს სინდა დუყვილ თეთი ხენწფე გოლანდელ პატიოსანელ
ოთი ცირა ჭიჭანობას ხენწფეში დას ნარდი ყოფუ ართი ხანი,
იქ ბორია მეურქიუ გეკოსანგუ ექიანი.

ქაჯიში ირფელი კიტმატური ის დოგურაფილი ყოჭუ,
იქ ეფერი ქოქიმიხუ ქიანას ბუა მეუყოთუ,
მუქით დუდი დიყვილუდო მუში რინა მიოყოთუ,
ი ზისნახექ გეგნოდინუ ამდღათი კოს გორილი ვაფუ.“

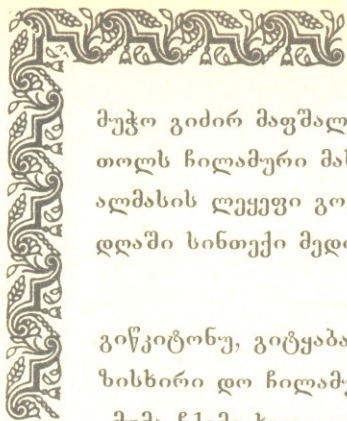
ენა გეგონუ ამირბარქი ხჯილოქ გორუნს ბუას,
იქით მედინუ ინდოეთი ვარწყე ბუას ვართი თუთას,
ჟირი ხოლოქ გეგნოდინუ კონი ვაძირუნს ანწი დღას,
მეფე მოთვანს: „ჰე განგება მუშენი დობჯვი დაჩხირ აღს.“

„ძღაბი დო ბოშიშ დინაფაქ ხენწფე განწარ მიოდინუ,
ჩონგური, სხაპუა დო ბირა ჩილაპურქ გეგმთირუ,
თაშ ნარღება დო წუხებაქ ხენწფეს ნადმელ დოუშინუ,
დანთხ, დოღურუ ხენწფექ დო თიში გაჭირებაქ ვეგნადინუ.“

მუჭო ვაჭარქ ათე სიტყვა ქოთქუ ამბე გამწასრულუ,
ოსურქ ქიცა გეგნიყოთ დიწანწალუ, ქიმიორკიუ,
ტარიელქით მიოდვარუ მუში დუდი გამკარჩქინუ,
მუჭო ღვარინ თეში ჩილაპურქ გამწუხორცქ, ვამაკინუ.

თიში მასკვამა ინა ქორდუ ვანიჩინედ იმა ბუას,
ვარდის შური მეუოლუდ დუდი შუშელი გდ პახანას,
ჭკვერი ვაგურხდ იშ ხანტუას, იშ სისქვამე დო ცქვაფას,
მარგალიტიში კიბირეფი გერაწკდ ბროლიში ღვას.

მუჭო გიძირ მაფშალია თეში ინგარდ ძღაბი მუმას,
თოლს ჩილაძური მახვარჩალუ, იტვიტუნს მუში თუმას,
აღმასის ლეყეფი გოდვალ, ვარდი გერე ბუღირაფას,
დღაში სინთეჟი მედინუდო, ბუა მითორე მუნაფას.

გიწკიტონუ, გიტყაბარუ, ეში ხმა გინოდ ქიანას,
ზისხირი დო ჩილაძური თეში მიდგვარდგვალუ პის, ღვას,
„მუმა ჩქიმი ხეთი დორყვილი ახავაი ჩქიმი დღას,
სქანი ნინალაქ ვამაჭარუ გაჭირება ღურა დღას.

სი უკმელას ანათენდი სირდი ჩქიმი თოლი, ჭყანა,
სქანი გური ვენიქანც ანწი ვართ მუთუნს გოძირანა,
ბუა მუშენი ოსინთუა, ვარა მუშენ გოკო ჩხანა,
გვალა დიხა მუთ ვაკინწყუ მუს გეურე თე ქიანა.“

ტარიელი ინგარს, მოთვანს „ხოლო მურე გებგონია,
ბუა მუშენი ცას მუკოხე სინთე რენი მიკვენია,
დეუკმელ თელი ქიანაქ სოფელი მურე ქიმიანია,
ჩქიმი ჩილათა სქან წოხოლე ქუმაპატი მეშილია.“

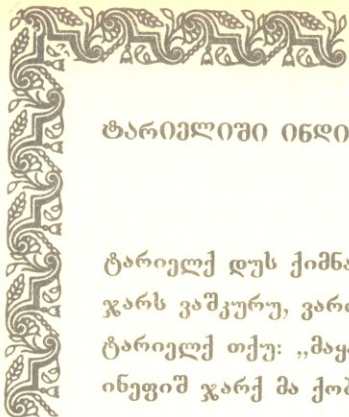
ტარიელქ ვაჭარს კითხუ: „მეტი მუ გინქუ ქომიწია,“
იქ უწუ: „ინდოეთის მინჯე მითინი ვაყუნსია,
ხატაეთიმ ჯარქ გიანთხუ ზისხირს ნჩურუნს მთელი ინდია,
ხენწიფეთი რამაზი მეფექ ქუმოზოჯ გეხენია.

დედოფალს შური ინაქანც, ძალა დინაფილი აფუ,
ინდომ ჯარი ჩხუპენს მარა ლიმა წაგებული აფუ,
ჯიხა მუთ ქულედუნი არძა მიდაღალირი აფუ,
ბუა მიანჭით: ბორი განს ქიანა ეკოტახილ აფუ.

ექიანი კოს არძას ართო მიკაქუნს უჩა ჭელი,
რამაზი მეფექ გომიტეს უწით ვორეთ ეგვიპტელი,
ჩქინი მეფეს ინა ვანხუპუ თეთ მიღუნა ჩქი საშველი,
გომიტეს მუთუნი ვამწის მოლაბრთითი ჩქი ხვამელი.“

ტარიელქ მუჭო გეგონ უცბას გაშწარლუ მუში ჯარი,
სუმი დღას ოკოდ შხვა ფარანს ართი დღას იდ ოულარი,
მუშ ბერაყი ქაწიჯუმუ ქოძირანი რე ამარი,
ანწ ქოძირით გერგეზიდო იშ კილე, გური მანგარი.

ტარიელში ინდიაშა ინულა დო ხატაკლეფიშა რჯინა

ტარიელქ დუს ქიმნადირთუ ინდომ გვალა სოთ გოყუნსუ,
ჯარს ვაშკურუ, ვართი უკვე თეში თინჩას ეკოყუნსუ,
ტარიელქ თქუ: „მაყალეფი თქვანი იმენდი მა მოპუნსუ,
ინეფიშ ჯარქ მა ქობძირუ ღორონთ თაში ვამობსპუნსუ.

ჩქიმი ლეკური ინეფიშ ჯარს გუნამორსა ართშა აფუ,
მუში ჯარი იარაღით ლიმას ეკნატკირა აფუ,“
ავთანდილქ თქუ: „რაგად ვაკო გუმორძგუა იყუაფუ,
ჩქინი ნტერემს გგვორჯგინანთ ინემს რინა ვაყუაფუ.“

ქუდანწყის ჯარი მალიმარო, თემ ეკანწყის ეყარეს,
ცხენემს რაშის მინოხენა ოღალ ჯორით მუღუდეს,
ართი მაჟიას გიწულუან თეს ცადენდეს გეყუნდეს,
ლაკადა თემ გეგნირულეს ბორიას მიშესოფუდეს.

მუჭო ეწუოდეს თეში ნტერი გოსირეს, ქუდარღვეს,
სოთი გიოტიშესნი ოულარი შარა ვემეჩეს,
ხე დო კუნხი ეკუკირეს თეში ტარიელს მუყონეს,
„მიშ რეთია“ კითხულენა ვართი დროს ოდინუანდეს.

მაშინესი: „ღორებულო მობრთით ათე ქიანაშა,
რამაზი მეფეს გეურდით მათხილეთი ლაკადაშა,“
ტარიელქ სოჯ „გეგნოცით თქვანი დუდიში კვათუაშა,
თქვანი მეფეს გინოჩით მინჯექ გირთ მუში დიხაშა.

გინოჩით: „ტარიელ მეფე გორთელი რე ინდიაშა,
თინა რე თაქ ხენწიფე დო ვეწირინე იშ ლიმაშა,
სქანი ჯარს ჩქიმი სიკონწარე ნამორსებუ აფუ ანდამა,
შიშით ღურუ ვაჩირცხინე, გიჩქდას დონთხაფაშა.

მუ ჭკუათი გინოჭყვიდი გიანთხიკო თე დიხას,
მუთი გაბედი სი გენტხაფა, მუთ ორწყედი ინდიას,
ქუმობრთე დო ვადიბტალე თაურე ამბემ მაღალარს,
ჩქიმი ლეკური ლასირელი ქოძირუნს სქანი ტანს - ძვალს.“

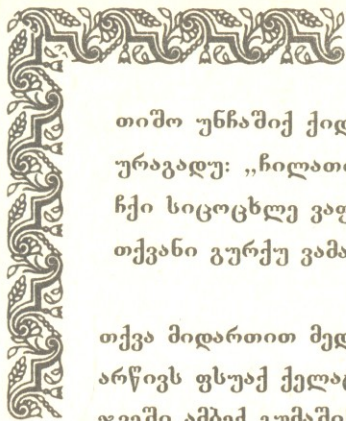
მეტყობილო ვამოკო ლიმაქ თეში იყუას,
ჯარი ქუდანწყი გეგმაშხადი შემოტყვინე მა მალას,
სი მუთ გაბედი ჩქიმი გენტხაფა ფიქრენდიო მორიას,
სქანი მარსხებუ მითინ ვარე მუდგა ძალა გიღუდას.“

მათხილეფი მირუღენა, ართიანს უწორუანინი,
რამაზ მეფეს ქუწუანი, მუთუნ ვაუფულანინი,
„ქუმორთუა ინდოშ მეფექ, ჯარი მოყუნს ფულანდინი,
ინეფიშ ჯარი ართ უირს ორუ ჩქი მუთ ვაბქიმიანათი.“

ტარიელ ჯარს ეწოყუნს ინდოში დროშა მოუღუნა,
არაბეფიში დროშა ხოლო თენემს ართო მოუღუნა,
მაღიმარი არაბეფი გიშნაგორა თაქ მოყუნა,
ფრიდონ მეფე შქას ეშაყუნს ლიმა ართო ულაბუნა.

ხუთოშ კოჩი ცხენამი მოურს წიმაკინეს ქოძირეს,
არაბემქი მაჩხუპარო ირდიხაშე გოუდირთეს,
ტარიელი ჯარს ეშაყუნს ვაშოციანი ათინჩენს,
ჯარქ თეში ქაწუდირთუ იარაღი ვაუღ ნამთინს ხეს.

თიშო უნჩაშიქ ქიდიხოქუ ქახუტოლუ იში ცხენს,
ურაგადუ: „ჩილათირს ღორონთი ზოლო მიკიტენს,
ჩქი სიცოცხლე ვაფხვადუნა ღურა საქმეს ვიშანწყონს,
თქვანი გურქუ ვამათხილეს ნტერალაქ მიშამლეს.

თქვა მიდართით მედინით ორე უკული ვითი წანა,
არწივს ფსუაქ ქელატირხუ უმეფეთ ორდ თე ქიანა,
ჯვეში ამბუქ გუმაშინეს ვაბხვადუნა ბძირათ ჩხანა,
ჩქი ცხოვრებაქ მიღალატეს ანწი რინაშ ვარე ჭყანა.

თის გობვეწქ დოპილენი არძაში უმოსი ვორექ ბრალს,
ხუთოში ვეზირი თაქ კომირე ჩქი იბგანთ ათე ვალს,
ღუდ მებკვათით არძას ართო, გეუყუნე ზისხირი დაღს.
ვაჭყვიდათი მათხირი ვორეთ ბრალი ვაუდ ჩქინი ჯარს“

თეშ წოხოლე ბირგულ დაშქვეს არძაქ ართო დიხოქუა,
„თის ქაპატი ჩქინი ღუდი ნამუქ შური აღგოტუა,“
რამაზიქ ქეწაჩოქ ტარიელქ ხე ვამწუჭირინუა,
„ჩილათირს ღორონთ აპატიენს, ვარა კონქ მუქ იყუა.“

ჩილაბური დო წუხებას ცოდა მოუდ ქიანაშა,
მუჭო ნაჭვის ტუტა დოსკიდ, დამარცხება მურს ნგარაშა,
თენა ირფელი მიაყუნი ღორონთიმ შეღებაშა,
კინ სოფელი კვარჩხილ საქმეს გეგმეყონანს სიმორძგვაშა.

მითი სიბრძნეს მიშარენი ბრძენს თაშ ნარაგადი აფუ,
ქომოლ კონ თინა ორე მისით გური კეთილი აფუ,
ნტერს მითი მერიგებუ დიტალენს დო ყვილირი ვაფუ,
ათე სიტყვა ვაგოჭყორდას ქომოლობა იყუაფუ.“

ტარიელს კონწარობაქ ჩერცხ გური მიკორთელი აფუ, ვარყვილუნთ უზოჯ ენემს, შიშიშ ჭყვადილი ეწაფაფუ, „ანწი მორძგვას ვორთინუანქ, სი მუთ კვარჩხას დოგიჭყაფუ, მუთ სიგლახე ქიმიინი ანწი გიშანწყილი მაფუ.“

არძაქი ართი ხმათ გამწოცის „მადლობა“ თქვის დოხვამეს, ღორონს სახელს უხვამანა შური ქელატეს ვაყვილეს, გინასკიდეს სიროტუას, დუდი გეშერსხეს, დოსკიდეს, ტარიელიში ლეკურქ დოსკიდ ზისხირითი ვაწიკვეს.

აში მირულე ირკოს ოკო ტარიელი ქოძირას, ტარიელი ვეკონწარუ დო ქოთი ჰამას რაგადანს, რამაზიში ჯარი შაყარელო თაქ გერე ართ დიხას, ინდოეთიში გვალა რხენშა გიმულებუ ცაშე ბუას.

მუშ კარეშა კონი გუტუეს ათე ამბე ქახარას, „შურდგიმილო დომიტესი“ ირკონი ართო თეს ზვამანს, ჯარი იხუმიან ხიარულენს მიოგანა გიტარას, „თი გერგეზიქ ქუმორთუა ვეწარინე ნამუშა შხვას.“

ქეწოხვადეს ტარიელს დო გუმორძგუას ახვამანა, ინდოში დროშა ქიჩინეს ჯარს შხვას მიოხვილუანა, ვამკარჩქინეს ინდოქ დუდი ბღალატენა თაშ თქუანა, ტარიელს შურო აქი ველდეს აფუდეს მიკნანგარა.

ტარიელქ დუძახ: „მა ქუმობრთი გევორექ მეფე თქვანი, ჩქიმი ზისნახე მა მოპუნს ნამუთ გორილი მაფუ მანი, ჩქი განგებაქ მიმეხვარეს ვავოდინეთ ართიანი, ვამკორჩქინდი თ ნუმ მატყობუთ ვამძირუთი მუსხი ხანი.“

ტარიელი მუჭო ქიჩინეს ირკონქ ართო მირუელეს,
რხენი, ფარყი მინდორით ვენტირენ თეში ეიოფშეს,
ხმა გიშაჩქნი თეშა ღვარანა „კინ ჩქი ჩე დღაქ გომთანდეს,
აიშახ დაჩხირს იბჭუდით, ანწი ღორონთქ დოფხვაშეს.“

კილა მუდეს ქემორთეს დო გოუნჯეს ჯიხაში კარი,
უჯინენა მიკაქუნა არძას ართო ონწერალი,
ოსურ კოჩი არძა ინგარს დო ელანგარს ის სუმარი,
ბროლი გორჩხეს ჩილამურით მახვარჩალ მუჭო წყარი.

მუჭო მორდეს ხვადუდუნი თეში მორდილქ დინგარუა,
მელე მოლე მუშ თოლემს ჩხე ჩილამური გოყუნდუა,
დუდშა მინჭანდ იძახუდე გური ჭვილი აფუდუა,
ბროლს გეკანდელუანდუ ის ჩილამური მოურდუა.

მუჭო ქოძირ ვეზირემს უჩა ნწერილი მიკაქუნა,
ტარიელქ ნგარას მუძინ „ახავაი მუ ბლოლამუნა...“
ზისხირით ჩილამური თოლემს ართო თაში მანტუნა,
ართიანს ოსხუპუნა ჯიმა ცალო აჯუნუნა.

ჩილ დო ქომონს თავადობაქ მიანარდეს თეში მორთეს,
ოსურქ ქიდანთხუ ვანგარინე სინწარიე ორუ ეს,
ვარდის ნოყელი ელმაკიჩუ ვაგუბედეს ვეჭოფეს,
დოხორექ ართო დინწერუდო მითინს ვაძირ გოძიცელს.

დედოფალი გიშმერულე თენეფი ოკო ქოძირას,
ზოჯ: „ქობძირით ჩქი გოთანა ჩილამურქ ანწი ვეყუას,
რახანი ღორონთქ სიკონწარე სიპამეშა გომთირეს,
ანწი დიარა, რხინი, ორდას გური ვეპილენს სიავეს.“

ტარიელს ვაკინ ჩილამურქ თეში ქახუტოლ დედოფალს,
უწუ: „დაჩხირს თექ გინვოსკიდი აქ ქახუბვადი მაჭუალს.“
დედოფალი აშო აწენარენს „გიწინქია ანწი შხვას,
თქვან დუდი ღორონთქ ქუმახუქუ გინვოსკიდიო დინაფას.“

ნესტანი დიდას მინაგარს „მუბქიმიხა ანწი მავა,
ჭითა ყვინთელ დოგიტედო, უჩათ გორწყექ სო იბდავა,
მუმაქ ტახტი საფულეშა გოთირუა, მუმენ ვავა.“
დიდაქ თოლუფი გელუსკირუ მოუფერუ „ვენგარავა.“

დიდაქ თოლი, სახე წარი გეგნუჯუნუ მუში ცირას,
ვარდის პის პირს მიკმუწილუნს თეში ოხუტოლ მუშ სქუას,
ნესტან ჯარი ჭირი ანწი ვაგიბშინათი რაგადანს,
ანწი ანთასი ჯგირობუა მიმელნა თე ქიანას.“

თაში ჭახანს უხმით ქორდეს დო ართი ხანი მიკაშქვეს,
თავადემქ ტახტიწკმა ტარიელს ართ გურობა უფუჩეს,
ოსურემქ მუშ დუდშო ქუმორთეს ახუტოლეს, აჯუნეს,
მის მუჭო შიაღებუნი თეში რაგადეს, ოცქუეს.

ავთანდილქ დო ფრიდონქ ართო ნუგეში უწის დედოფალს,
ტარიელ ოჩინებუანს მუჭო მუში მარსხებელს,
„თენემქირე დამირსხეს დო გიშამიდეს დაჩხირი აღს,
ათეთი რე შური მიდგუნა გინვოსკიდიო მაჭუალს.“

ეკონწყილი დოხორეშა ქუმორთეს თეში მინილეს,
დედოფალი მუსით რაგადანს სინთე ოძინ ნათქველს,
„გუმორძგუა ღორონთქ მუჩეს ქოთი მივერით ნტერი ჭყელს,
დიარა დო ქეიფი იყი ჩქინი დოხორე უგურყელს.“

ზოჯ დედოფალქ: „ნგარა ვარი დოლი, ჩონგური მიოგით,
დიდი დიარა დო ზეიმი თაქი ასე გინიგით,
ოქროთ ორტყაფუ მოჭკადით თეში ატლასი დოხანტით,
ჩილაძური ანწი ვამოძირათ - იძიცეთ იბირით.“

დიარა ნესტანი ღარეჯანოში დო ტარიელიში

დედოფალქ ჩილ დო ქომონს ხე დაუკინუ მოლეყონუ,
მეფეშ ტახტშა ჟირი ხოლო აკონწყილო ქიმიყონუ,
წუნება გურს ჩერცხინუ, გური გემანგარ ქიდიყუნუ,
რხინი, ქეიფი გიმაცხად ანწ მითინი ვანგარინუ.

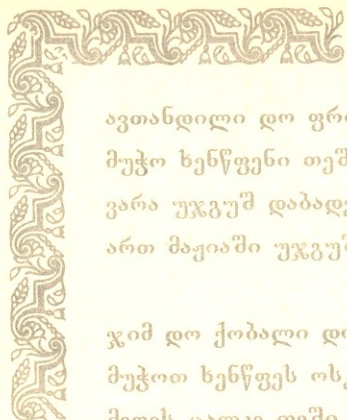
დედოფალქი გეგმინწყუ დო ონწერალი ჩერცხინუა,
თავადემს ოსკუნ ფერი მიკაქუნალი გიმუნწყუა,
ირკოჩი ართო გიმინწყის ძღვენი არძას დურიგუა,
„ვაძკოჯინათ უღირ ამბეს რხინქ მაშუეს თაშ შინუა.“

ტარიელი დო მუშ ოსურს მეფეში ტახტი მიართვეს,
ოსური კოს, კოჩი ოსურს, ართი მაყიას ოსკვანდეს,
ნინას დო კოჩიშ ჭკუას ენეფი ვეიახანტენდეს,
მეს ძირუნდი თეში უსკვამაშის კოს ადამიში ძეს.

ტარიელი დო მუში ოსურს მუთი ოკოდ ესრულეს,
შკვით ქიანაშ საუნჩაშოში ტახტიქ თეში ქაშუეს,
აიშახიან გაჭირებაქ ჯგირობუათ დათირეს,
მისითი ვაგაჭირებუნი უჯგუშობას ვეჩინეს.

ჟირიხოლო თიში მასკვამა ბუას ონირზუდ ორუდეს,
ცხოდი შაყარელს გიმუცხადეს მუჭოთ ხენწიფეთ დახუნეს,
კილა მეჩეს ხაზინაში ირფელი თენემს მიანდეს,
იძახუნა კიყინუნა „გუმორძგუა ჩქინი მეფეს.“

ავთანდილი დო ფრიდონიშო ჟირი ტახტი განწყუეს,
მუტო ხენწფენი თემ პატი ცეს დიდი ამბეთ დახუნეს,
ვარა უჯგუშ დაბადებულს მუს ძირუნდი კონიში ძეს,
ართ მაჟიაში უჯგუში ორდეს, ჟირიხლო გდ მურიცხემს.

ჯიმ დო ქობალი დო დიარა გთმანწყუეს გოზინდეს,
მუტოთ ხენწფეს ოსკუანდნი ეფერი დიარა მანწყუეს,
მეფეს ცალკე თეში დედოფალს ძღვენი მარხვას მიაართვეს,
გაჭირებული, დონთხაფილს ბრელი მუთუნი აჩუქეს.

დედოფალქი ზოჯ: „რქევი ომბოლი არძა აში მიყონით,
გაჭირებული გამდიდართი საჩუქარი ქემეჩით.“
მუმ ხეთ გარიგუ ჭყოლოფუა, ვარაგადე კოს თისხით,
„ღორონთიქ ირკონი ჯგირო ყუას იხვეწით იხვამით.“

ტარიელქ უწუ დედოფალს: „მიღუნია ოთხუალი,
რამას ხენწფეს მუმ ჩილათა ქაპატია ონგარალი,
მეცოდუა, დოშკურდუა გერენია მათხუალი,
ღორონს მუში ჩილათირი ვადუტებუ განგარალი.“

„ვაპატია“ დედოფალქ თქუ ზოჯუ აში მიყონანი,
რამაზი ხენწფე მიყონეს დახუნეს მუტო შხვანი,
შაყარუეს მაბირეფი ობირეში წიმიჭყანი,
აიშას მუთ იწუხესი ანწი ჯგირო გათუანი.

ოქრო, აღმას, მარგალიტი ართო სარკო გაჯინალი,
გვალან თეში წიმოდვინუ გიმონწყილი ოღალარი,
მის მე ოკონ თემ მეუღუ შხვაშა ვარე ოჯინალი,
მიქ მე იღუნ ვაგაგინე იწუხებუ ხაზნადარი.

ფრიდონი, ავთანდილიში ჯარს ხენწფექ ზოჯ პატი
სუმარემს ვეონჯლორეს ეფერი ძღვენი ქემეჩანი,
თითოს თითო ჯლორის ხარგა ბრილიანტი დურიგანი,
ათეთ მეჩეს დო თიში გარდა უთვალრე უღუნანი.

ავთანდილი დო ფრიდონიშო ძღვენს შურო მი ზოგენდუ,
ინა ნინათ ვეთქუედ ვართი შხვანერო იხანტედუ,
მუთ უჯგუში უღუდუნი დედოფალი არიგენდუ,
ჰამას ორწყედ უჯინედუ მარსხებელო კოროცხუნდუ.

ავთანდილი დო ფრიდონითი მარსხებელნი თეშ თვალეს,
თქვანით ორე შური მიდგუნა ნამუთ ამდლა მაშუეს,
მუთი ოკოდეს უსრულენდეს მინჯენ თეში ორწყედეს,
მით გინმიშუ დოხორეშანი ინემს ოსალამუდეს.

ტარიელქ რამაზი ხენწფე უძღვინეთი ვედიტუა,
ვალო ოქრო ქიგიოდუ ათაშირე იშ ზოჯუა,
რამაზ ხენწფექ დეთანახმუ დიხაშა დუდ ქიმიდუა,
მიდართ ანწი დღას ვეჩხუბენს, ჩხუბშე ვაუდ გუმორძგუა.

ინდოში ხენწფე უზოჯნდუ ართი გური ასმათი დას,
„მუთი სი ჩქინო იწვალინი ვაქიმიხე მარდუაღს,
ართი თის საუნჩაშოში ინდოეთიში ნაშკვითაღს,
სი ქემერჩა სქანი ორდას იცხოვრია ანწი ჰამას.“

„საქომონჯო გეგშაგორი მეუ უმინჯ სქან ქიანას,
იქ ერთგულო დუმოსკიდან თეში შურ დო გურს ოკოდას,
ასმათი კუჩხის უჯუნუნს, თქვანდე ვაურქი რაგადანს,
მუდგა მუხათი უთქვანეთი მა ვამოკო მიდუდას.“

ხენწფე რთხინქ: „გური ვამომიყონა, ართ საქმეს მუგოშინა,
ზღვა დო დიხა ქომუნენი ვეშემღებუ თქვან ჩარცხინა,
ჩქიმო დასაბად ორე, მა მობად თქვანი ინოჯინა,
ჩქიმი ნარდიშა ვაჩმარცხინე ვეშემღებუ შხვადო რინა.“

ტარიელქ უწუ: „გობალე ჭირი ნაძირეფი ნამუთ გაფუ,
არბა ბშუნა ჩქინიშენი ჩილაპური დოგორღვაფუ,
ანწ გეგონი ჩქინი რაგად მუთი სქანო სხუნილი მაფუ,
უბადობა ჯგირმა თირე თაში უჯგუში გაყუაფუ.“

დევაბულე დო მაშინუ „ჭირს ვაულე გირძე ხანი,
ახალგაზრდა ჭკვერი დოგორეს ათენემს ოსკვანანი,
ასმათის მეუყონეს ქოთ მიწონუეს ართიანი,
გადიდეს ხენწფეთ მაჩქვეს ტახტი მეჩეს დახუნალი.“

ათაში სუმი ჯიმაღემქ ართიანს ჭახანს ქასკიდეს,
ლაყაფენა, დღალეფი მეურს, დებულენა ქოთი ძღვენს,
ბრილიანტი, აღმასი დო გიშნაგორა რაში ცხენემს,
კონი ქაჩინენდ მოწყინაფას ავთანდილს მუში სახეს.

ტარიელქ ქიჩინ, ავთანდილი, ოსურ ყურე ინჭუნას,
უწუ: „ვორწყექი მუჭო წენარას გეყუნქ ჩქინი დოტებას,
მუთი სი ჭირი გინილინი შკვითშა ბრუოს დარჯგინანს,
მა ათაში ხვალე ქედობსკიდე უთქუალ განგებას.“

ფრიდონქითი გეგმეთხუდო უწუ: „ურქუ ჩქიმი ყუდეშა,
სქანი ადგილს არძას დიბლე კინ მიმართას დოხოორეშა,
მუს მიხოჯუ ირფელს ართო შიბღებუანქ სქანი გეშა,
წყარშა ირემქ ირულას თეში მიბრულექ სქანი ხეშა.“

ფრიდონს ჭარილი ქეშქედო უწუ: „ირდიხა გილია,
ვემშოტუა გვალო ანწი კანკანიშა მიკილია,
ავთანდილს ურაგადუ „მუ მოხვარ სქანი უკუღია,
ნჯილოს თუთა გიჯინენდო მეუ მიდართი, იჩქარია.“

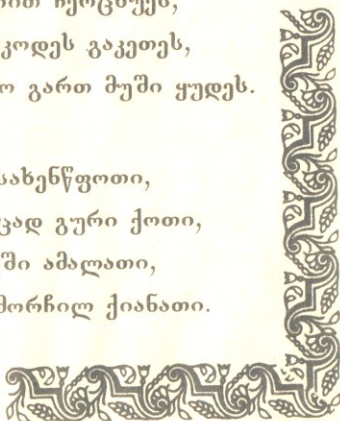
როსტანიშო ძღვენი ოჯღუნ არძაშ უჯგუშ გაქუნალი,
ძვირფას ქუა ბრილიანტი დო აღმასი ანდა ცული,
უწუ: „როსტანს ქემუღია მუქი გედვას სამართალი,“
ავთანდილქ თქუ: „უსკანეთი მუ იპიქი მა საწყალი.“

ქიცა კაბა მეუჯღუნუ ნესტანქ თიშნერი თინათინს,
ქოთი ოსკვანდუ ღირსი ორდუ უღუდუკო სვალე თის,
ართი თოლი ბრილიანტი ვაშიბუნ ფერი შხვა მითინს,
სერს დღაშნერო ოსინთუანდ გოძირანდ მუში პის.

ავთანდილქ გეგმეთხუდო გერე შარაში მაულარი,
ჟირი ხოლოს ჩილაპური მანტუ თოლემს მუჭო ღვარი,
თელ ინდოეთი ეკანგარს ჩილაპურიშ გილადგ წყარი,
ავთანდილქ თქუ: „მა სოფელქი წამალ ქობჩუ მაყვილარი.“

ავთანდილი დო ფრიდონი ართო თაშ ართხანს ქიმიშეს,
შარაქი გეთის ართ მაჟიას ჩილაპურით ჩერცხუეს,
მუთ მინდომეს შეასრულეს, მუთი ოკოდეს გაკეთეს,
არაბეთის ავთანდილქ გუმორძგვილო გართ მუში ყუდეს.

ქეწაზადეს არაბემქი სკვამას გერე სახენწფოთი,
მუში ბჟას ორწყე ავთანდილი ვენაცად გური ქოთი,
თინათინი ხიარულენს დო თელ მუში ამაღათი,
ხენწფეში გვირგვინ დუს მინარე ომორჩილ ქიანათი.

ათე სუმი მეფე ჯიმაღემს ართიანი უყორდეს,
მუთი ოკოდნ უსრულენდეს, ართიანს იძირუანდეს,
მუნეფიში მოუბადეს ქოთი პასუხის არძენდეს,
ქიანასითი მოუძინეს გემდიდრეს თინჩას რდეს.

არძას ჰამას უღუდ რინა, მუჭო თირი ართინერი,
ომბოლი, რქვი ვეგლენგარდ გაჭირებული ვარდ თიმნერი,
მოუბადექ ქიკნოშკურდუ, კირიბის უღუ მუმ ნერი,
ქიანა თემ ქუდანწყუეს ართო გიღემ თხა დო ნგერი.

ღ ა თ ე ბ უ

ამბეჟ გეთუ ენეფიშ მუჭო სიზმარი იყუაფუ,
თე ქიანაშ სიავე დო სინწარიე ქოყუნაფუ,
მის რინა ბრული ხანს მიოჩქ, იშო წამით ვეყუაფუ,
ათე ამბე მა მესხის რუსთავიშე ჭარილ მაფუ.

საქორთუოშ დორონთ ხენწფეს დავითის ბუა ელაყოფუ,
მა თე ამბე ლექსო ბჭარი მიჩქ ის ენა ოყოროფუ,
ბუა იოლ, დო ბუა დალიშე მიქით მეფე იყოროფუ,
მოჰარამე გოჭყვიდუნდო მაყალეფი ელაყოფუ.

თე ობირეში დავითიში, ჭკუა ქომოლ კიანაში,
ათე ამბე ხენწიფეფიშ არძა შხვა შხვა ქიანაში,
თე ნაჭარა ხენწიფეფიშ წესი, ზრდილობა დო ცქვაფაში.
ბძირი დო ლექსო გეგმობთქვი ორჩქილარო უკამაში.

ე ქიანას, კოჩი ვარე გახარებულ დობაშ გეშა,
დო რინათი თეშ გეთებუ თოლი ვაგაჭიშე ეშა,
აურე ჯვირს გიაყუნე, უბადობა მოურს ხეშა,
რინა თის უღუ, მის სიავე ვენოთხოზ საფულეშა.

ამერანი, დარეჯანი მოსე ხონელს აფ ცქვაფილი,
აბდულ - მესია - შავთელს მარგალიტო აფუ ჭაჭილი,
ნინა ვასქირაფ თმოგველს დილაგრეთ თეშ აფუ ხანტილი.
მა, რუსთველს, ტარიელი მაფუ ჩილაპურით ჭარილი.

ბზაბორალი

დაჭყაფუ	3
ამბე არაბეთიში მეფე როსტევეანიში	9
როსტევეან მეფეში დო ავთანდილიში ნადირობა	16
მუჭო ძირუ არაბეთიში ხენწვექ ყილოში ტყებამი კოჩი	19
თინათინი ავთანდილს უტალენს ეთი ყმაში ოგორუმა	26
ავთანდილიში წიგნი მეჭარილ მუში ყოროფილიშა	34
ავთანდილიში ულა ეთი ყილოში ტყებამიში ოგორუმა	37
ამბე ავთანდილიში გამოქვაბულიშა მეულა დო ასმათწკმა ჩიებაში	47
ტარიელი მუშ ამბეს ურაგად ავთანდილს	61
ამბე მუჭო ეყოროფუ ტარიელს ნესტან დარეჯანქნი თიში პირველი მენაჭარა ნესტან დარეჯანიშა მუში ყოროფილი ტარიელიშა	67
წიგნი ტარიელიში ყოროფილიშა მინაჭარა	74
ტარიელიში ჭარილი ხატაელეფიშა	75
ტარიელიში ჭანაფა ნესტან დარეჯანიშა	77
ხატაეთიში მეფეში პასუხი ტარიელს	78
ტარიელი დო ნესტან დარეჯანიში ეკოხვამილაფა	80
ტარიელიში ულა ჯართ ხატაეთიშა დო დიდი ლიმა	82
ტარიელიში წიგნი მეჭარილი ინდოეთიში მეფეშა დო მუში გომორძგვილო დორთინა ხატაეთიშე	85
ნესტან დარეჯანიში მენაჭარა მუში ყოროფილიშა	94
ტარიელიში ნგარა დო მიშასუსტება	100
მანგიორი მუნაჭარა ტარიელიში ნესტან დარეჯანიშა	102
	104

სსუნუ ნესტან დარეჯანიში გათხუალაშენი	
სსუნუა ტარიელიში დო ნესტან დარეჯანიში	107
ხვარაშხა მეფეში სქუაში ინდოეთიშა მოულა დო თიში	
ყვილუა ტარიელიში ხეშე	113
ამბე მუჭო გეგონ ტარიელქ ნესტან დარეჯანიში დინაფა	117
ამბე ნურადინ ფრიდონიში დო ტარიელიში შეხვამილაფაში	122
ამბე მუჭო მეხვარ ტარიელქ ფრიდონს	127
მუჭო ეჩიუ ფრიდონქ ტარიელს ნესტან დარეჯანიში ამბე	129
ამბე ავთანდილიში არაბეთიშა დორთინაფაში	138
ავთანდილიშე როსტევან მეფეში დოტება დო ვეზირწყმა	
საჩიარი	148
ავთანდილი დო შერმადინიში საჩიარი	156
დნაჩინა ავთანდილიში მუში ხენწფე როსტევანიშა	159
ხვამა ავთანდილიში	163
ამბე თიშენი მუჭო გეგენს როსტანი მეფე ავთანდილიში	
გითოტყობუასნი	164
ავთანდილიში მაჟიაშა ულა ტარიელიშა	167
ამბე თიშენი მუჭო ძირ ავთანდილქ სუსტებული ტარიელი	
ტყას	174
ამბე თიშენი მუჭო ყვილ ტარიელქ ყილო დო ჯილო	
ტარიელიში ნარაგადი ავთანდილიშა	181
ტარიელი დო ავთანდილიში მეულა ქვაბიშა დო ასმათიში	
ძირაფა	183
ავთანდილიში ულა ფრიდონიშა	189
ავთანდილიში მეულა ფრიდონიშა	193
ავთანდილიში ულა ნესტან დარეჯანიში ოგორუშა დო	
ქარავანიში შეხვამილაფა	203

ავთანდილიში მეულა გულანშაროშა	
ფატმანს მუჭო ეყოროფუ ავთანდილქ	214
ფატმანიში მენაჭარა ავთანდილიშა	215
ავთანდილიში მენაჭარა ფატმანიშა	217
ფატმანიში ნარაგად ავთანდილიშა ნესტან დარეჯანიში	
ამბე	222
ამბე ნესტან დარეჯანიში ჭოფუაში ქაჯეფიშე დო თე	
ამბეში ჩიება ფატმანიში ავთანდილიშა	238
ფატმანიში მენაჭარა ნესტან დარეჯანიშა	248
ნესტან დარეჯანიში მენაჭარა ფატმანიშა	251
ნესტან დარეჯანიში მენაჭარა მუში ყოროფილიშა	253
ავთანდილიში მენაჭარა ფრიდონიშა	258
ავთანდილიში ულა გულანშაროშა დო ტარიელიში	
შეხვაპილაფა	260
ტარიელი დო ავთანდილიში ულა ფრიდონიშა	268
სხუნუა ნურადინ ფრიდონიში	272
სხუნუ ავთანდილიში	273
სხუნუა ტარიელიში	274
ტარიელიში მეულა ზღვაში მეფეშა	279
ნესტან დარეჯანს დო ტარიელს მუჭო გიმუნწყუ დიარა	
ფრიდონქ	285
სუმხოლოში ქვაბიშა ულა დო თეურეშე არაბეთიშა ულა	290
დიარა ავთანდილი დო თინათინიში გიმონწყილი არაბეთიში	
მეფეშე	300
ტარიელქ გეგ ინდოეთიში მეფეში ღურა	306
ტარიელიში ინდიაშა ინულა დო ხატაელეფიშა რჯგინა	310
დიარა ნესტან დარეჯანიში დო ტარიელიში	317
დათებუ	323

თარგმნა - გელემან შანავაძე

[20-50a.]

2468/3

ՀԱՄԱՅՆՈՒԹՅԱՆ
ՆՈՒՆԱԳՐԱԴԱՐԱՆ

74.821

3
საქართველოს
ბიბლიოთეკა